

WILLIAM BOYD

CU OCHII-N
PATRU

WILLIAM BOYD

CU OCHII-N PATRU

Original: *Restless* (2006)

Traducere din limba engleză:
DORU CĂSTĂIAN

virtual-project.eu

2007

Spunem de bună seamă că ceasul morții nu e sigur, dar când afirmăm asemenea lucru, ne înfățișăm această oră situată într-un spațiu nedeslușit și depărtat, nu ne gândim că ar avea vreo legătură cu ziua care a și început și că ar putea însemna că moartea – sau prima ei luare în posesie parțială a persoanei noastre, după care nu ne va mai da drumul – se va putea produce chiar în această după-amiază, atât de puțin nesigură, în această după-amiază când întrebuințarea timpului este dinainte rânduită. Ții la plimbarea ta, ca să ai într-o lună cantitatea de aer curat necesară, ai stat la îndoială dacă să iei paltonul sau o trăsură, ești în birjă, ai toată ziua înaintea ta, scurtă, căci vrei să te întorci la timp ca să primești o prietenă; ai vrea ca mâine timpul să fie tot atât de frumos; habar n-ai că moartea care pășea în tine în alt plan, într-un întuneric de nepătruns, a ales tocmai această zi ca să intre în scenă, peste câteva minute...

Marcel Proust, *Guermites*

1. În inima Angliei

Când eram mică și neastâmpărată și mă luam la harță cu toată lumea sau pur și simplu nu eram cuminte, mama obișnuia să mă dojenească spunând: „Într-o bună zi, cineva o să vină și o să mă omoare, și-atunci o să-ți pară rău” sau „dacă ar veni unii să mă ia și să mă ducă de aici pe nepusă masă, cum te-ai simți?” sau „ai să te trezești într-o dimineată și eu n-am să mai fiu! O să dispar! Să vezi atunci!”

E curios, dar nu te gândești niciodată serios la remarcile astea când ești tânăr. Acum însă, când mă gândesc la ce s-a întâmplat în vara aceea toridă și interminabilă din 1976, când întreaga Anglie se clătina sufocată de o căldură ce nu se mai sfârșea, pricep în sfârșit ce voia să spună mama. Înțeleg acum curentul acela întunecat și amar de spaimă reținută ce curgea pe dedesubtul aparenței de calm a vieții sale de zi cu zi și care nu încetase s-o stăpânească chiar și după ani întregi de trai liniștit și fără întâmplări extraordinare. Acum îmi dau seama că tremura neîncetat la gândul că cineva avea să vină și să o omoare. Și avea dreptate să se teamă.

Totul a început, îmi aduc aminte, în primele zile ale lunii iunie. Nu-mi pot aminti cu exactitate ziua – o zi de sâmbătă, probabil, pentru că Jochen nu era la grădiniță – când am plecat amândoi cu mașina la Middle Ashton, ca de obicei. Am luat-o pe șoseaua principală care duce de la Oxford la Stratford. Am părăsit șoseaua la Chipping Norton și am apucat-o către Evesham, abătându-ne mereu din drum ca și cum ne-am fi propus cu orice preț să mergem pe șosele din ce în ce mai proaste; autostrăzi, drumuri principale, șosele, drumuri de țară, până când am ajuns pe un drumeag desfundat pentru căruțe, care traversa o pădure seculară și ajungea în cele din urmă în valea care adăpostea

micuța localitate Middle Ashton. Făceam drumul ăsta de cel puțin două ori pe săptămână și de fiecare dată când îl făceam aveam senzația că mă rătăcesc în inima vetustă a Angliei – în regatul acela pierdut, verde ca un Shangri-La răsturnat, unde totul devenea din ce în ce mai bătrân, mai obosit, mai decrepit.

Localitatea Middle Ashton se dezvoltase cu secole în urmă în jurul unui conac – casa Ashton – în care locuia și acum una dintre rubedeniile proprietarului inițial, un ins pe nume Trefor Parry, un comerciant galez de lână care, fălindu-se cu averea sa, își construise locuința chiar aici, în inima Angliei. Astăzi, după generații și generații risipitoare și nesăbuite, conacul stătea să se prăbușească, cu fundația din lemn mâncată de viermi, bătuit de spectrul neliniștitor al distrugerii complete. În partea de răsărit a casei lipsea acoperișul, fiind înlocuit cu prelată, scheletul metalic fusese înghițit de rugină, iar tencuiala galbenă se fărâma în mâini precum brânza. Nu departe se aflau o bisericuță sinistră și întunecată, năpădită de tufe luxuriante de tisă care păreau să absoarbă cu totul lumina zilei, un han mohorât – al Păcii și al Belșugului –, unde părul din creștet atingea tavanul îmbâcsit de nicotină, un oficiu poștal cu un magazin și un pâlț de cabane, unele dintre ele cu acoperișuri de paie și înverzite de mușchi, dar și câteva case impresionante, în grădini mari. Potecile care traversau satul păreau scufundate, așa cum erau împrejmuite de tufe luxuriante, de parcă trecerea timpului, întocmai ca un râu secular, le săpase albiei proprii, din ce în ce mai adânci. Stejarii, fagii și castanii păreau să vegheze satul cu statura lor impresionantă, învăluindu-l într-un soi de păclă misterioasă în timpul zilei și umplând aerul tare al nopții cu sunete stranie când briza făcea lemnul să geamă.

Așteptam cu nerăbdare să ajung în paradisul umbros din Middle Ashton pentru că era o altă zi

sufocantă – fiecare zi fusese un infern în vara aceea –, chiar dacă încă nu ne toropise de tot căldura acelei zilei. Jochen stătea în spate uitându-se pe geam – spunea că îi place să vadă cum „se desfășoară” drumul în urma mașinii. Ascultam radioul când l-am auzit punându-mi o întrebare.

— Dacă vorbești cu fața spre geam, nu te pot auzi, am spus.

— Scuze, mami.

S-a întors, sprijinindu-și coatele pe umerii mei și l-am auzit șoptindu-mi la ureche:

— Bunica e mama ta adevărată? Pe bune?

— Normal că e, de ce?

— Nu știu... E-așa de ciudată.

— Dacă stai să te gândești, fiecare om e ciudat în felul lui... Și eu am ciudățeniile mele, și tu ești ciudat într-un anume sens...

— Așa e, răspunse. Știu. Își așeză bărbia pe umărul meu și începu să apese pe mușchiul de deasupra omoplatului cu bărbia lui micuță și ascuțită și deodată am simțit că-mi dau lacrimile. Mi se întâmpla uneori asta când eram în preajma fiului meu, a neobișnuitului meu fiu, simțeam nevoia să plâng dintr-un motiv care rămânea un mister chiar și pentru mine.

La intrarea în sat, chiar vizavi de sinistrul han al Păcii și Belșugului, era parcată o camionetă care descărca bere. Trebuia să mă strecur cu mașina printr-un loc foarte îngust.

— Vezi c-o să-i zgârii aripa lui Hippo... mă avertiză Jochen. Aveam un Renault 5 bleu luat la mâna a doua, cu o capotă roșie (înlocuită). Jochen voise s-o botezăm, iar eu am fost de părere că, dacă tot era o mașină franțuzească, ar trebui să primească un nume franțuzesc și atunci am sugerat Hippolyte. (Atunci citeam Taine, nu mai știu de ce, probabil ceva legat de studiile mele.) Astfel că mașina primi numele de Hippo – cel puțin Jochen așa îi spunea. În ce mă privește, nu-mi plac indivizii care dau nume mașinilor lor.

— Nu, nu, o să fiu atentă.

Tocmai manevram mașina în spațiul acela îngust, înaintând centimetru cu centimetru, când un ins – șoferul camionetei, bănuiesc – ieși din han, păși hotărât în spațiul acela îngust și îmi făcu cu mâna într-un fel teatral. Era un ins destul de tânăr, cu un burdihan respectabil ce-i întindea peste măsură tricoul pe care apărea lătită inscripția Morrell. Avea o față asudată, buhăită de bere, împopoțonată cu niște favoriți ca lâna de oaie, de care ar fi fost mândru chiar și un dragon victorian.

— Hai păpușă, hai, dă-i că merge, dă-i odată, că doar n-ai tanc... zise a lehamite.

Când am ajuns în dreptul lui, am lăsat fereastra în jos și i-am zâmbit:

— Dacă ți-ai muta burdihanul ăla din drum ar fi mult mai ușor, căcănaru' dracului.

Am demarat rapid, înainte să se adune, și am ridicat din nou fereastra, simțind cum se topește toată furia mea – lăsând în urmă o senzație dulce și delicată –, la fel de repede pe cât apăruse. Nu eram chiar în cele mai bune toane, e adevărat, mă lovisem cu ciocanul peste mână în dimineața aceea încercând să pun un poster pe perete. Mi-am dat cu ciocanul peste deget în loc să lovesc cuiul, inevitabil și stupid cum numai în desene animate se întâmplă. Charlie Chaplin ar fi fost mândru de mine, de țișetele, săriturile și scâlâmbăielile mele în timp ce-mi scuturam mâna de parcă aş fi vrut s-o smulg din încheietură. Policarul, sub platurile de culoarea pielii, pulsa mare cât o prună; exista un mic centru al durerii care vibra odată cu bătăile inimii într-un perfect tempo organic, ca un ceas biologic care măsoara clipele care mă despărteau de moarte. Însă în timp ce acceleram am simțit un val concentrat de adrenalină, plăcerea intensă pe care mi-o dăduse curajul meu; în momentele de felul acesta realizăm că în noi zace o mânie surdă, adânc îngropată – în mine ca și în zestrea genetică a speciei.

— Mami, ai folosit un cuvânt foarte urât, spuse Jochen, iar în glasul lui se citea o urmă vagă de reproș.

— Îmi pare rău, dar tipul ăla chiar m-a călcat pe nervi...

— Încearca doar să te ajute.

— Nu încerca să mă ajute, făcea pe deșteptul.

Jochen tăcu preț de câteva clipe ca și cum ar fi meditat la expresia folosită de mama lui.

— Am ajuns, în sfârșit, spuse.

Căsuța mamei mele se afla în mijlocul unei zone cu vegetație densă, înconjurată de un gard viu plin cu trandafiri și curpeni albi. Peluza din curtea casei era tunsă manual și plină de smocuri de iarbă, foarte umedă și verde în ciuda soarelui puternic care pârjolea totul în jur. Văzută de sus, mi-am zis, căsuța mamei cu grădina ei poate că arată ca o oază de verdeată; n-ar fi fost de mirare dacă luxurianța aceea în așa vară fierbinte n-ar fi instigat autoritățile să-i taie apa. Mama era un grădinar entuziast și plin de idiosincrazii: planta din abundență și tăia apoi fără milă. Dacă vreo plantă înflorea, o lăsa să crească, fără a se mai gândi dacă împiedică vreo alta să se dezvolte sau face umbră acolo unde n-ar trebui. Grădina ei, spunea, era proiectată să fie o junglă controlată – nu avea vreo seceră, își tunde peluza cu foarfecele – și știa că-i enervează pe toți sătenii pentru care ordinea și disciplina erau virtuți laudabile. Dar nimeni nu putea spune că mama avea o grădină neîngrijită sau lăsată în paragină: nimeni nu petrecea mai mult timp în grădină decât doamna Sally Gilmartin, iar faptul că arta ei nu producea decât haos și sălbăticie era ceva care putea fi eventual criticat, dar nu condamnat.

Noi o numeam „căsuță”, dar era, de fapt, o casă în toată regula, din piatră de Cotswold cioplită, cu două etaje, cu un acoperiș din cremene reconstruit în secolul XVIII. Etajul superior își păstrase ferestrele cu cercevele înalte, dormitoarele erau

întunecate și joase, iar la parter se găseau ferestre cu încuietori grele și o ușă sculptată cu gust, încadrată de coloane pe jumătate îngropate în perete, și un fronton spiralat. Reușise să o cumpere de la Huw Parry-Jones, dipsomanul proprietar al conacului Ashton, într-o perioadă când era lefter.

În spatele casei erau rămășițele a ceea ce, odinioară, fusese parcul conacului – acum doar o parcelă jalnică și neîngrijită, din miile de hectare pe care le stăpânise familia Parry prin părțile astea de Oxfordshire. Într-o parte se afla un șopron cu acoperiș de lemn, năpădit aproape în întregime de iederă și de plante agățătoare. I-am văzut mașina parcată în față – un Austin Allegro alb –, așa că am știut că era acasă.

Am deschis ușa împreună cu Jochen și ne-am uitat în toate părțile după ea; Jochen strigă „Buni, am ajuns” la care i se răspunse cu un „ura!” răsunător venit din spatele casei. Și dintr-odată apăru pe poteca din cărămidă, într-un scaun cu roțile. Se opri și își desfăcu brațele ca pentru a ne îmbrățișa, în timp ce noi rămăseserăm în mijlocul drumului, muți de uimire.

— Doamne, de ce ești într-un scaun cu roțile? întrebai. Ce s-a întâmplat?

— Du-mă înăuntru, dragă, spuse. Am să vă explic totul.

În timp ce Jochen și cu mine o duceam înăuntru, am observat că la intrare fusese instalată o mică rampă de acces din lemn.

— De cât timp ești așa, Sal? am întrebat. Ar fi trebuit să mă suni.

— O, de vreo două, trei zile. N-ai de ce să-ți faci griji...

Nu simțeam, într-adevăr, îngrijorarea pe care probabil că ar fi trebuit s-o simt, căci mama arăta evident foarte bine; fața îi era puțin bronzată, părul blond, bogat, ușor încărunțit fusese tuns recent. Și ca și cum ar fi vrut să-mi confirme impresia asta

stranie, îndată ce intră în casă coborî cu ușurință din scaunul cu roțile și îl sărută pe Jochen.

— Am căzut, spuse făcând spre scări un gest vag cu mâna. Mai aveam două sau trei trepte când am căzut și m-am lovit la spate. Doctorul Thorne mi-a sugerat să-mi iau un scaun cu roțile și să merg cât mai puțin. Mersul pe jos poate agrava consecințele căzăturii, înțelegi?

— Cine-i Thorne ăsta? Ce s-a întâmplat cu doctorul Brotherton?

— E în vacanță. Thorne e înlocuitorul. Mai bine zis, era. Se opri. Un tânăr fermecător. S-a dus.

Ne conduse în bucătărie. Încercai să văd în mersul ei dovezile unei lovituri puternice la spate, dar nu-mi sări nimic în ochi.

— Chiar mă ajută, spuse de parcă mi-ar fi simțit îndoiala, scepticismul care creștea cu fiecare secundă. Scaunul cu roțile... E bun să te fâțâi de colo până colo. Nu-ți vine să crezi cât timp petrecem în picioare în mod obișnuit.

Jochen deschise frigiderul.

— Ce avem de mâncare, buni?

— Salată, veni răspunsul. E prea cald să gătesc. Ia-ți și ceva de băut, dragul meu.

— Mie-mi place mult salata, răspunse Jochen întinzându-se după o cutie de Coca-Cola. Îmi place mai mult mâncarea rece.

— Foarte bine. Mama mă trase deoparte. Mi-e teamă că nu poate rămâne azi. Nu cred că am să mă descurc cu toate, așa cum sunt în scaunul ăsta cu roțile.

Am încercat să-mi ascund iritarea și dezamăgirea – după-amiezile astea de sâmbătă în singurătate, în timp ce Jochen rămânea o jumătate de zi la Middle Ashton, deveniseră neprețuite pentru mine. Mama se îndreptă către fereastră strângând din pleoape. Bucătăria și sufrageria dădeau către grădină, care se învecina cu o parcelă ce fusese tunsă la întâmplare, uneori doar o dată la doi sau trei ani, astfel că era plină de vegetație sălbatică,

tufe și buruieni crescute aiurea. Dincolo de tăpșanul acesta se afla pădurea, Witch Wood, așa cum fusese numită dintr-un motiv de mult uitat – pădure bătrână de stejari, fagi și castani. Pe vremuri creșteau acolo și ulmi, care dispăruseră sau, dacă încă nu dispăruseră cu totul, aveau s-o facă în curând. Ceva foarte straniu se întâmplă aici, mi-am spus: ceva mai mult decât ciudățeniile și excentricitățile obișnuite ale mamei. M-am ridicat și m-am apropiat de mama, punându-i încurajator mâna pe umăr.

— Bătrânico, totul e-n regulă?

— Mda, n-a fost decât o mică bușeală. Un șoc pentru organism, cum au zis ei. Am să-mi revin complet într-o săptămână sau două.

— Nu s-a mai întâmplat nimic altceva? Mi-ai spune dacă...

Se întoarce și mă privi în felul acela candid și surprins al ei, cu ochii albaștri deschiși larg – cunoșteam bine expresia asta. Dar de la o vreme puteam să-i fac față cu brio după toate prin câte trecusem eu însămi; nu mă mai impresiona ca pe vremuri.

— Ce să se mai întâmple, iubita mea? Demență senilă?

Cu toate astea, mă rugă să o duc în scaunul cu roțile prin tot satul, până la oficiul poștal, să-și cumpere rația ei inutilă de lapte și ziarul. La un moment dat se opri să vorbească despre pățania ei cu doamna Cumber, diriginta poștei, iar la întoarcere ne-am oprit ca să converseze cu Percy Fleet, tânărul arhitect, și cu prietena lui dintotdeauna (Melinda? Melissa?) care așteptau să li se încingă grătarul – o hardughie mare din cărămidă care avea și un coș așezat cu mândrie în fața frumosului lor solar. Se văicăreau la unison: nu exista lucru mai rău pe lumea asta decât să cazi pe scări. Melinda își aminti de un unchi de mult dispărut, care suferise săptămâni întregi după ce alunecase și căzuse în baie.

— Și eu vreau unul de-ăsta, Percy, spuse mama arătând spre solar. E foarte frumos.

— Am să vă ajut cu plăcere, doamna Gilmartin.

— Cum mai e mătușa ta? Se simte bine?

— Soacră-mea, o corectă Percy.

— A, da, așa e. Era soacră-ta...

Ne-am luat la revedere și am continuat să împing plictisită scaunul de-a lungul peluzei plină de denivelări, simțind cum crește în mine mânia la gândul că am fost nevoită să iau parte la toată șarada asta. Maică-mea avea obiceiul de a comenta despre cine pleca și cine sosea în sat, de parcă s-ar fi ocupat cu spionatul oamenilor, de parcă îi cronometra, ca un șef de echipă obsedat, care stă tot timpul cu ochii pe muncitorii lui – făcea așa de când o știam. Mi-am impus să rămân calmă: urma să luăm prânzul, apoi am să-l iau pe Jochen și vom merge la apartamentul nostru, se va juca în grădină, apoi am putea face o plimbare prin University Park...

— Nu trebuie să te superi pe mine, Ruth, îmi spuse aruncându-mi o privire peste umăr.

M-am oprit, am scos o țigară și am aprins-o.

— Nu sunt supărată.

— O, ba da, ești. Lasă-mă zilele astea, să văd cum mă simt. Poate până sâmbăta viitoare o să-mi revin.

Când am revenit în casă, Jochen a spus după un minut, pe un ton sumbru:

— Poți să faci cancer de la țigări, să știi. L-am repezit și apoi am mâncat într-o stare cam tensionată, printre lungi clipe de tăcere, întrerupte din când în când de observații banale despre ce se mai întâmpla în sat, făcute de mama. M-a convins să beau un pahar cu vin și am început să mă relaxez. Am ajutat-o să strângă masa, să spele vasele și să le așeze la uscat. Am stat lângă ea în timp ce scufunda paharele în apă fierbinte. „Fată-apă, apă-fată, și cată-n apă fata toată”, făceam rime-n gând, simțind dintr-odată bucuria sfârșitului

de săptămână, faptul că eram lipsită de problemele din zilele de lucru. Am început să mă gândesc că poate nici nu era chiar atât de rău să-mi petrec ceva timp împreună cu fiul meu. Apoi mama a spus ceva.

Mijea ochii undeva departe, înspre pădure.

— Ce spui?

— E cineva acolo? Vezi pe cineva în pădure?

Am privit cu atenție.

— Eu nu văd nimic. De ce?

— Mi s-a părut că văd pe cineva.

— Oameni ieșiți la plimbare sau la picnic. E sâmbătă, soarele strălucește pe cer.

— O, da, așa e! Soarele strălucește și totul e minunat pe lumea asta.

Se îndreptă către bufet și luă o pereche de ochelari pe care și-i puse pe nas pentru a cerceta mai bine pădurea.

M-am făcut că nu prind sarcasmul din ultima ei propoziție și am plecat să-l caut pe Jochen, să ne pregătim de plecare. Mama se așeză în scaunul cu roțile și se îndreptă întins către ușa de la intrare. Jochen relatează pățania noastră cu șoferul camionetei de bere și felul în care am folosit cu nerușinare expresiile alea obscene. Mama îi luă fața în palme și îi zâmbi, privindu-l cu dragoste infinită.

— Mama ta se poate enerva foarte tare când vrea și în mod sigur șoferul ăla chiar era un tâmpit, spuse. Mama ta e o tânără plină de temperament.

— Mersi mult, Sal, am spus și m-am aplecat s-o sărut pe frunte. Te sun diseară.

— Vrei să-mi faci un mic serviciu, întreabă și mă rugă ca pe viitor, când voi fi dat telefon, să-l las să sune de două ori, apoi să închid și să sun iarăși. În felul ăsta am să fiu sigură că ești tu, explică ea. Nu mă mișc prea rapid cu scaunul ăsta.

Abia acum, pentru prima dată, am simțit un ghem de îngrijorare răsărindu-mi în piept. Rugămintea asta păru pentru prima dată un semn

cert de deranjare mintală – mama îmi surprinse privirea panicată.

— Știu la ce te gândești, Ruth. Dar te înșeli, chiar te înșeli. Se ridică din scaunul cu roțile, înaltă și țeapănă. Așteaptă o clipă, spuse și se duse sus.

— Iar ai supărat-o pe buni? întrebă Jochen folosind un ton scăzut, acuzator.

— Nu.

Mama coborî treptele – fără niciun efort, mi s-a părut – aducând sub braț un dosar bine burdușit. Mi-l întinse, zicând:

— Aș vrea să citești asta.

I-am luat manuscrisul. Păreau să fie zeci de pagini, de diferite tipuri și diferite mărimi. L-am deschis. Titlul de pe prima pagină era: *Povestea Evei Delectorskaia*.

— Eva Delectorskaia? am întrebat uluită. Cine-i asta?

— Eu, veni răspunsul. Eu sunt Eva Delectorskaia.

Povestea Evei Delectorskaia

Paris, 1939

Eva Delectorskaia îl văzu prima dată la înmormântarea fratelui ei, Kolia. Bărbatul stătea puțin mai departe decât ceilalți care veniseră la cimitir. Purta o pălărie moale din fetru de culoare maro, care Evei i se păru foarte stranie și care o făcu să se întrebe: ce fel de om ar purta o astfel de pălărie la o înmormântare? Ce fel de respect arăta? Indignarea asta o ajuta să-și controleze durerea enormă pe care o simțea, o împiedica să fie copleșită. Când a ajuns însă înapoi la apartamentul lor înaintea celorlalți îndoliați, tatăl ei începu să plângă cu sughituri, iar Eva înțelese că nici ea nu putea ține plânsul în frâu. Tatăl ținea o fotografie înrămată de-a lui Kolia cu ambele mâini, strângând-o cu putere de parcă ar fi fost un volan

dreptunghiular. Eva îi puse o mână pe umăr și își șterse lacrimile de pe obraz cu cealaltă. Nu-și dădea seama ce ar trebui să-i spună. Apoi Irène, mama ei vitregă, apăru cu o tavă pe care erau o carafă de brandy și câteva pahare mici ce semănau cu niște degetare. Așeză tava pe masă, apoi se întoarse la bucătărie ca să facă un platou de migdale zaharisite. Eva se ghemui în fața tatălui ei, oferindu-i un pahar.

— Tata, îi spuse fluturând mâna în fața lui, fără să-și poată controla tonul vocii, ia o gură, uite-aici, și eu iau una. Luă o sorbitură și simți niște mici înțepături pe buze.

Auzi cum lacrimile grele ale tatălui cad pe sticla fotografiei înrămate. O privi pe Eva, apoi o trase spre el și o sărută pe frunte.

Șopti:

— N-avea decât 24 de ani... 24? Era ca și cum vârsta lui Kolia era literalmente incredibilă, de parcă cineva i-ar fi spus: „fiul tău s-a evaporat” sau „fiului tău i-au crescut aripi și și-a luat zborul”.

Irène intră și îi luă ușor fotografia din mâini, îndepărtându-i cu delicatețe degetele de pe ramă.

— *Mange, Serghei*, îi spuse, *bois – il faut boire.*

(4)

Puse fotografia pe o masă din apropiere și începu să umple pahăruțele de pe tavă. Eva întinse tava cu migdale zaharisite, iar el luă câteva, neatent, lăsând să-i scape una sau două pe podea. Și-au sorbit coniacul, au ciugulit prăjiturele și și-au spus numai banalități: despre cum se bucuraseră că cerul era înnorat și nu bătea vântul, că o zi senină și însorită ar fi fost teribil de nepotrivită, despre ce amabil fusese din partea bătrânului domn Dieudonné să vină tocmai de la Neuilly, despre ce urâte și ofilite fuseseră florile pe care le adusese familia Lussipov. Flori ofilite, pentru numele lui Dumnezeu! Eva nu-și putea lua privirea de la fotografia lui Kolia, care zâmbea îmbrăcat în costumul lui gri ca și cum ascultase tot ce

discutaseră ei. Părea amuzat, iar în ochi îi licărea o strălucire ironică. Dintr-odată înțelese cât era de absurdă dispariția lui, cât era de jignitoare absența lui, cât era de împotriva naturii ca un val de reflux. Înțelese toate acestea și întoarse capul. Din fericire, se auzi soneria de la ușa de intrare, iar Irène se ridică pentru a-și întâmpina primii oaspeți. Eva rămase așezată împreună cu tatăl ei, auzind sunetele înăbușite ale unei conversații purtate în șoaptă în hol, în timp ce oaspeții se descotoroseau de paltoane și de pălării. Se auzi chiar și un scurt hohot de râs, repede înăbușit, semn al unui amestec straniu de durere și eliberare, care apare de obicei în sufletele oamenilor imediat după o înmormântare.

Auzind râsetele acelea, tatăl se uită la Eva. Scânci ca un copil și dădu din umeri fără speranță, neajutorat ca un om care a uitat răspunsul la cele mai simple întrebări, iar Eva își dădu seama cât de mult îmbătrânise dintr-odată.

— Doar tu și cu mine, Eva, spuse, iar ea își dădu seama că se gândea, de fapt, la prima lui soție, Maria – Mașa lui iubită, mama ei –, și la moartea ei petrecută cu atâta vreme în urmă în cealaltă parte a lumii. Eva avea pe atunci paisprezece ani, iar Kolia doar zece și toți trei stătuseră ținându-se de mână în cimitirul străinilor din Tientsin, respirând aerul acela primăvărat, plin de viață, înconjurați de zidurile cimitirului pe care crescuseră haotic plante agățătoare – florile acelea păreau fulgi de zăpadă, confetti.

— Am rămas doar noi trei acum, spusese atunci în timp ce zăboveau în fața mormântului proaspăt al mamei, strângându-și mâinile cu putere.

— Cine era insul ăla cu pălărie de fetru maro? întrebă Eva, amintindu-și de misteriosul personaj și dorind totodată să schimbe subiectul.

Familia Lussipov intră chiar atunci în cameră, fiecare dintre ei fluturând un început de zâmbet în colțul gurii. Intră și verișoara Tania cea durdulie

împreună cu proaspătul ei soț, iar întrebarea care cerea o lămurire cu privire la bărbatul cu pălăria de fetru fu pentru moment dată uitării.

∴

Dar avea să-l vadă iarăși după trei zile. Era într-o luni – ziua în care s-a întors la serviciu – și tocmai ieșise să-și ia prânzul. Stătea în fața merceriei de peste drum, îmbrăcat într-o haină lungă de tweed – verde închis purtând distonanta lui pălărie de fetru. Bărbatul îi prinse privirea, zâmbi, salutând-o ușor din cap, și traversă strada pentru a-i vorbi, scoțându-și pălăria. Îi spuse într-o franceză impecabilă:

— *Mademoiselle Delectorskaia*, permiteți-mi să vă prezint cele mai sincere condoleanțe pentru moartea fratelui dumneavoastră. Îmi cer scuze că nu v-am vorbit la înmormântare, dar nu mi s-a părut potrivit să vă abordez – mai ales că fratele dumneavoastră nu ne-a prezentat niciodată unul altuia.

— Nu mi-am dat seama că-l cunoșteți pe Kolia. Descoperirea asta o tulbură. Simți că mintea i se încețoșează și că o invadează o ușoară panică – nu înțelegea nimic din toate astea.

— Da, ne știam. Nu eram chiar prieteni, dar eram vechi cunoștințe, să spunem. Își înclină ușor capul și continuă, de data asta într-o engleză impecabilă, cu accent:

— Iertați-mă, numele meu e Lucas Romer.

Accentul aparținea unui ins din clasele superioare ale societății, unui patrician, dar Eva se gândi imediat că acest domn pe nume Lucas Romer nu arăta deloc a englez. Avea un păr lung și negru, mai rar în față și dat pe spate, și era – Eva încerca să găsească cuvântul în engleză – *swarthy*^[2], cu sprâncene dese, drepte, așezate sub o frunte largă, deasupra ochilor de un albastru cenușiu întunecat (întotdeauna observa culoarea ochilor celorlalți). Obrazul lui, deși proaspăt ras, avea o soliditate metalică și părea în continuare

tepos. Simți că femeia îl privea și își trecu mâna prin părul rar cu un gest automat.

— Kolia nu v-a vorbit niciodată despre mine? întrebă.

— Nu, răspuse Eva în engleză. Nu, niciodată nu mi-a vorbit despre vreun Lucas Romer.

Bărbatul zâmbi când auzi asta, lăsând să se vadă o dantură extrem de regulată și de albă.

— Foarte bine, răspuse meditativ, clătinând din cap satisfăcut, apoi adăugă: Să știți că e chiar numele meu.

— Nici nu mi-a trecut prin cap că n-ar fi, răspuse Eva întinzându-i mâna. Încântată să vă cunosc, domnule Romer. Acum va trebui să mă scuzați. Nu am la dispoziție decât o jumătate de oră pentru masa de prânz.

— Nu-i adevărat. Aveți la dispoziție două ore. I-am spus domnului Frellon că am să vă duc la un restaurant.

Dl Frellon era șeful ei. De-a dreptul obsedat în privința punctualității angajaților.

— Și de ce ar permite dl Frellon așa ceva?

— Pentru că dl Frellon crede că voi închiria patru vapoare de la el și, cum nu știu boabă de franceză, sunt nevoit să pun la punct detaliile tranzacției cu traducătoarea dumnealui. Se întoarse și arătă cu pălăria în depărtare. Știu un locșor drăguț pe rue du Cherche Midi. Specialități marine excelente. Vă plac stridiile?

— Le detest.

Bărbatul zâmbi către ea cu înțelegere, de parcă ar fi avut în față un copil alintat. De data asta nu-și mai dezveli dantura.

∴

Restaurantul se numea Le Tire Bouchon, iar Lucas Romer se pricepu într-adevăr să-i arate cum să transforme stridiile în ceva comestibil (cu oțet din vin roșu, cu șalotă, piper și suc de lămâie, înghițite cu bucăți de pâine neagră unse cu unt rece). În realitate, Evei chiar îi plăcea să mănânce

stridii din când în când, dar îi răspunsese astfel pentru a zdruncina puțin imensa siguranță de sine a acestui individ ciudat.

În timpul mesei (*sole bonne femme*⁽³⁾ după stridii, brânză, *tarte tatin*, o jumătate de sticlă de Chablis⁽⁴⁾ și o sticlă întreagă de Morgon⁽⁵⁾ au vorbit despre Kolia. Era clar pentru Eva că bărbatul cunoștea toate amănuntele importante ale existenței fratelui ei – vârsta lui, nivelul educației, fuga familiei lor din Rusia după Revoluția de la 1917, moartea mamei lor în China, întreaga istorie a peregrinărilor familiei Delectorski de la Sankt Petersburg la Vladivostok, apoi la Tientsin și Shanghai, Tokio și Berlin. La Berlin ajunseseră în 1924, apoi în cele din urmă la Paris în 1928. Știa despre mariajul lui Serghei Pavlovici Delectorski cu Irène Argenton, o văduvă fără copii, în 1932 și de micul reviriment financiar pe care-l presupusese această căsătorie. Știa chiar și mai mult decât atât, avea să descopere Eva, știa despre recente probleme de inimă ale tatălui, despre sănătatea lui tot mai șubredă. Dacă știe atâtea despre Kolia, se gândi Eva, oare cât de mult știe despre mine?

Romer comandă cafele pentru amândoi și o *eau-de-vie*⁽⁶⁾ pentru el. Îi oferă o țigară dintr-o tabacheră poleită cu argint – ea luă una și el i-o aprinse.

— Vorbiți excelent englezește, spuse bărbatul.

— Sunt pe jumătate englezoaică, îi spuse, de parcă el n-ar fi știut deja asta. Cea de-a doua mamă a mea era englezoaică.

— Deci vorbiți engleză, rusă și franceză. Altceva?

— Vorbesc și puțină germană. Dar nu fluent.

— Foarte bine... Apropo, ce mai face tatăl dumneavoastră? Întrebă și își aprinse și el o țigară, lăsându-se pe spate și expirând fumul spre tavan cu un gest teatral.

Eva ezită, neștiind ce să-i răspundă acestui străin care se comporta însă ca un membru al

familiei ei, ca un văr sau ca un unchi nerăbdător să afle ultimele noutăți.

— Tata nu e bine deloc. E dărâmat – de altfel, cu toții suntem. Șocul – nici nu vă puteți închipui... moartea lui Kolia ar putea să-l bage în mormânt. Mama mea vitregă e foarte îngrijorată.

— A, da... Kolia o adora pe mama dumneavoastră vitregă.

Eva știa foarte bine că relațiile dintre Kolia și Irène fuseseră mai tot timpul încordate. Madame Argenton îl considera pe Kolia un pierde-vară, un visător, dar unul din ăia enervanți.

— Kolia era pentru ea fiul pe care nu-l avusese niciodată, adăugă Romer.

— V-a spus Kolia asta? întrebă Eva.

— Nu. Așa presupun.

Eva stinse țigara.

— Ar cam trebui să mă întorc, spuse ridicându-se. Romer îi zâmbea într-un mod supărător. Simțea că bărbatului îi plăcea răceala ei bruscă, felul ei franc – de parcă tocmai trecuse un test.

— N-ați uitat nimic? întrebă Romer.

— Nu cred.

— Mă refer la afacerea cu vapoarele. Mai luați o cafea și haideți să punem la punct toate detaliile.

Odată întoarsă în birou, Eva îi putu spune domnului Frellon în termeni plauzibili toate datele pe care le avea în cap domnul Romer cu privire la închirierea navelor. Dl Frellon se dovedi foarte mulțumit de rodnicia acelui prânz. „Romer e un «pește mare»” spunea încontinuu, „nu trebuie pierdut, trebuie atras în afacere”. Eva își dădu seama că Romer nu-i spusese încă – deși întrebase o dată sau de două ori – unde anume și în ce împrejurări îl întâlnise pe Kolia.

După vreo două zile, se afla în metrou mergând la serviciu când îl văzu pe Romer urcând în vagonul ei în stația de la Place Clichy. Zâmbea și-i făcea cu mâna. Eva fu convinsă din prima clipă că nu era o coincidență; avea senzația că în viața lui

Lucas Romer coincidențele nu jucau un rol foarte important. Au coborât la Sèvres Babylone și au luat-o la picior împreună spre birou – Romer o informă că avea o întâlnire cu dl Frellon. Era o zi posomorâtă, cu un cer cenușiu prin care răzbăteau uneori dăre stranii de lumină; o adiere bruscă îi făcu să tremure fusta și eșarfa de un albastru violaceu pe care o purta la gât. Când au ajuns la cafeneaua micuță de la intersecția străzii Varenne cu bulevardul Raspail, Romer sugerează că ar trebui să se oprească.

— Și întâlnirea?

— I-am spus că am să ajung la un moment dat în dimineața asta.

— Dar eu am să întârzii.

— N-o să se supere, doar discutăm afaceri. Am să-i dau un telefon. Porni spre bar să ia jetoanele pentru telefonul public. Eva stătea lângă fereastră privind-l, nu cu antipatie, ci mai mult curioasă: ce joc e ăsta pe care-l joci dumneata, domnule Romer? Era un joc cu miză sexuală sau un joc de afaceri cu Frellon, Gonzalez & Co? Dacă era un joc erotic, atunci își pierdea timpul. Nu se simțea deloc atrasă de el. Era atrăgătoare pentru mulți bărbați și în mod supărător se simțea atrasă de foarte puțini. Există un preț pe care frumusețea trebuie să-l plătească uneori: vei fi frumos, decid ursitoarele, dar în același timp vei fi foarte greu de mulțumit. Nu voia să se gândească la cele câteva complicate, nefericite legături amoroase din viața ei la o oră atât de matinală, așa că luă din raft un ziar. Ceva o făcea să creadă totuși că nu era vorba despre un joc erotic – nu, cu siguranță era vorba despre altceva, altceva se afla aici în joc. Ziarele vorbeau despre războiul din Spania, despre Anschluss^[7], despre execuția lui Buharin^[8] în URSS. Limbajul ziarelor era violent, descriau un univers al agresiunii – reînarmare, teritorii, despăgubiri, arme, explozii, amenințări, războaie în desfășurare și războaie care se conturau la

orizont. Da, cu siguranță Lucas Romer avea altceva în minte, dar trebuia să aștepte să vadă ce.

— Nu-i nicio problemă la serviciu. Stătea în picioare lângă ea, zâmbind. V-am comandat încă o cafea.

Întrebă de dl Frellon, iar Romer o asigură că șeful ei nu putea să fie decât fericit că ea se afla acum la această întâlnire. Cafelele sosiră, iar Romer se lăsă pe spate în scaun, punându-și zahăr din belșug în espresso și amestecând energic cu lingurița. Eva puse ziarul la loc în raft și îl privi, îi privi tenul măsliniu, gulerul moale și boțit al cămășii și cravata subțire de la gât. Ce-ar fi de zis despre el: profesor universitar? Un romancier cu un oarecare succes? Funcționar public? Antreprenor portuar, în niciun caz. Până la urmă, de ce stătea aici, pe acest scaun, bând cafea cu englezul ăsta ciudat când, de fapt, nu-și dorea deloc asta? Se hotărî să-l pună la încercare. Decise să-l întrebe despre Kolia.

— Când l-ați întâlnit pe Kolia? întrebă scoțând o țigară din poșetă cu un gest pe care îl voi cât mai lejer, fără a-i oferi și lui una.

— Cam acum un an. Ne-am întâlnit la o petrecere – cineva sărbătorea publicarea unei cărți. Am stat de vorbă. Mi s-a părut fermecător.

— Ce carte?

— Nu-mi amintesc.

Își continuă interogatoriul și privindu-l pe Romer își dădu seama că acesta îi făcea jocul; îi făcea realmente plăcere și asta o enerva la culme. Discuția lor era departe de a fi una lejeră, un simplu flirt – Kolia era mort și Eva avea senzația că Romer știa mult mai multe despre moartea fratelui ei decât era pregătit să recunoască.

— Și ce făcea Kolia la întâlnirea aia? întrebă. Action française⁹¹, pentru numele lui Dumnezeu: Kolia nu era fascist.

— Evident că nu era.

— Și atunci ce căuta acolo?

— Eu i-am cerut să meargă.

Răspunsul o șocă. Nu înțelegea de ce Lucas Romer i-ar fi putut cere lui Kolia să meargă la o întrunire a Action française. Nu înțelegea nici de ce Kolia acceptase să meargă, dar răspunsurile pe care le căuta nu puteau fi obținute atât de facil.

— De ce i-ați cerut să meargă? întrebă.

— Pentru că lucra pentru mine.

∴

Restul zilei, în birou, în timp ce încerca să-și facă treaba, Eva nu se putu gândi decât la Romer și la răspunsurile lui năucitoare. După ce afirmase că fratele ei lucra pentru el, Romer întrerupsese brusc conversația – privind-o drept în ochi, o privire ce părea să spună: da, Kolia chiar lucra pentru mine, Lucas Romer –, apoi s-a uitat la ceas și a spus că trebuia să plece, că avea niște întâlniri de afaceri, Dumnezeuule ce târziu se făcuse...

În metrou, mergând spre casă, Eva încercă să fie metodică, să pună lucrurile cap la cap, să facă frânturile acelea disperate de informație să se lege cumva între ele. Însă nu-i ieșea deloc. Lucas Romer îl întâlnise deci pe Kolia la o petrecere, deveniseră prieteni, apoi în mod evident mai mult decât prieteni, fratele ei lucrând pentru Romer, dar ce anume făcea el rămânea neclar. Cu ce se ocupa deci Kolia de fusese nevoit să meargă la o întâlnire a Action française în Nanterre? La această întâlnire, cel puțin din spusele Poliției, Kolia fusese la un moment dat chemat să răspundă la telefon. Invitații și-au amintit că fratele ei plecase în mijlocul discursului principal al lui Charles Maurras^[10], nici mai mult, nici mai puțin. Se pare că unul din chelneri îi înmânase un bilețel, iar plecarea lui stârnise în sală o ușoară agitație. Au urmat apoi 45 de minute – ultimele 45 de minute din viața lui Kolia – la care nu asistase nimeni, pentru care nu exista niciun martor. Mai târziu, în timp ce păraseau sala de ședințe (o sală încăpătoare de cinema) scurgându-se în stradă prin

ieșirile laterale, invitații aveau să-i descopere cadavrul într-o baltă proaspătă de sânge care se lărgea. Avea capul zdrobit de câteva lovituri puternice aplicate în partea inferioară. Ce se întâmplase în acele ultime 45 de minute? Portofelul îi lipsea, la fel ceasul și pălăria. Dar ce fel de hoț e acela care ucide un om și apoi îi fură pălăria?

Eva urca pe rue des Fleurs, continuând să se gândească la Kolia, întrebându-se ce putuse să-l determine pe fratele ei „să lucreze” pentru un om ca Lucas Romer și de ce nu-i spusese niciodată despre așa-zisa lui slujbă. Și până la urmă cine era acest Romer ca să-i ofere lui Kolia, un biet profesor de muzică, o slujbă care să-i pună viața în pericol? O slujbă pe care o plătise cu viața? Cine era și de ce-i oferise slujba aia, asta era tot ce voia să știe. Îl angajase pe Kolia pentru firma lui de transporturi maritime? Erau la mijloc afacerile lui? Se pomeni zâmbind ironic la absurditatea acestei idei, în timp ce-și cumpăra obișnuitele două baghete de pâine, încercând să ignore zâmbetul tâmp și agresiv al lui Benoit care o credea veselă din cine știe ce motiv. Dintr-odată, chipul ei împietri. Benoit – încă un bărbat care-o dorea.

— Cum vă mai simțiți, domnișoara Eva? întrebă Benoit în timp ce încasa banii.

— Nu mă simt foarte bine, spuse. Știi, cu moartea fratelui meu.

Expresia facială a lui Benoit se schimbă radical, transformându-se într-una de compasiune profundă.

— O tragedie îngrozitoare, spuse... Doamne, ce timpuri trăim...

„Cel puțin n-o să mă mai bată la cap să ies cu el o vreme”, gândi Eva intrând în curtea clădirii în care locuia și salutând-o din cap pe *Madame Roisanssac*, portăreasa. Urcă treptele, intră în casă, lăsă pâinea pe masa din bucătărie și începu să se plimbe prin salon gândind: nu pot sta și în seara

asta tot în casă, cu tata și cu Irène – am să merg și am să văd un film, filmul de la cinematograful Rex: *Je suis partout* –, trebuie să mai ies din rutina asta, gândi, să găsesc puțin timp și pentru mine...

Intră în sufragerie și Lucas Romer se ridică cu un zâmbet binevoitor de întâmpinare pe buze. Tatăl ei i-o luă înainte, spunând în engleza lui stricată, pe un ton de fals reproș:

— Eva, zău așa, de ce nu mi-ai spus că l-ai cunoscut pe dl Romer?

— Nu știam că e atât de important, răspunse Eva ținându-l pe Romer cu privirea, încercând să păstreze o mină neutră, de piatră. Romer continua să zâmbească – era de un calm perfect –, îmbrăcat mai bine decât data trecută, cu un costum albastru închis, cămașă albă și încă una dintre cravatele lui englezești.

Dl Delectorski se agita, punându-i în față un scaun, mormăind întruna – dl Romer îl cunoștea pe Kolia, poți să crezi? –, dar în mintea Evei era un haos, întrebările se amestecau cu exclamațiile: Cum îndrăznești să vii aici? Ce i-ai spus tatei? Ce tupeu! Ce-ți imagineai că am să spun? Văzu sticlele și paharele pe tava de argint, văzu tava cu migdale zaharisite și își dădu seama că Romer nu făcuse eforturi deosebite să-și facă intrarea, încrezător că vizita lui va aduce mângâiere bietului bătrân. De cât timp se afla acolo oare? se întrebă privind la sticlă și observând cât se băuse până atunci. Felul în care se purta tatăl ei sugera că băuse mai mult de un pahar.

Tatăl o forță practic să se așeze pe scaun. Refuză paharul de vin, deși tare l-ar fi vrut. Îl observă pe Romer, așezat cu o lejeritate discretă, picior peste picior, cu zâmbetul acela calculat pe buze. Își dădu seama că era zâmbetul unui om care știa exact ce urma să se întâmple mai departe.

Hotărâtă să-l enerveze, se ridică:

— Trebuie să plec, spuse. N-o să mai prind filmul.

Romer fu însă la ușă înaintea ei, apucându-i ușor cu degetele umărul stâng.

— Domnule Delectorski, unde aş putea discuta cu Eva între patru ochi, îl întrebă pe bătrân.

Fură conduşi în biroul tatălui ei – un mic dormitor la capătul coridorului plin de fotografiile înrămate ale membrilor familiei Delectorski, cu o masă de lucru în mijloc, o canapea şi câteva rafturi pline cu cărţi ale autorilor ruşi pe care părintele ei îi iubea: Lermontov, Puşkin, Turgheniev, Gogol, Cehov. Camera mirosea a trabuc şi a briantină pe care tatăl ei o folosea pentru păr. Privi pe fereastră şi o văzu pe doamna Roisanssac întinzând la uscat pe sârmă rufele lor. Se simţi dintr-odată foarte rău: crezuse că îi poate face faţă lui Romer, dar, odată ajunsă în cameră singură cu el, lucrurile se schimbaseră brusc.

Ca şi cum şi-ar fi dat şi el seama de ce se petrece cu Eva, Romer se schimbă şi el: încrederea lui proverbială părea că dispăruse, înlocuită de un mod mai intim, mai personal de-a i se adresa. O pofti să se așeze şi îşi trase de sub birou un scaun pentru el, pe care îl așeză în fața ei de parcă urma să înceapă un interogatoriu. Îi oferî o țigară din tabachera lui patinată, iar ea luă una pentru ca după aceea să spună „nu, mulțumesc” şi să i-o înapoieze. Îl privi în timp ce-o puneă la loc în tabacheră şi observă că era în mod evident iritat. Eva simţi că reuşise să câştige o micuță bătălie în războiul cu Romer – orice amănunt era important în încercarea de a-i zdruncina încrederea aceea de fier.

— Kolia lucra pentru mine când a fost ucis.

— Mi-ați spus deja.

— A fost ucis de fasciști, de naziști.

— Credeam c-a fost jefuit.

— Făcea... se opri o clipă, făcea o treabă tare periculoasă şi a fost descoperit. Eu cred c-a fost trădat.

Eva ar fi vrut să spună ceva, dar se hotărî să păstreze tăcerea. Romer își scoase iarăși tabachera și începu ritualul: băgă țigara în gură, se căută prin buzunare după brichetă, scoase țigara din gură și îi lovi ambele capete de capacul tabacherei, trase scrumiera grea de pe birou spre el și în cele din urmă își aprinse țigara și începu să tragă fumul în piept cu nesaț. Eva îi urmări toate mișcărilor, încercând să rămână absolut impasibilă.

— Lucrez pentru guvernul britanic, spuse. Înțelegeți la ce mă refer...?

— Da, răspunse Eva. Cred că da.

— Și Kolia lucra pentru guvernul britanic. Încerca să se infiltreze în rândurile celor de la Action française. Urma instrucțiunile mele. Se infiltrase în mișcare și-mi raporta orice considera el că ne-ar putea interesa. Se opri și, văzând că Eva n-avea de gând să spună nimic, se aplecă spre ea și îi spuse serios: în șase luni, cel mult un an, în Europa va izbucni un război între naziștii germani și câteva țări europene – de asta poți să fii sigură. Fratele tău era unul dintre cei care luptau împotriva acestui război iminent.

— Ce vreți să spuneți, de fapt?

— Că era un om foarte curajos. Că n-a murit în zadar.

Eva simți că o înăbușă un val de râs sarcastic căruia îi luă locul îndată un ghem de lacrimi care o sufocă.

— Ei bine, eu aș fi preferat să fie un laș, răspunse încercând să-și ascundă tremurul din voce, atunci n-ar fi murit. Ar fi putut să intre pe ușa asta în zece minute.

Romer se ridică și se îndreptă spre fereastră unde o privi și el pe Madame Roisanssac care întindea rufele în continuare, apoi se așeză pe marginea biroului tatălui ei și o privi fix.

— Aș vrea să-ți ofer slujba lui Kolia, spuse. Aș vrea să vii să lucrezi pentru mine.

— Am deja o slujbă.

— Vei fi plătită cu 500 de lire pe an. Vei deveni cetățean britanic, cu pașaport britanic.

— Nu, mulțumesc.

— Vei fi instruită în Marea Britanie și vei servi guvernul britanic în diferite feluri – la fel ca și Kolia.

— Mulțumesc, nu. Sunt mulțumită de slujba pe care o am.

Își dorea arzător ca fratele ei să intre în acel moment în cameră, deși știa că acel lucru n-avea cum să se întâmple. Kolia, cu zâmbetul lui nițel strâmb, cu farmecul acela blând al lui – să-i spună ce să facă, ce să-i răspundă omului acela care o fixa cu o privire insistentă și-i cerea atât de mult. Tu ce-ai vrea să fac, Kolia? Întrebarea îi răsună dureros în minte. Spune-mi ce-ar trebui să fac și-am să fac.

Romer se ridică.

— Am vorbit cu tatăl tău. Îți sugerez să faci același lucru. Se îndreptă către ușă și își duse degetele la frunte de parcă tocmai și-ar mai fi amintit ceva. Ne vedem mâine sau poimâine. Gândește-te serios la ce ți-am propus, la ce-ar însemna slujba asta pentru tine și pentru familia ta. Se transfigurează dintr-odată de parcă l-ar fi traversat un val de curent electric și pentru câteva clipe masca aceea neutră și impersonală păru să dispară. Pentru numele lui Dumnezeu, Eva. Fratele tău a fost ucis de târâturile ăstea, de viermii ăștia scârboși, acum ai ocazia să le-o plătești, să te răzbuni.

— La revedere, domnule Romer, a fost o plăcere să vă revăd.

∴

Eva privea pe fereastra vagonului peisajele Scoției, succedându-se în viteză. Era vară, dar peste tot sub cerul jos, alb se puteau citi semnele unor ierni grele care modelaseră peisajul – copacii scunzi, dar puternici, aplecați sub povara vânturilor trecute, smocurile de iarbă, dealurile

molatice, verzi, pe care se vedeau potecile năpădite de buruieni. Poate să fie vară, eu n-am de gând să mă culc pe-o ureche, părea să spună pământul. Se gândi și la alte peisaje pe care le văzuse din tren de-a lungul vieții sale – de fapt, uneori i se părea că întreaga ei viață fusese o continuă călătorie cu trenul, prin ale cărui ferestre văzuse trecând ca fulgerul, unul după altul, o succesiune de peisaje străine. De la Moscova la Vladivostok, de la Vladivostok în China... Vagoane de dormit, luxoase, trenuri pentru militari sau de marfă, trase pe linii secundare, vagoane abandonate așteptând zile întregi să vină o locomotivă și să le tracteze. Uneori, vagoane supraaglomerate, insuportabile, duhnind din pricina trupurilor înghesuite – alteori melancolia compartimentelor goale, păcănitul roților pe șine, singurul zgomot ce răsună în urechi nopți la rând... Uneori călătoreau având la ei doar o valijoară, alteori cărând tot ceea ce aveau, ca niște refugiați fără speranță. Toate aceste drumuri: de la Hamburg la Berlin, de la Berlin la Paris și acum de la Paris în Scoția. Încă mergând către o destinație necunoscută, își spuse ea, dorindu-și cumva să simtă ceva mai mult entuziasm și mister.

Eva își privi ceasul – mai avea zece minute până la Edinburgh. În compartimentul ei, un om de afaceri între două vârste stătea aplecat asupra unui roman, într-un mod foarte dezlânat, cu capul atârându-i comic. Eva își scoase pașaportul cel nou din poșetă și-l privi pentru a suta oară. Fusese eliberat în 1935 și purta vizele a numeroase țări: Belgia, Portugalia, Elveția și, în mod de-a dreptul surprinzător, Statele Unite ale Americii. Toate locurile pe care le vizitase, se pare. Fotografia era neclară: femeia din fotografie îi semăna: o Eva mai sobră, mai încruntată, pe figura căreia se citea încăpățănarea (oare unde găsiseră poza aia?) – nici măcar ea nu-și dădea seama dacă fotografia era autentică. Numele ei, noul ei nume era Eve Dalton.

Eva Delectorskaia devenise Eve Dalton. De ce nu Eva? Probabil pentru că Eve suna mai englezește, iar Romer nu se arătase dispus să-i lase ei posibilitatea de a se boteza.

În seara aceea, după ce Romer plecase, mersese în camera tatălui ei să stea de vorbă cu el. Îi spusese că i s-a oferit o slujbă plătită cu 500 de lire pe an și un pașaport britanic. Se prefăcu surprins, însă era evident că Romer îl pusese la curent cu treaba asta până la un anumit punct.

— Cetățean britanic, cu pașaport britanic – pe față i se citea surprinderea într-un mod aproape abject, mirarea că fiica unui nimeni ca el ar putea fi cetățean britanic. Știi ce-aș fi fost eu în stare să fac doar ca să devin cetățean britanic? Întrebă mișcându-și încontinuu mâna stângă, ca și cum și-ar fi cusut o ruptură imaginară la mâneca dreaptă.

— N-am încredere în el, spuse Eva. Și de ce-ar face el asta pentru mine?

— Nu pentru tine. Pentru Kolia. Kolia lucra pentru el. Kolia a murit lucrând pentru el.

Eva își turnă un păhăruț de porto, bău și-l păstră în gură pentru câteva clipe, savurându-i dulceața înainte de a-l înghiți.

— Să lucrezi pentru guvernul britanic, spuse, știi ce presupune asta?

Veni spre ea și îi luă mâinile într-ale sale.

— Există o mie de moduri în care poți lucra pentru guvernul britanic.

— Am să refuz propunerea. Mă simt bine aici, la Paris. Îmi place slujba pe care o am.

Figura tatălui ei înfățișa din nou o emoție atât de intensă, încât părea o mască. De data asta era o stupefacție, o neînțelegere atât de completă încât îl amețise. Și ca să demonstreze parcă toate astea se așeză pe un scaun.

— Eva, spuse pe cel mai serios ton de care era în stare, gândește-te. Trebuie s-o faci. N-o face pentru bani sau pentru pașaport, n-o face doar ca să poți intra și ieși nestingherită din Anglia, fă-o

pentru Kolia, fă-o pentru fratele tău. Arată cu degetul fotografia fratelui ei din perete. Kolia e mort, spuse mecanic, pe un ton aproape idiot, de parcă abia acum realizase că fiul lui murise. A fost ucis. Cum poți spune nu?

— Bine, am să mă gândesc, spuse păstrându-și sângele rece, hotărâtă să nu se lase afectată de emoția intensă care-l stăpânea pe tatăl ei, și părăsi camera. Dar știa – în ciuda acelei părți raționale a minții ei care-i spunea să cântărească bine totul, să nu se grăbească, doar e vorba de viața ei – că tatăl ei spusese ceea ce conta pentru ea. Până la urmă nu mai era vorba de bani, pașaport sau de siguranța personală: Kolia era mort. Kolia fusese omorât. Trebuia s-o facă pentru Kolia: pur și simplu.

..

Avea să-l vadă pe Romer două zile mai târziu, în timp ce se ducea să ia prânzul, așteptând-o în fața magazinului alimentar, așa cum făcuse și prima dată. De data asta, el fu cel care așteptă ca ea să ajungă la el. În timp ce traversa strada, Eva simți o neliniște profundă, de parcă ar fi fost foarte superstițioasă și o pisică neagră tocmai i-ar fi tăiat calea. Își puse o întrebare absurdă: oare așa se simt oamenii în momentul în care se hotărăsc să se căsătorească?

Își strânseseră mâna și Romer o conduse la cafenea. Se așezară, comandară de băut, iar Romer îi întinse un plic gălbui. Conținea un pașaport, 50 de lire bani gheață și un bilet de tren de la Gara de Nord din Paris către Waverley Station, Edinburgh.

— Și dacă aş spune nu? întrebă.

— Atunci mi-l dai înapoi și gata. Nimeni nu vrea să te forțeze.

— Dar pașaportul e deja făcut.

Romer zâmbi, scoțându-și la iveală dinții albi, și pentru prima dată Eva se gândi că acel zâmbet ar putea fi adevărat, nu unul prefăcut.

— Nici nu-ți imaginezi ce ușor se poate face un pașaport. Nu, m-am gândit... se opri și își încruntă

sprâncenele. Nu te cunosc, Eva, nu te știu așa cum îl știam pe Kolia, dar m-am gândit că, pentru el și pentru că îmi amintești de el, ai putea să ni te alături.

Eva zâmbi cu tristețe la amintirea acelei conversații, la amintirea acelui amestec de sinceritate și colosală duplicitate – și, pe când trenul intra în Edinburgh, își ridică privirea să vadă castelul de pe stâncă, aproape negru, de parcă fusese construit din cărbune și așezat în vârful unui munte de cărbune. Trenul încetini, strecurându-se în gară. Cerul era înnorat, dar se putea zări ici și colo câte un colțișor de cer albastru – de un gri luminos, nu mai avea albeața aceea neutră –, poate din cauza asta castelul și stânca pe care era așezat păreau atât de negre.

Coborî din tren cu valijoara ei („Nu-ți lua mai mult de o valiză”, insistase Romer) și începu să se plimbe dintr-o parte-n alta a peronului. Tot ce i se spusese era că avea să fie întâmpinată de cineva la gară. Privi în jur la familiile care se reuneau, care-și exprimau bucuria revederii prin calde îmbrățișări. Refuză cu politețe oferta hamalului și intră în clădirea principală a gării Waverley.

— Domnișoara Dalton?

Se întoarse, gândindu-se ce repede te poți obișnui cu un nou nume – era dra Eve Dalton de numai două zile și văzu în fața ei un bărbat bine legat, îmbrăcat într-un costum foarte strâmt, având la gât o cravată foarte strânsă.

— Sunt sergentul Law. Vă rog să mă urmați. Nu se oferi să-i ducă valijoara.

2. Ludger Kleist

„Într-adevăr, se gândi doamna Amberson, am făcut diferența *nefăcând nimic*⁽¹¹⁾...”

Hugues părea mai zăpăcit decât de obicei, ba chiar ușor panicat. Gramatica engleză oricum îl debusola – mereu bâiguia câte ceva, bombănea în franceză, dar de data asta îi venisem de hac.

— Cum adică „nefăcând nimic”? întrebă de-a dreptul neajutorat...

— Adică așa, nefăcând nimic, e un gerunziu. Încercam să par vioaie și interesată, dar am decis pe loc să scurtez lecția cu zece minute. Simțeam cum asupra capului meu se exercita o presiune puternică din pricina concentrării – îmi făcusem treaba aproape cu furie, doar ca să nu mă gândesc la altceva –, însă atenția mea începuse să se destrame.

— Lasă că ne ocupăm mâine de gerunziu și de gerundiv, am zis închizând cartea (*Life with the Ambersons*, vol. III), apoi am spus ca și cum mi-aș fi cerut scuze, conștientă de agitația pe care o stârnisem în mintea lui:

— *C'est très compliqué.*

— *Ah, bon.*⁽¹²⁾

La fel ca Hugues, și eu eram plictisită de familia Amberson și de complicatele lor călătorii prin universul gramaticii. Și cu toate acestea eram obligată să rămân legată de ei ca un servitor, legată de modul lor oribil de viață – și noul student trebuia să sosească: urmau încă două ore în compania Ambersonilor.

Hugues își puse jacheta sport – era de un verde măsliniu, cu un fermoar de culoarea cărbunelui și m-am gândit că era din cașmir. Cred că era genul acela de jachetă pe care un englez – într-o mitologică lume britanică – ar purta-o atunci când ar merge la vânătoare însoțit de copoi lui sau atunci când s-ar întâlni cu administratorul

domeniului său, ori atunci când ar lua ceaiul cu mătușa lui, rămasă fată bătrână, dar trebuia să admit că nu se născuse încă unul care să poarte o jachetă sport cu mai mult bun-gust decât Hugues.

Hugues Corbillard stătea iată în biroul meu micuț, răsucindu-și melancolic mustața, cu o expresie meditativă, gândindu-se probabil încă la gerunziu și la gerundiv. Era un tânăr în plină ascensiune, director executiv la P'TIT PRIX, un lanț de magazine franțuzești care practica prețuri mici. Hugues fusese obligat de șeful său să-și îmbunătățească engleza, în vederea unei viitoare lărgiri a pieței de desfacere. Îmi plăcea, de altfel îmi plăceau cei mai mulți dintre studenții mei. Hugues era de o lene imperială: deseori, în timpul lecției, îmi vorbea în franceză în timp ce eu continuam să vorbesc în engleză. Lecția de azi fusese însă un adevărat asalt: de obicei, vorbeam despre orice mai puțin de gramatica engleză, încercând din răspuțuri să evităm plicticoasa viață a familiei Amberson, să dăm uitării micile lor pățanii: excursiile, micile lor crize domestice (defecțiuni, pojar, oase rupte), vizitele la rude, vacanțele de Crăciun, examenele copiilor etc. – și vorbeam despre cât de cald era în vara aceea și cum Hugues se cocea în camera lui dintr-un hotel de două stele, despre faptul că Hugues nu înțelegea de ce trebuie să se pună la masă și să mănânce trei feluri de mâncare la ora 6 p.m. îmbrăcat în haine apretate, în timp ce soarele apunea deasupra grădinii uscate, pârjolate. Când începea să mă mustre conștiința și încercam să-l fac să vorbească iarăși în engleză, Hugues îmi domolea elanul spunându-mi că oricum conversăm, *n'est ce pas?* Îi apărea atunci pe față, timid, un zâmbet vinovat, era conștient că viola termenii stricți ai contractului, dar conversația aceea mixtă trebuie să fi avut rolul ei pe calea deprinderii limbii engleze. Nu-l contraziceam: eu câștigam 7 lire pe oră

pentru că stăteam la povești cu el – dacă el era fericit, atunci și eu eram.

L-am condus prin apartament către scările din spate. Ne aflam la etajul I, iar în grădină îl puteam zări pe dl Scott, proprietarul meu dentist, făcându-și bizarele exerciții – dădea din mâini, lovea din picioare – până când un alt pacient va fi sosit la cabinetul lui din apartamentul de dedesubt.

Hugues își luă rămas-bun, iar eu mă așezai în bucătărie lăsând ușa deschisă pentru următorul elev care urma să sosească, trimis de cei de la Oxford English Plus. Era prima dată când venea și nu știam nimic în afară de nume – Bérangère Wu –, de nivelul la care se afla (începător/mediu) și de frecvența cu care va participa la aceste cursuri – patru săptămâni, două ore pe zi, cinci zile pe săptămână. Fain aranjament: erau bani pe care puteam conta. Am auzit voci în grădină și am ieșit din bucătărie, oprindu-mă la capătul scării de oțel forjat, de unde l-am zărit pe dl Scott vorbind cu o femeie micuță, îmbrăcată în haină de blană și arătând cu degetul în mod repetat spre poarta principală.

— Domnule Scott, am spus. Cred că pe mine mă caută.

Femeia, tânără, cu trăsături orientale, urcă scara până la bucătăria mea. În ciuda căldurii intense, purta o haină de blană, lungă, probabil scumpă, aruncată peste umeri și, din câte puteam vedea de la distanța la care mă aflam, și celelalte haine ale ei – o bluză de satin, pantaloni din piele de cămilă – și bijuteriile masive erau scumpe.

— Bună, eu sunt Ruth, am spus și ne-am strâns mâinile.

— Bérangère, spuse, uitându-se prin bucătăria mea ca o ducesă aflată în vizită la unul din cei mai săraci supuși ai ei. Mă urmă în birou, unde am ajutat-o să-și dezbrace haina și i-am oferit un scaun. Am atârnat haina pe cuierul din spatele ușii, era extrem de ușoară.

— E incredibilă haina asta, am spus. E atât de ușoară. Ce e?

— E dintr-un soi de vulpe asiatică. Au bărbierit biata vulpe.

— Aha, vulpe asiatică bărbierită.

— Da... știi, nu prea mă descurc cu engleza.

Am luat din raft *Life with the Ambersons*, vol. I.

— De ce să nu începem cu începutul, am spus.

∴

Cred că-mi place Bérangère, am concluzionat în timp ce mergeam spre școală ca să-l iau pe Jochen. În ședința de două ore în care i-am prezentat familia Amberson – Keith și Brenda, copiii lor, Dan și Sara, și câinele lor, Rasputin – am fumat fiecare câte patru țigări (țigările erau toate ale ei) și am băut câte două cești de ceai. Tatăl ei era vietnamez, îmi spusese, iar mama franțuzoaică. Lucra într-o blănărie în Monte Carlo și, dacă va reuși să-și îmbunătățească engleza, avea să fie promovată director. Era incredibil de mărunță, avea înălțimea unei fete de nouă ani, una dintre fetișcanele alea care mă făceau să mă simt ca o lăptăreasă zdravănă sau ca o pentatlonistă din blocul comunist. Părea foarte îngrijită, atentă la fiecare amănunt din ținuta ei: părul, unghiile, sprâncenele, dinții – și aveam convingerea că de aceeași grijă se bucuraseră și acele părți ale corpului ei care nu erau vizibile: unghiile de la picioare, lenjeria de corp, părul pubian. Pe lângă ea mă simțeam neîngrijită. Simțeam totuși că în spatele acestei capodopere cosmetice se află o altă Bérangère. La plecare mă întrebă unde ar putea găsi în Oxford un loc în care să poată întâlni bărbați.

Am fost prima dintre mame în față la Grindle's, grădinița de pe Rawlinson Road. Fumasem două ore cu Bérangère și simțeam acum nevoia să fumez din nou, dar nu voiam să fac asta în fața grădiniței și, ca să nu mă mai gândesc la fumat, m-am gândit la mama.

Mama mea, Sally Gilmartin, născută Fairchild. Nu, mama mea, Eva Delectorskaia, jumate rusoaică, jumate englezoaică, refugiată în urma revoluției din 1917. Am simțit un incredul hohot de râs urcându-mi în gât și mi-am dat seama că-mi scuturam capul în mod dezordonat. Am încercat să-mi revin și mi-am spus în sinea mea: fii serioasă, vino-ți în fire! Dezvăluirile mamei mă șocaseră atât de mult, încât la început tratasem totul deliberat ca pe o ficțiune. Șovăielnic, lăsam adevărul acela abia întrezărit să se insinueze în mintea mea, să mă umple gradat. Era prea mult ce trebuia să accept dintr-odată. Niciodată cuvântul „bombă” nu-mi păruse mai real. Mă simțeam ca o casă ale cărei temelii fuseseră scuturate de o explozie din apropiere, cărămizile îi fuseseră pulverizate, un nor gros de praf înghițise totul, ferestrele zăceau făcute zob. Casa rămăsese încă în picioare, dar era mult mai fragilă, abia se ținea, structura îi era mult șubrezită. Crezusem la început, aproape îmi doream să cred asta, că acele rânduri erau începutul unei stări de demență senilă, dar îmi dădusem apoi seama că, de fapt, într-un mod viclean, luam propriile mele dorințe drept realitate. O voce din interior îmi spunea pe de altă parte: trebuie să accepți lucrul acesta, tot ceea ce știai despre mama ta n-a fost decât o ficțiune minuțios construită. Mă simțeam brusc pierdută, singură, în întuneric: ce se poate face într-o situație ca asta?

Am rememorat ce știam despre viața mamei. Se născuse la Bristol, cel puțin așa știam eu, tatăl ei fusese negustor de cherestea acolo, apoi plecase să muncească în Japonia în anii '20, unde ea fusese dată în grija unei guvernante. După aceea, s-au întors în Anglia, unde lucrase ca secretară, iar părinții îi muriseră înainte de război. Îmi aminteam anumite discuții despre un frate, Alisdair, care fusese ucis la Tobruk în 1942... Se căsătorise apoi cu tatăl meu, Sean Gilmartin, în timpul războiului,

la Dublin. La sfârșitul anilor '40 s-au mutat înapoi în Anglia și s-au stabilit la Banbury, în Oxfordshire, unde Sean și-a început cariera de avocat. În 1949, s-a născut fiica lor, Ruth. O familie obișnuită deci, un cuplu din clasa de mijloc căruia doar anii de pribegie în Japonia îi dădeau o notă de exotic, de extraordinar. Îmi aminteam chiar o poză a lui Alisdair, a unchiului Alisdair, care stătuse o vreme pe masa din sufragerie. Din când în când, discutau cu rudele lor emigrate din Africa de Sud și Noua Zeelandă. Nu-i văzuserăm niciodată pe cei de acolo: trimiteau niște cărți poștale foarte ciudate de Crăciun. Familia Gilmartin era foarte numeroasă (tata avea doi frați și două surori și astfel apăruse o duzină de verișori), așa că aveam suficiente rubedenii locale cu care să desfășurăm o viață de familie. Cu alte cuvinte, o familie cum sunt cu sutele, în a cărei istorie intervenise doar războiul, tăind falii dureroase și împrăștiindu-i peste tot pe fața pământului. Sally Gilmartin fusese la fel de neclintită precum stâlpul ăsta, am gândit plimbându-mi palma pe suprafața lui de piatră; îmi dădeam seama cât de puțin cunoaștem, de fapt, din viața părinților noștri, că nu sunt pentru noi altceva decât niște chipuri vagi și nedefinite, că viețile lor ne par biografiile unor sfinți, alcătuite doar din legende și anecdote, dacă nu ne dăm osteneala să cercetăm mai profund. Și acum apăruse și povestea asta care schimba totul. Îmi simțeam gâtul uscat la gândul noilor revelații care aveau cu siguranță să apară – ca și cum ceea ce aflasem până acum nu era și așa destul de tulburător. Ceva în tonul mamei mă făcuse să cred că avea să-mi spună totul, fiecare detaliu al vieții ei, oricât de intim. Poate pentru că n-o cunoscusem pe Eva, Eva decisese să-mi spună acum totul despre ea.

Între timp, apăruseră și alte mame. M-am rezemat de stâlp și mi-am frecat umerii de el. Eva Delectorskaia, mama mea... Ce puteam să cred?

— Cinci lire dacă-mi spui la ce te gândești, îmi șopti în ureche Veronica Briggstock, trezindu-mă din reverie. M-am întors și am sărutat-o fără să-mi dau seama de ce – în mod normal nici nu ne sărutam, nici nu ne îmbrățișam, doar ne vedeam zilnic. Veronica – niciodată Vero, niciodată Nic – era soră medicală la spitalul John Radcliffe, era divorțată de soțul ei, Ian, un informatician în departamentul de chimie al universității. Avea o fiică, Avril, care era cea mai bună prietenă a lui Jochen.

Am stat împreună, vorbind despre cum îi mersese fiecareia în ziua aceea. I-am povestit de Bérangère și de haina ei uimitoare în timp ce așteptam să iasă copiii. Mamele necăsătorite de la Grindle's păreau să graviteze inconștient (sau poate conștient) unele în jurul celorlaltor, arătându-se deosebit de prietenoase cu cele divorțate sau încă măritate și evident și cu ocazionalii tați. Dar, în general, preferau să petreacă mult timp unele cu altele. Își împărtășeau una alteia problemele cele mai intime fără a avea nevoie să se justifice, fără să trebuiască să justifice în vreun fel faptul că erau singure: toate aveau povești interesante de spus.

Ca pentru a demonstra asta, Veronica turuia despre Ian și noua lui iubită și despre problemele pe care le avea din pricină că el cam încerca să paseze sfârșiturile de săptămână în care trebuia să stea cu Avril. Se opri din vorbit pentru că începuseră să iasă copiii din școală și brusc am simțit iar îngrijorarea aceea stranie și illogică pe care probabil o are orice mamă atunci când își caută copilul din priviri într-un grup mai mare. Un sentiment atavic, presupuneam: femela omului din peșteră căutându-și progenitura. Apoi l-am zărit, i-am zărit trăsăturile sobre, ochii care mă căutau în mulțime – momentul de panică se risipi la fel de repede cum apăruse. Mă întrebam ce să mâncăm

diseară și la ce să ne uităm la televizor. Totul era iarăși în regulă.

Apoi am luat-o – toți patru – către Banbury, înapoi spre casele noastre. Era o după-amiază târzie și, la ora aceea, căldura părea și mai grea, strivindu-te la pământ. Veronica spuse că nu-i mai fusese atât de cald de când fusese în vacanță în Tunisia. În fața noastră, Avril și Jochen mergeau ținându-se de mână și discutând cu însuflețire.

— Oare despre ce-ar putea să vorbească? întrebă Veronica. N-au trăit încă destul.

— Parcă abia au descoperit că pot vorbi sau așa ceva, am spus eu. Știi cum e: ca atunci când un copil învață să sară coarda. Sare întruna, săptămâni întregi.

— Da, cu siguranță pot vorbi... Veronica zâmbi. Mi-aș fi dorit să am un băiețel. Un bărbățel care să aibă grijă de mine.

— Vrei să facem schimb? am întrebat prosteste și imediat m-am simțit vinovată de parcă l-aș fi trădat pe Jochen cumva. El n-ar fi înțeles gluma. Mi-ar fi aruncat privirea aceea a lui: sumbră, rănită, chiorășă.

Am ajuns în cele din urmă la intersecția unde drumurile aveau să ni se despartă. De aici, Jochen și cu mine o luam la stânga, pe Moreton Road, spre dentist, iar Veronica și Avril mergeau mai departe spre Summertown, unde locuiau într-un apartament deasupra unui restaurant italian numit La Dolce Vita – îi plăcea denumirea care suna ca o promisiune ironică, vană, făcută zilnic. Stând în mijlocul străzii și făcând planuri mai mult sau mai puțin vagi să mergem împreună la picnic și să jucăm cărți la sfârșitul acelei săptămâni, m-am trezit deodată că-i vorbesc despre mama, Sally/Eva. Simțeam că trebuia să împărtășesc acel secret teribil cel puțin unui singur om înainte să-i vorbesc mamei: ca și cum repovestind acele fapte aveam puterea de a le face să-mi pară mie însămi mai reale – mai ușor de înfruntat. Aveam senzația

că astfel o să-mi fie mai ușor să vorbesc cu mama. Oricum, n-ar fi rămas secretă afacerea pentru că Veronica era și ea implicată – aveam nevoie de un stâlp extrafamilial care să mă ajute să rămân în picioare.

— Dumnezeu, spuse Veronica. Rusoaică?

— Zice că numele ei adevărat e Eva Delectorskaia.

— Dar se simte bine? Uită? Vreau să spun, uită nume, date?

— Nu, îi merge mintea ca briciul.

— Nu pleacă de-acasă cu tot soiul de treburi și apoi se întoarce pentru că uită de ce a plecat?

— Nu, am răspuns. Mi-e teamă că va trebui să accept că tot ce-mi spune e adevărat. Dar se întâmplă altceva, ceva ce seamănă foarte bine a paranoia. Are impresia tot timpul că e urmărită. Paranoia curată... Urmărește cu mare atenție tot ce se întâmplă, lucrurile din jurul ei, oamenii... Aaa, și și-a mai luat și un scaun cu rotile, zice c-o doare spatele. Asta sigur nu-i adevărat. E într-o formă perfectă. Dar e convinsă că se întâmplă ceva, ceva sinistru, așa că s-a decis să-mi spună totul.

— A fost la vreun doctor?

— O, da. Și l-a convins pe doctor că are ceva la spate – el i-a recomandat scaunul cu rotile. Am meditat câteva clipe și am hotărât să-i spun totul.

— Mama spune că a fost recrutată de Serviciile Secrete Britanice în 1939.

Auzind una ca asta Veronica zâmbi, apoi păru uluită.

— Și spui că arată normal, nu?

— Ce înseamnă „normal”? am întrebat.

Ne-am despărțit, iar eu și Jochen am luat-o pe Moreton Road spre dentist. Dl Scott tocmai se relaxa în noua lui mașină Triumph Dolomite. Când ne văzu, ieși din mașină și scoase de pe undeva o bomboană de mentă pe care i-o dădu lui Jochen. Întotdeauna găsea câte o bomboană pentru Jochen. De altfel, dl Scott era mai mereu în posesia unei

game foarte variate de bomboane de mentă, de toate soiurile și de toate mărcile. Și, pe când el scotea mașina în stradă, noi ne îndreptam către partea laterală a casei unde era „scălișoara” noastră, cum îi spunea Jochen, care era făcută din fier forjat și pe care o foloseam doar noi pentru a ajunge în apartamentul nostru. Dezavantajul era că orice musafir care folosea scara asta trebuia s-o ia prin bucătărie pentru a ajunge în sufragerie, dar era oricum mai bine decât să treacă prin cabinetul de jos al dentistului, plin de mirosuri ciudate – apă de gură, soluție detartrantă, detergent de covoare.

Am mâncat brânză pe pâine prăjită și am gătit fasole pentru cină, după care ne-am uitat la un documentar despre un submarin micuț și oranj care explora fundul oceanului. L-am dus pe Jochen la culcare, apoi am mers în birou la dosarul în care era teza mea neterminată, „Revoluția din Germania: 1918–1923”. Am deschis ultimul capitol, „Războiul pe cinci fronturi al lui Gustav von Kahr”, și am parcurs câteva paragrafe încercând să mă concentrez. Nu mai scrisesem nimic de luni bune și aveam acum senzația că citesc lucrarea unui străin. Norocul meu era că aveam cel mai leneș conducător de lucrare din tot Oxfordul – treceau perioade lungi fără să ținem în vreun fel legătura – și tot ceea ce făceam era să predau engleza ca pe o limbă străină, să am grijă de fiul meu și s-o vizitez pe mama. Fusesem prinsă în capcana EFL, o capcană binecunoscută majorității absolvenților de la Oxford. Câștigam 7 lire pe oră, neimpozabile, și dacă voiam puteam să lucrez opt ore pe zi, cincizeci și două de săptămâni pe an. Chiar și cu timpul pe care trebuia să i-l aloc lui Jochen, tot făceam în jur de 8.000 de lire pe an, net. Ultima slujbă pe care încercasem s-o obțin și pe care nu reușisem s-o capăt, ca lector de istorie la Universitatea East Anglia, oferea un salariu brut de două ori mai mic decât banii pe care-i câștigam acum. Ar fi trebuit să mă simt mulțumită de

solvabilitatea de care beneficiam: chiria plătită, mașină nouă, taxele școlare achitate, carte de credit, ceva bani puși deoparte la bancă – cu toate astea, mă cuprinsese un acces de milă de sine, de resentiment și de frustrare: resentiment față de Karl-Heinz, ciuda de a trebui să mă întorc la Oxford, ciuda că trebuia să predau engleza unor studenți străini pentru bani, resentimentul (vinovat) față de băiețelul meu care impunea limite severe libertății mele, resentiment față de mama care se decisese așa, dintr-odată, să-mi spună uimitoarea poveste a vieții ei... Nu așa fusese vorba... viața mea nu trebuia să ia turnura asta. Aveam 28 de ani. Ce se întâmplase?

Am sunat-o pe mama. Mi-a răspuns o voce gravă, stranie.

— Da.

— Mami?... Sal? Eu sunt.

— E totul în regulă?

— Da.

— Mai sună-mă o dată.

Așa am făcut, dar telefonul a trebuit să sune de patru ori înainte ca ea să răspundă.

— Poți veni sâmbăta viitoare, spuse, și poți să-l lași pe Jochen. Poate să stea aici peste noapte, dacă vrei. Îmi pare rău pentru weekendul trecut.

— Ce se tot aude acolo?

— Eu eram. Băteam în receptor cu un creion.

— Pentru numele lui Dumnezeu, de ce?

— E un mic truc. Zăpăcește oamenii. Gata, mă opresc.

Se opri.

— Ai citit ce ți-am dat?

— Da. Aș fi sunat mai devreme, dar mi-a trebuit ceva timp să diger cele scrise acolo... A fost nițeluș șocant, cred că îți dai seama.

— Da, sigur că îmi dau seama. Păstră tăcerea câteva clipe. Dar voiam să-ți spun. Am simțit că acum era momentul să afli totul.

— E adevărat?

— Sigur că da, fiecare cuvânt de acolo e adevărat.

— Asta înseamnă că și eu sunt pe jumătate rusoaică.

— Mi-e teamă că da, iubita mea. De fapt, ești doar un sfert. Mama mea, adică bunica ta, era englezoaică, n-ai văzut?

— Trebuie să discutăm serios despre toate astea.

— Trebuie să mai afli o grămadă de lucruri. Mai ai foarte multe de aflat. Ai să înțelegi totul când ai să auzi restul.

Apoi a schimbat subiectul, a întrebat despre Jochen, despre ce mai făcuse ziua aceea, dacă mai spusese vreun caraghioslâc, așa că a trebuit să-i povestesc tot soiul de mărunțișuri, simțind în tot acest timp un fel de înmuiere a intestinelor – de parcă trebuia să mă duc la budă, senzație provocată de îngrijorarea cu care așteptam revelațiile viitoare și de grija că n-am să le pot face față. Urma să aflu lucruri noi, mai erau atâtea de aflat, așa spusese, ce însemna că am să înțeleg totul când voi afla mai mult? Ce era acest tot? Am mai vorbit o vreme, verzi și uscate, am stabilit să ne vedem sâmbăta viitoare, apoi am închis telefonul. Mi-am răsucit un *joint*^[13], l-am fumat cu atenție și apoi am căzut într-un somn fără vise de opt ore.

∴

Dimineața următoare, când m-am întors de la Grindle's, Hamid mă aștepta în capul scărilor. Purta o geacă nouă din piele neagră, care nu-i venea prea bine, îl făcea să arate mai solid și mai lat decât era cazul. Hamid Kazemi era un ins scund, îndesat și cu barbă, un inginer iranian puțin peste treizeci de ani, cu umeri largi ca ai unui halterofil de categorie ușoară și cu un piept rotunjor, ca un butoiuș: era cel mai vechi elev al meu.

Îmi deschise ușa bucătăriei și mă invită să intru cu o desăvârșită *politesse*, făcându-mi neîncetat

complimente, spunându-mi cât de bine arăt (de altfel, remarcase lucrul ăsta și cu 24 de ore înainte). M-a urmat în birou.

— Nu mi-ai spus nimic despre geacă, spuse în felul lui direct. Nu-ți place?

— Ba chiar îmi place, am spus, dar cu ochelarii ăia de soare și cu jeansii negri arăți ca un agent special al SAVAK^[14]!

Încercă să ascundă faptul că nu găsea deloc amuzantă această comparație – mi-am dat seama că pentru un iranian remarca aceasta poate suna de-a dreptul dubios, așa că mi-am cerut scuze. Din câte îmi aminteam, Hamid îl ura pe șahul Iranului peste măsură. Și-a scos geaca cea nouă și a atârnat-o cu mare grijă de spătarul scaunului. Simțeam mirosul pieii proaspete și m-am gândit instantaneu la un atelier de pielărie; aroma aceea venea de undeva din adâncul memoriei mele, din copilăria mea.

— Am primit vești despre noul meu post. O să plec în Indonezia.

— *Voi pleca* în Indonezia. Și e bine? Ești mulțumit?

— Voi pleca... Voiam America Latină, chiar Africa. Ridică din umeri.

— Cred că Indonezia e fascinantă, am spus întinzându-mă după *Ambersoni*.

Hamid era inginer și lucra pentru Dusendorf, o companie petrolieră multinațională. Jumătate din studenții de la Oxford English Plus erau ingineri care lucrau pentru Dusendorf. Învățau engleza – limba folosită cu precădere în industria petrolieră – ca să poată lucra pe platforme oriunde în lume. Hamid era elevul meu de trei luni. Venise din Iran cu o calificare în ingineria petrochimică, dar nu vorbea decât limba lui. Oricum, opt ore de studiu intens în fiecare zi cu patru profesori diferiți îl făcuseră, așa cum promisese cei de la Oxford English Plus, să poată vorbi două limbi.

— Și când pleci? am întrebat.

— Într-o lună.

— Dumnezeu! Exclamația fusese autentică și involuntară. Hamid devenise o parte din viața mea, zi de zi, de luni până vineri, încât îmi era greu să-mi imaginez că va dispărea așa, dintr-odată. Și, deoarece eu îi fusesem primul profesor de engleză, pentru că eu îl învățasem primele cuvinte englezești pe care le știa, simțeam că eu fusesem cea care îl învățase realmente engleză, să vorbească cu adevărat fluent. Ajunsesem să gândesc că acest ins care putea acum să vorbească engleză era în întregime opera mea.

M-am ridicat și am luat de pe ușă un umeraș pentru geaca lui.

— O să se boțască dacă stă pe scaunul ăla, am spus, încercând să ascund cât eram de tulburată de vestea plecării lui inevitabile. În timp ce-i așezam geaca, am privit pe fereastră și am văzut, chiar dedesubt, un bărbat stând lângă mașina domnului Scott. Un bărbat slab, în jeansi, cu o jachetă de dril, cu părul brunet, destul de lung, revărsându-i-se pe umeri. M-a văzut privindu-l și și-a ridicat cele două degete mari în semn de reușită, în timp ce pe față îi flutura un zâmbet triumfător.

— Cine-i ăsta? întrebă Hamid uitându-se când la bărbatul de jos, când la mine și sesizând șocul care se întipărise pe fața mea.

— Îl cheamă Ludger Kleist.

— Și de ce te uiți așa la el?

— Pentru că îl credeam mort.

Povestea Evei Delectorskaia

Scoția, 1939

Eva Delectorskaia mergea prin iarba primăvărată înspre albia văii, către șirul întunecat de copaci care creșteau de-a lungul râulețului ce curgea acolo. Soarele scăpăta la polul îndepărtat al vâlcele, așa că măcar știa în ce direcție e apusul. Privind către est, încercă să repereze camioneta sergentului Law care se îndepărta spre dealurile vecine, către valea Tweed, presupunea ea, însă în lumina înserării plutea o ceață ce estompa pădurile de pini și făcea pereții de piatră să pară la fel, așa că n-avea cum să o zărească de la asemenea distanță.

Păși mai departe către râu, rucsacul lovind-o ritmic în spate. Era un „exercițiu”, gândi, și trebuia luat ca atare. Nu era un concurs, așa îi spusese instructorii ei, era mai degrabă un mod de a vedea cum se descurcă cineva dormind pe apucate, cum se orientează, ce inițiative ia în încercarea de a-și găsi drumul înapoi spre casă, în condițiile în care nu are nici cea mai vagă idee unde se află. Pentru asta, Law o legase la ochi și apoi o dusesse cu mașina cel puțin două ore, calculă ea acum, privind la soarele ce apunea. Pe drum, Law fusese neobișnuit de vorbăreț – pentru a o împiedica să numere, își dădu ea seama –, iar atunci când o lăsase pe buza acelei văi necunoscute, îi spusese:

— S-ar putea să ai de mers două mile sau douăzeci. Pe buze îi apărură un zâmbet abia schițat. Dar n-ai de unde să știi. Ne vedem mâine, domnișoara Dalton.

Râul din vale era tulbure, iute și puțin adânc. Ambele maluri erau pline de vegetație, în cea mai mare parte pitică – copăcei bine înfrunziți, cu trunchiuri răsucite, de-un cenușiu palid. Eva merse

hotărâtă în josul râului, iar soarele de șofran arunca frânturi de umbră pe iarbă și pe arbuștii din jurul ei. Deasupra băltoacelor, mii de musculițe bâzâiau insistent și, pe măsură ce se apropia seara, cântecul păsărilor devenea din ce în ce mai clar.

Când soarele dispăru îndărătul marginii vestice a văii, iar lumina din jur se făcu gri și neliniștitoare, Eva se hotărî să rămână pe loc să înnopteze. Mersese cam două mile după calculele ei, dar nu se vedea încă niciun fel de așezare omenească, niciun hambar sau vreun șopron în care să se adăpostească. În rucsac avea un impermeabil, o eșarfă, o sticlă cu apă, o lumânare, o cutie de chibrituri, un sul micuț de hârtie igienică și câteva sandvișuri cu brânză învelite în staniol.

Găsi un adăpost plin de mușchi la rădăcina unor copaci și, punându-și pardesiul pe el, se culcă în patul acela natural. Mâncă un sandviș, păstrându-le deocamdată pe celelalte pentru noapte, gândindu-se că, cel puțin până atunci, chiar îi plăcea întorsătura pe care o luase această aventură. Aștepta aproape cu nerăbdare noaptea, prima pe care avea să și-o petreacă sub cerul liber. Zgomotul apei curgând peste pietrele prundișului o liniștea: o făcea să se simtă mai puțin singură și simțea că n-are nevoie de lumânare – de fapt, se simțea bine departe de colegii și de instructorii ei de la Lyne Manor.

Când a sosit în gara Waverley, sergentul Law o condusesse la sud de Edinburgh, apoi de-a lungul văii Tweed, trecând printr-o grămadă de cătune care i se păruseră identice. Apoi, traversaseră râul și intraseră mai adânc în inima aceluia ținut; ici și colo, se zărea câte o fermă cu câte o cireadă de vite; dealurile deveneau din ce în ce mai înalte – împestrițate de turme de oi –, iar pădurile din ce în ce mai dese, mai sălbatice. Apoi, spre surprinderea ei, trecură prin porțile dichisite ale unei moșii, cu gherete îngrijite de-o parte și de alta, și o luară pe o alee pentru mașini flancată de doi fagi

impresionați către ceea ce păreau a fi două case albe, încăpătoare, cu peluze bine tunse și așezate-n așa fel încât să dea spre o vale îngustă aflată-n spre vest.

— Unde suntem? îl întreabă pe Law coborând din mașină și privind la colnicele aproape rotunde aflate de-o parte și de alta.

— La Lyne Manor, spuse el fără să dea vreun alt amănunt.

Cele două case pe care le văzuse erau, de fapt, una singură: ceea ce crezuse ea că era o a doua casă era o aripă lungă, tencuită și spoită în alb, ca și cealaltă, dar construită în mod evident mai recent decât corpul principal, care arăta solid și trainic precum o pușcărie, și se înălța cu un etaj mai sus, având câteva ferestruici dispuse neregulat sub un acoperiș întunecat din ardezie. Putea auzi zgomotul unui râu care curgea prin apropiere, iar prin perdeaua deasă a copacilor licăreau câteva luminițe de la alte case. Nu era chiar la dracu-n praznic, își spuse, dar pe-aproape.

Acum, stând în culcușul de mușchi de la poala copacului, moleșită de cadența mereu schimbătoare a apelor râului, își aminti cele două luni stranii petrecute la Lyne Manor și ce învățase cât stătuse acolo. Ajunsese să se gândească la locul acela ca la un pension excentric. De altfel, educația pe care o primise acolo fusese una neobișnuită: codul Morse întâi, interminabilul cod Morse, până la cel mai avansat nivel, și apoi stenografie. Învățase să tragă cu arme de diferite tipuri și de diferite calibre. Învățase să conducă o mașină și primise un permis; învățase să citească o hartă și să folosească un compas. Știa acum cum să prindă, să jupuiască și să gătească un iepure sau alte rozătoare sălbatice. Știa cum să-și acopere urmele și cum să lase urme false. La alte cursuri fusese învățată cum să construiască coduri simple de transmisiuni și cum să spargă altele deja existente. I se arătase cum să deschidă și să măsluiască

documente și era în stare să-și schimbe numele și adresele în acte, într-un mod convingător, folosind o varietate de cerneluri și mici instrumente ascuțite. Știa cum să producă, cu o radieră încrestată, o ștampilă oficială neclară. Anatomia umană și felul în care lucra corpul uman nu mai aveau acum niciun secret pentru ea. Îl cunoștea în amănunt, știa care îi erau nevoile esențiale, care erau substanțele de bază cu care se hrănea și care erau principalele puncte slabe. Fusesse apoi antrenată, în forfota de dimineață a acelor orașele muncitorești, să poată urmări un suspect fără a fi detectată, fie că era singur, în cuplu sau într-un grup mai mare. Fusesse ea însăși urmărită și cu timpul reușise să recunoască semnele care-i spuneau că cineva se ține după ea și modalitățile prin care se putea descotorosi de urmăritor. Învățase să prepare cerneală simpatică și cum s-o facă mai apoi iarăși vizibilă. Toate astea erau interesante, uneori chiar fascinante, dar „cercetășia”, cum o numeau cei de la Lyne, nu era o chestie pe care s-o tratezi cu lejeritate. Ori de câte ori cineva zâmbea sau îndrăznea să se distreze, Law și colegii lui instructori păreau vizibil deranjați și nu se amuzau deloc. Existau însă și aspecte ale acestui proces de instruire care o uimeau peste măsură. Când colegii ei fuseseră duși la aerodromul de lângă Edinburgh să învețe să sară cu parașuta, ea fusese lăsată deoparte.

— De ce? întrebuse ea.

— Domnul Romer spune că nu e necesar.

Dar domnului Romer, avea să vadă, alte lucruri i se păreau importante. De două ori pe săptămână, Eva pleca singură cu trenul la Edinburgh, unde lua lecții de dicție de la o tânără timidă din Bamton care, încet, dar sigur, înlătura ca un chirurg priceput și ultimele urme de accent rusesc din vorbirea ei. Își dădu seama că începuse să vorbească precum actrițele din filmele englezești, o engleză formală, precisă, cu vocale ciudate: *man*

devenise *men*, *hat* devenise *het*, consoanele pronunțate de ea erau clare și precise, iar r-ul ușor vibrat. Vorbea acum engleză ca o tânără obișnuită din clasa de mijloc care fusese educată cu profesori privați. Nimeni nu era interesat de franceza sau de rusa ei.

A fost din nou exclusă atunci când cursanții au fost trimiși la o bază comando lângă Perth să învețe diverse tehnici de luptă fără arme. „Dl Romer n-a considerat că e necesar”, veni răspunsul atunci când întrebă de ce fusese lăsată pe dinafară. Apoi un individ ciudat veni la Lyne numai pentru ea. Se numea Dimarco, era un tip mărunțel, dichisit, cu o mustăcioară aranjată și tăiată în linii foarte ferme, care o învăța mai multe trucuri mnemotehnice. Lucrase la bălci, așa spunea. Eva fu învățată să asocieze numerele cu diverse culori și descoperi în curând că putea reține câte douăzeci de secvențe numerice a câte cinci numere fiecare fără mari eforturi. Jucau împreună versiuni complicate ale jocului lui Kim^[15], cu peste o sută de obiecte puse toate pe o masă, iar peste două zile își dădu seama cu satisfacție că reținea optzeci dintre ele fără nicio dificultate. I se puneau câte un film, apoi era supusă unui adevărat interogatoriu cu privire la ceea ce văzuse: individul ăla din bar care stătea în stânga celorlalți doi purta pălărie sau nu? Care era numărul de înmatriculare al mașinii cu care fugise protagonistul? Receptorul purta sau nu cercei? Câte trepte avea scara de la intrarea casei în care stătea răufăcătorul?... Și-a dat seama că era instruită să învețe să privească și să-și amintească, ca și cum n-ar fi știut vreodată: să-și folosească ochii și mintea cum n-o mai făcuse până atunci. Învăța cum să observe și să rememoreze cu totul altfel decât majoritatea oamenilor. Și, folosind toate aceste noi abilități, trebuia să observe și să analizeze lumea cu o precizie uriașă, pentru a atinge un scop care pentru restul lumii era de nebănuț. Absolut tot ce se afla

în jurul ei merita studiat și reținut. În afară de Eva, nimeni nu mai făcea cursuri cu Dimarco; i s-a dat de înțeles că era încă una dintre solicitările speciale ale lui Romer.

Când în cele din urmă se lăsă întunericul, un întuneric cum numai în Scoția poți găsi, Eva își închise pardesiul, îl încinse cu o curea de piele și își puse eșarfa sub cap în loc de pernă. Luna era pe jumătate în nori, iar lumina diafană pe care o răspândea făcea ca totul în jur – râul și copacii noduroși – să aibă o frumusețe bizară, hieratică, pe măsură ce nuanțele cromatice ale zilei dispăreau, înlocuite de sobra desfășurare monocromă a nopții.

Doar alți doi „musafiri” stătuseră la Lyne la fel de mult cât stătuse ea: un tinerel sfrijit de origine poloneză pe nume Jerzy și o femeie mai în vârstă, în jur de patruzeci de ani, pe nume Diana Terme. Nu se aflau niciodată mai mult de opt-zece cursanți la Lyne în același timp, iar instructorii se schimbau și ei frecvent. Doar sergentul Law părea să se afle permanent acolo, dar chiar și el a dispărut o săptămână sau două și atunci locul i-a fost luat de un galez taciturn pe nume Evans. „Musafirilor” li se serveau trei mese pe zi într-o sufragerie din casa principală, de unde puteai privi întreaga vale și râul. În jurul mesei stăteau tineri ce se pregăteau să devină soldați și care abia dacă scoteau un cuvânt. Cursanții erau cazați în aripa cea nouă, bărbații la un etaj, femeile la celălalt, fiecare având propria lui cameră. Era chiar și o cameră de relaxare pentru rezidenți, care avea un radio, un loc unde puteai prepara ceai, ziare și câteva reviste – Eva venea însă rareori în camera aceasta. Erau și foarte ocupați: sosirile și plecările, ca și caracterul incert, dar subînțeles de toți, al activității pe care o desfășurau la Lyne făceau socializarea să pară riscantă și cumva neconvingătoare. Însă mai erau și alte motive care făceau contactul personal rezervat și prudent.

A doua zi după ce sosisese fusese interviuată de un bărbat cu o privire blândă și mustață blondină, îmbrăcat într-un costum de stofă, într-o cameră aflată la mansarda clădirii. Nu i-a știut niciodată numele sau gradul. S-a gândit că el trebuia să fie „Moșierul” de care pomeniseră Law și ceilalți.

— Nu încurajăm prietenii aici, la Lyne, îi spusese Moșierul, aș vrea să vă gândiți la voi înșivă ca la niște turiști aflați într-o vacanță foarte scurtă — n-are niciun rost să încercați să vă cunoașteți mai bine, pentru că nu vă veți mai revedea vreodată. Fii amabilă, stai de vorbă cu ceilalți, dar, cu cât te cunosc mai puțin oamenii, cu atât mai bine — fii reținută și participă cu toată seriozitatea la antrenamente. La urma urmei, de asta te afli aici. Când Eva era pe cale să iasă din cameră, o chemă înapoi și îi spuse:

— Trebuie să te avertizez, dra Dalton, că nu toți oaspeții noștri sunt ce par a fi. Unul sau doi dintre ei s-ar putea să lucreze pentru noi, doar ca să se asigure că regulile sunt respectate.

Și astfel oaspeții de la Lyne nu aveau încredere unii în alții și erau cu toții discreți, politicoși și necomunicativi, exact cum își dorise și cum planificase Moșierul. Dra Terme o întrebă odată pe Eva dacă știa Parisul, iar Eva, pe dată bănuitoare, îi răspunse că știa foarte vag orașul. Altă dată, Jerzy vorbi cu ea în rusește, apoi își ceru imediat scuze. Pe măsură ce trecea timpul, era din ce în ce mai convinsă că aceștia doi erau „cârțițele” de la Lyne — așa cum erau numiți agenții dubli. Cursanții erau încurajați să folosească un limbaj special, destul de diferit de cel utilizat de restul lumii. Nu se discuta despre „firmă”, ci mai degrabă despre „birou”. Agenții erau supranumiți „corbi”; cei care te urmăreau, „umbre” — era, avea să-și dea seama mai târziu, un limbaj aparte, un soi de cod masonic. Datorită lui îi recunoșteai pe absolvenții de la Lyne.

O dată sau de două ori i se păru că îl vede pe Law aruncând o privire plină de înțelesuri unui nou-sosit și vechile dubii reapăreau: aceștia să fie infiltrații, iar dra Terme și Jerzy erau pur și simplu curioși? După o vreme realizează că totul era minuțios planificat: avertismentul primit de fiecare fusese suficient ca să-i facă pe oaspeți să se urmărească unii pe alții și să fie cu ochii în patru. Suspiciunea reciprocă și constantă este o formă extrem de eficace de a păstra ordinea internă într-o instituție. Își dădea seama că era la fel de suspectă ca oricare dintre ceilalți pe care crezuse că-i poate demasca.

Timp de zece zile, a stat la Lyne un bărbat tânăr. Numele lui era Dennis Trelawny și era blond, cu o buclă lungă care îi cădea peste frunte și cicatricea unei arsuri recente pe gât. Se întâlniseră de câteva ori – în sala de mese, la cursurile despre codul Morse – și simți că tânărul o privea ca pe o femeie. Îi spunea numai banalități, gen: „Se pare că o să plouă” sau „Știi, sunt puțin surd de la focurile de armă” – dar era sigură că era atras de ea. Într-o zi, în sala de mese se întâlniră la bufet unde amândoi își puneau desert și începură să vorbească, așezându-se la aceeași masă. Eva îl întreabă – habar n-avea de ce – dacă fusese în Air Force^[16]; i se părea exact genul de tip care lucrase la RAF^[17]. Nu, răspunse el instinctiv, am fost în marină, de fapt, și privirea lui se umplu de spaimă. Ea își dădu seama că începuse s-o suspecteze. Trelawny n-avea să-i mai vorbească niciodată.

La o lună după ce sosise la Lyne, fu chemată într-o zi în clădirea principală. Fu îndrumată către o ușă în care bătău și apoi intră într-o cameră. Acolo stătea Romer la un birou, cu o țigară pe trei sferturi fumată între degete și cu o sticlă de whisky și două pahare în față.

— Bună, Eva, spuse fără să se ridice. Eram curios să aflu cum te descurci. Vrei ceva de băut? O invită printr-un gest să ia loc și ea se conformă. Romer îi spunea mereu Eva, chiar și în fața celor

care i se adresau cu Eve. Presupunea că ceilalți considerau acest nume drept un apelativ afectuos; ea bănuia însă că, în ceea ce-l privea pe Romer, era, de fapt, o demonstrație de forță, un mod subtil de a-i reaminti că, dintre toți cei pe care îi va întâlni, numai el cunoaște adevărata ei istorie.

— Nu, mulțumesc, răspunse Eva.

Romer îi turnă totuși un pahar pe care îl împinse spre ea.

— Ei, pe naiba. Sunt impresionat, dar nu pot să beau singur. Ridică paharul. Am auzit că te descurci bine.

— Cum se simte tata?

— Puțin mai bine. Pastilele astea noi par să-și facă efectul.

Eva se întrebă dacă Romer îi spune sau nu adevărul. Antrenamentele de la Lyne începuseră să-și facă efectul.

Apoi se răzgândi: nu, Romer nu m-ar minți în privința asta, știe că aş putea afla cu ușurință cum stau lucrurile. Așa că se relaxă puțin.

— De ce nu mi s-a permis să urmez și eu cursul de parașutism?

— Jur că n-ai să fii niciodată nevoită să sari cu parașuta atâta timp cât lucrezi pentru mine. Accentul tău e excelent. Mult mai bun.

— Cursul de lupte corp la corp?

— O pierdere de timp. Bău și își turnă încă un pahar. Imaginează-ți că te lupți pentru viața ta: ai unghii, ai dinți, ai instincte naturale de conservare, ele te vor ajuta mai mult decât orice antrenament.

— Voi ajunge să mă lupt pentru viața mea?

— E foarte, foarte puțin probabil.

— Deci, ce va trebui să fac pentru dumneavoastră, d-le Romer?

— Te rog spune-mi Lucas.

— Deci, ce va trebui să fac pentru tine, Lucas?

— Ce va trebui să *facem*. Toate se vor clarifica la sfârșitul cursurilor tale.

— Și când se va întâmpla asta?

— Când am să consider că ești suficient pregătită.

Romer îi mai puse câteva întrebări generale, cele mai multe despre viața de la Lyne – dacă oamenii fuseseră drăguți, curioși, dacă se interesaseră de modul în care fusese recrutată, dacă fusese tratată diferit față de ceilalți cursanți. Îi dădu răspunsuri precise, iar Romer și le însuși, meditativ, sorbind din paharul de whisky, trăgând din țigară, de parcă evalua Lyne cu atitudinea unui părinte care caută școala potrivită pentru copilul său supradotat. Apoi dintr-odată stinse țigara, se ridică, vârî sticla de whisky în buzunarul pardesiului și o luă spre ușă.

— Mi-a făcut mare plăcere să te revăd, Eva. Ține-o tot așa. Și plecă.

∴

Eva avu un somn foarte agitat pe malul râului, trezindu-se la fiecare 20 de minute. Păduricea din apropiere era plină de zgomote – foșnete, trosnete, strigătele melancolice ale bufnițelor –, dar nu-i era frică, nu era nimic ieșit din comun: încă o noapte în care încerca să se odihnească. Chiar înainte de răsăritul soarelui, se trezi să-și facă nevoile și se îndreptă către mal unde își lăsă pantalonii jos și defecă în apele repezi ale râului. Acum își putea folosi hârtia igienică, având grijă s-o îngroape după aceea. În timp ce se întorcea spre copacul unde-și aflate adăpost se opri pentru o clipă și privi în jur, cercetând cu privirea dumbrava luminată de lună în care se afla, plină de trunchiuri diforme adunate în jurul ei ca o centură, ca o îngrăditură strâmtă, în timp ce frunzele de deasupra ei foșneau în bătaia vântului. Se simțea ciudat, ca pe altă lume, ca și cum ar fi nimerit într-un tărâm de vis, singură, rătăcită în acel îndepărtat peisaj al Scoției. Nu știa nimeni unde se afla, nici măcar ea. Se gândi dintr-odată, din cine știe ce motiv, la Kolia; la fratele ei amuzant, capricios și sobru în același timp. Fratele ei mai mic... Simți

cum o cuprinde tristețea. O consola gândul că făcea toate acestea pentru el; o liniștea să se gândească că moartea lui nu fusese zadarnică. Simți deopotrivă un soi de gratitudine reținută față de Romer pentru că o împinsese să facă ceea ce făcea. Probabil, se gândi în timp ce-și relua locul între rădăcinile care o adăposteau, Kolia discutase cu Romer despre ea – poate Kolia fusese cel care lansase ideea că ea ar trebui recrutată într-o bună zi.

Nu credea că va mai reuși să adoarmă; creierul ei era mult prea activ și, cum stătea așa, pe spate, își dădu seama că nu fusese atât de singură niciodată în întreaga ei viață; se întrebă dacă suportarea singurătății era o parte a testului la care era supusă. Să fii singură într-o pădure necunoscută, lângă un râu necunoscut. Să vadă cum rezistă; toate cunoștințele despre cercetășie și toată intuiția nu-i erau de niciun folos. Era pur și simplu pe cont propriu pentru câteva ore. Stătu așa, imaginându-și că cerul începe să se lumineze, că aveau să apară zorii și își dădu seama că fusese foarte liniștită toată noaptea, că nu-i fusese deloc frică și că poate asta fusese scopul sergentului Law în ceea ce o privea.

Soarele răsări cu o rapiditate extraordinară; nu știa cât e ora – îi luaseră ceasul –, dar i se păru absurd să rămână întinsă pe spate în timp ce toate se trezeau în jurul ei, așa că o luă spre râu, urină, se spală pe mâini și pe față, bău niște apă, apoi își umplu sticla și mănă resturile de brânză pe care le mai avea. Stătea pe malul râului mestecând, bând, înghițind și se simțea ca un animal – un animal uman, o creatură, un ghem de reflexe și instincte. Niciodată în viața ei nu se simțise așa. Era ridicol, își dădea seama de asta: petrecuse o noapte în aer liber, o singură noapte în care fusese bine hrănită și îmbrăcată: dar, pentru prima dată de când era la Lyne, se simți recunoscătoare față de cei de la școală și antrenamentelor la care fusese supusă. O

luă la vale cu pas sigur, măsurat, dar înăuntrul ei simțea deopotrivă euforie și o senzație de eliberare cum nu se așteptase să trăiască.

După vreo oră de mers, văzu o șosea cu un singur sens și urcă spre ea din valea râului. Peste aproximativ zece minute, un fermier cu o căruță micuță trasă de un ponei se oferă s-o ducă până la șoseaua principală care ducea la Selkirk. De acolo nu-i mai rămâneau de mers pe jos decât vreo două mile până în oraș și, odată ajunsă în Selkirk, avea să știe exact la ce distanță se afla de Lyne.

Un cuplu aflat în vacanță o duse cu mașina de la Selkirk la Innerliethen și de acolo luă un taxi pentru a parcurge cele câteva mile care erau până la Lyne. Îi spuse taximetristului s-o lase la o jumătate de milă de poarta principală și după ce îl plăti o luă la picior înconjurând dealul din fața conacului, astfel încât să poată veni dinspre pajiștea din împrejurimi, ca și cum ieșise doar la o plimbare înainte de masă.

Pe când se apropia, văzu că sergentul Law și Moșierul stăteau pe peluză privind-o cu calm. Deschise portița de la podul de peste pâraiaș și se îndreptă spre ei.

— Ultima acasă, dra Dalton, spuse Law. Dar totuși sunt impresionat, tu ai fost cel mai departe.

— Nu ne așteptam totuși să ocolești Cammlesmuir, zise Moșierul cu viclenie, nu-i așa, sergent?

— Da, domnule, așa e. Dar dra Dalton are darul de a ne surprinde mereu cu câte ceva.

Merse în sala de mese unde o aștepta o farfurie cu hrană rece: șuncă de la conservă și salată de cartofi. Își turnă o cană cu apă dintr-o carafă aflată la îndemână și o dădu pe gât, apoi mai bău una pe nerăsuflăte. Se așeză și începu să mănânce, forțându-se să mestече încet, deși îi venea să hăpăie mâncarea ca un lup – avea o foame chinuitoare în stomac. Simțea o plăcere intensă, o enormă satisfacție. Kolia ar fi fost mulțumit de ea,

se gândi, și râse cu poftă. Nu putea explica acest sentiment, dar avea senzația că ceva se schimbase în ea, o transformare infinitesimală, dar extrem de profundă.

∴

Princes Street din Edinburgh, o dimineată de miercuri la începutul lui iulie, o zi cu vânt puternic și destul de răcoroasă, cu o perdea de nori negri și amenințatori deasupra capului. Locuitorii din Edinburgh, grăbindu-se să ajungă fiecare la treburile lui, umpleau trotuarele orașului, îmbulzindu-se în intersecții și în stațiile de autobuz. Eva Delectorskaia mergea pe strada în pantă ce pornea din Piața St. Andrews și apoi o luă la dreapta pe Princes Street. Mergea hotărâtă, rapid, cu o direcție precisă, fără să întoarcă vreun moment capul, dar conștientă că cel puțin șase oameni o urmăreau în acel moment. Doi trebuie că se află în față, gândi, patru în spate și probabil că era și un al șaptelea care circula între ei doar ca s-o zăpăcească.

Se oprea din când în când să se uite în vitrina câte unui magazin, observa felul în care lumina se reflecta în sticlă, încercând să vadă vreun obiect familiar, ceva ce ochiul ei putea să recunoască, încercând să-i repereze pe toți cei care-și ascundeau fețele în spatele unui ziar sau al unei cărți, dar nu văzu nimic care să-i trezească suspiciunea. Traversă strada largă, printre un tramvai și un camion de bere care încercau să se descurce între mașinile de la Scott Monument^[18]. Ajunsă într-un spațiu îngust și lipsit de vizibilitate, Eva se întoarse brusc pe călcâie și, grăbind pasul, o luă în direcția opusă, către Calton Hill. Cu o rapiditate extremă, reuși să se strecoare în North British Hotel, portarul neavând timp nici să-și scoată pălăria pentru a o saluta. La recepție, ceru să i se arate o cameră și fu condusă la etajul patru. Nu zăbovi mai mult decât îi luă să întrebe de prețuri și unde se află baia. Își dădea seama că

următorii aveau să fie zăpăciți de manevra ei, dar cel puțin unul dintre ei în mod sigur o văzuse intrând în hotel. Avea să transmită această informație și celorlalți: în cel mult zece minute fiecare ieșire a hotelului va fi păzită.

— Întotdeauna să ieși exact pe ușa pe care ai intrat. Va fi întotdeauna cel mai puțin păzită, îi spusese Law. Era un sfat bun, dar avea o mică problemă: inclusiv următorii cunoșteau acest principiu.

Ajunsă din nou în hol, își luă un batic roșu din poșetă și și-l puse pe cap. Își dezbracă haina și o puse pe braț. La un moment dat, un grup de oameni care mergeau spre un omnibuz parcat se îngrămădiră în fața intrării, iar Eva reuși să li se alătore și întrebă un bărbat de acolo, cu toată energia de care era în stare, cum putea face să ajungă la Royal Mile, apoi o luă prin spatele autobuzului, traversă din nou Princes Street și începu să meargă încet, ca și cum n-avea nimic de făcut, privind în vitrinele magazinelor, doar pentru a vedea strălucirile neliniștitoare ale geamurilor. Văzu un bărbat cu o jachetă verde pe care i se păru că-l văzuse și mai devreme pe cealaltă parte a străzii, mergând în același ritm cu ea. Intră într-un magazin Jenners și urcă trei etaje. Trecu prin sectorul cu articole de mercerie către raionul cu articole de damă. „Jachetă verde” ar fi putut s-o vadă, ar fi putut spune celorlalți; intră în toaleta femeilor și o traversă. Era acolo o intrare pentru membrii personalului care, din câte știa ea, nu era niciodată încuiată. Trase de clanță, ușa se deschise, iar Eva merse mai departe.

— Îmi pare rău, domnișoară, aici n-au voie decât angajații. Doi vânzători aflați în pauză stăteau pe-o bancă și fumau.

— O caut pe Jenny, pe Jenny Kinloch. Sunt sora ei... A avut loc un accident groaznic.

— Nu există nicio Jenny Kinloch aici, domnișoară.

— Dar mi s-a spus să merg la camera angajaților.

Așa că fu condusă de-a lungul mai multor coridoare mirosind a linoleu către camera personalului. Nu reușiră s-o găsească pe Jenny Kinloch, așa că Eva ceru permisiunea de a da un telefon. Poate că nu înțelesese bine amănuntele, poate că magazinul unde lucra era Binns, nu Jenners. Fu condusă la o cabină telefonică de către un angajat aflat într-o ușoară stare de iritare. În cabină, Eva își scoase baticul și își lăsă părul lung să-i cadă pe umeri. Își întoarse haina pe dos și ieși în Rose Street. Știa că acum scăpase de ei cu adevărat. Întotdeauna reușea să scape de urmăritori, dar era pentru prima dată când reușea să scape de șase deodată.

— Eva! auzi în spatele ei pași grăbiți.

Se întoarse: era Romer, cu suflarea tăiată, cu părul lui sârmos ciufulit. Se opri, își veni în fire și-și trecu o mână prin păr.

— Excelent! Mă gândeam eu că baticul roșu e o idee genială. Trebuie să încerci să sari cât mai mult în ochi.

Dezamăgirea o făcea să se sufoce.

— Dar cum ai reușit să...

— Am trișat. Am fost foarte aproape. În fiecare moment. Nu și-a dat nimeni seama. Stătea în fața ei.

— Am să-ți arăt cum se face o urmărire îndeaproape. Ai nevoie de mai multe elemente de recuzită: o mustață falsă. Scoase dintr-un buzunar al hainei una, iar din celălalt buzunar o șapcă de tweed.

— Ai fost extraordinară, Eva. Aproape că m-ai pierdut și pe mine. Afișa celebrul lui zâmbet. Nu ți-a plăcut camera de la North British? Iar episodul de la Jenners a fost genial. Toaleta femeilor, deșteaptă mutare. Bănuiesc că ai dat acolo de câteva îngrijitoare nervoase. Dar am bănuț că

trebuie să mai existe o cale de acces, pentru că nu te-am văzut intrând acolo.

— Înțeleg.

Își privi ceasul.

— Hai să mergem. Am comandat ceva de mâncare, îți plac stridiile, nu?

Au luat prânzul într-un restaurant specializat în preparate marine, care se învecina cu o tavernă. Stridiile, se gândi Eva, simbolul relației dintre mine și Romer. Poate că își închipuie că sunt vreun afrodisiac și că am să-l plac mai mult dacă le mănânc. În timp ce vorbeau, Eva își dădu seama că îl privește pe Romer cu toată obiectivitatea de care era capabilă, încercând să-și imagineze cam cum l-ar fi privit dacă n-ar fi fost amândoi aruncați în toată această aventură – dacă, de exemplu, Kolia n-ar fi fost ucis. Era ceva atrăgător la el, presupunea: ceva atrăgător în felul lui eficace de a se comporta, în aura aceea de mister care-l învăluia. La urma urmei era spion... Avea zâmbetul acela care-l transfigura și încrederea aceea în sine de nezduncinat. Se strădui să se concentreze la ce spunea Romer: încerca iar s-o lingusească, spunându-i cum toată lumea la Lyne fusese impresionată de abnegația și dăruirea cu care-și îndeplinise sarcinile, ca și de aptitudinile ei excepționale.

— Dar la ce folosesc toate astea, lăsa Eva să-i scape întrebarea care o chinuia.

— Am să-ți spun totul când îți vei fi terminat perioada de instruire. Ai să vii la Londra și ai să-mi cunoști acolo echipa.

— Ai propria ta echipă?

— Hai să spunem că eu conduc doar o subdiviziune a unei anexe a unei unități secundare subordonate corpului principal.

— Și cu ce se ocupă această unitate?

— Voiam să-ți dau astea, spuse Romer evitând răspunsul și băgă mâna în buzunarul de la piept, scoțând un plic cu două pașapoarte. Pe ambele se

afla aceeași poză neclară a ei, numele erau însă diferite: acum se numea Margery Allerdice, respectiv Lily Fitzroy.

— Astea ce sunt? Credeam că mă numesc Eve Dalton.

Romer îi oferi următoarea explicație: toți cei care lucrau pentru el trebuiau să aibă trei identități. Era un filtru – un bonus; ceva ce trebuia folosit doar în cazuri de urgență. Gândește-te la ele ca la două parașute suplimentare, ca la două mașini de urgență parcate pe-aproape și pe care le poți folosi dacă într-o bună zi ai să simți nevoia să faci asta. Îți pot fi foarte folositoare și economisesc timp dacă le ai deja la îndemână.

Eva băgă cele două pașapoarte noi în poșetă și pentru prima dată de când începuse să lucreze pentru Romer simți un fior de frică traversându-i șira spinării. Să te joci de-a urmărirea prin Edinburgh era una, dar să te alături echipei lui Romer era un lucru în mod evident periculos, își închise poșeta.

— Ai voie să-mi spui mai multe despre această echipă pe care o conduci?

— O, da, câte ceva. Se numește SAC; știu că e un acronim aproape penibil de evident pentru Serviciul de Asigurări și Contabilitate.

— Sună foarte plictisitor.

— Exact.

Își dădu deodată seama că-i plăcea Romer – îi plăcea istețimea lui, felul în care reușea să vadă dincolo de suprafața lucrurilor. Romer își comandă un brandy. Eva nu mai voia nimic.

— Am să-ți mai dau un sfat, spuse Romer. De fapt, am să-ți tot dau sfaturi – trucuri – din când în când. Ar trebui să nu uiți ce-ți spun.

Eva simți deodată că-l antipatizează din nou. Toată această infatuare, toată această stăpânire de sine erau câteodată prea mult de suportat pentru ea. Eu sunt cel mai deștept ins de pe planeta asta și trebuie să am de-a face cu săraci cu duhul ca voi!

— Încearcă să-ți găsești o casă. O casă sigură. Oriunde te-ai afla și pentru orice perioadă de timp, găsește-ți o casă sigură, una numai a ta. Nu-mi spune unde e. Nu spune nimănui. Doar să ai un loc care să-ți aparțină, în care să te simți sigură, în care să te poți refugia în caz de nevoie.

— Regulile lui Romer, spuse Eva. Mai sunt?

— O, mai sunt o grămadă, răspunse Romer, fără să-i pese de ironia din vocea ei, dar, dacă tot ai întrebat, am să-ți spun care e cea mai importantă. Regula numărul unu, cea care nu trebuie uitată niciodată.

— Care e?

— Să n-ai încredere în nimeni, spuse, fără vreo urmă de afectare în glas, ci cu încrederea și siguranța cu care ar fi spus: „Astăzi este vineri”. Să n-ai încredere în nimeni, niciodată, repetă și își scoase o țigară pe care o aprinse căzând pe gânduri, de parcă s-ar fi surprins pe sine însuși rostind acel adevăr irefutabil. S-ar putea să fie singura regulă de care ai nevoie. S-ar putea ca toate celelalte reguli pe care am să ți le spun să nu fie decât versiuni ale acestei reguli. Unica regulă și cea mai importantă. Să nu ai încredere în nimeni, nici măcar în oamenii pentru care ai putea să bagi mâna în foc. Să-i suspectezi întotdeauna pe ceilalți. Să nu crezi niciodată ce-ți spun. Zâmbi, dar nu era zâmbetul acela cald al lui. Te va pune mereu într-o poziție excelentă.

— Da, asta învăț acum.

Dădu pe gât restul de brandy din pahar. Bea destul de mult, asta avusese ocazia să constate Eva în cele câteva întâlniri pe care le avusese până atunci cu Romer.

— Hai mai bine să ne întoarcem la Lyne, spuse și ceru nota de plată.

La ușă și-au strâns mâinile. Eva spuse că ar putea lua un autobuz până acasă. I se păru că Romer o privea mult mai concentrat decât de obicei. Își dădu seama că își lăsase părul desfăcut

pe umeri. Romer n-o mai văzuse niciodată cu părul așa.

— Da... Eva Delectorskaia, spuse gânditor ca și cum mintea i-ar fi fost foarte departe. Cine s-ar fi gândit? făcu o mișcare de parcă ar fi vrut să-i curețe o scamă imaginară de pe umeri, dar se opri. Toată lumea este foarte mulțumită. Foarte mulțumită.

Romer privi cerul înnegurat al amiezii, plin de nori cenușii, amenințători.

— În cel mult o lună va începe războiul. Maxim două, spuse cu tonul acela imperturbabil al lui. Marele război european, spuse și îi zâmbi. O să avem și noi ceva de lucru, nu-ți face griji.

— La SAC.

— Da. Ai fost vreodată în Belgia? întrebă pe neașteptate.

— Da, am fost odată la Bruxelles. De ce?

— Mă gândesc că are să-ți placă. La revedere, Eva. O salută grăbit și plecă. Eva îl putu auzi fluierând. Stătu o clipă pe gânduri, apoi plecă și ea.

Mai târziu, pe când se afla în sala de așteptare pentru autobuzul de Galashiels, se trezi că observă cu mare atenție chipurile celorlalți care așteptau – femei, bărbați, câțiva copii. Îi examina, îi studia, îi evalua, îi eticheta. Și se gândea: dacă ați ști voi cine sunt și cu ce mă ocup. Apoi se trezi că oftează din senin. Își dădu seama că într-adevăr totul se schimbase, că privea lumea într-un mod cu totul diferit. Se simțea ca și cum întreaga ei rețea neuronală fusese modificată, ca și cum infinitezimale operații chirurgicale îi fuseseră făcute pe creier și avu senzația că prânzul acela cu Romer marcase sfârșitul vechii ei vieți și începutul uneia cu totul noi. Înțelegea cu o claritate de cristal că pentru un spion lumea arată cu totul altfel decât pentru un om obișnuit. Ușor alarmată, dar, trebuia să recunoască, și un pic entuziasmată, realizează că în acea sală de așteptare era pentru prima dată când vedea totul în jur prin ochii unui agent secret. Se

gândi la ceea ce-i spusese Romer, la singura și neclintită lui regulă și se întreabă: să fie asta blestemul spionului, destinul lui, acela de a trăi într-o lume în care să nu poată avea încredere în nimeni? Se întreba dacă va mai fi vreodată capabilă să aibă încredere în cineva.

3. Nu mai umblu gol

M-am trezit devreme, tulburată și furioasă după nelipsitul meu vis – visul în care sunt moartă, iar Jochen încearcă să se descurce fără mine. Și reușește, fiind cât se poate de fericit. Am început să am acest vis repetat de când Jochen a putut rosti primele cuvinte și mă irită faptul că subconștientul meu adăpostește această teamă care încearcă să iasă la iveală în chip nevrotic din când în când. De ce visez despre propria mea moarte?! Nu visez niciodată despre moartea lui Jochen, deși uneori mă gândesc la asta. De obicei, nu mă pot gândi mai mult de o secundă sau două înainte să izgonesc din minte gândurile astea, tremurând de groază. Sunt sigură că li se întâmplă tuturor oamenilor cu privire la cei dragi lor: a te gândi la moartea cuiva e corolarul morbid al iubirii pentru el. Din când în când contemplăm cum ar arăta lumea noastră fără cei pe care-i iubim și suntem nevoiți să îndurăm preț de câteva secunde teroarea inexprimabilă a acestei viziuni. O întrezărire a vidului, a deplinei tăceri de dincolo. Nu ne putem abține – eu, cel puțin, nu pot și încerc să-mi liniștesc sentimentul de vină gândindu-mă că toată lumea face la fel. Nu se poate să nu pățească toată lumea la fel: e o foarte umană reacție la condiția umană. Sper din suflet că am dreptate.

M-am ridicat din pat și am luat-o spre dormitorul lui Jochen să văd dacă totul e în regulă. Stătea în fund și colora într-o carte, înconjurat de tot soiul de creioane și pasteluri.

L-am sărutat și l-am întrebat ce desenează.

— Un apus de soare, spuse și îmi arătă pagina aprinsă, cu înflăcărare nuanțe de oranj și de galben, peste care se-ntindeau purpuriuri și griuri.

— E puțin cam trist, am spus încă sub influența visului pe care-l avusesem.

— Nu, nu e trist. O să iasă frumos.

— Ce-ai vrea să mănânci la micul dejun?

— Șuncă prăjită, te rog.

∴

I-am deschis ușa lui Hamid – nu mai purta jacheta cea nouă de piele, am remarcat –, era îmbrăcat doar cu jeanșii lui negri și o cămașă albă cu mânecă scurtă, foarte curată, scrobită; arăta ca un pilot de avioane. În mod normal, l-aș fi tachinat un pic pe chestia asta, dar, ținând cont de gafa pe care o făcusem cu o zi înainte și de faptul că Ludger se afla în bucătărie, era mai indicat să fiu drăguță cu el.

— Bună, Hamid. Ce zi superbă, nu-i așa? am spus cu o voce plină de vioiciune.

— Da, e iar soare, a răspuns el cam plictisit.

— Chiar așa, chiar așa...

M-am întors și l-am condus înăuntru. Ludger stătea la masa din bucătărie numai în tricou și pantaloni scurți, mâncând cu poftă niște cereale. Îmi dădeam seama cam ce simte Hamid – zâmbetul îi era fals, se purta înțepat dar nu aveam nici cea mai mică posibilitate să-i explic ce căuta Ludger în cameră, așa că am preferat să le fac cunoștință în cel mai simplu mod cu putință.

— Hamid, el este Ludger, un prieten din Germania. Ludger, el e Hamid.

Nu le făcusem cunoștință ieri. Coborâsem la poartă, îl luasem pe Ludger de acolo, îl condusesem în casă și apoi continuasem, cu o oarecare dificultate, lecția cu Hamid. După ce-am terminat, m-am întors să văd ce face Ludger. Adormise, întins pe canapea.

Ludger ridică în aer pumnul strâns și spuse: „*Allahu Akbar!*”^[19].

Ți-l amintești pe Ludger, am spus cu vioiciune, a sosit ieri, în timpul lecției noastre.

Pe fața lui Hamid nu se citi nicio reacție.

— Îmi pare bine, spuse.

— Începem deci? am întrebat.

— Da, te rog, după tine, Ruth.

L-am condus până la birou. Nu părea deloc în apele lui: era solemn, reținut, avea ceva aproape agonizant. Am observat că-și tunsese barba. Îl făcea să arate mai tânăr.

— Ei, am continuat cu tonul acela fals și vesel, în timp ce mă așezam la birou, mă întreb ce-au mai pus la cale Ambersonii.

Nu luă în seamă ce spusesem.

— Tipul ăsta, Ludger, spuse, el e tatăl lui Jochen?

— Nu, Dumnezeuule, nu. Ce te face să crezi asta? E fratele tatălui lui Jochen, fratele mai mic al lui Karl-Heinz. Nu, nu, nici vorbă că nu e el tatăl lui Jochen. Nu! Am râs, un râs nervos, realizând că spusesem „nu” de șase ori. Nicio negare nu putea fi mai „negată” de-atât.

Hamid încercă să ascundă cât era de fericit că Ludger nu era tatăl lui Jochen, dar nu reuși foarte bine. Avea un zâmbet aproape tâmp.

— M-am gândit, am crezut... se opri și își uni mâinile ca pentru a se scuza. Iartă-mă, n-ar fi trebuit să fac o astfel de inducție.

— Deducție.

— Deducție. Deci, e unchiul lui Jochen.

Era adevărat, dar trebuia să admit că nu-l privisem niciodată pe Ludger Kleist în felul acesta. Nu prea aducea a unchi, iar expresia „unchiul Ludger” părea de-a dreptul o contradicție în termeni. Și lui Jochen i-l prezentasem pe Ludger tot ca fiind „un prieten din Germania” – oricum n-avuseseră timp să se cunoască prea bine, pentru că a trebuit să-l duc pe Jochen la o zi de naștere. Ludger mersese să bea ceva și când se întorsese în seara aceea Jochen era deja în pat. Mai avea de așteptat până să-l recunoască pe Ludger ca unchi.

Ludger dormea pe o saltea întinsă direct pe podeaua camerei pe care noi o numeam „sufrageria” – în memoria singurei petreceri pe care o dădusem acolo de când ne mutaserăm. Practic, dar și teoretic, era camera în care îmi

scriam lucrarea de doctorat. Masa ovală din mijloc era plină de cărți, notițe, schițe, pagini din diferitele capitole ale lucrării. Îmi plăcea să cred, în ciuda prafului de două degete de pe cărți care dovedea contrariul, că asta era camera în care lucram pentru a-mi termina teza – faptul că ea exista, că avea această destinație și organizare, părea să dea întrucâtva realitate dorințelor mele sau măcar să le apropie de realitate. Biroul acesta era locul unde se desfășura viața mea liniștită, academică, intelectuală. Partea haotică a vieții mele bântuia restul apartamentului. „Sufrageria” era micuța mea oază de liniște și totodată locul strădaniilor mele intelectuale. Vraja însă se destrămă repede: am mutat masa la perete pentru a face loc saltelei pneumatice a lui Ludger. Devenise din nou o cameră de rezervă, unde Ludger credea că se va simți foarte confortabil.

— Dacă ai ști pe unde am fost nevoit să dorm, spuse și își trase cu degetele pleoapa dreaptă în sus, căpătând o uitătură ciudată, holbată. Dumnezeu, Ruth, la tine aici e Ritz. Și izbucni în acel nebun hohot de râs, pe care-l știam mai bine decât mi-aș fi dorit.

Hamid și cu mine ne-am apucat de treabă împreună cu Ambersonii. Keith Amberson nu-și putea porni mașina, iar întreaga familie se pregătea să plece în vacanță în Dorset. Multe verbe la condițional-perfect. Îl puteam auzi pe Ludger plimbându-se prin apartament.

— Stă mult Ludger? întrebă Hamid. În mod clar, amândoi ne gândeam, de fapt, la același lucru.

— Nu cred, am răspuns, dându-mi seama că va trebui totuși să-l întreb pentru a fi sigură.

— Ai spus că îl credeai mort. A avut vreun accident?

Am hotărât să-i spun lui Hamid adevărul.

— Mi s-a spus că a fost împușcat de poliția vest-germană. Dar, după cum se vede, n-a fost.

— Împușcat de poliție? E un tâlhar, un criminal?

— Hai să spunem că e un radical. Un fel de anarhist.

— Și atunci de ce-l lași să stea aici?

— Cred că o să plece peste vreo două zile, am mințit.

— Îl ții aici pentru că e fratele tatălui lui Jochen?

— Cam multe întrebări, Hamid.

— Îmi cer scuze.

— Da, bănuiesc că-i permit să stea aici pentru că e unchiul lui Jochen. Auzi, nu vrei să continuăm? O să-și poată repara Keith mașina? Cam ce-ar fi trebuit să facă în situația asta Keith?

— Îl iubești încă pe tatăl lui Jochen?

L-am privit prosteste. Licărirea care-i țâșnea din ochii căprui era foarte intensă. Nu-mi mai pusese niciodată întrebări de felul ăsta.

— Nu, sigur că nu, am răspuns. L-am părăsit acum aproape doi ani. Din acest motiv l-am adus pe Jochen înapoi la Oxford.

— Asta e bine, răspunse zâmbind dintr-odată foarte relaxat. Trebuia să știu.

— De ce?

— Pentru că voiam să te invit la cină. Să luăm cina într-un restaurant.

∴

Veronica fu de acord să-l ia pe Jochen la ea la cină. M-am urcat în mașină și am luat-o spre Middle Ashton să vorbesc cu mama. Când am ajuns, era în grădină unde, stând în genunchi, tundea peluza cu un foarfece. Refuza să folosească mașina de tuns iarba; ura motocositoarele. Pentru ea, acestea marcau sfârșitul grădinăritului tradițional care durase vreme de secole. Capability Brown^[20] și Gilbert White^[21] n-avuseseră nevoie de asemenea mașinării. Iarba ar trebui păscută de oi sau cosită, într-o autentică grădină englezească. Cum mama nici nu avea, nici nu știa să folosească o coasă, era mulțumită că stătea în genunchi străduindu-se să tundă iarba cu foarfecele, o dată

la două săptămâni. Grădina britanică din zilele noastre era un anacronism flagrant – iarba tunsă, aranjată în parcele era o terifiantă invenție modernă. Și tot așa. Eram obișnuită cu argumentele mamei și nu încercam niciodată să le resping (de altfel, mama folosea un automobil să meargă să facă cumpărături, în loc să folosească o brișcă trasă de un ponei, cum ar fi făcut Capability și Gilbert). Din aceste motive, grădina ei părea haotică și neîngrijită, plină de tot soiul de buruieni: cam în felul ăla ar fi trebuit să arate o grădină adevărată, continua mama să-și expună dogmele...

— Cum mai stai cu spatele? am întrebat-o, uitându-mă cu atenție la ea.

— Azi parcă e un pic mai bine, răspunse. Deși s-ar putea să te rog să mă duci până la restaurant mai târziu.

Am mers în bucătărie, unde mi-a turnat un pahar de vin, iar ei un suc de mere. Mama nu bea. N-o văzusem niciodată bând ceva mai tare decât un cherry^[22].

— Hai să fumăm o țigară, spuse, așa că ne-am scos amândouă câte una și fumând stăturăm puțin la bârfă, încercam să amânăm cât puteam de mult momentul decisiv în care urma să purtăm marea conversație pentru care mă aflam acolo.

— Te simți mai bine acum? Erai încordată când ai venit. De ce nu-mi spui ce se întâmplă? S-a întâmplat ceva cu Jochen?

— Nu s-a întâmplat nimic cu Jochen. E vorba de tine, pentru numele lui Dumnezeu. De tine și de Eva Delectorskaia. Nu pricep cum vine treaba, Sal. Gândește-te cum e pentru mine. Să aflu dintr-odată toate astea. Fără să fi bănuir vreodată ceva. Sunt îngrijorată.

Dădu din umeri.

— Era de așteptat. Era normal să-ți producă un șoc. Dacă aș fi fost în locul tău și eu aș fi fost șocată. Mă privea într-un mod cel puțin bizar: cu mult calm, cu o privire analitică, ca și cum mă

vedea atunci pentru prima oară. Nu prea mă crezi, așa-i? Crezi că am luat-o razna.

— Te cred, te cred – cum aş putea să nu te cred? E doar foarte greu să accept ceea ce-mi spui. Tot ceea ce credeam că ştiu, lucrurile de care eram cea mai sigură pe lumea asta, toate au dispărut într-o clipită. M-am oprit şi mi-am făcut curaj. Hai, spune ceva în ruseşte.

A vorbit în ruseşte vreo două minute, enervându-se din ce în ce mai tare, arătând cu degetul spre mine şi băgându-mi-l sub nas ameninţător.

Am simţit că primesc un ciocan în moalele capului. Mă simţeam posedată de o putere mai mare decât mine, o putere care se manifesta lingvistic. Mi s-a tăiat respiraţia.

— Dumnezeuule, am spus... Ce-a fost asta?

— A fost o tiradă despre dezamăgirea pe care mi-o produce fiica mea. Fiica mea, care e o tânără inteligentă şi încăpăţânată şi care, dacă şi-ar folosi măcar o părticică din frumosul ei creieraş ca să gândească logic, şi-ar da seama în treizeci de secunde că nu aş face cu ea glume răutăcioase într-o chestiune ca asta. Asta a fost.

Mi-am terminat vinul.

— Şi ce s-a întâmplat mai departe? am întrebat. Te-ai dus în Belgia? De ce te numeşti Sally Gilmartin? Ce s-a întâmplat cu bunicul meu, Serghei, şi cu bunica mea vitregă, Irène?

Mama se ridică, cu un aer puţin triumfător, mi s-a părut, şi s-a îndreptat spre uşă.

— Toate la timpul lor. Ai să afli tot. Ai să capeţi răspunsuri la toate întrebările pe care le-ai putea pune. Aş vrea doar să-mi citeşti povestea cu atenţie, să-ţi foloseşti mintea. Mintea ta sclipitoare. Şi eu voi avea întrebări pentru tine, să ştii. Foarte multe întrebări. Sunt acolo lucruri pe care nici măcar eu nu sunt foarte sigură că le înţeleg... Gândul ăsta o făcu să se întristeze, aşa că se încruntă şi părăsi camera. Mi-am turnat încă un

pahar de vin și m-am gândit apoi că sunt la volan, ar trebui s-o las mai moale. Mama s-a întors în cameră și mi-a dat încă un tom. Am simțit că mă enervez; îmi dădeam seama că face asta intenționat, că-mi dă cu picătura din povestea pe care o scria, îmi servea povestea vieții ei în foileton. Voia să mă țină interesată, să primesc revelațiile astea șocante puțin câte puțin, să nu devin dezinteresată după ce-mi voi fi revenit după prima impresie, cea violentă. În loc să mă expună șocului afectiv, îmi oferea doze mici de emoție pură.

— De ce mă fierbi așa și nu-mi dai toată nenorocita asta de poveste? am spus cu mult mai multă iritare decât aș fi vrut.

— Încă mai lucrez la ea, o finisez, a răspuns imperturbabilă. Mai șterg câte un amănunt, mai adaug câte ceva. Vreau să fie cât se poate de bună.

— Când ai scris toate astea?

— În ultimii doi ani. Poți vedea și tu că încă mai adaug, că mai tai, rescriu... Vreau să fie clară. Vreau să fie consistentă. Dacă vrei, ai permisiunea mea s-o desăvârșești. Ești o scriitoare mult mai bună decât mine.

Veni spre mine și mă apucă de braț cu blândețe, de parcă ar fi vrut să mă consoleze. Mama nu prea agrea contactele fizice, așa că era destul de greu să descifrez mesajul ascuns în spatele gestului ei.

— Nu fi atât de surprinsă. Avem cu toții secretele noastre. Nimeni nu știe nici măcar jumătate de adevăr despre ceilalți, oricât ar fi de apropiați. Sunt sigură că și tu ai secretele tale. Sute, mii de secrete. Uită-te la tine: nu mi-ai spus că ai un copil decât după câteva luni. Întinse mâna și mă mângâie pe păr – era un gest foarte neobișnuit pentru ea. Crede-mă, Ruth, eu nu fac altceva decât să-ți spun secretele mele. Ai să înțelegi de ce a trebuit să aștept până acum.

— Tata a știut?

Mama ezită.

— Nu, n-a știut. N-a știut niciodată nimic.

Am căzut pe gânduri. M-am gândit la părinții mei, la felul în care-i văzusem până atunci. Trebuie uitat tot ce-am știut până acum, mi-am spus.

— Dar măcar a bănuțit vreodată ceva?

— Nu cred. Am fost foarte fericiți împreună și asta era tot ce conta.

— Și atunci cum de-ai decis să-mi spui mie toate astea? Așa, dintr-odată?

Suspina, privi în jur, dădu din mâini, își aranjă părul, apoi începu să bată cu degetele în lemnul mesei.

— Pentru că... pentru că eu cred că cineva încearcă să mă omoare.

∴

Am condus până acasă foarte atent, foarte încet. Știam puțin mai multe acum, cred. Începusem însă să mă îngrijorez mai mult în privința unei stări de paranoia a mamei decât în privința dezvăluirilor pe care trebuia să le aflu în privința vieții ei duble. Sally Gilmartin era – și cu asta trebuia să mă obișnuiesc – Eva Delectorskaia. Dar de ce ar fi vrut cineva să ucidă o femeie de 66 de ani, care ajunsese bunică între timp și se retrăsese în sătucul acela uitat de lume din Oxfordshire? Începeam să accept ideea că mama era Eva Delectorskaia, dar nu reușeam să înghit povestea cu crima.

L-am luat pe Jochen de la Veronica și am mers pe jos până acasă. Era o seară de vară încărcată, umedă. Frunzele copacilor păreau veștede, obosite. Fuseseră deja trei săptămâni de caniculă, iar vara abia începuse. Jochen mi-a spus că îi e cald, așa că i-am scos tricoul și am mers spre casă ținându-ne de mână, fără să vorbim, fiecare adâncit în gândurile lui. Când am ajuns la poartă, mă întrebă:

— Ludger e tot aici?

— Da. Mai stă câteva zile.

— Ludger e tatăl meu?

— Nu, Dumnezeu, nu. Nici vorbă. Ți-am spus deja că pe tatăl tău îl cheamă Karl-Heinz. Ludger e

fratele lui.

— Aha.

— De ce credeai c-ar putea fi tatăl tău?

— E din Germania. Tu ai spus că eu m-am născut în Germania.

— Așa e.

M-am aplecat ca să ajung la nivelul feței lui și i-am vorbit privindu-l în ochi și ținându-l de mână:

— Nu e el tatăl tău. Nu te-aș minți niciodată despre așa ceva. Am să-ți spun mereu adevărul.

Păru mulțumit de răspuns.

— Dă-mi un pupic, i-am spus, iar Jochen mă luă pe după gât și mă sărută pe obraz. L-am luat în brațe și m-am îndreptat către treptele casei noastre. În timp ce-l lăsam jos, am aruncat o privire prin geamul bucătăriei și l-am zărit pe Ludger ieșind de la duș și îndreptându-se de-a lungul coridorului către sufragerie. Era gol pușcă.

— Stai acolo, i-am spus lui Jochen și am luat-o prin bucătărie pentru a-l întâlni. Ludger își usca părul cu un prosop în timp ce fredona o melodie.

— Ludger.

— O, bună, Ruth. Nu se grăbi prea tare să se acopere.

— Te rog să nu mai faci așa ceva, Ludger. Nu la mine în casă.

— Îmi pare rău. Am crezut că ești plecată.

— Elevii mei vin aici tot timpul. Pot vedea înăuntru. E o ușă de sticlă.

Rânji în felul lui libidinos.

— O surpriză plăcută pentru ei. Dar tu nu te superi, nu-i așa?

— Ba da, mă supăr. Te rog să nu te mai plimbi gol prin casă. M-am întors și am luat-o spre ușă ca să-i dau drumul lui Jochen să intre.

— Iartă-mă, Ruth, se tângui el. Simțea cât eram de furioasă. Umblu gol pentru că am fost actor de filme porno. Nici nu-mi dau seama. Nu mai umblu gol, promit.

Povestea Evei Delectorskaia

Belgia, 1939

Eva Delectorskaia se trezi devreme, își aminti că e singură în apartament, așa că se spală și se-mbracă pe-ndelete. Își făcu o cafea și o luă în micul balcon – soarele strălucea palid – de unde panorama i se deschidea, peste linia de cale ferată, către parcul Marie-Henriette, către copacii lui aproape desfrunziți de-acum, și zări pe lac, cu oarecare surprindere, un cuplu solitar – bărbatul trăgea din răspuțeri la vâsle, făcând pe grozavul, în vreme ce femeia se agăța din răspuțeri de marginile bărcii de teamă să nu cadă.

Decise să meargă pe jos la muncă. Soarele strălucea încă pe cer și, cu toate că era deja noiembrie, era ceva revigorant în aerul rece și în umbrele piezișe și bine conturate pe care le făcea lumina lui. Își puse pălăria și haina și își aranjă eșarfa în jurul gâtului. Încuie ușa de două ori, punând cu atenție cartonașul galben sub preșul de la intrare, cât să fie vizibil. Când se va întoarce, Sylvia îl va înlocui cu unul albastru. Eva știa că războiul începuse, însă, în apaticul Ostende, asemenea precauții păreau aproape absurde. Cine ar fi putut să le spargă apartamentul? Romer voia însă ca toți cei din echipa lui să fie mereu pregătiți și „operaționali”, să respecte procedurile, să-și facă din ele o a doua natură.

Se plimbă în tihnă pe rue Leffinge, apoi o luă la stânga pe Chaussée de Thourout, ridicând fața către soarele blând, fără să se gândească la ce urma în ziua aceea, pretinzând că e doar una din tinerele belgience – asemenea celor pe care le vedea pe stradă trecând pe lângă ea –, văzându-și de treburile ei într-un orașel dintr-o țară mică, într-o lume ce mai păstra încă o brumă de sens.

O luă la dreapta lângă turnul cu ceas și traversă piațeta spre Café de Paris. Se gândi să se oprească la o cafea, dar își aminti că Sylvia probabil așteaptă nerăbdătoare să fie schimbată din tura de noapte, așa că își văzu sprintenă de drum. La depoul de tramvaie zări afișele decolorate de la cursele de vara trecută – *Le Grand Prix Internațional d'Ostende 1939* – rămășițe dintr-o lume în care încă era pace. La oficiul poștal făcu la stânga pe rue d'Yser și de-ndată văzu noul semn pus de Romer. Albastru pe galben: Agence d'information Nadal sau, cum prefera el să-i spună, „Fabrica de zvonuri”.

Clădirea era, de fapt, un bloc de birouri cu trei etaje de pe la 1920, cu o poartă mare cu două canaturi, susținută de stâlpi și curbată deasupra intrării principale. Aerul modern al clădirii era stricat de frizele decorative de factură pseudoegipteană care treceau pe sub cornișele simple de la ultimul etaj. Pe acoperiș se afla un turn de transmisiune fără fir, de treizeci de picioare, ca un turn Eiffel în miniatură, vopsit în alb și roșu. Acesta făcea, mai mult decât orice alt detaliu arhitectural, ca trecătorul să arunce spre clădire o a doua privire.

Eva intră, îl salută din cap pe recepționar și urcă apoi la ultimul etaj. Agence d'information Nadal era o mică agenție de știri, o glumă în comparație cu giganți ca Reuters, Agence Havas sau Associated Press, dar care făcea în fond aceeași treabă – anume să vândă știri și informații eventualilor clienți care nu știau sau nu puteau să și le procure singuri. A.I. Nadal deservea în acel moment 137 de ziare locale și câteva posturi de radio din Belgia, Olanda și din nordul Franței, obținând un profit modest, dar stabil. Romer o cumpărase în 1938 de la proprietarul ei inițial, Pierre-Henri Nadal, un bătrân dichisit, cu figură de fanfaron și păr cărunt, care purta haine dintre cele mai ciudate și care, din când în când, trecea să

vadă cum îi merge odraslei sale cu părinții adoptivi. Romer nu schimbase nimic esențial în organizarea agenției, dar făcuse discret micile modificări pe care le dorea. Turnul radio fusese înălțat și astfel devenise mai puternic. Echipa inițială, cam o duzină de ziariști belgieni, fusese păstrată, dar mutată la etajul al doilea, unde continua să-și facă treaba și să răspândească știri locale din acest colțișor al Europei de Nord – lichidări de stocuri, comerț de tot felul, curse de ciclism, cursuri crescute sau scăzute la acțiuni, indicii bursieri de la Bruxelles și așa mai departe –, pasând informațiile telegrafiștilor de la etajul inferior fără nicio tragere de inimă. Aceștia transformau informațiile în codul Morse, apoi le transmiteau celor 137 de ziare locale.

Echipa lui Romer ocupa etajul al treilea. O echipă mică, de cinci oameni, care se ocupa cu citirea ziarelor locale și a celor internaționale. Din când în când, în urma unor discuții și dezbateri, echipa avea rolul de a pune în circulație câte o povestioară concepută de Romer și desăvârșită în acest laborator complex și copilăresc totodată. În afară de Romer și de Eva, ceilalți patru membri ai echipei erau Morris Devereux, adjunctul lui Romer, un tinerel elegant și suav, cu studii la Cambridge; Angus Woolf, un fost ziarist de pe Fleet Street care suferea îngrozitor în urma unei malformații congenitale la șira spinării, fiind aproape paralizat; Sylvia Rhys-Meyer, colega de apartament a Evei – era o femeie vioaie, de vreo patruzeci de ani, care fusese căsătorită și divorțase de trei ori și lucrase până atunci ca traducătoare și interpretă la Biroul pentru Imigranți. Și, în fine, Alfie Blytheswood, care nu avea nicio legătură cu informațiile care circulau prin intermediul agenției, dar avea drept principală sarcină să se asigure că transmițătoarele funcționau. Acesta era întregul SAC. Eva își dăduse seama de asta destul de repede. Echipa lui Romer era redusă și strâns

unită. În afară de ea, toți păreau să lucreze pentru el de ani de zile. Morris Devereux părea să fie cel mai vechi din echipă.

Eva își atârnă haina și pălăria pe cuierul pe care obișnuia să le pună de obicei și se îndreptă spre biroul ei. Sylvia era încă acolo, răsfoind ziarele suedeze din ziua precedentă. Scrumiera pe care o avea în față era plină ochi cu mucuri de țigară.

— O noapte grea?

Sylvia se îndreptă de spate și-și lăsă umerii în jos a oboseală. Arăta ca o femeie zdravănă de la țară, una care nu-și punea întrebări inutile, soția vreunui medic de țară sau a unui proprietar de terenuri, planturoasă și lată-n șolduri, cu costume bine croite și accesorii scumpe – doar că această primă impresie era contrazisă de ce era de fapt Sylvia Rhys-Meyer.

— A dracu' de plictisitoare, a dracului de anost de plictisitoare, plictisitor de a dracului de anostă, anostă a dracului de plictisitoare, spuse și se ridică pentru a-i permite Evei să-i ia locul. A, da, adăugă Sylvia. Articolul tău cu marinarii morți a fost un succes. A apărut peste tot. Deschise un exemplar din *Svenska Dagbladet* și îi arătă cu degetul un articol. E și în *Times* și în *Le Monde*. Felicitări. Maria Sa va fi foarte mulțumit.

Eva privi textul din ziarul suedez și reuși să recunoască câteva cuvinte. Era o poveste pe care o propusese la ședință cu câteva zile înainte. Ideea a douăzeci de marinari islandezi care eșuaseră într-un îndepărtat fiord norvegian și care susțineau că pescadorul lor nimerise într-o regiune minată, dincolo de portul Narvik. Eva își dăduse seama că era exact genul de poveste care-i plăcea lui Romer. Deja Ministerul de Război Britanic dezmințise oficial informația (apele norvegiene nu fuseseră împânzite cu mine de vasele britanice). Mai mult decât atât, cum ar fi spus Romer, era o poveste ce putea fi scăpată de sub control – un pescador scufundat de o mină unde? – și era totodată și o

informație utilă inamicilor. Orice infirmări ulterioare ale știrii ar fi venit, ori n-ar mai fi fost credibile, ori ar fi venit prea târziu. Știrea se afla deja acolo, răspândindu-se peste tot în lume, făcându-și treaba murdară. Reprezentanții serviciilor secrete germane, care monitorizau și ei presa din întreaga lume, aveau să ia notă despre presupusa prezență a minelor în apele teritoriale ale Norvegiei. Aveau să transmită informația marinei și atunci vor trebui luate iarăși la purcat toate hărțile, vor trebui reconfigurate, adăugite. În esență, asta era exact modul în care trebuia să lucreze unitatea lui Romer împreună cu A.I. Nadal. Informația în sine nu este inofensivă, repeta întruna Romer: dacă o știre era crezută, fie și pe jumătate, totul începea să se schimbe într-un mod subtil, aproape imperceptibil. Oricând era posibil să apară efecte pe care nimeni n-ar fi putut să le prevadă. Eva mai avusese câteva mici succese în cele patru luni de când lucra în Ostende – forjase știri despre proiectele unor poduri imaginare ce urmau să fie construite, despre forțele navale olandeze care urmau să se întărească, despre trenuri care erau direcționate pe alte rute în nordul Franței din cauza manevrelor militare –, dar era pentru prima dată când presa internațională preluase una dintre poveștile ei. Ideea lui Romer era foarte simplă, ca toate ideile bune: informația falsă putea fi la fel de eficace, de insidioasă, de lucrativă ca și informația corectă. Într-o lume în care A.I. Nadal deservea 137 de ziare, 24 de ore din 24, 365 de zile pe an, cum mai puteai decide dacă informația pe care o citeai era una autentică sau una fabricată?

Eva se așază pe scaunul care încă era călduț din pricina feselor generoase ale Sylviei și trase înaintea ei un teanc de ziare rusești și franțuzești. Bănuia că cineva foarte sus-pus în Serviciile Secrete Britanice apreciasse originalitatea ideilor lui Romer și așa se explica autonomia excepțională

de care se bucura acesta în raport cu centrul. Bănuia că guvernul britanic cumpărase A.I. Nadal (și îi asigurase lui Pierre-Henri Nadal o pensie mai mult decât consistentă), iar acum agenția era finanțată ca parte a Departamentului de război. Romer și „echipa” lui aveau rolul de a furniza întregului mapamond știri false – prin intermediul unei micuțe și de bună-credință agenții de presă belgiene – și nimeni nu realiza exact care ar fi putut fi efectul. Nimeni nu putea băga mâna în foc că înaltul Comandament German chiar remarca și lua în considerare aceste știri, dar „echipa” lui Romer considera că e un succes ori de câte ori presa mușca momeala. Mai ciudat era că Romer voia ca toate aceste povești să se conformeze unui plan pe care doar el îl avea în minte. Uneori, în ședințe, cerea știri despre posibila demisie a vreunui ministru din cutare sau cutare minister sau despre lupte interne dintr-un oarecare guvern. Alteori cerea brusc: vreau o știre despre neutralitatea Spaniei sau vreau un raport despre situația producției de tablă din Franța. Minciunile trebuiau construite cu scrupulozitatea datorată adevărului. Știrile trebuiau să pară credibile și la asta lucra întreaga echipă. Dar totul era foarte vag în mintea lor, ba chiar – dacă ar fi să spunem tot adevărul așa cum îl vedea Eva – aducea uneori cu un joc de salon. Nu realizau niciodată care erau exact consecințele micilor lor născociri. Se simțeau ca instrumentiștii unei orchestre simfonice, siliți să cânte fiecare în câte o cameră izolată fonic. Doar Romer reușea să creeze armonia piesei pe care o interpretau ei.

Sylvia se întoarce la birou, cu haina pe ea și pe cap cu o pălărie de fetru în care era prinsă o pană.

— Cinăm la noi în seara asta? întrebă. Hai să luăm friptură și vin roșu.

— Mă tem că nu, răspunse o voce de bărbat.

Se întoarseră amândouă și îl văzură pe Morris Devereux stând lângă ele. Era un tip slab, cu ceva

dârz în el, cu trăsături ferme, încărunit prematur, cu părul gelat, dat pe spate fără cărare.

— Plecăm la Bruxelles, îi spuse Evei. Conferință de presă la Ministerul Afacerilor Externe.

— Și cu astea cum rămâne? întrebă Eva arătând spre maldărul de ziare din fața ei.

— Stai liniștită. Marinarii tăi morți au fost preluați de Associated Press. Un cec gras pentru noi, iar tu o să fii mâine în toată America.

Sylvia mormăi ceva, salută și plecă. Morris îi aduse Evei pălăria și haina.

— Avem mașina stăpânului, spuse. A fost convocat la Londra. Iar nouă ni se-arată un prânz bunicel.

∴

Au mers cu mașina până la Bruges fără vreun incident, doar la Gand au fost obligați să ocolească pe-o șosea ce ducea către Audenarde din pricina unui convoi militar: tancuri de gabarit mic, camioane cu soldați și, oricât de ciudat ar fi părut, o întreagă divizie de cavalerie, cai și călăreți mărșăluind pe drum ori pe marginea lui, de parcă erau gata să șarjeze pe-un câmp de luptă din veacul XIX.

La Bruxelles au parcat undeva în apropierea Gării de Nord și, pentru că și așa era târziu pentru prânz, au luat un taxi până la restaurantul unde Morris făcuse rezervări: Filet de Boeuf, pe rue Grétry. Conferința de presă urma să aibă loc la Hotel de Ville, la 3.30. Aveau timp berechet, gândi Morris; n-ar fi fost însă rău să renunțe la desert.

Au fost conduși la masă și au comandat un apetitiv după ce au studiat puțin meniul. Eva privea în jur la ceilalți clienți ai localului – oameni de afaceri, avocați, politicieni, presupunea: mâncau, fumau, beau, vorbeau – și la chelnerii îmbătrâniți care se fâțâiau importanți de colo până colo, ducând și preluând comenzi. Își dădu seama că era singura femeie din încăpere. Era miercuri:

poate că belgiencele nu mâncau în oraș decât la sfârșit de săptămână. Îi spuse acest lucru lui Morris, care se străduia să-l cheme pe specialistul în vinuri al restaurantului.

— Știu și eu, așa o fi. Dar prezența ta strălucitoare e mai mult decât suficientă pentru a da o fermecătoare notă de feminitate acestui loc înțesat de bărbați.

Eva comandă mușchi de porc și filé de calcan.

— Războiul ăsta e foarte ciudat! spuse Eva. Trebuie să-mi tot repet că a început.

— Așa este, însă noi ne aflăm într-o țară neutră.

— De ce e Romer la Londra?

— Nu-i treaba noastră să-ntrebăm de ce. Probabil o întrevedere cu dl X.

— Cine e dl X?

— Dl X e pentru Romer un soi de... cardinal Richelieu. Un om foarte puternic care îi permite lui Lucas Romer să facă cam tot ce vrea. Eva îl privi pe Morris în timp ce acesta își tăia pateul de gâscă în pătrățele mici, precise.

— De ce nu se află agenția la Bruxelles? întrebă Eva. De ce stăm la Ostende?

— În felul ăsta o să ne fie mai ușor să plecăm atunci când germanii vor invada Belgia.

— Da? Și când se va întâmpla asta?

— Dacă e să-l credem pe șeful nostru, cândva în primăvara anului viitor. Nu vrea să rămânem blocați în Bruxelles.

Le-au fost aduse platourile cu felul întâi și o sticlă de vin. Eva îl privi pe Morris desfășurând cu aplomb întreg ritualul: adulmecă, ținu paharul în lumină, plimbă vinul în gură o vreme.

— În Bruxelles am mânca și am bea mai bine, spuse Eva. În fine, de ce m-ai luat în excursia asta? Tu ești expertul pentru Belgia.

— Romer a insistat. Sper că ți-ai luat actele cu tine.

Eva îl asigură că le are și mâncară mai departe vorbind despre colegi, despre avantajele și

dezavantajele de a trăi și lucra în Ostende. În timp ce vorbeau, Eva se pomeni întrebându-se – și nu pentru prima oară – ce rol avea ea în acest plan colosal pe care numai Romer îl înțelegea pe de-a-ntregul. Recrutarea ei, antrenamentul la care fusese supusă, toate păreau să urmeze un curs firesc și logic. Era un fir pe care ea nu-l putea urmări până la capăt. Nu reușea să zărească roțița numită Eva Delectorskaia în marea mașinărie și își dădu seama că nu reușea să vadă nici marea mașinărie. Nu-i treaba noastră să întrebăm de ce, spusese Morris, și decise îngrijorată că avea dreptate, în timp ce-și tăia o bucată de calcan și o băga în gură – delicios! Era o plăcere să se afle aici, la Bruxelles, departe de ziarele ei rusești și franțuzești, să ia masa cu un tânăr agreabil și cultivat – nu răsturna barca să vezi ce-i în apă, nu face valuri.

∴

Conferința de presă era ținută de un reprezentant al Ministerului de Externe și avea rolul de a preciza poziția Belgiei față de invadarea Finlandei de către Rusia. Evei i-au fost reținute numele și datele la intrare și apoi s-au alăturat unui grup de vreo patruzeci de jurnaliști. Reuși să-l asculte pe vorbitor preț de un minut sau două, apoi gândurile ei o luară razna. Se pomeni gândindu-se la tatăl ei pe care nu-l mai văzuse din august, când se întâlniseră la Paris cu puțin timp înainte ca ea să vină la Ostende. Arăta mult mai slab, mai bolnav, cu gușă și riduri. Observase că mâinile lui aveau un tremur pronunțat. Căpătase și un tic enervant: își trecea tot timpul limba peste buze. Eva îl întrebase dacă îi era sete, iar el îi spusese că nu, ce-i veni, nu, nu îi era deloc sete. Se întreabă dacă nu era un efect al medicamentelor ce i se dădeau pentru stimularea cardiacă, dar apoi realizează că se amăgea singură: în realitate tatăl ei intrase pe un drum descendent din punct de vedere biologic, se apropia încet de sfârșit. Lăsase în urmă bătrânețea, intra acum în etapa aceea agonizantă a bătliei

finale a unui om pe acest pământ. Se gândi că el îmbătrânise cu zece ani în cele câteva luni în care fusese plecată.

Irène era foarte stăpână pe sine și nu arăta niciun fel de curiozitate pentru noua viață a Evei în Anglia. Când o întrebase despre sănătatea tatălui ei, îi spusese că se descurcă foarte bine, că toți doctorii consultați fuseseră foarte mulțumiți de felul în care se prezenta. Când tatăl o întrebase cum e la noua slujbă, îi spusese că noua ei meserie era să se ocupe de „semnale” și că devenise specialistă în codul Morse.

— Cine-ar fi crezut, exclamă cu bucurie, regăsind pentru o clipă ceva din trecută lui vigoare. Îi puse mâna lui tremurândă pe umăr și îi șopti, atent să nu-l audă Irène:

— Ai făcut ceea ce trebuia, draga mea. Bravo!

Morris o bătu pe umăr, trezind-o din reveria în care se scufundase, și îi dădu o bucată de hârtie. Era o întrebare în franceză. Eva o privi fără să înțeleagă.

— Romer vrea să pui întrebarea asta.

— De ce?

— Cred că în felul ăsta o să fim credibili...

Așa că, după ce angajatul ministerului și-a terminat discursul, iar moderatorul ședinței a cerut întrebări din sală, Eva lăsă patru sau cinci ziariști să pună întrebări, înainte să ridice și ea mâna. Fu remarcată, desemnată să pună următoarea întrebare – *La Mademoiselle, là!*^[23] – și se ridică în picioare.

— Eve Dalton, Agence d'Information Nadal. Îl văzu pe moderator notându-i numele în carnețelul din fața lui, iar apoi, la semnul acestuia, puse întrebarea, pe care nici n-o înțelegea foarte bine: ceva despre un grup parlamentar minoritar care se numea Vlaams Nationaal Verbond și despre politica lor, a „neutralității riguroase”. Întrebarea ei stârni o oarecare consternare. Oficialul răspunse repezit și trecu la următoarea întrebare, dar ea remarcă imediat o jumătate de duzină de mâini

ridicate pentru a cere cuvântul. Se așeză, iar Morris îi zâmbi, felicitând-o din priviri. După încă cinci minute, îi făcu semn că ar trebui să plece, așa că s-au strecurat printr-o ușă laterală și au traversat Grand Place aproape alergând prin ploaia piezișă, intrând într-o cafenea pe colț. S-au așezat, au comandat ceai și și-au aprins câte o țigară, privind pe fereastră la fațadele de piatră ale clădirilor care delimitau piața. Toate aceste construcții respirau un aer de siguranță și prosperitate cu care traversaseră secolele. Ploaia se întetise, iar florăresele își strângeau marfa de pe standuri când au luat un taxi până la gară. Au ajuns la Ostende după o călătorie ușoară și fără incidente.

La Gand n-au mai întâlnit convoaiele militare, așa că au ajuns la Ostende devreme, pe la 7 seara. Pe drum au discutat mult, însă despre lucruri lipsite de importanță și cu destul de multă precauție – așa se comportau de obicei toți angajații lui Romer, își dădu seama Eva. Împărtășeau cu toții o solidaritate care se amesteca cu sentimentul de mândrie că făceau parte dintr-o mică echipă de elită – asta era imposibil de negat –, dar era un sentiment de suprafață, nimeni nu era cu adevărat deschis față de ceilalți, nimeni nu era naiv. Încercau să se limiteze la conversații frivole, abordând subiecte lipsite de importanță – locuri sau perioade anume din trecutul lor, din viețile de dinainte de Romer nu erau niciodată pomenite.

Morris îi spuse:

— Franceza ta e excelentă. Clasa-ntâi.

Eva răspunse:

— Da, am trăit în Paris o vreme.

Îl întrebă la rândul ei pe Morris de când îl cunoștea pe Romer.

— Oho, de câțiva ani buni deja, și ea înțelese din tonul lui nu numai c-ar fi fost greșit să insiste să capete un răspuns mai precis, dar ar mai fi și dat de bănuț. Morris îi spunea „Eve” și deodată îi trecu prin minte că probabil Morris Devereux era

un nume la fel de puțin autentic precum Eve Dalton. Îi aruncă o scurtă privire în timp ce mașina se îndrepta spre coastă și-i zări trăsăturile rafinate luminate de jos în sus de becuțele de pe bord; simți, nu pentru prima dată, junghiul vag al regretului: munca asta neobișnuită a lor – nepunând la socoteală că toți lucrau pentru același scop – îi făcea, finalmente, să rămână singuri, izolați unul de celălalt.

Morris o lăsă la apartament. Ea îi spuse noapte bună și urcă treptele până la etajul apartamentului lor. Văzu cartonașul albastru al Sylviei abia ițit de sub preșul de la ușă. Băgă cheia în ușă, dar, când s-o învârtă, ușa se deschise dinăuntru. Romer stătea în fața ei, zâmbindu-i, destul de rece, își zise ea și-n același timp o observă și pe Sylvia, tot în hol, dar în spatele lui, gesticulând oarecum panicată, însă nu reuși să-i deslușească semnele.

— V-a luat ceva timp. N-ați fost cu mașina?

— Ba da, răspunse Eva, îndreptându-se spre micul salon. A plouat tot drumul la întoarcere. Credeam că ești la Londra.

— Am fost. Și ce-am aflat acolo m-a făcut să mă întorc degrabă.

Se îndreptă spre fereastră, unde-și lăsase geanta.

— E-aici de două ore, șopti Sylvia făcând o mutră morocănoasă.

Romer se aplecase și căuta de zor în geantă. Se ridică.

— Împachetează ce-ți trebuie pentru o noapte. Noi doi plecăm în Olanda.

∴

Prenslo era un sătuc greu de clasificat, aflat la granița dintre Olanda și Germania. Eva și Romer constatară că această călătorie era neașteptat de obositoare și costisitoare. Luaseră un tren de la Ostende până la Bruxelles, apoi un altul până la Haga. În gara principală din Haga îi aștepta un ins de la Ambasada Britanică cu o mașină. Romer conduse spre est, către granița germană. Au ajuns

în cele din urmă, deși s-au rătăcit în două rânduri, când a trebuit s-o ia pe niște drumuri de țară ca să ajungă la Prenslo. Au pierdut vreo jumătate de oră tot întorcându-se să găsească drumul cel bun. Au ajuns pe la 4 dimineața și constatară că hotelul la care Romer făcuse rezervări – hotelul Willems – era încuiat și nu se zărea nicio lumină la ferestre, nimeni nu veni să răspundă la sonerie, la strigătele lor ori la ciocănitul lor insistent. Așa că au rămas în mașina trasă în parcare hotelului până la 7, când a apărut un flăcău adormit, numai în halat, care a deschis ușa și astfel, cu capsă pusă, într-un târziu, au fost primiți.

Eva vorbise foarte puțin tot drumul spre Prenslo, iar Romer fusese neobișnuit de tăcut la rândul lui. Era ceva deranjant în atitudinea lui Romer – avea senzația că în opinia lui ea ar fi trebuit să fie extrem de măgulită la gândul că participa la această călătorie nocturnă alături de șef. Astfel, se purta cu toată grațitudinea de care era în stare, fără a încerca să afle de la el mai multe decât era cazul, însă șederea de trei ore în parcare hotelului îl făcu pe Romer să se relaxeze și să-i spună care era scopul deplasării lor la Prenslo.

La Londra, Romer aflase că o misiune SIS⁽²⁴⁾ urma să se desfășoare a doua zi la Prenslo. Un general german din Statul Major al Wehrmachtului voia să afle care ar fi fost poziția și reacția britanicilor în cazul unui puci al armatei împotriva lui Hitler. Nu se pune deocamdată problema înlăturării dictatorului. Ar fi rămas cancelar, dar s-ar fi aflat necondiționat sub comanda generalilor răzvrățiți. După câteva întâlniri preliminare – pentru verificarea detaliilor legate de securitate –, Serviciile Secrete care operau la Haga puseseră la cale o întâlnire cu unul dintre generali în persoană într-o cafenea din Prenslo. Fusese aleasă această locație pentru că de aici generalul german și colaboratorii lui puteau trece cu ușurință granița

fără să fie observați. Cafeneaua cu pricina se afla la o sută de metri de frontieră.

Eva ascultă cu atenție toate acestea în timp ce în minte îi răsăreau zeci de întrebări. Știa că probabil n-ar trebui să le dea glas, dar în momentul acela nu-i păsa foarte mult. Era intrigată și obosită.

— De ce ai nevoie de mine pentru treaba asta? întrebă.

— Pentru că cei de la SIS mă cunosc. Unul din ei e șeful agenției din Olanda. L-am întâlnit de vreo șase ori.

Romer se întinse, atingând umărul Evei cu cotul.

— Scuze, Eva, dar tu vei fi aici ochii și urechile mele. Trebuie să știu exact ce se întâmplă. Zâmbi, obosit că trebuia să dea explicații. Tipului i s-ar părea suspect dacă m-ar vedea iscodind pe-aici.

O altă întrebare trebuia pusă:

— Dar de ce ne băgăm nasul? La urma urmei, nu suntem cu toții oamenii serviciilor secrete?

I se părea că totul e un pic ridicol, mai mult ca sigur rezultatul unei neînțelegeri între departamentele SIS – ceea ce însemna că, de fapt, ea își pierdea timpul acolo, pe bancheta unei mașini, într-un cătun în mijlocul pustietății.

Romer sugera să se plimbe puțin prin parcare, să-și mai dezmoștească picioarele, ceea ce au și făcut. Romer își aprinse o țigară, fără să-i ofere și Evei una, și făcură în liniște un tur complet.

— Să fiu exact, noi nu suntem de fapt SIS. Echipa mea, SAC, este oficial parte a GC&CS^[25]. Explică: „Institutul Guvernamental pentru Coduri și Cifruri”. Noi... jucăm un rol puțin diferit...

— Suntem de aceeași parte a baricadei, totuși.

— Faci pe deșteaptă?

Au rămas în tăcere o vreme înainte ca el să reia:

— Știi poveștile pe care le lansăm prin agenție despre nemulțumirile din rândurile cadrelor superioare ale armatei germane?

Eva confirmă, își amintea ceva despre amenințările cu demisia ale unuia sau altuia dintre ofițerii superiori germani, dezmințiri că vreun ofițer ori altul fusese detașat la o garnizoană de provincie.

Romer continuă:

— Sunt convins că întâlnirea asta de la Prenslo e în foarte mare măsură rodul poveștilor pe care le-am conceput noi. E cât se poate de firesc să vreau să știu ce se întâmplă. Ar fi trebuit să fiu informat de la bun început.

Iritat, Romer își aruncă țigara într-un tufiș – cu un gest ceva mai nervos decât era cazul, puțin teatral; un gest ușor nesăbuit – dar tufișurile erau încă destul de verzi ca să nu ia foc. Eva își dădu seama că era cu adevărat nervos, cineva urma să culeagă roadele muncii lui.

— SIS-ul știe că suntem aici?

— Eu cred și sper că nu.

— Nu înțeleg.

— Foarte bine.

De-ndată ce flăcăul somnoros îi conduse în camere, Romer o chemă la el. Camera lui era la ultimul etaj și avea o vedere bună asupra singurei străzi importante din Prinslo. Romer îi pasă un binoclu și îi arată care erau detaliile importante ale panoramei: acolo e granița germană, cu bariera-n dungi albe și negre; dincolo, calea ferată și vreo sută de metri mai încoace, clădirea vămii olandeze, folosită doar în lunile de vară. Vizavi se afla cafeneaua, Café Backus, o masivă clădire modernă de două etaje, cu două pompe de benzină și cu o verandă înconjurată de sticlă și cu o tendă foarte specială – cu dungi ciocolatii și portocalii. Un gard viu și câțiva puieti de pomi fuseseră sădiți de curând de jur-împrejurul curții pietruite din față. În spatele cafenelei era o parcare largă, nepavată, cu câteva scrâncioburi pentru copii într-o parte, după care nu mai era decât pădurea de pini în care se pierdea calea ferată. Cafeneaua marca precis locul

unde se termina Prenslo și începea Germania. Restul satului se întindea dincoace de ea – case și magazine, un oficiu poștal, clădirea mică a primăriei cu un orologiu mare și, evident, hotelul Willems.

— Vreau să mergi la cafenea și să comanzi micul dejun, spuse Romer. Vorbește franceză; dacă trebuie să vorbești engleză, fă-o cât mai prost. Întreabă dacă au vreo cameră liberă sau inventează ceva. Ia pulsul locului, învârte-te pe acolo, trage cu ochiul. Spune-le că te întorci pentru prânz. Vino să-mi raportezi cam într-o oră.

Eva simți că obosise să tot privească Prenslo prin binoclul lui Romer. Avusese o zi foarte grea, la urma urmei, dar acum, în timp ce mergea pe strada principală, se simți deodată extrem de vioaie. Corpul ei era revigorat și tensionat din pricina adrenalinei. Aruncă în jur priviri dezinteresate, observând oamenii de pe stradă, văzu trecând un camion încărcat cu bidoane de lapte și un grup de elevi în uniforme verde-nchis traversând strada. Împinse ușa de la Café Backus.

Comandă micul dejun – cafea, două ouă fierte, pâine și șuncă – și mănăcă singură în sala spațioasă ce dădea spre veranda restaurantului. Fu servită de o tânără care nu știa boabă de franceză. Eva auzi zgomot de farfurii ciocnite și zvonul unei conversații din bucătărie. Apoi, doi bărbați tineri ieșiră pe ușile duble dintr-o parte a sălii, traversară sala și ieșiră în curtea din față. Erau amândoi tineri, dar unul din ei era chel, iar celălalt era tuns ca un soldat. Purtau costume și cravate. Rămaseră lângă pompele de benzină, uitându-se în lungul străzii spre bariera de la vamă. Apoi reintrară, aruncându-i Evei, căreia chelnerița tocmai îi umplea iarăși ceașca de cafea, priviri dezinteresate și plictisite. Ușile duble se legănară și se închiseră în urma lor.

Eva ceru să vadă o cameră, dar i se răspunse că nu închiriau camere decât vara. Întreabă unde era

toaleta și, făcându-se că n-a înțeles, împinse ușile duble. Înapoia lor era o sală de conferințe mare, cu mese aranjate în careu. Tânărul chel, cu trăsături ascuțite, cu coatele și genunchii foarte proeminenți, stătea pe un scaun holbându-se la vârful pantofului; celălalt exersa serviciul de tenis cu o rachetă invizibilă. Se uitară alene împrejur, dar Eva se retrase. Chelnerița îi arată direcția bună și Eva o luă repede pe coridorul pe care trebuia s-o ia de la-nceput înspre toaletă.

Acolo deblocă, zgâlțâi și-apoi trase cu putere de fereastră cu sticlă jivrată, deschizând-o înspre parcare nepavată, leagăne și spre pădurea de pini din spatele cafenelei. O închise la loc, dar fără s-o mai blocheze.

Se întoarse la hotel și îi povesti lui Romer despre sala de conferințe și despre cei doi bărbați. Nu-i putu spune de ce naționalitate erau, probabil olandezi sau germani, nu-i auzise vorbind, în niciun caz nu erau englezi. Cât timp fusese plecată, Romer dăduse niște telefoane. Întâlnirea cu generalul urma să aibă loc în după-amiaza aceea, la 2.30. Împreună cu cei doi agenți britanici urma să fie și un spion olandez – locotenentul Joos. Romer voia ca Eva să ia legătura cu el. Îi dădu un petic de hârtie pe care erau trecute parole duble, apoi i-l luă și-l rupse în bucățele.

— De ce să-l contactez pe Joos?

— Ca să știe că ești de partea lui.

— Va fi periculos?

— Tu vei fi acolo cu câteva ore înaintea lui. Ai să-l poți informa despre orice mișcări suspecte. Vine la întâlnirea asta fără să-și fi pregătit terenul. Vor fi foarte bucuroși că ai fost acolo deja.

— Bine.

— S-ar putea să nu te întrebe nimic. Păreau foarte relaxați cu privire la toată povestea asta. Dar fii foarte atentă, la toate, foarte atentă și apoi vii să-mi raportezi totul, până la ultimul detaliu.

Romer căscă.

— Acum scuză-mă, mă duc să dorm puțin.

∴

Eva încercă să-și tempereze gândurile, dar era pur și simplu prea plină de energie. Simțea o oarecare nervozitate și chiar nerăbdare la gândul că în sfârșit făcea ceva nou, ceva adevărat – agenți olandezi și britanici, o conspirație în care era implicat un general german –, era cu totul altceva decât să te joci de-a urmărirea pe Princes Street.

La ora unu se îndreptă către Café Backus unde comandă prânzul. Trei cupluri de oameni în vârstă erau deja instalate pe verandă, cu masa pe sfârșite. Eva se așează în spate, vizavi de ușa dublă, și ceru meniu complet, deși nu-i era deloc foame. În jurul cafenelei era agitație mare: mașinile opreau să alimenteze, iar în fereastră Eva putea vedea bariera alb-negru ridicându-se și lăsându-se la loc, după cum treceau mașini și camioane dintr-o parte-n alta. Nu-i vedea însă nicăieri pe cei doi bărbați tineri pe care-i văzuse cu câteva ore mai devreme, dar când merse la toaletă băgă de seamă că, în spatele cafenelei, era parcat un Mercedes Benz negru, chiar lângă leagăne.

Apoi, imediat după ce comandă desertul, un tânăr înalt cu părul dat pe spate, într-un costum negru, bine strâns pe talie, intră în cafenea și, după ce schimbă câteva vorbe cu șeful de sală, trecu prin ușile duble în sala de conferințe. Se întrebă dacă acesta era locotenentul Joos – nu-i aruncase nici măcar o privire trecând pe lângă ea.

Câteva clipe mai târziu intrară alți doi tineri: agenții britanici, ghici Eva pe dată. Unul dintre ei era foarte solid și purta un sacou sport, celălalt era scund și dichisit, cu o mustață mică și îmbrăcat într-un costum de tweed. Chiar atunci Joos ieși din sala de conferințe și vorbi cu cei doi: se vedea că sunt iritați și impacientați, se uitau des la ceas. Joos intră iarăși în sala de conferințe și se întoarse după câteva momente împreună cu individul chel. După o scurtă conversație, cei doi englezi îl

însoțiră pe tipul chel înapoi în sala de conferințe. Joos rămase afară cu mina amenințătoare a unui majordom ori a unui portar de club de noapte.

De-acum doar una din perechi mai rămăsese pe verandă să-și termine prânzul, femeia scoțând cu lingurița zațul de cafea și zahăr de pe fundul ceștii, în timp ce soțul fuma o țigară mică de foi, mimând plăcerea cu care ar fi fumat una mare. Eva se apropie de Joos cu o țigară neaprinsă și spuse, așa cum era stabilit, în engleză:

— Fumați? Aveți cumva un foc?

Joos îi răspunse, așa cum era stabilit:

— Fumez, într-adevăr. Îi aprinse apoi țigara cu bricheta, cum se cuvine. Era un bărbat chiar chipeș, slab, cu un nas delicat și drept. Însă înfățișarea sa agreabilă era oarecum stricată de-un defect al ochiului stâng: părea că se uită peste creștetul capului ei. Apoi Eva întrebă:

— Nu știți de unde aș putea cumpăra niște țigări franțuzești?

Joos se gândi câteva clipe, apoi răspunse:

— Amsterdam?

Eva zâmbi, dădu din umeri și se întoarse la masa ei. Achită nota cât de repede putu și merse apoi la toaletă. Deschise larg ferestruica, se urcă pe scaunul WC-ului și se strecură afară. Tocul i se agăță în încuietorea ferestrei și căzu într-o poziție ciudată. Se ridică și se scutură de praf. Atunci văzu două automobile care trecură granița în viteză, din partea germană, și le auzi oprind în fața cafenelei, scrâșnind pe pietriș. Ajunse la colț tocmai la timp ca să vadă șase bărbați intrând în fugă în restaurant.

Eva o luă grăbită din loc, traversă parcare, trecu de leagăne și de balansoare și intră în pădure. După un minut sau chiar mai puțin, ușa din spate a cafenelei se deschise și îi văzu pe cei doi agenți britanici flancați de alți doi bărbați care-i împingeau către Mercedesul parcat acolo. Apoi, dintr-odată, venind din fața cafenelei, apăru Joos

alergând. Urmă o serie de trosnete seci, de parcă s-ar fi rupt niște crengi, și își dădu seama că, din fugă, Joos trăgea cu arma – ținea un revolver în mână. Agenții britanici și paznicii lor se aruncară jos, adăpostindu-se după mașină. Unul din gloanțele trase de Joos lovi parbrizul și sticla țâșni în toate părțile strălucind.

Joos alerga înspre pădure, nu chiar în direcția Evei, ci lateral, spre dreapta. Gardienii agenților se ridicaseră cu pistoalele scoase și trăgeau spre Joos. Alți doi bărbați ieșiră din cafenea și începură să alerge după el, trăgând și ei. Eva băgă de seamă că Joos alerga bine, cu multă agilitate, chiar și în costumul acela strâmt, fugea ca un băiețel. Aproape că ajunsese la adăpostul pinilor, când păru că se împiedică dintr-odată, împleticindu-se, iar cei doi bărbați care-l urmăreau traseră iar de la mică distanță și el căzu repede și moale la pământ, fără să mai miște. Bărbații îl apucară fiecare de câte un braț și îl târâră spre mașină. Englezii erau îmbrânciți înăuntru, iar cadavrul lui Joos fu aruncat peste ei. Apoi mașina demară și părăsi în viteză parcare, dând ocol cafenelei. Ceilalți bărbați alergau în urma ei, vârandu-și revolverele sub jachete.

Eva zări bariera alb-negru ridicându-se, iar Mercedesul, apoi și celelalte două mașini, trecură frontiera nestingherite în Germania.

Eva rămase câțva timp nemișcată în spatele copacului, limpezindu-și mintea, cum fusese antrenată. Deocamdată nu avea niciun rost să se miște, mai bine să rămână liniștită acolo decât să facă ceva sub impulsul momentului; întâi să revadă toate aceste evenimente derulate atât de rapid, să rețină fiecare amănunt, să se asigure că nu-i scapă nimic, să-și amintească exact ce cuvinte își spusese ea și Joos.

Găsi o potecă ce se afunda în pădure și merse încetișor până ieși într-un drum forestier care, după ceva timp, o duse la o șosea asfaltată. Era la doi

kilometri de Prenslo, află citind prima bornă ce-i ieși în drum. Merse alene către sat, în timp ce prin minte i se agitau interpretări contradictorii ale evenimentelor la care fusese martoră. Când ajunse la hotel i se spuse că domnul care o însoțise deja a plecat.

4. Pușca

Bérangère sună în dimineața aceea să-mi spună că a răcit groaznic și că va trebui să amâne ședința. Am fost de acord pe dată, din simpatie pentru suferința ei, dar și dintr-o tainică plăcere (știind că îmi voi primi totuși banii). Am hotărât să profit de cele două ore libere care mi se oferiseră pe neașteptate și am luat autobuzul către centrul orașului. Pe Turl Street am intrat printr-o ușă micuță în Universitate și am petrecut câteva momente citind anunțurile postate la avizier înainte de a trece pe la portar să văd dacă am primit ceva corespondență. Era în mare parte ceea ce primeam de obicei, tot soiul de invitații la petreceri la care nu mergeam niciodată, o notă de plată pentru o sticlă de vin pe care o cumpărasem cu câteva luni înainte și un plic mare și după toate aparențele scump, cu numele meu pe el – Mrs. Ruth Gilmartin MA scris cu cerneală sepia și cu o peniță foarte subțire. Am știut instantaneu cine era expeditorul: conducătorul meu de lucrare, Robert York, pe care în bârfele mele îl numeam constant cel mai leneș profesor din întregul Oxford.

Simțind parcă puțină vină pentru lipsa de respect pe care o dovedeam față de el, am văzut în plicul acela un semn de dojană, ca și cum Bobbie York mi-ar fi spus: nu mă supăr că mă iei peste picior, dar mă deranjează puțințel că arăți tuturor că mă iei peste picior. Scria:

Draga mea Ruth,

A trecut ceva timp de când n-am mai dat ochii unul cu celălalt. Să îndrăznesc să te-ntreb dacă ai reușit să finalizezi încă un capitol? Cred că ar fi o idee bună să ne vedem cât mai curând, dacă se poate înainte de sfârșitul semestrului. Scuze că te bat la cap.

Tanti saluti,

L-am sunat imediat din cabina de la intrare. I-a luat ceva timp să răspundă și în cele din urmă i-am auzit tonul grav, de bas:

— Robert York.

— Bună. Sunt eu, Ruth.

Tăcere.

— Ruth de Villiers?

— Nu, Ruth Gilmartin.

— A, *preferata mea*, Ruth. Ruth cea risipitoare. Slavă Domnului, mi-ai tras o sperietură zdravănă. Ce mai faci?

Am stabilit să ne întâlnim seara următoare în cabinetul lui. Am închis, am ieșit în stradă, dar m-am oprit câteva clipe mai târziu, simțind dintr-odată un ciudat amestec de confuzie și vinovăție. Vină, pentru că nu mai lucrasem nimic de luni de zile la teza mea. Confuzie, pentru că în minte îmi răsărise dintr-odată întrebarea: ce naiba faci aici, în orașelul ăsta provincial, uitat de lume? De ce naiba vrei să scrii o teză de doctorat? De ce vrei să devii o academiciană?

Nu-mi venea în minte niciun răspuns. Mă târam pe Turl Street gândindu-mă să intru într-o crâșmă să beau ceva în loc să merg direct acasă și să iau singură masa. Deodată, trecând prin dreptul unui magazin, am văzut o femeie în vârstă, foarte elegantă, care semăna izbitor cu mama. Purta un costum de culoare gri și părul ei părea mai blond decât de obicei. Era într-adevăr mama, iar părul îi era proaspăt vopsit.

— La ce te tot holbezi? mă întrebă puțin îmbufnată.

— La tine. Arăți extraordinar.

— Ei, îmbătrânesc. Tu arăți groaznic. Nefericită.

— Cred că am ajuns la o răscruce în viață. Mergeam să beau ceva. Ai chef să vii și tu?

Mama se arătă încântată de idee, așa că o luarăm spre Turf Tavern. Înăuntru era răcoare și umbră —

un refugiu ideal în fața căldurii cotropitoare de afară. Pereții erau proaspăt zugrăviți și aveau încă pete de umezeală, dar erau foarte puțini clienți. Am găsit o masă în colț. Am mers la bar și am comandat o bere pentru mine și o apă tonică cu gheață și lămâie pentru mama. Cât am așezat paharele pe masă, mi-a venit în minte cel mai recent episod din povestea Evei Delectorskaia. Încercam să mi-o imaginez pe mama, la vârsta pe care o aveam eu acum, ascunzându-se după un copac și văzându-l pe Joos murind sub ochii ei. M-am așezat la masă. Spusese că pe măsură ce voi înainta în lectură voi înțelege din ce în ce mai bine povestea ei. Simțeam însă că eram încă foarte departe de întreaga imagine. Am ridicat paharul și am spus „noroc”.

— Noroc, mi-a răspuns. Apoi m-a privit cum îmi beam berea, cu o oarecare îngrijorare, ca și cum aș fi fost ușor tăcănită.

— Cum poți să bei chestia aia?

— Am prins gustul în Germania.

I-am spus că fratele lui Karl-Heinz, Ludger, stătea la noi câteva zile. Îmi spuse că ea nu credea că mai datorez ceva familiei Kleist. Însă nu părea s-o intereseze cu adevărat. Am întrebat-o ce căuta la Oxford. De obicei își făcea cumpărăturile în Banbury sau în Chipping Norton.

— Îmi trebuia un permis.

— Un permis? Pentru ce? Parcare pentru invalizi?

— Pentru o armă.

Văzu cum se așterne uluirea pe fața mea.

— E pentru iepuri. Îmi devastează grădina. Dar și pentru că, trebuie să fiu cinstită cu tine, draga mea, nu mă mai simt în siguranță în casă. Nu mai dorm bine. Tresar la cel mai mic zgomot și nu mai pot adormi. Mă voi simți mai în siguranță având arma.

— Locuiești în casa aia de când a murit tata, i-am reamintit. Șase ani. N-ai avut niciodată nicio

problemă.

— Satul s-a schimbat. Mașini care trec tot timpul. Străini. Nimeni nu-i cunoaște. Și cred că e ceva în neregulă și cu telefonul meu. Sună o dată și dup-aia se oprește. Aud zgomote pe fir.

Am decis să mă prefac că nu e mare lucru, așa cum făcea și ea.

— Cum vrei. Numai vezi să nu te împuști din greșeală.

— Stai liniștită, știu cum se folosește o armă, spuse cu un mic chicot satisfăcut. Am decis să nu spun nimic.

Răscoli prin poșetă de unde scoase în cele din urmă un plic voluminos de culoare maro.

— Un nou capitol. Aveam de gând să-l las la întoarcere.

I l-am luat din mână.

— Ard de nerăbdare, am spus, și pentru prima dată în ziua aceea am vorbit cât se poate de serios.

Mi-a luat mâna.

— Ruth, draga mea, am nevoie de ajutorul tău.

— Sigur că ai. Am să te duc la un medic bun.

Pentru o clipă, am crezut că o să mă pocnească.

— Ai grijă, nu mă lua pe mine de sus.

— Sigur că am să te ajut, Sal. Liniștește-te. Știi că aș face orice pentru tine. Ce este?

Începu să se joace cu paharul din fața ei. Învârti paharul de câteva ori pe tăblia mesei până să răspundă:

— Aș vrea să-l găsești pe Romer.

Povestea Evei Delectorskaia

Ostende, Belgia, 1939

Eva stătea în sala de conferințe a agenției. Afară ploua torențial, răpăitul ploii făcând un zgomot ascuțit, de parcă cineva ar fi aruncat cu pietricele în fereastră. Afară se întuneca, iar Eva observă că în toate clădirile de vizavi se aprinseseră luminile. Însă în sala unde stătea ea nu fusese aprinsă lumina – rămăsese cufundată în straniu crepuscul al după-amiezii de iarnă. Apucă un creion cu gumă de pe măsuta din fața ei și-l frecă de policarul mâinii stângi. Încerca să-și șteargă din minte felul copilăresc în care fugea lt. Joos prin parcarele cafenelei din Prenslo – sprintul lui ușor și apoi împleticirea și prăbușirea.

— A spus „Amsterdam”, repetă Eva în șoaptă. Ar fi trebuit să spună „Paris”.

Romer dădu din umeri.

— Pur și simplu o greșală, o greșală prostească.

Eva își păstră calmul și adoptă un ton neutru.

— N-am făcut decât ceea ce mi s-a spus să fac. Chiar tu spui asta tot timpul. Una din regulile lui Romer. De aceea folosim întotdeauna parole duble.

Romer se ridică și se îndreptă spre fereastră să se uite la luminile de vizavi.

— Nu e singurul motiv, spuse. În felul ăsta toată lumea e protejată.

— Ei bine, pe Joos nu l-a protejat.

Eva se gândi din nou la după-amiaza aceea, nu mai departe decât după-amiaza zilei trecute. Când ajunsese la hotel și aflase că Romer plecase deja, sunase imediat la agenție. Morris Devereux îi spusese că Romer era deja pe drumul de întoarcere către Ostende și telefonase să le spună că Eva era fie moartă, fie rănită, fie prizonieră în Germania.

— O să fie fericit să știe că s-a înșelat, spuse Morris sec. Ce puneți voi doi la cale?

Eva ajunsese la Ostende a doua zi dimineață devreme (două autobuze până la Haga, unde a trebuit să aștepte destul de mult un tren de noapte către Bruxelles) și se dusesse direct la birou. Nici Angus Woolf, nici Blytheswood n-au scos o vorbă despre cele întâmplate. Doar Sylvia o apucă ușor de braț când nu se uita nimeni și o întrebă:

— Te simți bine, scumpa mea? și își duse degetul la buze. Eva îi zâmbi și dădu din cap: da.

După-amiază, Morris îi transmise că era așteptată în sala de conferințe. Îl găsi acolo pe Romer, îmbrăcat într-un costum negru, elegant, cămașă albă și cravată; arăta de parcă urma să țină un discurs. Îi făcu semn să se așeze și îi spuse:

— Spune-mi tot, fiecare detaliu.

Iar ea făcu întocmai, descoperind ea însăși cu surprindere că avea o memorie prodigioasă. Romer o ascultă fără să clipească. Din când în când, clătina din cap, o ruga să repete câte un amănunt. Nu-și lua notițe. Eva îl privea stând lângă fereastră și urmărind cu degetul traseul unei picături de apă pe sticlă.

— Deci, spuse fără să se întoarcă spre ea, un om e mort, iar doi agenți britanici sunt prizonieri în Germania.

— Nu e vina mea. Mi-ai spus să fiu acolo doar ca să aud și să văd.

— Sunt amatori, spuse cu un soi de hotărâre care făcu ca vocea să-i sune foarte dur. Niște amatori. Și proști pe deasupra. „Marele joc” – îmi vine să vomit. Se întoarse către ea. Ce captură pentru Sicherheitsdienst^[26]. Cred că nici lor nu le vine să creadă cât de ușor au putut pune mâna pe doi agenți britanici de rang înalt și să-i treacă frontiera în Germania. Cred că părem tâmpiți sadea. De fapt, suntem niște tâmpiți sadea. Nu chiar toți, totuși...

Se opri, medită preț de câteva secunde...

— Și zici că Joos a fost sigur ucis.

— Aș zice că nu e niciun dubiu. L-au împușcat de patru sau de cinci ori. Dar n-am mai văzut pe cineva împușcat până acum.

— Totuși i-au luat cadavrul. Foarte interesant. Romer se întoarce și îndreaptă un deget spre ea:

— De ce nu i-ai avertizat pe cei doi agenți britanici când Joos n-a reușit să transmită parolele? Nu era deloc exclus ca Joos să fi lucrat pentru nemți.

Eva își reprimă mânia.

— Știi foarte bine ce trebuia să facem noi acolo. Regula e că atunci când ceva nu merge, renunți pe loc. Nu se poate să rămâi să vezi dacă ai avut dreptate sau nu. Pleci pur și simplu. Pleci cât mai repede. Și exact asta am făcut. Dacă aș fi intrat să-i avertizez... Râse a zeflema. Oricum cei doi germani erau cu ei înăuntru. Nu cred că aș mai fi fost acum aici să port această conversație cu tine.

Romer se învârti puțin prin cameră, după care se întoarce și o privi drept în ochi:

— Așa e, ai dreptate. Ai absolută dreptate. Ceea ce-ai făcut este din punct de vedere procedural absolut corect. Toți cei din jurul tău au făcut greșeli impardonabile, greșeli absolut prostești. Îi zâmbi larg, zâmbetul acela care-i dezvăluia dantura în toată frumusețea ei. Foarte bine ai făcut, Eva. Foarte bine. Lasă-i să se descurce singuri dacă-s tâmpiți.

Eva se ridică.

— Pot să plec acum?

— Ce zici de-o plimbare? Să bem ceva pentru că ai primit în cele din urmă botezul focului.

Au luat un tramvai care-i duse la Dig, pe esplanada dindărătul stăvilarului lung și impunător al portului Ostende, cu hotelurile sale scumpe și casele de vacanță. La unul dintre capete domina clădirea masivă a Kursaalului, cu impresionantele sale cupole și ferestrele în arcadă, înalte, ce dădeau înspre saloanele de joc, în sala de bal și în sala de

concerte, iar la celălalt capăt al curbei largi a promenadei se afla, impozant, hotelul Royal Palace. Terasile erau toate închise, așa că au mers la barul hotelului Continental, unde Romer comandă un whisky, iar Eva un Martini sec. Ploaia încetase, iar cerul în înserare era destul de limpede cât să se vadă, în larg, luminile pâlpâitoare ale unui feribot ce naviga încet de-a lungul coastei. Eva simți că alcoolul îi face bine, că se relaxează din ce în ce mai mult, în timp ce Romer nu se mai satura să reia și să purice „incidentul de la Prenslo”, cum îi spunea acum. O înștiință pe Eva că s-ar putea să mai aibă nevoie de ea pentru a elabora ori pentru a-i susține raportul ce urma să fie trimis la Londra.

— Și niște școlari s-ar fi descurcat mai bine decât idioții ăia... continuă Romer, încă stupefiat de incompetența britanică. Părea să considere acest eșec un afront personal. De ce-au fost de acord să se întâlnească atât de aproape de graniță? Clătină din cap plin de dezgust. Pentru numele lui Dumnezeu, suntem în război cu Germania. Mai ceru ceva de băut. Idioții ăștia se cred la un joc de salon. Credeau c-au să dea aici peste atitudini tipic britanice – fair-play, onestitate și curaj. Tăcu câteva clipe, privind tăblia mesei.

— Nici nu-ți imaginezi cât de greu a fost pentru mine, spuse, arătând deodată bătrân. Era prima oară când Eva vedea la el un semn de vulnerabilitate. În branșa noastră cei de la vârf trebuie să fie văzuți ca să fie credibili... spuse și, dându-și seama de această scăpare, se-ndreptă în scaun, zâmbind iară.

Eva dădu din umeri.

— Ce putem face?

— Nimic. Sau, mă rog, o să facem tot ce putem face în această situație. Bine măcar că tu ești întreagă. Poți să-ți închipui ce-am gândit văzând mașinile alea trecând în trombă granița. Apoi agitația, împușcăturile.

— Eram deja în pădure, spuse Eva amintindu-și dintr-odată firul evenimentelor, amintindu-și cum alerga Joos dinspre cafenea. Numai ce-și terminase lumea prânzul. Mi se pare cumva ireal și acum.

Au părăsit hotelul și au ieșit să se plimbe pe faleză. Priviră dincolo de canal, în direcția Angliei. Marea era în reflux, iar plaja părea strălucitoare, oranj în luminile esplanadei.

— În Anglia e beznă. Alarmă aeriană, spuse Romer. Aș zice că noi nu prea avem de ce ne plânge aici.

O luară în jos către Chalet Royal, apoi o cotiră către Avenue de la Reine – de-acolo ajungeau la apartamentul Evei. Se gândi că ea și Romer arătau ca un cuplu de turiști, ba poate chiar ca un cuplu în luna de miere.

— Știi, niciodată nu mă simt în largul meu în Belgia, spuse Romer. Mereu vreau să plec.

— De ce?

— Pentru că era să fiu ucis aici. În război, în 1918. Simt că mi-am epuizat tot norocul belgian.

Romer în război, se gândi Eva. Probabil că era foarte tânăr, abia dacă împlinise douăzeci de ani, aproape un adolescent. În timp ce mergea alături de el, realiză încă o dată că nu știa aproape nimic despre acest om și cu toate acestea își riscase viața în Prenslo la cererea lui. Poate că așa era în război. Poate că era absolut normal. Ajunseră pe strada ei.

— Am ajuns, spuse Eva.

— Te duc până la ușă. După aceea trebuie să mă întorc la agenție.

După o scurtă pauză, continuă.

— A fost foarte plăcut, mulțumesc. Numai muncă, fără nicio distracție etcetera.

Eva se opri în fața ușii și scoase cheile.

— Da, a fost foarte plăcut, îi răspunse, potrivindu-și platitudinile cu ale lui. Privirile li se întâlneau și zâmbiră amândoi. Pentru o fracțiune de secundă, Eva fu convinsă că Romer își va apropia

chipul de al ei și că o va săruta și un fior de panică i se ridică în coșul pieptului.

Nu spuse însă decât „noapte bună”.

— Ne vedem mâine.

Se depărtă sprinten făcându-i cu mâna, un gest pe jumătate salut, pe jumătate adio, își strânse impermeabilul pe el, căci începuse iar ploaia mocănească.

Eva rămase câteva clipe la ușă, confuză, mai tulburată decât și-ar fi imaginat vreodată că e cu putință. Nu atât ideea că Lucas Romer ar fi putut s-o sărute o debusolase, cât revelația apărută acum, când ocazia se spulberase, că, de fapt, își dorise ca el s-o facă.

5. Facțiunea Armatei Roșii

Bobbie York îmi turnă un păhărel de whisky, „una mică”, cum spunea el. Adăugă puțină apă. Își puse și el trei sferturi de pahar de whisky, apoi adăugă apă până când paharul fu plin ochi. „Urăsc să beau cherry”, spunea Bobbie mereu, cu foarte multă convingere. Cea mai nasoală și mai împuțită băutură din câte există. Îmi aminteau de mama izbucnirile astea teatrale de violență, dar altceva nu mai aveau în comun.

Robert York, calculasem eu, trebuia să aibă în jur de șaiszeci de ani. Era un bărbat înalt, corpulent, cu părul grizonant, ale cărui șuvițe erau date spre spate și ținute sub control de un soi de pomadă sau gel care mirosea puternic a violete. Vară sau iarnă, biroul lui mirosea a violete. Purta costume de tweed lucrate manual și pantofi portocalii din piele întoarsă. Își avea biroul în clădirea facultății, dar îl mobilase ca pe un conac boieresc: canapele moi, persane, câteva picturi interesante (un Peploe mic, un desen de Ben Nicholson, un măr înalt și sumbru de Alan Reynolds). Erau și vitrine cu câteva cărți și câteva obiecte de ceramică fină de Staffordshire. N-ai fi zis că te afli în cabinetul unui profesor de la Oxford.

Veni dinspre bar ținând în mână băuturile. Așeză pe masă paharul meu, după care se lăsă cu grijă într-un fotoliu confortabil. De fiecare dată când îl vedeam pe Bobbie mă izbea faptul că era chiar gras. Însă nu-ți dădeai seama de la început datorită înălțimii sale, agilității și preciziei mișcărilor lui, ca de balerin, dar și datorită hainelor sale impecabil croite.

— Ești foarte atrăgătoare în rochia asta, spuse cu un ton de-a dreptul suav. Foarte grațioasă. Păcat de bandajul ăla. Dar te asigur că aproape nu se observă.

Cu o seară înainte mă opărisem destul de rău la umăr și la gât, astfel că acum trebuia să port una dintre rochiile mele de vară mai sumare, cu bretele subțiri ca niște spaghetti, așa încât materialul să nu vină direct peste rană – pe care o bandajasem cu elastoplast (de fapt, Veronica o făcuse). Bandajul era de mărimea unui șervețel și fusese aplicat exact pe locul unde gâtul se îmbina cu umărul stâng. Mă întrebam dacă ar fi trebuit să beau whisky luând în considerare că Veronica mă îndopase cu analgezice. Păreau însă să-și facă efectul. Nu mă durea nimic în momentul acesta, dar trebuia să mă mișc cu multă atenție.

— Foarte atrăgătoare... repetă Bobbie, încercând din răspuțuri să nu se uite la sânii mei. Și probabil că pe căldura asta e și a naibii de confortabilă. Oricum, *slangevar*, adăugă și ridică paharul, după care luă trei înghițituri consistente una după alta, ca și cum ar fi fost peste măsură de însetat. Am băut și eu, mult mai ponderat, simțind totuși micile arsuri provocate de alcool pe gât și în stomac.

— Pot să-mi mai pun puțină apă? am întrebat.

— Nu, lasă-mă pe mine.

Bobbie se luptă să se ridice din fotoliu, dar am fost mai rapidă decât el, așa că am trecut peste carpete către bar. În bar erau toate băuturile din Europa, mi-am zis – am văzut pastis, uzo, grappa, șliboviță. Mi-am umplut paharul cu apă rece dintr-o carafă.

— Mi-e teamă că nu am ce să-ți arăt azi, i-am aruncat peste umăr, peste umărul meu rănit și bandajat. M-am blocat la evenimentele din 1923, la puciul de la berărie^[27]. Nu înțeleg care-i treaba cu Freikorps și cu BVP-ul, cu intrigile guvernului Knilling. Cearta dintre Schweyer și Wutzihofer, demisia lui Krausneck.

Ce-i spuneam era vrăjeală pură, dar mă gândeam că l-ar putea impresiona.

— Daaa, e o șmecherie aici... spuse și mă privi dintr-odată puțin panicat. E *într-adevăr* complicat. Da, da, înțeleg... Ei, partea bună e că am reușit în cele din urmă să ne întâlnim... Trebuie să scriu câte un mic raport despre fiecare dintre doctoranzii mei. E plictisitor, dar absolut necesar. Puciul de la berărie, spui. Am să caut niște cărți și am să-ți trimit o bibliografie. Una scurtă, fii fără grijă. Chicoti cu o ușoară satisfacție, iar eu mă așezai la loc.

— E o plăcere să te revăd, Ruth. Ești ca o primăvară. Proaspătă, tânără și frumoasă. Ce mai face micul Johannes?

Am vorbit o vreme despre Jochen. El era căsătorit cu o doamnă căreia îi spunea „lady Ursula”. Împreună aveau două fiice, căsătorite și ele.

— Cică momentul în care o să am nepoți e iminent. Abia atunci am să mă sinucid.

El și lady Ursula locuiau într-o casă mare din cărămidă, în stil victorian, pe Woodstock Road, foarte aproape de dl Scott, dentistul. Bobbie publicase o carte în 1948, intitulată *Germania: ieri, azi și mâine*. Avea 140 de pagini, fără index, și era tipărită pe hârtie de proastă calitate. Din câte știam eu, era singura contribuție a profesorului la scrierea istoriei universale. Copil fiind, își petrecuse vacanțele în Germania și fusese student un an la Viena, înainte de Anschluss, când a trebuit să se întoarcă acasă. În timpul războiului lucrase ca atașat la Biroul de emigrări. La sfârșit, a fost trimis la Oxford ca tânăr profesor, s-a căsătorit cu „lady Ursula”, și-a publicat cărțulia și a devenit membru al Facultății de Istorie, practicând ceea ce el numea „calea minimei rezistențe”. Avea un cerc larg și sofisticat de prieteni în Londra și o casă mare și dărăpănată (mulțumită Ursulei) în Conty Cork, unde își petrecea vacanțele de vară.

— Ai reușit să afli ceva de Lucas Romer? am întrebat.

Îi telefonasem în dimineața aceea, gândindu-mă că, dacă cineva putea să mă ajute, atunci numai Bobbie York putea fi acela.

— Romer, Romer... făcu. E unul dintre Romerii din familia Darlington?

— Nu, nu cred. Tot ce-ți pot spune e că a fost un soi de spion în timpul războiului și că are un titlu nobiliar. Cred.

Îmi răspunse că va încerca să facă niște cercetări despre Romer.

Se ridică din fotoliu, își trase jacheta în jos, mascându-și burta, se îndreptă spre birou și se apucă să cotrobăiască printre hârtiile de acolo.

— Nu e în *Who's Who* sau în *Debrett's*, spuse.

— Nu e, am verificat și eu.

— Asta, desigur, nu înseamnă nimic. Presupun că-i cât se poate de în viață.

— Cred că da.

Scoase o pereche de ochelari dintr-un toc și și-i puse pe nas.

— Iată, spuse și mă privi pe deasupra ramelor. L-am sunat pe unul din foștii mei studenți, un tip foarte inteligent, care acum e funcționar la Camera Comunelor. A făcut ceva săpături și mi-a vorbit de-un anume baron Mansfield of Hampton Cleeve – numele de familie e Romer. Dădu din umeri. Ar putea fi acesta omul tău?

Citi de pe foaie:

— Mansfield, baron, titlu de pair pe viață câpătat în 1953. Regiunea Hampton Cleeve. L.M. Romer, președintele Romer, Radclyffe Ltd. – aha, editura Radclyffe, îmi spunea mie ceva – din 1946 până azi. Asta-i tot ce am din păcate. Oricum, pare să ducă o viață foarte discretă.

— Ar putea fi el. Oricum, am să verific. Mii de mulțumiri.

Mă privi. În ochi avea o licărire inteligentă.

— Dar de ce te interesează atât de mult baronul ăsta?

— Oh, mi-a pomenit mama de el.

∴

Mama îmi spusese două lucruri la Turf Tavern: întâi că era sigură că Romer trăia încă și apoi că primise un titlu nobiliar.

— Cavaler, lord sau așa ceva. Știu sigur că am citit pe undeva. E drept că asta a fost demult.

Am ieșit din cârciumă și ne-am îndreptat către Keble College unde-și parcase mașina.

— De ce vrei să-l găsești pe Romer? am întrebat-o.

— Cred că a sosit timpul, a fost tot ce mi-a răspuns și din tonul vocii ei am înțeles că nu avea rost să mai insist.

M-a dus până la capătul străzii Moreton Road: ședința cu Hamid trebuia să înceapă în cinci minute și el era deja în capul scărilor așteptându-mă.

Am petrecut două ore cu familia Amberson, încercând să ne amuzăm de pățaniile lor din mult amânată vacanță de la Corfe Castle, Dorset. Se vorbea mult despre ce „ar fi trebuit să facă” Keith Amberson și despre nenumăratele lamentări ale neveste-sii și ale copiilor săi în privința exagerărilor lui. Keith părea să se rușineze de reproșurile ce i se aduceau și își cerea scuze. Hamid păru să prindă destul de bine starea de spirit a lui Keith, să simpatizeze cu nefericirea lui. Mă oprea frecvent, neobișnuit de scrupulos, să scrie note lungi și laborioase în carnetelul său.

— Nu mi-ai răspuns încă nimic în privința invitației la cină, spuse.

— Sigur, mi-ar face plăcere, mergem oricând, i-am răspuns simțindu-mă puțin vinovată pentru că, bineînțeles, uitasem complet de invitația lui. Lasă-mă doar două zile până găsesc pe cineva să stea cu copilul.

— Ce spui de sâmbătă seara?

— E foarte bine, Jochen o să stea cu bunică-sa. Sâmbătă e perfect.

— S-a deschis un restaurant pe Woodstock Road – Browns’.

— Ok, s-a deschis, foarte bine. N-am fost, o să fie fain.

Hamid radia de fericire.

— Bun. Rămâne așa. Am să trec sâmbătă să te iau.

L-am condus spre ușa din spate. Ludger era în bucătărie, mânca un sandviș. Se opri, își linse degetele și scutură mâna lui Hamid.

— Hei, frățioare. *Inshallah*. Unde te duci?

— În Summertown.

— Vin și eu. Ne vedem mai târziu, Ruth. Își luă sandvișul și-l urmă pe Hamid pe scări. Le puteam auzi pașii îndepărtându-se. M-am uitat la ceas. Era patru fără zece. Adică cinci fără zece în Germania. Mi-am aprins o țigară, am mers în hol și l-am sunat pe Karl-Heinz pe linia privată din biroul său. Am auzit telefonul sunând, mi-au venit dintr-odată în minte biroul lui, coridorul pe care se afla, clădirea, cartierul banal din Hamburg unde era situat.

— Karl-Heinz Kleist la telefon. Îi auzeam vocea pentru prima dată după mai bine de un an și simțeam cum mă lasă puterile. Slăbiciunea asta nu dură însă mai mult de o secundă.

— Eu sunt, am spus.

— Ruth... Nu ezită decât o secundă, reuși să-și ascundă cu succes reacția de surpriză. E o plăcere să-ți aud glăsciorul englezesc. Am fotografia ta aici, pe birou, în fața mea.

Miștea cu la fel de multă stăpânire de sine ca întotdeauna.

— Ludger e aici.

— Unde?

— Aici, în Oxford. În apartamentul meu.

— Se poartă cum trebuie?

— Până acum, da. I-am povestit cum apăruse Ludger neanunțat.

— N-am mai vorbit cu Ludger de... să tot fie... zece luni. Ne-am certat la un moment dat. Nu vreau să-l mai văd vreodată.

— Ce vrei să spui? L-am auzit în receptor scotocind și aprinzându-și o țigară.

— I-am spus: nu mai ești fratele meu.

— De ce? Ce-a făcut?

— Ludger e puțin nebun. Chiar puțin periculos. S-a înhăitac cu niște descreierați. Cu FAR, cred.

— FAR?

— Facțiunea Armatei Roșii. Baader-Meinhof, știi tu^[28].

Știam. În Germania era în desfășurare un nesfârșit proces în care erau inculpați membrii marcantă ai mișcării. Ulrike Meinhof se sinucisese în mai. Nu-mi era însă foarte clară tărașenia. Nu prea mai aveam timp să citesc ziarele în perioada aceea.

— Deci Ludger e încurcat cu indivizii ăștia...

— Știu și eu... Vorbea despre ei de parcă i-ar fi cunoscut. Mi-a furat foarte mulți bani. Nu vreau să mai aud de el. Avea un ton de-a dreptul impersonal. Parcă îmi povestea cum și-a vândut mașina.

— De asta a venit Ludger în Anglia?

— Nu știu și nu-mi pasă. Ar trebui să-l întreb pe el. Cred că întotdeauna te-a plăcut. Ai fost mereu bună cu el.

— Nu, n-am fost, nu în mod special.

— E, n-ai fost nici rea. Urmară câteva clipe de tăcere. S-ar putea să mă înșel, dar cred că e căutat de poliție. Cred c-a făcut tot soiul de prostii. Să fii atentă. Probabil se ascunde.

— Se ascunde?

— Exact.

De data asta am amuțit eu.

— Deci nu poți face nimic în privința asta.

— Nu, îmi pare rău. Ți-am spus, ne-am certat. Chiar nu mai vreau să am de-a face cu el.

— Bun. Mersi mult, la revedere.

— Cum se simte Jochen?

— Foarte bine.

— Dă-i un pupic din partea tatălui său.

— Nu.

— Nu fi acră, Ruth. Știai prea bine cum va fi încă dinainte să-nceapă. Am fost mereu onești unul cu celălalt. N-aveam secrete. Nu ți-am promis nimic.

— Nu sunt acră. Doar că știu ce-i mai bine pentru amândoi. Pa.

Am închis telefonul. Trebuia să merg să-l iau pe Jochen de la școală. Știam că n-ar fi trebuit să-l sun pe Karl-Heinz. Deja îmi părea rău: mă simțeam din nou confuză, tot ceea ce reușisem să ordonez și să curăț în interiorul meu, să ferec într-un cufăr, se revărsase acum iarăși murdărindu-mă, făcându-mă să mă simt mizerabil. Pe drumul spre școală, mi-am spus tot timpul: „S-a terminat – liniștește-te! S-a isprăvit – liniștește-te! E-o poveste veche – liniștește-te”.

∴

În seara aceea, după ce Jochen a mers la culcare, eu și Ludger am rămas mai mult decât de obicei în sufragerie urmărind știrile la televizor. Urmăream știrile cu toată atenția de care eram în stare și, oricât de ciudată ar fi coincidența, s-a difuzat un reportaj despre procesul din Germania care trena de o sută de zile deja. Ludger se foi în scaun când pe ecran apăru fotografia unui individ: tipul șarmant la modul neglijent – un șarm ușor disprețuitor pe care-l vezi la anumiți bărbați.

— Ia te uită, Andreas, spuse Ludger arătând cu degetul către televizor. L-am cunoscut pe tipul ăsta.

— Chiar? Cum așa?

— Am lucrat amândoi în industria porno.

M-am dus către televizor și l-am închis.

— Vrei un ceai? Am mers amândoi către bucătărie. Am luat ceainicul.

— Ce înseamnă „în industria porno”? l-am întrebat plictisită.

— Am fost actor de filme porno o vreme. La fel și Andreas. Ieșeam împreună.

— Ai jucat în filme porno?

— De fapt, într-unul singur. Îl mai poți cumpăra încă, în Amsterdam sau în Suedia.

— Cum se numește?

— *Vulcanul de spermă*.

— Bun titlu. A jucat și Andreas Baader în filmul ăsta?

— Nu. Atunci a luat-o razna. Știi tu, cu Ulrike Meinhof, cu FAR, cu sfârșitul capitalismului.

— Azi am vorbit cu Karl-Heinz.

Deveni dintr-odată foarte liniștit.

— Ți-am spus că nu mai vreau să-l văd în viața mea?

— Nu, nu mi-ai spus.

— *Ein vollkommenes Arschloch*.

Spusese asta cu o patimă necaracteristică, el care de obicei vorbea tăgănat. Un căcănar împutit – era cel mai apropiat echivalent care îmi venea în minte. Mă uitam la Ludger gândindu-se la fratele lui și am simțit că ura asta tăcută față de Karl-Heinz ne unea. Își prinse o șuviță din părul lui lung între degete și pentru câteva clipe am crezut că o să plângă cu lacrimi de ciudă. Am hotărât că putea să mai stea o zi sau două. Am încălzit ceainicul, am pus frunzele de ceai și-am turnat apă fierbinte peste.

— Ai lucrat mult timp în industria porno? l-am întrebat amintindu-mi felul inconștient în care se plimbase gol prin apartament.

— Nu, am renunțat. Începusem să am probleme serioase.

— Ce fel de probleme? Cu pornografia? Probleme ideologice, vrei să spui?

— Nu, pornografia mi-a plăcut. Mi-a plăcut să fac filme porno. Nu, am început să am probleme cu *mein Schwanz*. Își arată vintrele cu degetul.

— Aha, am înțeles.

Rânji, același rânjet șmecher al lui.

— Nu mai voia să facă ce-i spuneam eu să facă, știi? Se încruntă. Îi ziceți „coadă” în engleză?

— Nu, nu chiar. Îi spunem „sculă”, „ștoi” sau „pulă”.^[29]

— Aha. Dar nu zice nimeni „coadă”? Nici măcar în argou?

— Nu. Nu zice.

— *Schwanz* – coadă. Cred că sună mai bine să zici „coada mea” decât „pula mea”.

Nu eram dornică să mai continui conversația aceasta. Nu mă simțeam în largul meu să folosesc un astfel de limbaj cu Ludger. Ceaiul era gata, așa că i-am turnat o ceașcă.

— Dar tu, Ludger, am spus cu voioșie, poți să-i spui tot coadă, poate până la urmă termenul intră în uz. Eu mă duc să fac o baie. Ne vedem dimineață.

Mi-am luat ceainicul, cana și sticla de lapte și le-am pus pe marginea căzii. Să stau în apă fierbinte, bând ceai fierbinte: era singurul mod în care îmi linișteam mintea când o lua razna.

Am încuiat ușa, m-am dezbrăcat și, cufundându-mă în apă, am sorbit câteva înghițituri de ceai. Am reușit să-mi alung din minte imaginea lui Karl-Heinz și a anilor pe care i-am petrecut împreună. M-am gândit dintr-odată la mama, la „incidentul” de la Prenslo, la ceea ce văzuse și făcuse ea în după-amiaza aceea la granița olandezo-germană în 1939. Mi se părea cumva de neconceput – nu reușeam încă să mi-o închipui pe mama ca Eva Delectorskaia, și nici invers... Viața era foarte stranie, mi-am spus, nu poți fi niciodată sigur de nimic pe lumea asta. Te gândești că toate sunt în ordine în viața ta și iată că dintr-odată totul e întors cu susu-n jos. M-am întors să-mi mai pun ceai și am răsturnat ceainicul opărindu-mă la umărul stâng și pe gât. Strigătul meu de durere îl trezi pe Jochen și îl făcu pe Ludger să bată alarmat în ușa.

Povestea Evei Delectorskaia

Londra, 1940

Abia în august a fost Eva chemată să dea un raport complet despre ce se întâmplase la Prenslo. Plecase la serviciu ca de obicei din apartamentul ei din Bayswater. Luă un autobuz până în Fleet Street. Se așeză și fumă prima țigară pe ziua aceea privind înșoritul Hyde Park, gândindu-se ce frumoase erau baloanele argintii de baraj în aerul strălucitor al dimineții, plutind pe cerul albastru. Se întreba dacă atunci când acest război se va fi terminat, baloanele acelea n-ar putea rămâne acolo ca o mărturie a acestor timpuri îngrozitoare. Ar fi putut ține locul oricărei pietre comemorative, al oricărui monument. Își imagina cum, peste ani și ani, un copil și-ar fi putut întreba mama:

— Mămico, la ce-au folosit baloanele astea?

Romer spusese că războiul va dura cel puțin zece ani, dacă americanii nu se vor decide să se implice. E-adevărat că afirmase asta cu ceva amărăciune. Se aflau atunci la Ostende și urmăreau fulgerătorul marș al trupelor germane prin Olanda, Belgia și Franța. Zece ani... Se gândi că, dacă Romer avea dreptate, războiul avea să dureze până în 1950. În 1950 s-ar fi făcut 11 ani de când Kolia era mort. Adevărul acesta dureros îi întrerupse reveria. Se gândea încă foarte mult la el; nu se mai gândea zilnic, dar o făcea de câteva ori pe săptămână. Se întreba dacă în 1950 Kolia va fi la fel de prezent în gândurile ei. Da, își spuse cu oareșce sfidare, da, va fi. Deschise ziarul în timp ce autobuzul se apropia de Marble Arch. Douăzeci și două de avioane inamice fuseseră distruse ieri. Churchill vizitase o fabrică de muniție. Noile rachete ar putea ajunge la Berlin și chiar dincolo. Se întreba dacă această ultimă informație nu era

cumva invenția agenției. Devenise expertă în a recunoaște articolele fabricate. Povestea era aparent bazată pe fapte și date plauzibile, însă era oarecum vag. „Un purtător de cuvânt al Ministerului Apărării refuză să nege că astfel de furnituri vor fi în curând disponibile...” Da, toate semnele erau acolo.

Coborî din autobuz atunci când acesta opri la unul din semafoarele de pe Fleet Street și o luă spre Fetter Lane încercând să ajungă la clădirea anonimă care adăpostea SAC Ltd. Apăsă butonul interfonului din dreptul palierului de la etajul patru și fu lăsată să intre. Intră într-o antecameră cam mizerabilă.

— ’Neața, draga mea, îi spuse Deirdre, ținând o mână pe un teanc de decupaje din ziare, cu cealaltă căutând de zor ceva într-un sertar. Deirdre era o tipă costelivă care fuma țigară de la țigară, în jur de șaizeci de ani. Ea era toată administrația SAC – ea se-ngrijea de materiale și echipamente, făcea rost de bilete și de legitimații, de medicamente și de informații cruciale: cine putea face o anumită treabă și cine nu, cine era bolnav, cine era plecat. Dar cel mai important era că ea hotăra cine e primit și cine nu la Romer. Morris Devereux spunea în glumă că Deirdre ar putea fi chiar mama lui Romer. Avea o voce dură și monotonă care o făcea să pară puțin amabilă, deși era de obicei plină de solitudine. Apăsă un buton și îi permise Evei să treacă prin ușa interioară spre holul întunecos unde se aflau birourile angajaților.

Sylvia era deja acolo, la fel și Morris Devereux și Blytheswood. Angus Woolf lucra la Reuters, iar Romer avea un nou post în conducerea de la *Daily Express*, dar încă mai avea un birou la agenție, situat cu un etaj mai sus, unde se ajungea urcând o scară în spirală care-ți pune la grea încercare condiția fizică. De la fereastra biroului lui Romer panorama se deschidea înspre viaductul Holborn. Din aceste încăperi încercau să conducă agenția

din Ostende, transmițând telegrame codate unui agent cunoscut sub numele conspirativ de „Guy”. Anumite cuvinte care apăreau în articolele alcătuite de SAC în ziarele străine aveau rolul de a-l activa pe acest agent care trebuia să le transmită beneficiarilor agenției din Belgia ocupată. Nu era prea clar dacă sistemul acesta funcționa; într-adevăr, se gândea Eva, se păstrează aparența efortului susținut și a încrederii în munca de adunare a informațiilor și de transmitere a depeșelor, însă ea știa că fiecare din ei, în sinea sa, se gândea că ceea ce fac ei e, în cel mai bun caz, nesemnificativ, în cel mai rău, complet inutil. Starea de spirit printre angajații agenției era din ce în ce mai proastă, iar asta se vedea cel mai bine în felul de a se purta al lui Romer: era evident tensionat, uneori nervos, alteori taciturn și morocănos. Nu era decât o chestiune de timp până când SAC avea să fie închisă, fiecare din ei urmând a primi o altă misie, cel puțin asta se spunea cu voce scăzută prin agenție.

Eva își agăță pălăria și masca de gaze pe cuierul din spatele ușii, se așază la birou și se uită prin geamul soios al ferestrei la acoperișul cenușiu al casei de vizavi. Din capătul jgheabului de scurgere de dincolo de curtea interioară țâșnea o tufă de liliac, iar pe coșul hornului, trei porumbei prăpădiți se curtau. Își răsfiră pe birou tăieturile din ziar. Văzu o poveste de-a ei într-un ziar italian despre sănătatea tot mai șubredă a mareșalului Pétain; câteva referiri la știrea despre moralul scăzut al piloților din Luftwaffe într-un articol dintr-o revistă canadiană (Romer îi scrisese cu creionul „Mai mult” deasupra articolului). Mai existau și niște telegrame de la două agenții de presă americane despre un cerc de spioni germani care fuseseră demascați în Africa.

Blytheswood bătu la ușă s-o întrebe dacă nu dorea o ceașcă de ceai. Era un tânăr înalt, îngrijit și voinic, trecut de treizeci de ani, și avea mereu

două pete roșiatice în obraji, de parcă era gata oricând să roșească. Era un timid și Eva îl plăcea; întotdeauna fusese bun cu ea. Era responsabilul cu transmisiunile în cadrul SAC. Romer îl considera un fel de geniu; se descurca cu orice fel de receptoare radio, cu orice fel de transmisiune, putea trimite mesaje de pe un continent pe altul fără nimic altceva decât o baterie de mașină și un ac de cusut.

Așteptând ceaiul, Eva începu să scrie o poveste la care se gândea de mult timp despre „vase-fantomă” în Mediterana. Fu însă întreruptă de Deirdre.

— Bună, dulceată. Înălțimea Sa te așteaptă sus. Nu-ți face griji, îți beau eu ceaiul.

Eva urcă treptele în spirală până la biroul lui Romer, încercând să analizeze mirosul complex care umplea clădirea – un amestec de ciuperci și funingine, praf stătut și mucegai. Ușa lui Romer era deschisă și Eva intră direct, fără să bată la ușă, fără să tușească măcar din politețe. Stătea la fereastră, cu spatele la ea, privind la viaductul Holborn ca și cum arcadele de metal ar fi ascuns un secret de maximă importanță pentru el.

— 'Neața, spuse Eva.

Erau în Anglia deja de patru luni și, de când pleaseră din Ostende, Eva nu-l văzuse pe Romer mai mult de o oră jumătate dacă aduna tot timpul în care îl întâlneau. Familiaritatea aceea care se născuse între ei în Belgia dispăruse odată cu colapsul agenției și cu veștile tot mai proaste ce veneau de pe front. În Anglia, Romer era formal și rece cu ea (și cu toată lumea, așa i s-a spus atunci când pomenise de răceala lui). Umbla zvonul că mai toate punctele de lucru de tipul agenției urmau să fie închise de noul șef al Serviciilor Secrete. Zilele lui Romer păreau numărate, cel puțin asta susținea Morris Devereux.

Romer se întoarse cu fața spre ea.

— C. vrea să te vadă. Vrea să vorbești despre incidentul de la Prenslo.

Eva știa cine era C. și se simți puțin alarmată.

— De ce cu mine? Știi la fel de multe ca și mine.

Romer îi răspunse că „dezastrul” de la Prenslo avea efecte în lanț dintre cele mai nefaste. Unul dintre cei doi agenți capturați era șeful SIS pe Olanda, iar celălalt conducea rețeaua „Z” din Olanda, o organizație paralelă secretă, care lucra tot în domeniul informațiilor. Cei doi știau aproape totul despre întreaga rețea de spioni britanici din Europa de Vest, iar acum se aflau în mâinile germanilor, supuși fără îndoială unor interogatorii dure și nemiloase.

— Totul s-a terminat, tot ce-am clădit ani de zile a devenit inutilizabil, a fost iremediabil expus. Trebuie să acceptăm lucrul ăsta. Și ce ne rămâne? Lisabona, Berna... Madridul e terminat. Sincer să fiu, nu știu de ce vor să vorbească cu tine. Poate își imaginează că ai văzut ceva, că ai să poți să le spui, fie și fără să-ți dai seama, de ce tărășenia asta a ieșit atât de splendid, de extraordinar de prost. Din tonul lui puteai deduce că personal considera toată această poveste o completă pierdere de timp. Se uită la ceas. Putem s-o luăm pe jos. Mergem la hotelul Savoy.

Eva și Romer mergeau pe Ștrand Street spre Savoy. Dacă n-ar fi fost sacii de nisip sub unele ferestre și un număr destul de mare de militari printre civili, nici nu ți-ar fi trecut prin cap că e război. Londra părea liniștită în lumina dimineții de vară târzie. Eva își dădu seama în timp ce medita la toate acestea că nu petrecuse nicio dimineață de vară târzie în Londra pe timp de pace. Probabil că înainte de război Londra arătase cu totul altfel. Se întrebă cum ar fi să fie acum la Paris. Asta ar fi fost cu-adevărat altceva. Romer era puțin comunicativ. Parcă era bolnav.

— Spune-le tot ce știi, așa cum mi-ai spus mie. Fii sinceră.

— Ok, am să fiu. Tot adevărul etcetera.

O privi drept în ochi. Apoi zâmbi slab. Pentru o clipă lăsă umerii să-i cadă.

— Sunt foarte multe în joc. Noi operațiuni pentru SAC. Am o presimțire că după felul cum te vei descurca în dimineața asta se va lua o hotărâre sau alta.

— Va fi doar C?

— O, nu, cred că au să fie toți acolo. Tu ești singurul martor.

Eva îl ascultă și încercă să rumege informația asta în timp ce intrau în curtea de la Savoy. Încerca să pară calmă, liniștită. Valetul le deschise ușa să intre, dar Eva se opri și îi ceru lui Romer o țigară. Îi dădu una și i-o și aprinse. Eva trase fumul adânc în piept, urmărind bărbații și femeile care ieșeau din hotel. Femei cu pălării și rochii de vară, mașini lustruite cu șoferi, un valet aducând un buchet enorm de flori. Pentru unii, realiză Eva, războiul abia dacă schimbase ceva.

— De ce într-un hotel? întreb

— Le place la nebunie. Nouăzeci la sută din întâlnirile serviciilor secrete au loc în hoteluri. Să mergem.

Eva strivi cu piciorul țigara fumată doar pe jumătate și intrară în hotel. La recepție fură întâmpinați de un tânăr care-i conduse de-a lungul unui coridor întortocheat. Au fost rugați să aștepte într-un antreu pe o canapea și li se oferă ceai. Apoi apără un bărbat care se pare că-l cunoștea pe Romer. Stătură în picioare într-un colț preț de câteva minute vorbind în șoaptă. Necunoscutul purta un costum gri din material reiat, mustăcioară și avea părul roșcat, pieptănat pe spate și dat cu gel. Când bărbatul plecă, Romer se întoarse pe canapea lângă Eva.

— Cine era? întrebă Eva.

— Un dobitoc, îi răspunse Romer apropiindu-și gura de urechea ei.

Îi simți respirația caldă pe obraz și i se făcu pielea ca de găină.

— Domnișoara Dalton? Tânărul care-i condusesese apăru în cadrul ușii făcându-i semn să intre.

Camera în care intra era spațioasă și întunecoasă. Simți sub tălpi moliciunea unui covor gros, de bună calitate. Îl simți pe Romer intrând în urma ei. Fotoliile și canapelele fuseseră date la perete, iar draperiile grele – trase pentru a-i feri pe cât posibil de soarele de august. În mijlocul camerei se aflau trei mese puse cap la cap. Acolo erau așezați patru bărbați, unul lângă altul. În fața lor se afla un scaun din lemn, liber deocamdată. Eva fu poftită într-acolo și rugată să ia loc. În spate, văzu încă doi bărbați care stăteau sprijiniți de perete. Un bărbat energic, cu o mustață grizonantă începu să vorbească. Nu s-au făcut niciun fel de prezentări.

— Poate că părem gata de judecată, dra Dalton, dar aș vrea s-o consideri ca pe o discuție neoficială.

Absurditatea acestei fraze îi făcu pe ceilalți să se relaxeze și să chicotească. Unul dintre ei purta o uniformă de ofițer de marină cu fireturi aurii pe mânecă. Ceilalți doi aduceau a bancheri ori avocați, se gândi Eva. Unul dintre ei purta guler tare. Observă că unul dintre bărbații care stăteau în spate purta o cravată în picățele. Trase iute cu ochiul și-l văzu pe Romer stând lângă ușă cu „dobitocul”.

Se auzi zgomotul unor hârtii foșnind. Bărbații de la masă se priveau unul pe celălalt.

— Acum, domnișoara Dalton, spune-ne în cuvintele dumitale ce s-a întâmplat exact la Prenslo.

Eva le povesti totul, încercând să nu piardă niciun amănunt, derulând minut cu minut filmul

acelei zile. Când termină, îi puseră întrebări, iar Eva realizează că întrebările lor vizau în primul rând ceea ce se întâmplase cu lt. Joos și eșecul transmiterii parolelor duble.

— Cine ți-a dat detaliile cu privire la parole? o întreabă un bărbat înalt, cu maxilare puternice; avea o voce groasă, gravă. Eva văzu că se afla în fundul camerei, lângă individul care purta cravată în picățele. Vorbea foarte rar.

— Domnul Romer.

— Ești sigură că ai reținut corect parolele? N-ai făcut nicio greșeală?

— Nu. Noi folosim parole duble în mod frecvent.

— Noi? Care noi?

— Echipa... noi cei care lucrăm pentru domnul Romer. E un lucru absolut obișnuit pentru noi.

Toate privirile se îndreptară spre Romer. Insul în costum de ofițer îi șopti ceva la ureche celui cu gulerul tare. Își puse o pereche de ochelari rotunzi din baga și o privi atent pe Eva.

Bărbatul cu mustață grizonantă se aplecă spre ea:

— Ce-ai putea spune despre răspunsul lt. Joos la cea de-a doua întrebare pe care i-ai pus-o? „Nu știți de unde aș putea să cumpăr niște țigări franțuzești?”

— Nu înțeleg, spuse Eva.

Bărbatul fălcos din fundul încăperii vorbi din nou.

— Răspunsul pe care ți l-a dat ți s-a părut răspunsul la o parolă sau un răspuns normal, pe care ți-l putea da oricine?

Eva ezită câteva momente încercând să-și amintească cu exactitate scena petrecută la cafenea. Își aminti privirea plină de siguranță a lui Joos, zâmbetul acela amabil și inteligent. Cu siguranță locotenentul știuse exact cu cine vorbea. Răspunsese „Amsterdam” rapid, fără să ezite, sigur că asta era răspunsul pe care-l aștepta Eva.

— Aș spune că era convins că-mi dă răspunsul corect la cea de-a doua parolă.

Pentru o fracțiune de secundă avu senzația că toți cei din cameră se relaxează puțin, aproape imperceptibil. Nu putea să-și explice de ce se întâmpla asta, dar ceva din ce spusese se pare că rezolvase o problemă extrem de complexă. Ceva din ce spusese cu siguranță îi liniștise. Fălcosul ieși din penumbră și se postă în fața ei cu mâinile în buzunar. Se întrebă dacă el era faimosul C.

— Ce-ai fi făcut dacă lt. Joos ți-ar fi dat răspunsul corect la parolă?

— I-aș fi spus că cei doi indivizi din camera din spate erau suspecti.

— Ți s-au părut suspecti?

— Da. Fusesem acolo toată ziua, am intrat și-am ieșit de mai multe ori, am luat micul dejun și prânzul acolo. Nu aveau cum să bănuiască că aș fi avut vreo legătură cu întâlnirea care urma să aibă loc. Cei doi mi s-au părut nervoși, neliniștiți. Acum îmi dau seama și de ce erau așa.

Omul cu ochelarii rotunzi ridică un deget.

— Nu sunt foarte sigur că am înțeles, dra Dalton, cum se face că ai fost la Café Backus în ziua aceea?

— A fost ideea domnului Romer. Mi-a spus să merg de dimineață acolo și să observ ce se petrece cât mai discret cu putință.

— A fost ideea domnului Romer...

— Da.

— Mulțumesc foarte mult.

Îi mai puseră câteva întrebări doar de formă, despre cei doi agenți britanici, dar era mai mult decât evident că obținuseră informațiile de care aveau nevoie. Apoi fu poftită să aștepte afară.

Se așeză pe canapeaua din antreu și acceptă încă o ceașcă de ceai. Luă ceașca și fu bucuroasă să observe că mâinile ei abia dacă tremurau. Își bău ceaiul și după aproximativ trei minute apărură și Romer. Își dădu seama dintr-odată că era fericit:

privirea aceea scrutătoare, fața impenetrabilă, absența oricărei urme de zâmbet, toate o făceau să creadă că Romer era într-o dispoziție de zile mari. Ieșiră împreună din Savoy și se opriră în dreptul unui semafor de pe Strand.

— Ia-ți liber restul zilei, spuse Romer. Meriți.

— Chiar? Ce-am făcut?

— Ce zici de cină în seara asta? Știu un local în Soho – Don Luigi's – pe Frith Street. Ne vedem acolo la opt.

— Mă tem că am alt program în seara asta.

— Pe naiba. Trebuie să sărbătorim. Ne vedem la opt. Taxi!

O luă la fugă să nu piardă taxiul. Eva își zise: „Don Luigi's, Frith Street, la opt. Ce naiba se întâmplă aici?”

∴

— Bună ziua, dra Fitzroy. Nu ne-am mai văzut de mult.

Doamna Dangerfield se dădu îndărăt din ușa de la intrare să-i facă Evei loc să intre. Era o blondă dolofană care se machia strident, folosind pomezi făinoase, de parcă urma să intre pe scenă.

— Sunt în trecere, doamna Dangerfield. Cât să-mi iau niște lucruri.

— Să-ți dau corespondența. Luă un teanc de scrisori și i-l înmână. Totul e aranjat. Vrei să-ți pregătesc patul?

— Nu, mulțumesc. Nu stau decât vreo două ore. Apoi mă-ntorc în nord.

— E mai bine decât să stai în Londra, draga mea, crede-mă.

Dna Dangerfield începu să-i înșire Evei dezavantajele Londrei pe timp de război și apoi o conduse în camera ei de la mansarda de pe Winchester Street, no. 312, Battersea.

Eva închise ușa în urma ei și o încuie. Privi în jur, încercând să se reobișnuiască cu peisajul. Nu mai trecuse pe acolo de vreo cinci săptămâni. Privi mobilierul; cu siguranță că doamna Dangerfield își

băgase nasul peste tot. Își dădu seama că într-adevăr cotrobăise prin birou, prin șifonier, că îi inspectase toată garderoba, sertarele etc. Se așeză pe pat și lăsă să-i cadă din mâini teancul de scrisori pe care le primise mai devreme. Începu să le deschidă una câte una. Puse o carte poștală deasupra șemineului; era de la King's Lynn – fusese acolo weekendul trecut doar ca să trimită ilustrata aceea. O întoarse și citi pe spate:

Dragă Lily,

Sper că totul e în regulă în ploiosul Perthshire. Noi ne-am oprit aici pe coastă pentru câteva zile. Tânărul Tom Dawlish s-a căsătorit săptămâna trecută. Ne întoarcem la Norwich luna viitoare.

*Cu dragoste,
mama și tata*

Se gândi pentru câteva momente la adevăratul ei tată și la fuga lui din Paris. Din câte știa, acum era la Bordeaux – aflate asta dintr-o scrisoare pe care Irène reușise să i-o trimită la Londra. Îi scria că tatăl ei se află „într-o stare rezonabilă în aceste vremuri nerezonabile”.

În timp ce ședea pe pat, realizează că zâmbește – un zâmbet confuz – gândindu-se la situația bizară în care se afla: stătea într-o relativă siguranță, într-o casă din Battersea, trecând drept Lily Fitzroy. Ce-ar fi spus tatăl ei despre munca pe care o făcea pentru „guvernul britanic”? Ce-ar fi spus Kolia despre toate astea?

Tot ce știa doamna Dangerfield era că Eva este expert în transmisiuni, că lucrează pentru armată și că trebuie să călătorească foarte mult, petrecându-și cea mai mare parte a timpului în Scoția sau în nordul Angliei. O plătise trei luni în avans și părea foarte mulțumită cu aranjamentul acesta. În cele patru luni de când era în Anglia, Eva dormise doar de șase ori în casa de pe Winchester Road. Dădu la o parte un colț al covorului și scoțând o șurubelniță

din geantă desprinsese o porțiune din podea. Acolo, învelită în celofan, se afla o legăturică cu pașaportul ei pe numele Lily Fitzroy, o sticlă de whisky de un sfert și câteva bancnote. Mai puse o bancnotă de cinci lire și înnodă iarăși legătura. Apoi se așeză în pat și dormi vreo două ore visând că fratele ei intrase în cameră și se oprise lângă ea, punându-i o mână pe umăr. Se trezi brusc și băgă de seamă că o rază de soare se strecura printre draperii și îi încălzea gâtul. Se uită în șifonier și alege vreo două rochii pe care le înghesui în sacoșă de hârtie pe care o adusese cu ea.

La ușă se opri preț de câteva secunde întrebându-se dacă într-adevăr era o idee bună casa asta „sigură”. Se întrebă dacă-i era cu adevărat necesară. Asta i se spusese, așa fusese antrenată: să aibă întotdeauna la dispoziție o „casă sigură”. În felul ăsta nu va stârni suspiciuni. Casa secretă și sigură: una dintre regulile lui Romer. Zâmbi și deschise ușa. Zâmbetul îi era trist: își dădu seama că viața ei era într-o măsură tot mai mare guvernată de aceste reguli pe care nici măcar nu le înțelegea în totalitate. Stinse lumina și ieși pe palier – poate că o să mai afle câteva din regulile acelea în seara asta.

La revedere, doamna Dangerfield, spuse cu voioșie. Trebuie să plec, ne vedem într-o săptămână sau două.

∴

În seara aceea se îmbracă mult mai îngrijit și cu mai multă atenție decât de obicei. Își spală părul, îl ondulă la capete și îl lăsă pe umeri, încercând să-l surprindă pe Romer. Își lăsă o șuviță să-i atârne peste unul dintre ochi, în stilul Veronicăi Lake, dar ajunsă aici, își zise că era prea mult: la urma urmei nu încerca să-l seducă. Nu, voia doar ca Romer să o remarce, să devină mai conștient de prezența ei într-un alt mod. Probabil că Romer nu intenționa altceva decât să-i facă cinste unuia dintre angajații lui, dar Eva voia ca el să realizeze că nu toți

angajații pe care îi avea arătau ca ea. Era o chestiune care avea de-a face exclusiv cu amorul propriu, nu cu Romer în special.

Își dădu pe buze cu o marcă nouă de ruj – „Tahiti nights” –, își pudră obrazii și își dădu cu parfum la încheieturile mâinilor și în spatele urechilor. Purta o rochie ușoară, bleumarin, de bumbac, cu paiete galbene ca porumbul, prinsă cu o curea ce-i accentua și mai mult talia subțire. Sprâncenele fuseseră pensate și erau acum perfect arcuite și de un negru profund. Își băgă țigările, bricheta și portofelul într-o geantă cu încuietori din scoici, se mai uită o dată în oglindă și luă hotărârea să nu poarte sub nicio formă cercei. Coborând scările pensiunii, dădu de câteva fete care așteptau la telefonul din hol.

— Cine-i norocosul, Eve?

Eva zâmbi. Romer era norocosul. Și el n-avea nici cea mai vagă idee cât era de norocos.

∴

Norocosul apăru târziu, la ora 8.35. Eva sosise deja și fusese condusă la cea mai bună masă din restaurant, chiar lângă fereastra joasă ce dădea înspre Frith Street. Bău două pahare de gin tonic în timp ce aștepta și ascultă conversația unui cuplu care vorbea în franceză două mese mai încolo, nu chiar sotto-voce. De fapt, cei doi se certau din cauza mamei lui care era o scorpie. Romer apăru ca și cum nimic nu se întâmplase, nu-și ceru scuze, nu comentă nimic despre felul în care arăta Eva și comandă o sticlă de Chianti.

— Cel mai bun Chianti pe care-l poți găsi în Londra. Vin aici doar pentru vinul ăsta.

Era în continuare vesel și exuberant. Starea în care intrase imediat după întâlnirea de la Savoy părea să se fi accentuat. Comandară și mâncară niște antreuri. În tot acest timp, Romer vorbea fluent, însă disprețuitor despre „cei de la biroul central”. Eva nu-l asculta cu prea mare atenție, în schimb observa în detaliu felul în care Romer

vorbea, mânca și fuma. Îl auzea spunând că „cei de la biroul central” erau imbecili, că aceia cu care avea el de-a face erau fie niște filfizoni de salon, fie niște trepăduși ieșiți la pensie din Serviciul Colonial Indian. Primii îi priveau de sus pe ceilalți și-i tratau drept mic-burghezi carieriști, în vreme ce aceștia din urmă îi considerau pe primii niște mumii care trăiau prin procură și nu aveau slujbe decât pentru că merseseră la Eton cu șeful. Își îndreptă furculița spre ea – Romer mânca ceva ce se voia a fi vițel *à la milanese*. Eva își comandase cod sărat cu salată de tomate.

— Cum am putea noi să facem treabă bună dacă cei din conducere sunt niște inși de mâna a doua?

— Și dl X e de mâna a doua?

Romer se opri, iar Eva aproape că-l putea auzi întrebându-se: de unde știe ea de dl X? Apoi, dându-și seama de unde știa, realizând că e totul în regulă, îi spuse calm:

— Nu, domnul X este altfel. Domnul X apreciază ceea ce facem noi la SAC Ltd.

— A fost și dl X astăzi la hotel?

— Da.

— Care dintre ei era?

Nu răspunse. Luă sticla de vin și umplu iar paharele. Era a doua sticlă de Chianti.

— Pentru tine, Eva, spuse Romer ridicând paharul. În vocea lui se auzea ceva ce semăna cu sinceritatea. Te-ai descurcat extraordinar astăzi. Deși nu-mi place să spun asta, trebuie să recunosc că ne-ai salvat pe toți prin ceea ce ai spus azi.

Ciocniră paharele, Romer îi zâmbi cu zâmbetul acela al lui pe care ea avea ocazia să-l vadă din ce în ce mai puțin și, pentru prima dată în seara aceea, Eva își dădu seama că Romer o privea cu atenție. Începuse să observe amănuntele care o făceau atât de frumoasă în acel moment. O privea așa cum un bărbat privește o femeie care i-a atras atenția: îi privea părul blond, lung și ondulat, buzele roșii,

sprâncenele negre și arcuite, gâtul lung, sânii împungând prin rochia ei albastră.

— Mmmm... arăți foarte bine...

— Cum adică v-am salvat?

Romer privi în jur. Nimeni nu stătea prea aproape de ei.

— Sunt convinși acum că problema a apărut în ramura olandeză. Nu în cea britanică. Vina e de partea olandeză – un măr putred la Haga.

— Ramura olandeză ce spune?

— Sunt extrem de supărați. Dau vina pe noi. Directorul lor general a fost forțat până la urmă să se retragă.

Eva știa că lui Romer îi plăcea acest cod transparent, cum fusese numit. Era altă regulă de-a lui: folosește codul transparent ori de câte ori poți, nu mesaje cifrate, nu coduri obișnuite: acestea erau fie prea complexe, fie prea ușor de spart. Codul transparent putea să aibă sens sau nu; dacă nu avea sens, nimeni nu putea fi incriminat. Eva spuse:

— Mă bucur că am fost și eu bună la ceva.

De data asta, Romer nu-i răspunse. Stătea relaxat, pe spate, în scaun și o privea de parcă atunci o vedea pentru prima oară.

— În seara asta ești foarte frumoasă, Eva. Ți-a mai spus cineva vreodată asta?

Tonul vocii lui era grav și avea un accent cinic. Asta o convinse că glumea.

— Da, răspunse Eva pe același ton. Din când în când.

∴

Afară, pe Frith Street, trebuiră să stea câteva minute bune în întuneric așteptând un taxi.

— Unde locuiești? o întrebă. În Hampstead, nu?

În Bayswater. Se simțea amețită bine de la gin și de la Chianti. Stătea sub streășină de la intrarea într-un magazin și îl urmări pe Romer alergând fără succes prin ploaie după un taxi. Când se întoarse, cu părul puțin ciufulit, zâmbind a pagubă și ridicând din umeri, Eva simți un neașteptat,

aproape fizic impuls de a fi cu el în pat, goală. Aproape se sperie de această reacție care-i amintea într-un mod brutal de propria carnalitate; era însă explicabil... nu mai făcuse dragoste de aproape doi ani – de la Jean-Didier, ultimul ei amant, prietenul lui Kolia, un muzician melancolic –, trecuseră deci doi ani și iată că simțea dintr-odată o dorință sexuală puternică, dorința de a strânge un bărbat în brațe, un bărbat gol căruia să-i simtă trupul cald lipit de al ei. Nu era atât dorința de a face sex, cât dorința de a simți apropierea unui alt corp uman, dorința de a simți în palme carnea puternică a unui bărbat, a unui soldat, musculatura lui vânjoasă, stranie, să-i simtă tensiunile intramusculare, mirosul diferit de al ei, forța diferită de a ei. Simțea că-i lipsește asta, că era un mare gol în viața ei din pricina asta. Nu de Romer era vorba, își zise, ci de un bărbat, de bărbați. Oricum, Romer era singurul bărbat disponibil.

— Poate că ar trebui să luăm metroul, spuse el.

— O să vină și un taxi. Nu mă grăbesc.

Își aminti ceva ce-i spusese mai demult o femeie la Paris. O femeie frumoasă, în jur de patruzeci de ani, elegantă, puțin blazată. Femeia susținea că nu există nimic mai ușor pe lume decât să faci un bărbat să te sărute. Serios? întrebă Eva. Și cum faci asta? Stai cât mai aproape de el, cât poți tu de aproape, dar fără să-l atingi. Nu va dura mai mult de două minute și te va săruta. Inevitabil. Pentru ei e un instinct – nu pot rezista. N-ai cum să dai greș.

Astfel că Eva se postă cât putu de aproape de Romer, în timp ce el gesticula și striga către mașinile care treceau pe strada întunecată, sperând că una dintre ele va fi un taxi.

— N-avem noroc, spuse și se întoarse către Eva care stătea foarte aproape, cu fața ridicată spre a lui.

— Nu mă grăbesc, spuse ea.

Romer o luă în brațe și o sărută.

∴

Eva stătea goală în baia micuță din apartamentul pe care Romer îl avea închiriat în South Kensington. Nu aprinsese lumina, dar era conștientă de reflectarea corpului ei în oglindă, forma longilină și palidă, cu discurile întunecate ale sfârcurilor. Au găsit un taxi aproape imediat după ce s-au sărutat și-apoi au ajuns acolo și-au făcut dragoste fără să-și spună prea multe. Ea s-a dat jos din pat aproape imediat după aceea și s-a dus în baie, încercând să înțeleagă ce se întâmplase, încercând să-și pună ordine în gânduri. Trase apa și închise ochii. Până la urmă, n-avea de ce să se gândească acum la ce se întâmplase. Va avea suficient timp s-o facă.

Se strecură iar în pat lângă el.

— Îți dai seama că mi-am încălcat toate regulile.

— Numai una, spuse Eva cuibărindu-se lângă el. Nu-i un capăt de lume.

— Îmi pare rău că am fost așa de rapid. Îmi cam lipsește practica în ultimul timp. Ești a naibii de frumoasă și de sexy.

— Nu mă plâng. Ia-mă în brațe.

El o luă în brațe, iar ea își lipi trupul de al lui, simțindu-i musculatura umerilor și în palme coloana vertebrală. Părea atât de mare pe lângă ea, parcă nici nu făceau parte din aceeași specie. Asta mi trebuia, se gândi Eva, asta îmi lipsea. Își înfundă fața în adâncitura dintre umăr și gât și inspiră miresma pielii.

— Nu ești virgină.

— Nu. Tu ești?

— Sunt bărbat în toată firea, pentru numele lui Dumnezeu.

— Sunt și virgini în toată firea.

Romer râse, iar Eva își plimbă mâna de-a lungul corpului ca să-l apuce. Avea o fâșie de păr sărmos pe piept și burtică. Simți cum penisul i se întărește sub mângâierea degetelor ei. Nu se bărbierise de dimineată, iar barba țepoasă îi zgâria Evei buzele și gâtul. Îl sărută pe gât, îi sărută sfârcurile și simți

greutatea coapsei lui atunci când o puse peste ale ei. Exact asta își dorise... să simtă deasupra ei carne puternică, musculatură compactă, să simtă forță și hotărâre masculină. Ceva mai mare decât ea. O răsturnă cu ușurință pe spate, iar Eva simți cum greutatea lui o strivește, o face una cu cearșafurile.

— Eva Delectorskaia, cine ar fi crezut?

O sărută cu tandrețe, iar ea își desfăcu coapsele gata să-l primească în ea.

— Lucas Romer, ca să vezi...

Se ridică în brațe deasupra ei.

— Promite-mi că n-ai să spui nimănui, dar... o tachină el lăsând propoziția neterminată.

— Promit, zise ea, gândindu-se: Cui i-aș putea spune? Lui Deirdre, Sylviei, lui Blytheswood? Ce prostie!

— Dar... continuă Romer, datorită ție, Eva Delectorskaia, își aplecă capul și o sărută scurt, plecăm cu toții în Statele Unite ale Americii.

6. O fată din Germania

Sâmbătă dimineața, eu și Jochen am mers la centrul comercial Westgate din Oxford – un magazin universal la fel de urât și de practic ca oricare altul de pe cuprinsul Angliei – să cumpărăm o pijama nouă pentru Jochen (urma să petreacă o noapte cu bunica lui) și să plătesc penultima rată pentru un robot de bucătărie pe care-l achiziționasem în decembrie. Am parcat mașina pe Broad Street și am mers pe jos până la Cornmarket, unde magazinele abia începeau să se deschidă și, deși totul anunța o nouă zi caniculară, se simțea o oarecare prospețime matinală în văzduh. Era ca și cum ar fi plutit în aer iluzia generală și difuză că astfel de zile caniculare nu deveniseră încă atât de obișnuite încât să fie plictisitoare sau simplă rutină. Străzile fuseseră curățate, tomberoanele golite și mai erau încă cel puțin două ore până la îmbulzeala după cumpărături.

Jochen mă trase de mânecă spre vitrina unui magazin de jucării.

— Uită-te la asta, mami. E fantastică. Îmi arăta o armă de plastic, care n-ar fi putut aparține decât unui războinic stelar, ornată cu tot soiul de brizbrizuri.

— Pot s-o primesc de ziua mea? mă întrebă smiorcăindu-se. Pentru ziua mea și Crăciunul viitor?

— Nu. Ți-am cumpărat deja o enciclopedie foarte frumoasă.

— Iar glumești, spuse cu un ton foarte serios. Nu mai glumi așa cu mine.

— În viață trebuie să mai și glumești, dragule, i-am spus și luându-l de mână l-am întors și am luat-o pe Queen Street. Altfel care ar mai fi farmecul vieții?

— Depinde de glumă. Unele glume nu sunt foarte amuzante.

— Bine, am să-ți cumpăr arma aceea. Am să trimit enciclopedia ta unui băiețel sărac din Africa.

— Ce băiețel?

— Am să găesc eu unul. Cred că sunt milioane de copii care și-ar dori o enciclopedie ca asta.

— Uite-l pe Hamid.

În capătul străzii era un mic scuar cu un obelisc. Fusesse proiectat ca spațiu public în partea aceea edwardiană de oraș, dar acum, cu toată modernizarea asta a orașului, locul își pierduse destinația inițială și devenise un soi de rampă sau de curte a centrului comercial Westgate. Acum la monument se adunau aurolaci (monumentul era închinat soldatului necunoscut din războiul colonial). Era, de asemenea, un loc ideal pentru a începe sau a sfârși un marș sau o demonstrație. Aurolacii iubeau locul ăsta, cântăreții ambulante de asemenea, adoratorii lui Krishna veneau aici cântând imnuri din flașnetele lor, iar cei de la Armata Salvării cântau colinde aici la fiecare Crăciun. Trebuie să admit că, așa banal și neatrăgător, locul acesta era cel mai viu și mai dinamic din întregul Oxford.

În ziua aceea iranienii țineau acolo o mică demonstrație – studenți și imigranți pe motive politice, bănuiesc. Erau aproximativ treizeci de oameni care se adunaseră sub niște pancarte pe care scria: „Jos Șahul!” și „Trăiască revoluția iraniană”! Doi bărboși se străduiau să convingă trecătorii să semneze nu știu ce petiție, iar o tânără cu batic enumera nedreptățile familiei regale la megafon. Am mers în direcția pe care o indicase Jochen cu degetul și l-am zărit pe Hamid, retras în spatele unei mașini și făcând fotografii demonstranților.

Am mers spre el.

— Hamid, strigă Jochen. Acesta se întoarce, puțin surprins la început, apoi bucuros să vadă

cine-l striga. Se aplecă spre Jochen și îi întinse mâna pe care copilul o strânse cu destul de multă vigoare.

— A, domnul Jochen, spuse. *Salaam Alaikum*.

— *Alaikum salaam*, îi răspunse Jochen. Așa făceau de fiecare dată. Modul ăsta de a se saluta era o rutină pentru ei. Îi zâmbi, apoi se întoarse spre mine.

— Ruth, ce mai faci?

— Tu să-mi spui ce faci aici, am întrebat pe un ton dur, devenind dintr-odată suspicioasă.

— Eu fac poze. Îmi arată aparatul de fotografiat. Toți cei de aici îmi sunt prieteni.

— Aha, credeam că nu vor să fie fotografiați.

— De ce nu? E doar o demonstrație pașnică împotriva Șahului. Sora lui vine aici, la Oxford, ca să inaugureze o bibliotecă făcută cu fondurile lor. Abia atunci o să fie o demonstrație de proporții. Așteaptă și-ai să vezi. Trebuie să vii neapărat.

— Pot să vin și eu? întrebă Jochen.

— Sigur că da, îi răspunse Hamid și se întoarse auzindu-se strigat dinspre demonstranți. Trebuie să plec, Ruth. Ne vedem diseară. Să vin cu un taxi?

— Nu, nu e nevoie. Putem merge pe jos.

Merse să-i întâlnească pe cei care-l strigaseră și pentru o clipă am avut un sentiment de vină că l-am suspectat câtuși de puțin. Am intrat în magazin să cautăm pijamale, dar pe mine încă mă mai muncea întrebarea de ce ar fi vrut demonstranții iranieni să fie fotografiați.

∴

Mă țineam de capul lui Jochen în timp ce-și băga jucăriile într-o geantă, zorindu-l, când l-am auzit pe Ludger urcând treptele de metal și intrând în bucătărie.

— A, Ruth, trebuie să te rog ceva. Hei, Jochen, ce faci, bătrâne?

Jochen privi în jur.

— Mă simt foarte bine, mulțumesc, răspunse.

— Am o prietenă, continuă Ludger. E o tipă din Germania. Dar nu-i femeia mea, adăugă repede. Spune c-ar vrea să viziteze Oxfordul și voiam să te întreb dacă poate sta aici două, trei zile.

— Dar nu mai e nicio cameră liberă.

— Păi poate dormi la mine. Adică în cameră cu mine, într-un sac de dormit pe jos, fără alte porcării.

— Trebuie să-l întreb pe dl Scott, improvizei eu. Știi, am o clauză în contractul de închiriere. Nu cred că am voie să țin aici mai mult de o persoană.

— Cum? întrebă Ludger nevenindu-i să creadă că lucrurile stau într-adevăr așa. Dar nu e casa ta?

— E casa mea închiriată. Hai că merg jos să-l întreb.

Dl Scott lucra uneori și sâmbătă dimineața. Îi văzusem mașina parcată în fața casei. Am coborât în camera dentistului și l-am găsit stând la birou, legănându-și picioarele și vorbind cu Krissi, asistenta lui neozeelandeză.

— Oho, bună ziua, bună ziua, izbucni dl Scott când mă văzu și ochii i se măriră în dosul lentilelor groase ale ochelarilor lui cu rame aurite. Ce mai face tânărul Jochen?

— E foarte bine, mulțumesc. Mă întrebam dacă v-ar deranja să pun în fundul grădinii câteva chestii, niște mese, scaune, o umbrelă?

— De ce să mă deranjeze?

— Știu și eu... Poate strică peisajul sau ceva.

— Nu strică nimic, vezi-ți de treabă...

— Fain atunci, mulțumesc mult.

Dl Scott fusese chirurg militar și plecase pe mare la Singapore în februarie 1942. La doar patru zile după ce sosise acolo, trupele britanice s-au predat, așa că a trebuit să petreacă trei ani și jumătate într-un lagăr japonez. După acea experiență hotărâse – îmi spusese asta foarte senin, fără urmă de amărăciune în glas – că nimic în viață nu avea să-l mai deranjeze vreodată.

Ludger mă aștepta în capul scărilor.

— Ei?

— Îmi pare rău, am spus. Dl Scott spune că nu se poate. Am voie să primesc doar un singur musafir.

Ludger mă privea sceptic. M-am uitat ținută în ochii lui.

— A, da?

— Da... Și, că tot veni vorba, să știi că ai noroc că ți-a permis să stai atât de mult, am mințit fără să clipesc, începea să-mi placă discuția asta. E vorba de chiria mea aici, să știi.

— Ce căcat de țară mai e și asta? Cum să-și permită cineva, fie el și proprietarul, să-ți spună pe cine să primești în casa ta și pe cine nu?

— Dacă nu-ți place, să știi că poți pleca oricând, am spus plină de voioșie. Hai, Jochen, trebuie să mergem la bunica.

∴

Stăteam cu mama pe terasa din spatele casei, privind peste miriștea veștejită la verdele intens al pădurii Witch, bând limonadă de casă și supraveghindu-l pe Jochen care alerga prin grădină cu o plasă de prins fluturi, fără să reușească să prindă vreunul.

— Ai avut dreptate. Se dovedește că Romer e lord acum. Și, din câte mi-am dat seama, un om foarte bogat.

Două vizite la Bodleian Library mi-au furnizat ceva mai multe informații decât îmi dăduse Bobbie York. Am început să-i citesc mamei notele pe care le făcusem cuprinzând perioada din viața lui Romer pe care ea n-o cunoștea. În tot acest timp, am încercat să-i urmăresc reacțiile. Se născuse pe 7 martie 1899. Era fiul lui Gerald Arthur Romer (decedat în 1918). Avusese un frate mai mare, Sholto, ucis în 1916, în bătălia de pe Somme. A început școala la Framingham Hall, o școală publică, unde tatăl lui predă limbile clasice. În timpul Primului Război Mondial devenise căpitan de infanterie și fusese decorat cu Crucea Militară

în 1918. După război s-a întors la Oxford, unde și-a luat licența în istorie în 1923. Următorii doi ani i-a petrecut la Sorbona. În perioada 1926–1935 a lucrat în Ministerul de Externe. M-am oprit câteva clipe. Despre perioada următoare nu mai există niciun fel de informație. Știm doar că a primit „Croix de Guerre”, o medalie belgiană, în 1945.

— Buna și bătrâna Belgie, spuse mama neutru.

I-am spus că afacerea editorială a început în 1946 – concentrată la început pe editarea unor reviste care foloseau în principal surse germane. Publicațiile universitare din Germania fie dispăruseră, fie erau într-o stare deplorabilă, de-a dreptul muribunde, așa că universitarii germani găsiră cât se poate de bine-venite publicațiile științifice ale lui Romer. Încet, încet, a început să tipărească lucrări academice, în ediții de lux, pe care le vindea bibliotecilor universitare din întreaga lume. Curând, editura lui Romer – Romer, Radclyffe Ltd. – era o prezență importantă, deși specializată, pe piața de carte, așa că, în 1963, a fost cumpărată de un grup editorial olandez, aducându-i lui Romer un câștig net de vreo trei milioane de lire sterline. Am menționat și că, în 1949, s-a căsătorit cu o femeie pe nume Miriam Hilton, care a murit în 1972, și că a avut doi copii, o fată și un băiat. Mama însă nici n-a tresărit. Avea o casă în Londra, asta era tot ce putusem afla, o casă lângă Knightsbridge și o casă de vacanță în Antibes. Editura a rămas în viață și după ce a fost preluată (Romer a fost cooptat în consiliul de administrație de către olandezi) și a devenit consultant în domeniu și director al câtorva edituri și companii din cadrul grupului. Fusesse făcut pair al Angliei în 1953 de guvernul Churchill pentru „servicii în domeniul publicistic”.

Mama chicoti sardonice.

— Pentru servicii în domeniul spionajului, vrei să spui. Întotdeauna așteaptă ceva timp înainte de a răsplăti servicii de genul ăsta.

— Asta-i tot ce-am putut afla. Nu e foarte mult. Acum îşi spune lord Mansfield, de-aia l-am găsit atât de greu.

— Îl cheamă şi Mansfield, spuse mama. Lucas Mansfield Romer. Uitasem asta. Ai găsit ceva fotografii? Pun rămăşag că nu.

Dar chiar găsisem una destul de recentă în *Tatler*. Romer fusese fotografiat alături de fiul său, Sebastian, la aniversarea de 21 de ani a acestuia. Ca şi cum ar fi ştiut că e fotografiat, Romer reuşise să-şi acopere bărbia şi gura cu o mână. Ar fi putut fi fotografia oricui altcuiva: un chip comun, jachetă şi cravată de funcţionar, chelie. Făcusem o copie pe care i-am dat-o mamei.

Privi fotografia fără pic de emoţie.

— Cred că el e, parcă-l recunosc. Doamne, ce i-a mai căzut părul...

— Şi-ncă cum. Cică ar exista un portret al lui la Galeriile Naţionale făcut de David Bomberg.

— Din ce an?

— 1936.

— Ăsta chiar ar merita văzut, spuse. Astfel ai să-ţi poţi face o idee despre cum arăta atunci când l-am cunoscut. Dădu un bobârnac fotografiei. Nu bătrânelul ăsta.

— De ce vrei să-l găseşti, Sal, după toţi anii ăştia, am întrebat-o încercând să păstrez un ton cât mai neutru cu putinţă.

— Simt eu că a venit vremea.

N-am mai insistat şi m-am uitat la Jochen care prinsese o lăcustă în plasa lui.

— Bună treabă, am spus. Măcar e o insectă.

— Eu cred că, de fapt, lăcustele sunt mai interesante decât fluturii, spuse Jochen.

— Du-te şi mai prinde una. Apoi o să cinăm, spuse mama.

— Doamne, ce târziu e, am spus. Am o întâlnire.

I-am spus că Hamid mă invitase la cină, dar nu mă asculta. Se vedea că era în lumea lui Romer.

— Crezi că ai putea afla unde e casa lui în Londra?

— Casa lui Romer? Păi, aş putea cel puțin încerca. Nu cred să fie imposibil de găsit. Și după-
aia ce să fac?

— Încearcă să-ți aranjezi o întâlnire cu el.

Am pus mâna pe brațul ei.

— Sal, ești sigură că e o idee bună?

— Nu știu dacă e o idee bună. Dar e vital, e crucial.

— Și eu ce-ar trebui să fac să-mi aranjez o întâlnire? De ce ar vrea Lordul Mansfield de Hampton Cleeve să se întâlnească cu mine?

Se aplecă și mă sărută pe frunte.

— Ești o fată extrem de inteligentă. Ai să te descurci.

— Și ce-ar trebui să fac la întâlnirea asta?

— Am să-ți spun exact ce va trebui să faci atunci când va sosi timpul. Se întoarce și strigă:

— Jochen, mama pleacă, vino să-ți iei la revedere.

∴

Mi-am dat cât de cât silința pentru această întâlnire cu Hamid, deși fără tragere de inimă. Chiar mă bucurau aceste rare seri de singurătate. Cu toate astea, mi-am spălat părul și m-am fardat. Eram gata să încalț o pereche de cizme cu toc înalt, dar nu voiam să fiu mai înaltă decât el, așa că în cele din urmă m-am decis pentru o pereche de saboti, jeanși și o cămașă albă cu broderii. Arsura era în felul acesta mai puțin vizibilă. Sub pânza topită a cămășii era o umflătură de mărimea unui mic sandviș. În timp ce-l așteptam, mi-am scos un scaun pe palier, în capul scărilor, și mi-am desfăcut o bere. Lumina serii era cețoasă și blândă; zeci de lăstuni zburau pe deasupra copacilor umplând aerul cu un zumzet monoton. Gândindu-mă la mama, mi-am spus că singurul lucru bun în afacerea asta cu Romer fusese ea că părea să o scape de accesul acela de paranoia, de toată

mascarada aceea cu scaunul cu roțile. Nu mai vorbea de durerile de spate, iar scaunul cu roțile rămăsese nefolosit. Apoi mi-am dat seama că n-o întrebasesm nimic de armă.

Hamid a sosit într-un costum negru și la cravată. Mi-a spus că arăt foarte bine, deși mi-am dat seama că era puțin dezamăgit de ținuta mea informală. Ne-am plimbat pe Woodstock Road, prin lumina aurie a asfințitului. Peluzele erau proaspăt tunse, dar iarba se veștejise. Frunzele copacilor își pierduseră verdele intens pe care-l aveau de obicei – arătau prăfuite și ofilite.

— Nu ți-e cald? l-am întrebat pe Hamid. Pot să-ți scoți sacoul.

— Nu, mi-e bine așa. Poate restaurantul are aer condiționat.

— Mă îndoiesc. Știi, suntem în Anglia!

Cum s-a dovedit mai apoi, am avut dreptate, totuși mai multe ventilatoare se-nvârtteau deasupra capetelor noastre. Nu mai fusesem niciodată la Brown's, însă mi-au plăcut barul lung, închis la culoare, oglinzile mari de pe pereți, palmierii și verdeța care era peste tot. Lustrele în formă de globuri străluceau ca niște luni mici. Din difuzoare se auzea o muzică, ceva între jazz și rock.

Hamid n-a băut, dar a insistat ca eu să-mi iau un apetitiv – vodcă și tonic, merci –, apoi a comandat o sticlă de vin roșu.

— Nu pot s-o beau toată, am spus. Am să cad sub masă.

— Am să te prind eu, mi-a răspuns cu o ciudată și insinuantă galanterie. Și-a dat și el seama probabil că fusese puțin exagerat. Nu e musai să bei tot.

— Am să iau acasă ce rămâne, am spus, dornică să închei conversația asta despre cât ar fi trebuit să beau.

Am mâncat, sporovăind despre cursul nostru Oxford English Plus, Hamid mi-a povestit despre

ceilalți profesori pe care îi avusese, despre faptul că alți treizeci de ingineri petroliști, colegi de-ai lui, urmau să sosească de la Dusendorf. Mi-a mai spus că bănuia că Hugues și Bérangère aveau o aventură.

— De ce crezi asta? am întrebat. Nu mi s-a părut că s-ar comporta unul cu celălalt mai intim decât e cazul.

— Hugues îmi spune totul.

— Atunci, ce să spun... sper să fie fericiți.

Mi-a mai turnat vin. Ceva în felul lui de a se purta, gura strânsă și fălcile încleștate, m-a avertizat că urma o discuție cât se poate de serioasă. Am simțit o vagă strângere de inimă; viața era și așa destul de complicată: chiar nu aveam nevoie ca Hamid s-o complice și mai mult. Am băut jumătate de pahar de vin, pregătindu-mă pentru interogatoriu și am simțit cum alcoolul își face efectul aproape imediat. În mod cert, beam mai mult decât era cazul: dar cine mă putea condamna pentru asta?

— Ruth, pot să-ți pun câteva întrebări?

— Da, sigur.

— Vreau să întreb despre tatăl lui Jochen.

— Of, Doamne... Dă-i drumu'!

— Măcar ai fost căsătorită cu el?

— Nu. Când l-am întâlnit eu, era deja căsătorit și avea trei copii.

— Și atunci, cum se face că ai făcut un copil cu omul ăsta?

Am mai băut niște vin. Chelnerița ne-a luat din față farfuriile goale.

— Chiar vrei să știi?

— Da. Simt că nu înțeleg cum s-a putut întâmpla asta. Nu înțeleg episodul ăsta din viața ta. Și cu toate astea, te cunosc, Ruth.

— Nu, nu mă cunoști.

— Te-am văzut zilnic de trei luni încoace. Simt că ești un prieten.

— Asta-i adevărat.

— Deci, cum s-a întâmplat?

M-am hotărât să-i spun, sau cel puțin să-i spun atât cât trebuia să știe. Poate că astfel, povestind isprava asta, mi-aș fi făcut și mie un bine, aș fi putut-o așeza în trama vieții mele, poate că nu făcând-o mai puțin importantă decât era (la urma urmei îl avusesem pe Jochen din aventura asta), ci dându-i contextul potrivit aș fi putut-o transforma într-un episod de autobiografie și n-ar mai fi fost o rană larg deschisă și sângerândă în sufletul meu.

Mi-am aprins o țigară și-am sorbit îndelung încă o înghițitură de vin. M-am uitat la el, Hamid se aplecase înainte, peste masă, cu brațele încrucișate, cu ochii săi bruni ațintiți în ai mei. Atitudinea lui spunea: știu să ascult; nu mă distrage nimic, sunt numai ochi și urechi.

— Totul a început în 1970. Tocmai absolvisem, îmi luasem diploma în literatură germană și franceză aici, la Oxford. Aveam toată viața înainte, plină de strălucitoare promisiuni, de posibilități care mai de care mai interesante și de căi de explorat etc. etc. Și apoi tata a căzut mort în grădină. Atac de cord.

— Îmi pare rău, spuse Hamid.

— Nu cât mi-a părut mie de rău, am zis și-am simțit că emoția reamintirii mi se pune ghem în gât. L-am iubit pe tata, mai mult decât am iubit-o pe mama. Cel puțin așa cred. Nu uita că am fost singură la părinți... Aveam 21 de ani și am luat-o un pic razna. Cred că am avut un soi de depresie, dar cine știe? Mama nu m-a ajutat deloc în momentele acelea dificile. O săptămână după înmormântarea tatei, mama a scos la vânzare casa familiei de parcă ar fi primit ordin de la cineva. Era o casă încântătoare, veche, chiar la marginea localității Banbury. Într-o lună a reușit s-o vândă și, cu banii luați, a cumpărat o casuță în cel mai izolat sat pe care l-a putut găsi în Oxfordshire.

— Poate că pentru ea avea sens să facă așa, se aventură Hamid.

— Poate că pentru ea da. Pentru mine n-a avut niciunul. Dintr-odată m-am trezit fără casă. Căsuța era a ei, doar a ei. Era o cameră de oaspeți pe care o puteam folosi de-aș fi vrut să stau acolo. Dar mesajul era clar: noi nu mai avem de acum o viață de familie, tatăl tău e mort, tu ai terminat facultatea, de-aici înainte fiecare-și vede de drumul ei. Așa că am decis să plec în Germania. Voiam să scriu o teză despre Revoluția Germană de după Primul Război Mondial. Se numea... se numește „Revoluția în Germania, 1918–1923”.

— De ce?

— Nu știu, ți-am spus, cred că eram cam furioasă. Și mai era și revoluția în aer. Simțeam nevoia unei revoluții în viața mea. Mi s-a sugerat acest subiect și n-am stat nicio clipă pe gânduri. Voiam să fug din Banbury, din Oxford, de mama, de amintirile tatălui meu. Așa că am mers la Universitatea din Hamburg să-mi scriu teza.

— Hamburg, repetă Hamid numele orașului, de parcă ar fi încercat să-și dea seama ce știe despre el. Și acolo l-ai întâlnit pe tatăl lui Jochen.

— Da. Tatăl lui Jochen mi-a fost profesor la Hamburg. Profesor de istorie. Profesorul Karl-Heinz Kleist. Era coordonatorul tezei mele – pe lângă asta era prezentator la câteva emisiuni culturale de televiziune, organiza demonstrații de protest, scria pamflete radicale, publica în *Die Zeit* articole despre Criza Germană... M-am oprit câteva clipe... Era un bărbat cu multe preocupări și veleități. Un tip foarte ocupat.

Am stins prima țigară și-am aprins-o imediat pe a doua.

— Trebuie să înțelegi că, în 1970, Germania trecea printr-o perioadă foarte stranie. Lucrurile nu s-au schimbat nici în 1976. Țara trecea printr-un proces de transformare, de redefinire. De exemplu, când am mers să-l întâlnesc pe Karl-Heinz în biroul lui, la intrare era o pancartă imensă, pictată, pusă acolo de studenți, pe care scria: *Institut für*

Soziale Angelegenheiten – Institutul pentru Conștiință Socială. Nu „Facultatea de Istorie” sau vreo altă denumire din asta obișnuită. În 1970, pentru studenții germani istoria însemna, de fapt, să-ți formezi o conștiință socială.

— Ce înseamnă asta?

— Însemna că încercau să afle în ce fel evenimentele trecutului, în special cele ale trecutului recent, le modelaseră imaginea de sine. N-avea mai nimic de-a face cu fapte bine documentate ori consensul asupra unei istorisiri a trecutului...

Mi-am dat seama că lui Hamid îi era tot mai greu să mă urmărească, însă eu m-am pomenit reamintindu-mi acea primă întâlnire cu Karl-Heinz. Camera lui sumbră, scufundată în penumbră, era plină de teancuri înalte de cărți, rezemate de pereți, căci nu erau rafturi pe nicăieri. Pe podea erau împrăștiate perne moi – nu avea scaune acolo –, iar pe biroul scund fumegau trei bețișoare de santal. Biroul era, de fapt, un pat Thai, altfel gol. Karl-Heinz era un bărbat înalt, cu păr blond ce-i cădea pe umeri. La gât avea niște mărgelile și purta o cămașă de mătase bleu brodată și o pereche de pantaloni evazați din catifea reiată de culoarea dudgei. Avea trăsături foarte ferme: nas lung, buze pline, sprâncene dese – nu era frumos, dar nu puteai spune că avea o înfățișare comună. După trei ani la Oxford, eram mai degrabă șocată: nu-mi imaginam că un profesor universitar putea arăta astfel. La un semn ferm al lui, m-am lăsat pe una din perne. Și-a tras și el una înaintea mea. A repetat de mai multe ori titlul tezei mele, de parcă ar fi încercat să găsească ascuns acolo pe undeva ceva hazliu, de parcă era convins că-i jucam o farsă.

— Cum era? întrebă Hamid. Karl-Heinz ăsta...

— La început, cu totul altfel decât oricine altcineva. Apoi, în acel an și ceva care a urmat, am ajuns să-l cunosc mai bine și mi-am dat seama că,

în fond, era un tip destul de comun. Era întocmai ca toți ceilalți.

— Nu înțeleg.

— Egoist, vanitos, leneș, nepăsător, mârșav... Căutam mai multe epitete. Plin de sine, viclean, fals, slab.

— Iar acesta e tatăl lui Jochen.

— Da. Poate că în sinea lor toți tații sunt ca el.

— Ești foarte cinică, Ruth.

— Nu, nu-s câtuși de puțin cinică.

Era limpede că Hamid n-avea de gând să insiste pe această temă.

— Și ce s-a întâmplat?

— Ce crezi? am întrebat turnându-mi iar în pahar. M-am îndrăgostit nebunește de el. Fără rezerve, fanatic, abject de îndrăgostită.

— Dar bărbatul acesta avea o soție și trei copii.

— Era în 1970, Hamid. În Germania, într-o universitate germană. Neveste-sii nu-i păsa. Într-o vreme o vedeam chiar frecvent. Îmi plăcea Irmgard.

Mi-am amintit-o pe Irmgard Kleist – la fel de înaltă ca el, cu părul lung ce-i cădea peste șani, vopsit cu henna. Avea un aer languros, întreținut cu mare grijă. Uită-te la mine, părea să spună, sunt atât de relaxată încât sunt aproape în comă – și totuși sunt căsătorită cu un crai fermecător și celebru, am trei copii și editez cărți de politică într-o editură la modă, de stânga. Cu toate astea, abia dacă scot două vorbe. Atitudinea ei era contagioasă – o vreme m-am purtat ca ea, fără să-mi propun asta. O vreme nimic nu m-a putut scutura de lăncezeala egocentrismului în care mă scufundasem. Nimic, cu excepția lui Karl-Heinz.

— Nu-i păsa ce făcea Karl-Heinz, am spus. Știa, cu o nezdruncinată certitudine, că el n-o s-o părăsească niciodată, așa că-i privea îngăduitoare micile aventuri. Nu eram nici prima și n-aveam să fiu nici ultima.

— Și apoi a apărut Jochen.

— Am rămas însărcinată. Nu știu cum, poate că într-o seară am fost prea fumată și am uitat să-mi iau pilula. Karl-Heinz a spus de-ndată că-mi poate aranja un avort, printr-un prieten de-al lui, medic. Dar eu mi-am spus: tata e mort, mama a ajuns o măicuță grădinăreasă pe care n-apuc s-o mai văd... La naiba, vreau copilul ăsta!

— Erai foarte tânără.

— Așa spunea toată lumea. Dar eu nu mă simțeam tânără. Dimpotrivă, mă simțeam foarte matură, foarte stăpână pe mine și pe situație. Îmi părea că era exact ce trebuia să fac și că era cât se poate de incitant. N-aveam nevoie de alte motive. Așa s-a născut Jochen. Acum știu că e cel mai bun lucru care mi s-a întâmplat vreodată, am spus dintr-o suflare, vrând să preîntâmpin întrebarea pe care credeam că e pe cale să o pună: dacă regretam ce făcusem. Nu voiam să-mi pună întrebarea asta. Nu voiam să mă gândesc dacă regret sau nu.

— Și așa s-a născut Jochen.

— S-a născut Jochen. Karl-Heinz era încântat. S-a lăudat tuturor. Le-a spus și copiilor lui că aveau încă un frățior. Închiriasem un apartament micuț unde locuiam amândoi. Karl-Heinz mă ajuta să plătesc chiria. Stătea cu mine câteva nopți pe săptămână. Am mers împreună în vacanțe – la Copenhaga, Viena, Berlin. Apoi s-a plictisit și a avut o aventură cu una dintre producătoarele emisiunii lui TV. De cum am aflat asta, am știut că s-a terminat, așa că am plecat din Hamburg și m-am întors la Oxford să-mi termin teza. Mi-am desfăcut brațele: Și iată-ne acum, aici!

— Cât ai stat în Germania?

— Aproape patru ani. M-am întors în ianuarie 1975.

— Ai încercat să-l mai vezi pe Karl-Heinz ăsta?

— Nu și probabil că nici n-am să-l mai văd vreodată. Nu vreau să-l mai văd vreodată. S-a terminat, s-a isprăvit.

— Poate că Jochen va dori să-l vadă.

— Din partea mea, nu-i nicio problemă.

Hamid se încruntă, meditănd. Îmi dădeam seama că încercă să potrivească în mintea lui imaginea acelei Ruth pe care o cunoștea cu cea care tocmai îi fusese arătată. De fapt, eram mulțumită că îi spusese povestea asta a mea. Astfel îi înțelegeam rostul. Și mai înțelegeam că se încheiase.

Hamid a achitat nota de plată și, ieșind din restaurant, am luat-o agale pe Woodstock Road, prin noaptea înăbușitor de caldă. În cele din urmă, Hamid și-a scos sacoul și cravata.

— Și Ludger?

— Ludger se mai învârtea și el pe-acolo. Stătea mai mult la Berlin. Era complet sărit de pe fix. Se droga, fura motociclete. Mereu avea probleme. Karl-Heinz îl dădea atunci afară, iar el se-ntorcea la Berlin.

— E o poveste tristă, spuse Hamid. Te-ai îndrăgostit de cine nu trebuia, de un om rău.

— N-a fost chiar totul rău. M-a învățat foarte multe. M-am schimbat. Nici n-ai putea să-ți imaginezi cum eram când am plecat la Hamburg – sperioasă, timidă și atât de nesigură.

Hamid izbucni în râs.

— Nu, n-aș putea.

— E adevărat. Când am părăsit Germania eram alt om. Karl-Heinz m-a învățat un lucru foarte important. M-a învățat să nu mă tem de nimic, să nu-mi fie niciodată frică... Să mă ia dracu' dacă mi-e frică de cineva: nici de polițiști, nici de judecători, nici de neonaziști, nici de profesorii de la Oxford, nici de poeți, nici de paznicii din parcări, nici de intelectuali, șmecherași, plecticoși, curve, avocați, bețivani, ziariști, politicieni, popi... rămăsesem fără personal de care să mă ia dracu' dacă-mi era frică. A fost o lecție de neprețuit.

— Presupun că da.

— Obișnuia să spună că orice faci trebuie să fie o contribuție la distrugerea marelui mit, mitul

sistemului atotputernic.

— Nu înțeleg.

— Spunea că întreaga viață, chiar și-n cele mai mărunte lucruri, ar trebui să fie o demascare a acestui mit, să-l arate ca fiind doar iluzie și minciună.

— În felul ăsta ajungi infractor.

— Nu, nu-i obligatoriu. Câtiva, foarte puțini, au făcut-o. Dar ceea ce spunea el e logic. Gândește-te puțin. Nimănui nu trebuie să-i fie frică de nimeni și de nimic. Mitul sistemului atotputernic e-o făcătură, o înșelătorie.

— Ar trebui să mergi în Iran și să-i spui asta Șahului.

Am râs. Am ieșit în Moreton Road.

— Ai și tu dreptate. Probabil că e ușor să fii neînfricat aici, în bătrânul și tihnitul Oxford.

M-am întors către el gândindu-mă: sunt cu capsă pusă, am băut prea mult și vorbesc prea mult.

— Merci, Hamid. A fost grozav, am zis, m-am simțit foarte bine. Sper că nu te-ai plictisit prea tare.

— Deloc, a fost extraordinar, fascinant.

S-a aplecat dintr-odată și m-a sărutat pe buze. I-am simțit barba moale pe față înainte să-l împing.

— Hamid, nu...

— Ți-am pus întrebările astea pentru că am ceva să-ți spun.

— Nu, Hamid, te rog, nu. Suntem prieteni, chiar tu ai spus-o.

— Te iubesc, Ruth.

— Nu, nu mă iubești. Du-te și culcă-te. Ne vedem luni.

— Ba te iubesc, Ruth. Te iubesc. Îmi pare rău.

N-am mai spus nimic, m-am întors și l-am lăsat zăpăcit în mijlocul străzii, luând-o pe lângă zidul casei spre scările din spate. Așa tare mă prinsese vinul că m-am pomenit clătinându-mă, încât a trebuit să mă opresc și să mă sprijin de prichiciul

de cărămidă al ferestrei ca să nu cad. Încercam să ignor confuzia crescândă din mintea mea, pricinuită de declarația lui Hamid. Ușor dezechilibrată, ratând treapta de jos a scării, mi-am izbit fluierul piciorului de una din barele balustradei. Mi-au dat lacrimile de durere. Am urcat treptele metalice șchiopătând și înjurând. De cum am ajuns în bucătărie, mi-am ridicat pantalonul ca să constat că lovitura îmi julise pielea – broboane de sânge se ițiseră prin pielea zdrobită – și că deja se întrezărea, întunecată, vânătăia. Tibia îmi zvâcnea dușmănos ca un diapazon dizarmonic – trebuie că și osul fusese lovit. Am început să înjur ca la ușa cortului: e de-a dreptul amuzant cum o avalanșă de drăcuiele și obscenități acționează ca un analgezic, îți iau durerea cu mâna. Cel puțin durerea mi-l scosese pe Hamid din minte.

— Salut, Ruth... Tu erai?

M-am uitat amețită înapoi și l-am văzut pe Ludger în jeanși, dar fără cămașă. Înapoia lui era o tipă șleampătă doar în tricou și chiloței. Avea părul unsuros, o gură mare și moale, dar era drăguță în felul unui copil îmbufnat.

— Ea e Ilse. N-avea unde să stea. Ce puteam face?

Povestea Evei Delectorskaia

New York, 1941

Romer era un amant viguros și nesofisticat. Mai puțin într-o privință. La un moment dat, în timp ce el și Eva făceau dragoste, se retrăgea din ea, se lăsa pe șezut, luând cu el pături, cearșafuri, cuverturi, orice îi acoperea, și se uita la ea întinsă goală pe pat, desfăcută dinaintea lui, își cântărea din ochi erecția lucioasă și apoi, după o secundă sau două, își apuca penisul erect în mână și-l potrivea în ea, pătrunzând-o din nou încet, cu grijă. Eva ajunsese să se întrebe dacă nu cumva actul penetrării îl excita mai mult decât orgasmul în sine. Odată, după ce Romer îi făcuse de două ori la rând treaba asta, Eva îi spusese: „Fii atent, n-am să te aștept o veșnicie”. Așa că se limita în general la o singură astfel de retragere contemplativă la fiecare partidă de amor. Eva nu putea să nu admită că oricum manevra în sine era, orice s-ar zice, plăcută și din punctul ei de vedere.

Au făcut dragoste și în dimineața aceea, cât se poate de iute, de satisfăcător și fără întreruperi. Erau în Meadowville, un orașel lângă Albany, statul New York. Stăteau la hotelul și cafeneaua Windermere, pe Market Street. Eva se îmbracă, iar Romer rămase întins pe spate, gol, cu un genunchi ridicat, cu cearșafurile adunate grămadă pe sexul lui și cu mâinile împreunate sub cap. Eva își prinse ciorapii în dresuri și păși în fustă, trăgând-o în sus.

— Cât o să-ți ia? întrebă Romer.

— O jumătate de oră.

— Nu vorbiți?

— Nu, de la prima întâlnire încoace, nu. El crede că sunt din Boston și că lucrez pentru NBC.

Își închise nasturii de la jachetă și își aranjă părul.

— Nu pot să zac aici toată ziua, spuse Romer, sărind din pat și lipăind desculț spre baie.

— Ne vedem în stație, îi spuse Eva, luându-și poșeta și un număr din *Herald Tribune*, trimițându-i un sărut din vârful buzelor. Dar de cum închise ușa băii în urma lui, Eva lăsă poșeta și ziarul și scotoci iute prin buzunarele hainei agățate în cuier. Portofelul îi era umflat de dolari, dar nimic altceva interesant. Îi verifică servieta: cinci ziare diferite (trei americane, unul spaniol și unul canadian), un măr, un exemplar din *Tess d'Urberville* și o cravată făcută sul. Nici ea nu știa de ce făcea asta — era convinsă că Romer n-ar fi lăsat niciodată ceva confidențial la îndemână și nici nu lua vreodată notițe —, dar simțea că el aștepta asta de la ea, că ar fi fost oarecum dezamăgit dacă ea n-ar fi profitat de ocazie, era sigură că și el o făcuse, așa că, ori de câte ori avea un minut, două la dispoziție, trăgea cu ochiul, controla, cotrobăia.

Coborî în cafeneaua lambrisată cu lemn brun închis; de-a lungul a doi dintre pereți erau câteva separeuri mici cu banchete capitonate cu piele roșie. Se uită la mulțimea de briose, cozonaci și fursecuri expuse, uimită iarăși de belșugul și generozitatea Americii atunci când venea vorba de mâncare și băutură. Se gândi la micul dejun pe care urma să-l ia aici, la Windermere, și îl compară cu ultimul mic dejun pe care-l luase la Liverpool, înainte să se îmbarce pentru Canada: o cană de ceai, două felii subțiri de pâine prăjită abia mănjite cu margarină și gem de zmeură lungit cu apă.

Îi era foame — de la atâta sex, se gândi! — și comandă ouă moi, șuncă și cartofi, iar soția proprietarului îi umplu cana de cafea aburindă.

— Oricâtă cafea doriți, d-ră, îi reaminti ea fără să mai fie nevoie. Peste tot semnele aceleiași dărnicii.

— Mulțumesc, spuse Eva, mai umilă și mai recunoscătoare decât dorise.

Flămândă, mănca iute, apoi se așeză într-unul dintre separeuri și mai bău două cani de cafea până să apară Wilbur Johnson în ușa cafenelei. Era proprietarul și directorul postului de radio din Meadowville, WNLR, unul din cele două posturi de care se „ocupa” ea. Îl urmări pășind înăuntru cu pălăria în mână, îl văzu măturând încăperea cu privirea până s-o zărească în separeul ei, îi prinse privirea ezitând o clipă. Apoi rătăci prin cafenea, un client ca oricare altul, tot numai nevinovăție, căutând un loc unde să se așeze. Ea se ridică și ieși din separeu, lăsând ziarul pe canapea și merse la casier să-și plătească nota. Johnson îi luă locul acolo o clipă mai târziu. Eva plăti, apoi ieși în soarele de octombrie de afară și, în pas de plimbare, o luă pe Market Street spre gară.

În *Tribune* era o știre în ciclostil provenită de la agenția de presă Transoceanic Press, agenția pentru care lucra Eva. Notița cuprindea un dosar de presă cu extrase din ziarele germane, franceze și spaniole despre întoarcerea în portul La Rochelle după o misiune încununată de succes a submarinului U-549, același submarin care reușise să torpileze crucișătorul american Kearny, cu o săptămână înainte, ucigând 11 marinari. Kearny, serios avariat, reușise cu chiu, cu vai să ajungă la Reykjavik, în Islanda. Raportul Evei spunea că pe turela submarinului U-549, amarat în La Rochelle, se puteau vedea 11 drapele americane proaspăt vopsite, iar ascultătorii postului de radio WNLR aveau să afle primii toate astea. Ca un făcut, Wilbur Johnson, neclintit admirator al lui Roosevelt și al *New Dealului*^[30], ca și al lui Churchill, era căsătorit cu o englezoaică.

În trenul ce-i ducea înapoi la New York, Eva și Romer stăteau față în față. Romer o privea visător cu bărbia sprijinită în pumn.

— Dau un penny să-ți aflu gândurile murdare, spuse Eva.

— Când e următoarea deplasare?

Eva chibzui: celălalt post de radio al ei era undeva în nordul statului, într-un orașel numit Franklin Forks lângă Burlington, nu departe de granița cu Canada. Directorul era un polonez taciturn pe nume Paul Witoldski, care-și pierduse câțiva membri ai familiei la Varșovia în 1939, ceea ce explica patima lui antifascistă – Eva trebuia să-i facă o nouă vizită; nu-l mai văzuse de o lună.

— Cam peste o săptămână, bănuiesc...

— Fă rezervare pentru două nopți în cameră dublă.

— Da, să trăiți!

Arareori petreceau o noapte împreună în New York, erau prea mulți cei care-ar fi putut să-i vadă ori să audă ceva, așa că Romer prefera s-o însoțească în aceste călătorii și să culeagă roadele anonimatului provincial.

— Ce-ai de făcut azi? întrebă Eva.

— Mare întâlnire mare la sediu... Se pare că se întâmplă lucruri interesante în America de Sud... Dar tu?

— Prânz cu Angus Woolf...

— Bătrânu' Angus... Salută-l din partea mea.

În Manhattan, taxiul îl lăsă pe Romer la Rockefeller Center, unde British Security Coordination (Biroul Britanic de Coordonare a Siguranței), cum era numit eufemistic, ocupa deja două etaje întregi. Eva fusese acolo o singură dată și rămăsese uimită de numărul angajaților: șiruri întregi de birouri de-o parte și de alta a culoarelor, secretariate, membri ai personalului alergând încoace și-ncolo, dactilografe, telefoane, telexuri – sute și sute de oameni, ca o afacere serioasă, se gândise, o întreagă corporație de spionaj ce-și avea cartierul general în chiar inima New York-ului. Se întreba adesea ce-ar face guvernul britanic dacă sute de angajați ai serviciilor de informații americane ar ocupa câteva etaje într-o clădire de pe, să zicem, Oxford Street – se gândea că probabil nivelul de tolerare ar fi fost diferit, însă

americanilor nu părea să le pese, n-au avut nicio obiecție, iar BSC continua, în consecință, să crească neconținut. Romer, inconstant ca întotdeauna, încerca să-și țină echipa dispersată sau la o oarecare distanță de Centru. Sylvia era chiar acolo, însă Blytheswood lucra pentru postul de radio WLUR, Angus Woolf (care fusese la Reuters) acum era la Overseas News Agency, iar Eva și Morris Devereux conduceau echipa de interpreți la Transoceanic Press, o mică agenție americană – aproape o copie a vechii agenții Nadal – specializată în monitorizarea presei latine și sud-americe. Această din urmă agenție fusese achiziționată în taină de Birou, pentru Romer, prin intermediari americani, la sfârșitul anului 1940. Romer călătorise la New York în vara acelui an să aranjeze lucrurile, iar Eva și restul echipei l-au urmat o lună mai târziu; sosiseră întâi la Toronto, apoi se stabiliseră la New York.

Taxiul rămase pe loc, blocat de un autobuz. Când șoferul porni iar motorul, Eva se-ntoarse și privi pe geamul din spate, urmărindu-l pe Romer cum înaintează cu pași mari prin mulțime către intrarea principală a Centrului. Se simți deodată inundată de căldură pentru el, strecurându-se sprinten printre gură-cască și oameni ieșiți la cumpărături: așa e Romer pentru toți ceilalți, se gândi ea un pic prosteste, un om ocupat, activ, tras la patru ace, purtând servietă și intrând într-un zgârie-nori. Realiză privilegiul familiarității ei cu el, al cunoașterii intime a acestui neobișnuit amant și îl savură pentru o clipă. Lucas Romer, cine-ar fi crezut?

Angus Woolf stabilise să se întâlnească într-un restaurant de pe Lexington Avenue, colț cu Strada 63. Eva ajunse devreme și comandă un Martini sec. Când sosi Angus, la intrare se petrecu obișnuitul mic deranjament: se mutau scaune, chelnerii se învâртеau neputincioși, în timp ce Angus reușea să-și strecoare trupul strâmb și

cârjele și se îndrepta hotărât către masa la care sedea Eva. Se trânti în scaun bodogănind și pufnind, refuzând orice ajutor din partea chelnerilor și își rezemă cu grijă cârjele de spătarul unui scaun din apropiere.

— Eva, dragă, ești strălucitoare!

În mod ridicol, Eva roși de parcă s-ar fi dat de gol și bâigui niște scuze, cum că era pe cale să răcească.

— Prostii, spuse Angus. Arăți absolut splendid.

Angus avea un cap arătos pe trunchiul lui sfrijit și deformat și se specializase în a face complimente căutate și extravagante, pe care le rostea cu o ușoară sâsâială întretăiată, de parcă efortul de a-și umple și goli plămâni era tot o consecință a handicapului său. Își aprinse o țigară și comandă ceva de băut.

— Sărbătorim, spuse.

— Da? Stăm bine, așa, deodată?

— N-aș merge chiar așa departe, spuse. Dar am reușit să suspendăm o adunare a celor de la America First^[31] în Philadelphia. Două mii de fotografii ale lui Herr Hitler au fost găsite în birourile organizatorilor. Dezmințiri furioase, acuzații de înscenare – dar e totuși o mică victorie. Totul se transmite azi prin ONA dacă vreți să preluați informația.

Eva spuse că așa ar trebui. Angus o întreabă care mai e treaba pe la Transoceanic și discutară o vreme fără rețineri despre serviciu, Eva arătându-se dezamăgită de reacția la atacul asupra navei Kearny. Toți cei de la Transoceanic îl consideraseră mană cerească, crezând că șocul provocat va fi mai mare. Îi povesti lui Angus despre poveștile la care lucra acum, toate făcute să stârnească ceva mai multă indignare.

— Dar, spuse Eva, nimeni nu pare deloc îngrijorat. Ei și ce dacă un submarin german ucide 11 marinari ai unui stat neutru?!

— Draga mea, pur și simplu nu vor să aibă de-a face cu nenorocitul nostru de război european. Acceptă asta.

Comandară mușchi de vită și cartofi prăjiți – tot niște englezoi hămesiți rămăseseră – și vorbiră cu o oarecare reținere despre disputa dintre intervenționiști și izolaționiști, despre Părintele Coughlin^[32] și despre comitetul America First, despre presiunile care se făceau de la Londra, despre inerția înnebunitoare a lui Roosevelt și așa mai departe.

— Ce-i cu neprețuitul nostru șef? L-ai mai văzut? Întrebă Angus.

— Azi-dimineață, spuse Eva necugetat. L-am văzut mergând la sediu...

— Credeam că nu e în oraș...

— Avea de mers la un știu ce mare ședință, spuse Eva neluând în seamă unde bătea Angus.

— Am impresia că nu-s foarte mulțumiți de el în ultima vreme...

— Ei niciodată nu-s mulțumiți de el, răspunse Eva fără să se gândească. Așa-i convine. Iar ei nu văd că felul ăsta rebel de a fi e forța lui.

— Ești foarte loială, sunt de-a dreptul impresionat, spuse Angus cu înțelese.

Eva își regretase vorbele din clipa-n care le rostise. Se neliniști dintr-odată, dar, în loc să-și țină gura, continuă să vorbească.

— Am vrut doar să spun că-i plac provocările, îi place să fie incomod. Zice că așa-i ține pe toți gata de acțiune, că lucrează mai bine așa.

— Punct lovit, Eve. Sunt de acord. Hai, fii calmă: nu-i nevoie să te justifici.

Însă ea se întrebă dacă Angus bănuia ceva și era îngrijorată că volubilitatea ei neobișnuită lăsase să se-nțeleagă destule. În Londra era ușor să fii discret, să te ascunzi, dar aici, în New York, le fusese mult mai greu să se întâlnească regulat și în siguranță. Aici, ei, britanicii, săreau în ochi și, mai mult, erau obiectul curiozității localnicilor, cu

războiul lor împotriva naziștilor, alături de ruși, noii lor aliați din mai acel an, în timp ce America privea îngrijorată, dar, altfel, își vedea mai departe de ale ei.

— Și-n rest, cum merge treaba? spuse ea încercând să schimbe subiectul. Începu să-și taie bucata de friptură dintr-odată nemaifiind atât de lihnită. Angus mesteca gânditor, și-apoi parcă se tulbură, ca și cum ar fi ezitat să dea veștile proaste.

— Păi treaba, spuse tamponându-și buzele foarte pedant, treaba-i cam cum a fost mereu. Ca să fiu sincer, nu cred că se va întâmpla ceva. Vorbi despre Roosevelt și despre faptul că acesta nu îndrăznește să supună la vot în Congres decizia intrării în război – era absolut sigur că va pierde. Așa că totul trebuia să rămână confidențial, trebuia făcut în taină, pe la spate. Incredibil câtă influență aveau izolaționiștii, incredibil, zicea Angus.

— Țineți-i pe băieții noștri departe de buclucul ăla european, spuse încercând fără succes să imite accentul american. Ne vor da arme și ne vor ajuta cât pot, atâta timp cât putem rezista. Dar știi și tu... se apucă iar de bucata de friptură.

Eva se simți deodată teribil de neputincioasă, aproape demoralizată, și se întrebă ce rost mai avea toată munca aceea pe care o făceau, dacă lucrurile stăteau într-adevăr așa: stațiile de radio, ziarele, agențiile de presă – influențarea și răspândirea știrilor, a reportajelor, a crainicilor de radio cunoscuți, a magnaților presei, lupta pentru titluri pe prima pagină, toate făcute cu unicul scop de a aduce America în război –, munca aceea de lingușire, de impulsionare, de persuadare, de convingere, la ce bun, dacă tot n-aveau să-l facă pe Roosevelt să acționeze?

— Trebuie să facem tot ce putem, Eve, spuse Angus cu voioșie ca și cum ar fi fost conștient de efectul cinismului său asupra ei și acum voia să-l contracareze. Dar nu-i văd pe yankei intrând în război decât dacă Hitler le declară război

unilateral. Zâmbi mulțumit ca și cum tocmai ar fi aflat că obținuse o mărire de salariu. Trebuie să fim conștienți de asta, spuse cu voce scăzută, trăgând cu ochiul în stânga și-n dreapta, nu suntem chiar foarte populari pe aici. Prea mulți din cei de aici ne detestă, ne urăsc chiar. Îl urăsc și pe Roosevelt – și el trebuie să fie foarte atent.

— Ce naiba, tocmai a fost reales pentru a treia oară.

— Da, mizând pe varianta „O să ne ținem deoparte”.

Eva oftă; nu voia să fie deprimată în ziua aceea; începuse atât de bine.

— Romer spune că se întâmplă lucruri interesante în America de Sud.

— Chiar așa? Angus se prefăcu indiferent, dar Eva simți că interesul lui devenea din ce în ce mai mare. Ți-a dat și detalii?

— Nu. Nimic.

Eva se întrebă dacă nu cumva făcuse iar o gafă. Ce se întâmpla cu ea în ziua aceea? Parcă își pierduse cumpătul, luciditatea. La urma urmei, toți erau niște corbi și toți erau în căutarea următorului stârv.

— Hai să mai luăm un cocteil, spuse Angus. Vorba aia: mâncați, beți și vă veseliți.

∴

Însă după prânzul cu Angus Eva se simți neobișnuit de deprimată, nemaipunând la socoteală îngrijorarea că-i scăpaseră informații, indicii, aluzii despre relația ei cu Romer – amănunte pe care o minte subtilă ca a lui Angus va ști să le pună cap la cap și să-și facă o imagine plauzibilă. Mergând spre Transoceanic, în cealaltă parte a orașului, traversă marile bulevarde – Park, Madison, Fifth –, contemplând panorama, și, văzând peste tot împrejurul ei frenezia, rumoarea și încrederea metropolei, a națiunii aceleia, se gândi că, de-ar fi fost și ea o tânără americană din Manhattan, mulțumită de slujba ei, prețuind

siguranța și oportunitățile ce i se ofereau și având toată viața înaintea ei, poate că, oricât de mult ar fi simpatizat și empatizat cu Marea Britanie și cu lupta acesteia pentru supraviețuire, și ea s-ar fi întrebat: de ce să sacrific toate astea, de ce să riscăm viețile tinerilor noștri, de ce să ne implicăm într-un război murdar și criminal undeva la 3.000 de mile de casă?

La Transoceanic, îl găsi pe Morris ocupat cu traducătorii cehi și spanioli. Îi făcu cu mâna, iar Eva se îndreptă spre biroul ei, gândindu-se că în America păreau să existe toate comunitățile posibile – irlandezi, germani, polonezi, spanioli, cehi, lituanieni etc. –, mai puțin cea britanică. Unde erau americanii de origine britanică? Cine avea să le susțină interesele în fața americanilor irlandezi, a germano-americanilor?

Își petrecu după-amiaza lucrând la dosarul uneia dintre născocirile ei, pentru a se mai înveseli și pentru a-și mai alunga din minte gândurile negre. Cu trei săptămâni în urmă, avusese o discuție cu corespondentul agenției TASS la New York (rusa se dovedi deodată foarte folositoare), în care, prefăcându-se cherchelită, Eva lăsă să-i scape faptul că Royal Navy experimenta un nou tip de torpilă (cu cât se scufunda mai mult, cu atât forța explozivă era mai mare, așa că nu va mai exista niciun loc în care submarinele să se ascundă). Corespondentul TASS se arătă însă sceptic. Două zile mai târziu, Angus plasă și el povestea în New York Post prin intermediul ONA. Corespondentul de la TASS sună să-și ceară scuze și spuse că va transmite știrea la Moscova. De cum a ajuns în ziarele rusești, știrea a fost preluată de cele britanice și de agențiile de presă, care au transmis-o înapoi în SUA. Cercul se închidea astfel. Își aranjă pe birou tăieturile din ziare: *Daily News*, *Herald Tribune*, *Boston Globe*. „O nouă torpilă de adâncime va înlătura amenințarea submarinelor germane”. Acum că povestea apăruse în presa

americană, germanii aveau să-i dea cu siguranță atenție. Poate că submarinele vor primi instrucțiuni să fie mult mai precaute când se vor apropia de convoaie. Poate că echipajele submarinelor vor fi demoralizate. Poate că americanii vor interveni pentru bravii briți... Poate, poate... După Angus, nu era decât pierdere de vreme.

∴

Câteva zile mai târziu, Morris Devereux intră în biroul ei de la Transoceanic și îi dădu un articol decupat din *Washington Post*. Titlu era subliniat: „Un profesor rus se sinucide într-un hotel din Washington”. Eva citi articolul pe sărite: profesorul se numea Aleksandr Nekich. Emigrase în SUA în 1938 împreună cu soția și cele două fiice și fusese de atunci profesor asociat de politică internațională la Universitatea John’s Hopkins. Poliția nu înțelegea de ce s-ar fi sinucis un asemenea om într-un hotel ieftin din Washington.

— Pentru mine nu înseamnă nimic, spuse Eva.

— Ai auzit vreodată de el?

— Nu.

— Prietenii tăi de la TASS ți-au vorbit vreodată de el?

— Nu. Dar aş putea să-i întreb. Era ceva neobișnuit în tonul cu care Morris își puneă întrebările. O anume duritate luase locul afabilității lui obișnuite.

— De ce-i atât de important?

Morris se așeză și păru că se relaxează pentru câteva clipe.

— Nekich, explică el, a fost ofițer superior în NKVD. După procesele staliniste din 1937 a dezertat și a venit în SUA.

— I-au dat titlul de profesor doar de formă. N-a predat niciodată. Se pare că este – mă rog, a fost – o mină de informații în privința infiltrării spionilor sovietici în SUA – făcu o scurtă pauză – și în Marea Britanie... De aceea ne interesa și pe noi.

— Credeam că acum suntem cu toții de aceeași parte, spuse Eva realizând și ea cât de naiv suna ceea ce tocmai spusese.

— Păi, suntem. Dar uită-te la noi, noi ce căutăm aici?

— Corb ai fost, corb rămâi!

— Exact. Trebuie să fii mereu cu băgare de seamă ce pun prietenii la cale.

Un gând îi fulgeră mintea.

— De ce ești tu îngrijorat de moartea rusului ăstuia? Nu era omul tău, nu?

Morris își luă înapoi decupajul din ziar.

— Trebuia să mă întâlnesc cu el săptămâna viitoare. Urma să ne lămurească ce s-a întâmplat în Anglia. Americanii au scos de la el toate informațiile care îi interesau – se pare că avea noutăți mai mult decât interesante pentru noi.

— Prea târziu, nu?

— Da... foarte nepotrivit.

— Ce vrei să spui?

— Păi, arată de parcă cineva n-a vrut ca el să stea de vorbă cu noi.

— Așa că s-a sinucis.

Morris chicoti.

— Sunt ai dracului de buni rusnaccii ăștia. Nekich și-a tras un glonț în cap într-o cameră de hotel încuiată. Avea arma în mână, cheia era în yală, ferestrele închise. Dar ori de câte ori o sinucidere pare mai presus de orice îndoială, de obicei nu e o sinucidere.

Eva se întrebă: oare de ce-mi spune Morris toate astea?

— Îl urmăreau încă din 1938, continuă Morris. Și în cele din urmă au pus mâna pe el. Mare păcat că n-au mai așteptat o săptămână. Zâmbi strâmb, cu amărăciune. Ardeam de nerăbdare să mă întâlnesc cu Mr. Nekich.

Eva nu zicea nimic. Tot ce-i spunea Morris era nou pentru ea. Se întrebă dacă Romer avea de-a face cu aceste întâlniri. Din câte știa, Morris și cu

ea trebuiau să se ocupe doar de Transoceanic. Dar ce știi eu? se gândi.

— Cei de la TASS n-au pomenit nimic de ceva fețe noi prin oraș?

— Mie nu.

— Eve, fă-mi un serviciu – sună-ți amicii ruși, vezi ce se spune despre moartea lui Nekich.

— Bine, dar să știi că-s doar ziaristi.

— Nimeni nu este doar una sau alta.

— Regula lui Romer.

Își pocni degetele și se ridică.

— Povestea ta despre manevrele marinei germane în rada portului Buenos Aires merge de minune. E multă indignare în America de sud, iar protestele se țin lanț.

— Foarte bine, spuse Eva sec. Bănuiesc că fiecare amănunt contează.

— Hai, nu mai fi bosumflată, Eve. Apropo, înălțimea Sa vrea să te vadă. La bufetul Eldorado în 15 minute.

Eva așteptă mai bine de o oră în sala de mese înainte ca Romer să apară. Aceste întâlniri de serviciu i se păreau foarte stranii. Simțea nevoia să-l sărute, să-l mângâie, să-i strângă mâinile într-ale sale, dar în schimb trebuia să se limiteze la cele mai formale politețuri.

— Scuză-mă că am întârziat, spuse așezându-se în fața ei. Știi, mi se întâmplă pentru prima dată în New York, dar cred că am avut o umbră. Poate chiar două. A trebuit să trec prin parc ca să fiu sigur că am scăpat.

— Cine ar fi putut pune să fii urmărit? Eva își întinse piciorul pe sub masă și își frecă vârful pantofului de gamba lui.

— FBI-ul, spuse Romer zâmbindu-i. Cred că Hoover^[33] e îngrijorat văzând cât de mult ne-am extins. Ai văzut BSC. Monstrul Frankenstein. Apropo, ai face bine să te oprești, o să mă stârnești.

Comandă o cafea, Eva mai luă un Pepsi.

— Am o treabă pentru tine.

Eva își acoperi gura cu mâna și îi șopti:

— Lucas, vreau să te văd...

Romer o privi direct în ochi; ea se-ndreptă în scaun.

— Vreau să mergi la Washington. Acolo trebuie să cunoști un tip pe nume Mason Harding. Lucrează la biroul de presă al lui Harry Hopkins.

Știa cine era Harry Hopkins – mâna dreaptă a lui Roosevelt. Oficial era secretar de stat la Comerț, dar în realitate era consilierul lui FDR, trimisul și mediatorul lui, ochii și urechile lui. Era cu adevărat al doilea om ca importanță în stat – cel puțin pentru britanici.

— Deci trebuie să mă întâlnesc cu acest Mason Harding. De ce?

— Ca să te apropii de Biroul de Presă. Spune că vrei să-i iei un interviu lui Hopkins, pentru Transoceanic. Probabil că au să refuze, dar cine știe? Poate ajungi să-l întâlnești pe Hopkins. Dar cel mai important lucru e să-l cunoști pe Harding.

— Și dup-aia?

— Am să-ți spun atunci.

Fu traversată de acel fior plăcut al nerăbdării, întocmai ca atunci când Romer o trimisese la Prenslo. Îi trecu prin minte un gând foarte ciudat: oare am fost sortită să fiu spion?

— Când trebuie să plec?

— Mâine, dar programează-ți întâlnirile de azi.

Îi strecură un petic de hârtie cu un număr de telefon de Washington.

— E numărul lui Harding. Găsește un hotel drăguț. Poate că pic și eu într-o vizită. Washingtonul e un oraș interesant.

Își aminti de întrebările lui Morris.

— Știi ceva despre asasinarea lui Nekich ăsta?

— Cine ți-a spus? întrebă Romer după o infimizezimală pauză.

— Era un articol în *Washington Post*. Morris m-a întrebat dacă prietenii mei de la TASS au ceva de

spus despre asta.

— Ce treabă are Morris cu asta?

— Habar n-am.

Aproape că-i putea auzi celule nervoase lucrând. Mentea lui detectase o legătură, o conexiune, o concordanță ce-i părea nelalocul ei. Până și expresia feței i se schimbă: țuguie buzele, apoi făcu o grimasă.

— De ce ar fi Morris Devereux interesat de un asasinat al NKVD-ului?

— Deci *chiar* a fost un asasinat, nu o sinucidere. Eva ridică din umeri: spunea că trebuia să se întâlnească cu Nekich.

— Ești sigură? Se vedea că Romer găsea treaba asta tare ciudată. Eu ar fi trebuit să mă întâlnesc cu el.

— Poate că amândoi trebuia să vă întâlniți cu el. Asta-i ce mi-a spus mie.

— O să-l sun. Uite, trebuie să plec. Se aplecă spre ea. Sună-mă de-ndată ce ieși legătura cu Harding. Își ridică ceașca de cafea la gură și, peste buza ceștii, îi șopti ceva, vorbe dulci, speră Eva, însă fără să fi înțeles ce-i spunea.

Întotdeauna să-ți acoperi gura atunci când ai un mesaj important de transmis, ca să nu ți se citească pe buze. Era încă una din regulile lui Romer.

— O să-i spunem „Operațiunea Eldorado”, zise Romer. Harding este „Aur”. Puse ceașca pe masă și merse să achite nota.

7. Super-jolie nana

Într-un fel, speram că Hamid își va contramanda ședința din ziua aceea și chiar că va cere să i se schimbe profesorul, dar nu sunase nimeni de la OEP, așa că, de voie, de nevoie, am dus la bun sfârșit lecția cu Hugues nițel distrată, încercând să nu mă gândesc că se apropia ora la care urma să mă întâlnesc cu Hamid. Hugues nu părea să fi sesizat relativa mea stare de agitație și cea mai mare parte a ședinței îmi povesti în franceză despre un abator imens din Normandia pe care îl vizitase cândva și unde aproape întreg personalul era format numai din femei foarte grase.

L-am condus până pe palier, în ușa bucătăriei, și ne-am oprit la lumina soarelui, privind în jos, în grădină. În capătul grădinii, sub platanul uriaș, fuseseră instalate o masă de plastic alb, patru scaune, tot de plastic, și o umbrelă, încă nedeschisă, cu dungi fistic și vișinii, toate noi și toate ale mele. Dl Scott își făcea exercițiile, țopăind împrejurul rondurilor de flori, asemeni unui Rumpelstiltskin în halat alb, strivind pământul sub picioare, de parc-ar fi vrut să-și imprime urma, prin straturile de suprafață, drept în magma clocotitoare de dedesubt. Își flutura brațele și sărea încoace și-ncolo, se dădea când într-o parte, când într-alta și apoi repeta exercițiul.

— Cine este nebunul acela? întrebă Hugues.

— Proprietarul și dentistul meu.

— Îl lași pe hăbăucul ăla să aibă grijă de dinții tăi?

— E cel mai sănătos om pe care l-am întâlnit vreodată.

Hugues își luă la revedere și coborî zgomotos scările. M-am sprijinit cu fundul de balustradă, urmărindu-l pe dl Scott cum trece la obișnuitele exerciții de respirație (atinge genunchii, aruncă brațele înapoi, umple plămânii cu aer) și l-am auzit

pe Hugues dând peste Hamid pe aleea de lângă zidul casei. O ciudățenie a acusticii – tonul vocilor și apropierea peretelui de cărămidă – a făcut să le aud cuvintele de unde stăteam.

— *Bonjour*, Hamid. *Ça va?*^[34]

— *Ça va.*

— E într-o dispoziție ciudată azi.

— Ruth?

— Da, parcă e cu mintea în altă parte.

— Aha.

Tăcere. L-am auzit pe Hugues aprinzându-și o țigară.

— Ți place Ruth? întrebă Hugues.

— Sigur.

— Mie mi se pare sexy, într-un fel englezesc.

— Îmi place foarte mult.

— E o bucățică bună, omule. *Super-jolie nana.*

— Bucățică? Hamid nu reușea să se concentreze.

— Ei, știi tu...

Aici, trebuie că Hugues făcu niște gesturi. Bănuiam că trasa conturul sânilor mei.

Hamid râse ușor nervos.

— N-am remarcat niciodată.

S-au despărțit, iar eu l-am așteptat pe Hamid să urce scările. Mergea cu capul în pământ de parcă se ducea la tăiere.

— Bună dimineața, Hamid.

Privi în sus.

— Ruth, am venit să-mi cer scuze și apoi mă duc la OEP să cer un alt profesor.

L-am liniștit, l-am condus în birou și l-am asigurat că nu mă simțeam jignită, că astfel de încurcături apăreau frecvent între profesori și studenți, mai ales atunci când se întâlneau în ședințe ca acestea, față în față, nemaivorbind că programul OEP necesita sesiuni de studiu îndelungate. Nu era decât o altă încurcătură din aceea, puteam să continuăm fără resentimente, ca

și cum nu s-ar fi întâmplat nimic. Mă ascultă cu răbdare și apoi spuse:

— Nu, Ruth. Eu am fost foarte sincer. Te iubesc.

— Ce rost are? Tu pleci în Indonezia în două săptămâni. Nu ne vom mai revedea niciodată. Hai să uităm totul. Suntem prieteni. Vom rămâne mereu prieteni.

— Nu, trebuie să fiu cinstit cu tine, Ruth. Asta e ceea ce simt. Asta îmi spune inima mea. Știu că tu nu simți același lucru. Dar e datoria mea să-ți spun care-mi erau sentimentele.

— Sunt.

— Sunt.

Am rămas tăcuți câteva momente, Hamid neluându-și o clipă privirea de la mine.

— Și ce-ai să faci? am întrebat. Vrei să ne continuăm lecțiile?

— Dacă nu te deranjează.

— Oricum, hai să vedem cum ne descurcăm. Vrei o ceașcă de ceai? Mor după o ceașcă de ceai...

Peste replica mea neobișnuită, se auziră bătăi în ușă.

Ilse intră și spuse:

— Mă scuzi, Ruth. Unde este ceai? Caut, dar încă Ludger doarme.

Am mers în bucătărie și-am făcut ceai și pentru Ilse și pentru mine și pentru Hamid și pentru somnorosul Ludger.

∴

Bobbie York se prefăcu mai mult decât uimit — își duse mâna la frunte și se clătină de uluială — când am trecut să-l văd pe neanunțate.

— Ce am făcut eu ca să merit asta? mă întrebă în timp ce îmi turna un whisky mic de-al lui. De două ori într-o săptămână. Ar trebui... nici nu știu! Ce-ar trebui să fac? să dansez o gigă? Să tai vițelul cel mare?

— Am nevoie de sfatul tău, am spus cu cel mai lingușitor ton de care eram în stare.

— Unde să-ți publici teza?

— Mă tem că nu. Să-mi spui cum aş putea aranja o întâlnire cu Lordul Mansfield de Hampton Cleeve.

— Aha, se-ngroașă gluma. Scribe-i și cere să ți se facă o programare.

— Nu așa merg lucrurile, Bobbie. Trebuie să am un motiv să-l văd. Omul e trecut de 70 de ani, s-a pensionat; după ce se spune, e un adevărat sihastru. De ce-ar vrea să mă vadă pe mine, o necunoscută?

— Ai dreptate. Îmi dădu paharul și se așeză încetișor. Apropo, cum mai e arsura?

— Mult mai bine, mulțumesc.

— Păi, de ce nu spui că ești ziaristă sau editor și că scrii un eseu despre vreun eveniment în care a fost implicat?

— Sau despre ce a făcut în război.

— Sau despre ce a făcut în război, și mai interesant. Bobbie nu era deloc prost. Bănuiesc că oricum asta te interesează. La urma urmei, ești istoric. Spune-i că scrii o carte și că vrei să-i iei un interviu.

Am chibzuit la propunerea lui.

— Sau să-i spun că scriu un articol pentru un ziar.

— Da, și mai bine. Gâdilă-i orgoliul. Spune-i că e pentru *Telegraph* sau *Times*. Asta l-ar putea provoca.

În drum spre casă, m-am oprit la un chioșc și am cumpărat toate ziarele doar să-mi reîmprospătez memoria. Mă întrebam dacă putea fi atât de simplu, dacă oricine putea pretinde că scrie un articol pentru *Times* sau *Telegraph*. Da, mi-am zis, la urma urmei nici nu mințeam, oricine putea scrie pentru unul din jurnalele astea, dar n-avea nicio garanție că va fi și publicat. Ar fi fost o minciună doar dacă ai pretinde că ți s-a comandat să scrii un articol, când de fapt nu ți s-a cerut așa ceva. Luasem doar *Telegraph*, gândindu-mă că asta era

mai degrabă genul de ziar care l-ar interesa pe un lord, apoi le-am cumpărat și pe celelalte. Trecuse mult timp de când nu mai frunzărisem un morman de ziare englezești. Punându-le unul peste altul, am văzut că era și *Frankfurter Allgemeine Zeitung*. Pe prima pagină era fotografia aceluiași tip pe care-l văzusem și la televizor, acel Baader pe care Ludger pretindea că-l cunoscuse pe vremea când făcea filme porno. Titlul articolului se referea la procesul grupului Baader-Meinhof, care se desfășura în Stammheim. Ziarul apăruse pe 4 iulie, procesul ajunsese în cea de-a o sută douăzecea zi. L-am adăugat la maldărul meu de ziare. Întâi Ludger picase ca din cer, apoi misterioasa Ilse; trebuia să mă pun iar la curent cu ultimele știri din lumea terorismului urban german. Am ajuns acasă cu toată bibliografia aceea și, în aceeași seară, după ce l-am culcat pe Jochen (Ludger și Ilse ieșiseră într-un pub, să bea ceva), i-am scris o scrisoare lui Lucas Romer, baron de Hampton Cleeve, membru al Camerei Lorzilor, solicitând un interviu pentru un articol, pe care urma să-l public în *Daily Telegraph*, despre rolul Serviciilor Secrete în cel de-al Doilea Război Mondial. M-am simțit foarte straniu scriind: „Stimate Lord Mansfield”, știind că-i scriu bărbatului care fusese amantul mamei mele. Am fost foarte scurtă și la obiect – era interesant de văzut ce răspuns avea să-mi dea, dacă avea să-mi dea vreunul.

Povestea Evei Delectorskaia

Washington DC, 1941

Eva Delectorskaia îl sună pe Lucas Romer în New York.

— Am dat de aur, spuse și închise imediat.

I-a fost foarte ușor să stabilească o întâlnire cu Mason Harding. Eva luase trenul de la New York la Washington și se cazase la London Hall Apartament Hotel la intersecția străzilor 11th și M. Și-a dat seama că, inconștient, trăgea la hoteluri care îi aduceau cumva aminte de Anglia. Apoi se gândi că, dacă ajungea să-și facă un obicei din asta, atunci trebuia să-l schimbe – o altă regulă de-a lui Romer –, dar tare îi plăcea apartamentul de o cameră, cu o bucătărie așa de mică, de-ai fi zis că-i a unei galere, cu răcitor și cu dușul curat lună.

Făcuse rezervare pentru două săptămâni și, de cum despachetă bagajul, sună la numărul pe care i-l dăduse Romer.

— Mason Harding.

Se prezentă, spunând că lucrează pentru Transoceanic Press, la New York și că ar dori să-i ia un interviu domnului Hopkins.

— Mă tem că dl Hopkins nu se simte foarte bine, spuse Harding. Apoi, după o scurtă pauză, întrebă:

— Sunteți englezoaică?

— Cam așa ceva. Sunt pe jumătate rusoaică.

— Un amestec periculos.

— Pot să trec pe la biroul dumneavoastră? Poate aveți și alte știri care să ne intereseze. Agenția noastră are foarte mulți cititori în America de Sud sau America Latină. Harding se arătă foarte docil și propuse să se întâlnească a doua zi după-amiază.

∴

Mason Harding era un bărbat tânăr, de vreo treizeci, treizeci și ceva de ani, presupuse Eva. Părul castaniu și-l purta tuns școlărește și pieptănat cu o cărare foarte riguroasă. Luase-n greutate, iar trăsăturile lui frumoase și fine erau atenuate de un strat de grăsime, mai ales pe pomeți și pe maxilar. Purta un costum cafeniu deschis, iar pe biroul lui se afla o plăcuță pe care scria: „Mason Harding III”.

— Deci, spuse, poftind-o să ia loc și măsurând-o din cap până-n picioare, lucrați pentru Transoceanic. Nu pot spune că am auzit de agenția dumneavoastră.

Eva îi prezentă foarte pe scurt și aproximativ agenția, acoperirea și numărul de cititori ai acesteia. Harding dădea din cap, părând convins de ceea ce auzea. Eva îi spuse că fusese trimisă la Washington ca să ia interviuri câtorva oficiali importanți ai noii administrații.

— Sigur, unde stați?

Eva îi spuse, apoi Harding îi puse câteva întrebări despre război și despre Londra, o întrebă dacă fusese acolo în timpul blitzkriegului. Apoi își privi ceasul.

— Vreți să mergem să bem ceva? Cred că zilele astea programul nostru e până pe la cinci.

Au ieșit din clădirea Departamentului de Comerț – o imensă, monstruoasă construcție, a cărei fațadă părea mai mult a unui muzeu decât a unui departament de stat –, și, cale de câteva cvartale, au mers pe 15th Street până la un bar întunecat pe care îl știa Mason – „Te rog, spune-mi Mason”. Odată înăuntru, la sugestia lui Harding au comandat whisky Macs. Era o zi rece, așa că nu strica să se încălzească puțin. Eva puse, din obligație, câteva întrebări despre Hopkins, iar Mason îi dădu câteva informații neimportante, mai puțin aceea că lui Hopkins i se scosese jumătate de stomac, după ce, cu câțiva ani în urmă, fusese diagnosticat bolnav de cancer. Mason nu uită să

pomenească de admirația întregului său departament, și-n genere a administrației Roosevelt, pentru curajul și determinarea englezilor.

— Trebuie să înțelegi, Eve, spuse savurându-și al doilea whisky, că e incredibil de greu atât pentru Hopkins, cât și pentru FDR să facă mai mult decât fac. Dacă ar fi după noi, am fi acolo, în tranșee, luptând cot la cot cu voi împotriva nenorociților de naziști. Mai vrei unul? Hei, băiete! făcu semn chelnerului să mai aducă un pahar. Dar, înainte de a intra în război, trebuie să câștigăm votul Congresului. Iar Roosevelt știe că nu va obține votul Congresului. Cel puțin, nu acum. Trebuie să se întâmple ceva ca atitudinea oamenilor să se schimbe. Ai participat vreodată la o întâlnire a celor de la America First?

Eva a răspuns că da, fusese. Și-l amintea foarte bine pe preotul de origine irlandeză ce aruncase asupra mulțimii adunate acolo un potop de vorbe despre samavolniciile și fățarnicia britanicilor. Optzeci la sută dintre americani se opuneau intrării în război. America intervenise și în Marele Război și nu se alesese decât cu depresiunea economică. SUA era acum în afara oricărui pericol; chiar nu era nevoie să ajute iar Marea Britanie. Anglia era moartă și îngropată; n-avea niciun rost să irosești banii și viețile americane pentru a-i salva pielea, și așa mai departe. Mulțimea aclama în delir.

— Trebuie să vezi problema în ansamblu, spuse Mason pe un ton resemnat și apologetic, de parcă tocmai ar fi diagnosticat o boală incurabilă. Nu-mi doresc o Europă fascistă, Doamne ferește, mai mult ca sigur noi am fi următorii pe listă. Problema e că nimeni altcineva nu pare să vadă lucrurile în felul ăsta.

Discuția continuă în același ton și, dintr-una, într-alta, Eva află că Mason era însurat și avea doi copii, doi băieți, Mason jr. Și Farley și că locuia în Alexandria. După al treilea whisky Macs, o întreabă

ce face sâmbătă. Eva îi spuse că nu avea nimic planificat, așa că el se oferă să-i arate orașul. Oricum trebuia să treacă pe la birou să mai pună la punct niște lucruri.

Așa că sâmbătă de dimineață, Mason a luat-o din fața hotelului în berlina lui șmecheră și verde și au făcut un tur al celor mai importante obiective ale orașului. Au văzut Casa Albă, monumentul lui Washington, Lincoln Memorial, Capitoliul și în cele din urmă Galeria Națională. Apoi au prânzit la Du Barry, un restaurant pe Connecticut Avenue.

— N-aș vrea să te mai rețin, spuse Eva după ce Mason plăti consumația. Nu trebuie să ajungi și la birou?

— Pe naiba, poate să mai aștepte până luni. Oricum voiam să te duc la Arlington.

O lăsă la hotel puțin înainte de șase. Îi spuse să treacă luni după-amiază pe la biroul lui când probabil că va avea vești despre starea de sănătate a lui Hopkins și îi va putea spune dacă și când era disponibil pentru interviul pe care-l dorea. Și-au strâns mâna, Eva mulțumind călduros pentru acea „zi extraordinară”. Apoi urcă în cameră și îi telefonă lui Romer.

Luni seara, Mason Harding încercă să o sărute. După întâlnirea din biroul lui – „Din păcate, încă nu poți vorbi cu Harry” – au mers la barul unde mai fuseseră și Mason bău mai mult decât era cazul. Când au ieșit, ploua în rafale, așa că s-au adăpostit sub streășină unui magazin. Când ploaia se mai domoli o luară la fugă spre mașina lui. Eva găsi puțin ciudat faptul că Mason se pieptănă înainte să pornească motorul și s-o ducă la hotel. Și-n timp ce-și lua la revedere, el se repezi spre ea, iar Eva, întorcându-și fața la timp, îi simți buzele pe obraz, pe gât.

— Mason, pentru numele lui Dumnezeu, îl împinse.

Mason se retrase și înțepeni în scaun, holbându-se la volan.

— Eve, mă simt foarte atras de tine, spuse îmbufnat, ca și cum exact asta era explicația pe care dorea ea s-o audă.

— Sunt sigură că și soția ta e foarte atrasă de tine.

Suspină și corpul i se relaxă. Stătea ca un om obosit, plictisit deja de conversația care încă nici nu începuse.

— Hai, Eve, s-o lăsăm baltă. Amândoi știm despre ce-i vorba aici. Să nu ne prefacem că nici usturoi n-am mâncat, nici gura nu ne miroase. Ești o femeie foarte frumoasă. Situația mea familială n-are nicio legătură cu asta.

— Te sun luni, spuse Eva și deschise portiera mașinii.

Mason se repezi, îi apucă mâna înainte ca ea să coboare și i-o sărută. Eva se smulse, dar Mason nu voia să-i dea drumul.

— Trebuie să plec din oraș vreo două zile, merg la Baltimore. Hai să ne întâlnim acolo, la hotelul Allegany, la 6.00 p.m.

Eva nu spuse nimic, își smulse mâna din strânsoare și ieși din mașină.

— La hotelul Allegany, repetă el. Pot să-ți aranjez întâlnirea cu Hopkins.

— Aurul e curat și strălucitor, zise Eva. Mai că tâșnește căldură din el.

— Foarte bine, spuse Romer.

În receptor, Eva auzea vocile mai multor bărbați vorbind lângă el.

— E totul în ordine? întrebă ea.

— Sunt la birou.

— Ar vrea să fac o prezentare la hotelul Allegany, în Baltimore, mâine, marți, la 6.00 seara.

— Să nu spui și să nu faci nimic. Vin eu acolo. Ne vedem mâine dimineață.

Romer ajunse la Washington la 10. Eva a fost anunțată de la recepție că era acolo și coborî în hol. Inima-i bătea să-i sară din piept, căutându-l

din ochi de jur-împrejur; surprinsă de propriile-i reacții, încerca să se calmeze.

Romer stătea pe o canapea, într-un colț, însă din păcate mai era un bărbat cu el, care-i fu prezentat sec drept Bradley. Individul era mic, uscățiv, negricios, cu un rânjete ce-i mijeia în colțul gurii când și când.

Văzând-o, Romer se ridică să o întâmpine. Își strânseseră mâinile, apoi el o duse în altă parte a holului. Când se așezară, ea-i luă pe furiș mâna într-ale ei.

— Lucas, iubituie...

— Nu mă atinge.

— Scuză-mă. Cine e Bradley?

— Un fotograf care lucrează pentru noi. Ești gata? Ar trebui să mergem.

Au luat un tren din Union Station. Cu Bradley pe bancheta din fața lor, au vorbit foarte puțin, aproape deloc, cât ținu călătoria. Ori de câte ori Eva se uita la el, Bradley îi arunca rânjetele lui scurt, de parcă ar fi fost un tic nervos. Așa că prefera să se uite pe geam la frunzele îngălbenite ale toamnei. Bine că era o călătorie scurtă. În gara Baltimore, Eva îi spuse înțepată lui Romer că avea chef de-un sandviș și de-o cafea, așa că Romer îi zise lui Bradley s-o ia înainte și să-i aștepte la hotelul Allegany. În cele din urmă, au rămas singuri.

— Ce se întâmplă? întrebă Eva imediat ce se așezară într-un colț al bufetului gării, știind deja răspunsul. Geamul era aburit, iar Eva desenă un hublou cu dosul palmei. Prin golul luminos se zărea strada aproape pustie, doar câte-un trecător ici-colo și-un negru ce vindea flori.

— Ne trebuie o fotografie cu tine și cu Harding intrând în hotel. Și încă una, cu voi doi ieșind de-acolo a doua zi, dimineața.

— Aha... i se făcu rău, i se făcu greață deodată, însă insistă: De ce?

Romer oftă și se uită în jur înainte să-i apuce mâinile pe sub masă.

— Oamenii nu-și trădează țara decât din trei motive, spuse calm și grav, anticipând întrebările Evei.

— Și care sunt acestea?

— Banii, șantajul și răzbunarea.

Eva medită câteva clipe întrebându-se dacă nu cumva asta era încă una din faimoasele reguli ale lui Romer.

— Banii, răzbunarea și șantajul.

— Eva, știi foarte bine ce se întâmplă. Știi foarte bine ce trebuie făcut că domnul Harding să ne fie așa, deodată, foarte util.

Știa. Și se gândi la doamna Harding, la banii ei, la Mason jr. Și la Farley.

— Tu ai pus asta la cale?

— Nu.

Îl privi. Mincinosule, se putea citi în ochii ei.

— Eva, asta ni-i meseria. Nu-ți dai seama cum se va schimba totul după asta. Am avea pe cineva în biroul lui Hopkins, pe cineva foarte aproape de el. Tăcu câteva clipe. Iar aproape de Hopkins înseamnă și aproape de Roosevelt.

Eva își puse o țigară în gură pentru a deruta eventualii cititori de buze și spuse:

— Deci trebuie să mă culc cu Harding pentru ca SIS să afle ce au de gând Hopkins și Roosevelt.

— Nu trebuie să te culci cu el. Dacă avem fotografiile, nu ne mai trebuie alte argumente. Cu puțină delicatețe, poți să te eschivezi cum vrei.

Eva se forță să râdă, un râs sec, neconvingător.

— Delicatețe, frumos cuvânt! A, știu, aș putea să-i spun că sunt la ciclu, nu-i așa?

Romer nu era deloc amuzat.

— Te porți prosteste acum. Mă dezamăgești. Aici nu e vorba de sentimentele tale. Știi ce te așteaptă când ni te-ai alăturat. Se lăsă pe spate în scaun: dacă vrei să te retragi, îmi spui și gata.

Eva nu zise nimic. Se gândea la ce o aștepta. Se întreba dacă era în stare să facă ce-i cerea Romer. Și se mai întreba ce simțea el; părea rece și imperturbabil.

— Tu cum te-ai simți? Dac-aș face-o...

Răspunse imediat, sec.

— Avem o treabă de făcut.

Eva încercă să nu arate cât de mult suferea, cât de mult o răniseră cuvintele lui. Erau atâtea alte lucruri pe care le-ai fi putut spune, se gândi, atâtea alte cuvinte ce mi-ar fi ușurat situația.

— Gândește-te că nu-i decât o altă misiune, continuă Romer pe un ton mai blând, de parcă i-ar fi putut citi gândurile. Sentimentele n-au ce căuta aici. S-ar putea ca până la sfârșitul acestui război să trebuiască să faci lucruri mult mai neplăcute. Își acoperi gura cu mâna: N-ar trebui să-ți spun asta, dar presiunile Londrei sunt imense. BSC nu are decât o singură sarcină, însă una crucială: să convingă SUA că e în interesul lor să se implice în război. Nimic altceva, pur și simplu: aduceți America în război! Îi reaminti că trecuseră trei luni de la prima întâlnire a lui Churchill cu Roosevelt. Ne-am pricopsit cu minunata, mult trâmbițata Atlantic Charter și cu ce ne-am ales? Cu nimic. Ai văzut ziarele de-acasă: unde sunt yankeii? Ce-i reține pe yankei? Trebuie să ne apropiem mai mult. Trebuie să ne strecurăm înăuntrul Casei Albe. Iar tu poți să pui umărul. Pur și simplu așa stau lucrurile.

— Dar ce crezi *tu* despre asta?

Desigur, nu era întrebarea potrivită; îl văzu schimbându-se la față, însă trebuia să fie dură, voia să-i pună în față realitatea a ceea ce i se cerea ei să facă.

— Ce simți *tu* la gândul că eu și Mason vom fi în același pat?

— Eu nu vreau decât să câștigăm războiul ăsta. Sentimentele mele nu-s importante.

— Bine atunci, spuse Eva rușinată și furioasă că era rușinată. O să fac ce-am să pot.

∴

La șase când sosi Mason, Eva aștepta în holul hotelului. O sărută pe obraz și se înregistră la recepție ca domnul și doamna Avery. Îi simți nervozitatea, așteptând la recepție. Își dădu seama că adulterul nu era o obișnuință în viața lui Mason Harding. În timp ce el completa în registru, Eva privi în jur; știa că undeva pe acolo era Bradley, fotografiind totul. Mai târziu, cineva îl va mitui pe recepționar pentru o copie a înregistrării. Urcară în cameră și, de cum plecă băiatul de serviciu, Mason o sărută pasional, îi atinse sânii, îi mulțumi că acceptase să-l întâlnească, îi spuse că era cea mai frumoasă femeie pe care o întâlnise vreodată. Au cinat devreme în restaurantul hotelului. Aproape tot timpul cât au luat masa, Mason, calm, dar convingător, o denigra pe nevastă-sa, cu tot cu familia ei, pentru că, zicea el, din cauza banilor îl aveau la mână. Eva și-a dat seama că văicăreala asta o ajuta să nu se gândească dinainte la ce urma să se întâmple, să-și recapete sângele rece. Oamenii își trădau țara doar pentru trei motive, spusese Romer. Iar Mason Harding era pe cale să facă primul pas pe acest drum îngust și sinuos al trădării.

Amândoi au băut mai mult decât era cazul, din motive diferite, presupunea Eva, dar cert e că atunci când au urcat în camera lor, își simți capul învârtindu-se de atâta alcool. Mason o sărută în lift, cu limba. Ajunși în cameră, Harding a comandat o sticlă de whisky și, de-ndată ce i-a fost adusă, începu să o dezbrace pe Eva. Eva schiță un zâmbet, mai bău puțin și se gândi că tot e bine că nu-i urât sau violent, Mason era doar un prostănac care voia să-și înșele nevasta. Spre surprinderea ei, constată că era capabilă să treacă la sentimente mai bune. E doar o misiune, una pe care doar eu o pot face.

În pat, Mason se strădui, fără să reușească, să se controleze și îi fu rușine de cât de repede ejaculase, dând vina pe prezervative. Eva încercă să-l liniștească, spunându-i că era mai important că se aflau acolo, împreună. Mason mai bău puțin și încercă iar, dar tot fără succes. Eva-l consolă din nou, lăsându-se mângâiată și îmbrățișată, culcușindu-se în brațele lui, simțind că se-nvâрте camera de la cât băuse.

— Nu crezi că-ntotdeauna iese aiurea prima dată?

— Întotdeauna, răspunse Eva, dându-și seama că nu-l urăște, ba mai mult, simțind compasiune pentru el, gândindu-se ce va spune când, peste o zi, două, cineva – nu Romer – se va apropia de el și îi va spune: „Bună ziua, d-le Harding, știți, avem niște fotografii pe care soția și socrul dumneavoastră ar fi foarte interesați să le vadă...”

Harding adormi repede, iar Eva se depărta de el în cealaltă jumătate de pat. Reuși să adoarmă și ea, dar se trezi devreme, făcu o baie, spălându-se bine, înmuindu-se în apă, apoi comandă micul dejun înainte să se trezească Mason, să preîntâmpine astfel orice alt elan amoros. Mason se trezi mahmur și indispus, probabil simțindu-se vinovat, era iritat și monosilabic. Îl lăsă să o sărute din nou înainte de a coborî în hol.

Cât achită el nota de plată, în bani gheață, Eva rămase aproape de el, luându-i o scamă de pe haină. Aproape că putea auzi declicul aparatului lui Bradley. Afară, în stația de taxiuri, Mason parcă se trezi, conștient de ceea ce făcuse și deveni dintr-odată rece, formal.

— Eu am niște întâlniri? Tu ce-ai să faci?

— Eu mă întorc în oraș, spuse Eva. Am să te sun. Nu-ți face griji, data viitoare va fi mai bine.

Promisiunea asta parcă-l mai însufleți și-i zâmbi tandru Evei.

— Merci, Eve. Ai fost fantastică. Ești frumoasă. Sună-mă săptămâna viitoare. Trebuie să merg cu

copiii... se opri. Sună-mă săptămâna viitoare. Miercuri.

O sărută pe obraz, iar Eva auzi în mintea ei încă o dată zgomotul aparatului foto. Țac! Când se întoarse la London Hall Hotel, o aștepta un mesaj – un bilețel strecurat pe sub ușă:

„ELDORADO s-a încheiat”.

∴

— O, te-ai întors, spuse Sylvia revenind de la serviciu și găsim-o pe Eva pe un scaun în bucătăria apartamentului lor. Cum a fost la Washington?

— Plictisitor.

— Credeam că stai vreo două săptămâni.

— Nu era nimic de făcut pe-acolo. Un nesfârșit șir de conferințe neimportante de presă.

— Ceva bărbați drăguți? întrebă Sylvia cu o căutătură ridicol de poficioasă.

— Aș fi vrut eu. Doar un subsecretar de la Agricultură sau cam așa ceva, un gras, care mi-a făcut avansuri...

— M-aș fi mulțumit și cu atâta, spuse Sylvia și se îndreptă spre dormitorul ei, dându-și jos haina.

Uneori Eva se uimea pe sine cât de ușor și de spontan putea să mintă. Gândește-te că toată lumea te minte tot timpul, zicea Romer, în felul ăsta nu poți greși.

Sylvia se întoarse, deschise frigiderul și scoase o carafă mică de Martini.

— Sărbătorim, zise, dar pe loc făcu o față de parcă și-ar fi cerut iertare. Scuze, nu-i... cel mai fericit termen. Nemții au mai scufundat un distrugător american, Reuben Jones, o sută cincisprezece morți. Știu că nu-i chiar un motiv de bucurie, dar...

— Dumnezeule, o sută cincisprezece...

— Exact. Asta trebuie că va schimba totul. De-acum nu mai pot sta pe margine.

Deci s-a terminat și povestea cu Mason Harding, se gândi Eva. Deodată îi veni în minte imaginea lui

Mason ce-și scotea chiloții jenat, cu scula ițindu-se de sub un început de burtă, venind apoi să se așeze pe pat, manevrând neîndemânatic foiața prezervativului. Își dădea seama că se putea gândi la toate astea fără resentimente, rece, detașată. Romer ar fi fost mulțumit de ea.

În timp ce turna Martini pentru amândouă, Sylvia îi povesti că Roosevelt ținuse un discurs războinic, ca la carte, care avea să pună lucrurile în mișcare, cel mai dur din 1939 încoace, spunând că „adevăratul război” începuse.

— A, da, zise, sorbind din pahar, și a mai prezentat și o minunăție de hartă, ceva hartă a Americii de Sud. Și cum pun naziștii la cale s-o împartă în cinci noi mari teritorii.

Eva n-o asculta decât pe jumătate, însă entuziasmul Sylviei stârni în ea un puseu scurt de încredere, un ciudat sentiment de trecătoare exaltare. În cei doi ani de când era în echipa lui Romer, asemenea puseuri a tot avut. Își tot spunea că aceste reacții instinctive trebuie tratate cu circumspecție, însă nu le putea împiedica să sporească în mintea ei, ca și cum a lua dorințele drept realitate era o trăsătură înnăscută în ființa umană – gândul că lucrurile nu pot decât să se îndrepte spre mai bine e adânc înfipt în mințile oamenilor. Luă o înghițitură din băutura rece: poate că asta e pur și simplu definiția optimistului, își zise. Poate că pur și simplu asta sunt eu: o optimistă.

— Ei, poate așa ajungem undeva, spuse Eva, dând peste cap restul de Martini bine frapat, cedând optimismului ei și gândindu-se că, dacă americanii intră în război, atunci trebuie că vom câștiga. America, Britania și Imperiul ei și Rusia: nu mai era decât o chestiune de timp.

— Hai să mâncăm mâine în oraș, îi spuse Sylviei în timp ce mergeau să se culce. Ne suntem datoare cu o mică petrecere.

— Nu uita că ne luăm la revedere de la Alfie.

Eva își aminti că Blytheswood avea să părăsească postul de radio urmând să se întoarcă la Londra, la Casa Electra, stația de goniometrie a GC & CS din subsolul Biroului de Transmisiuni radio și prin cablu.

— Apoi o să mergem să dansăm, spuse. Chiar am chef de dans, își zise, dezbrăcându-se și încercând să uite de Mason Harding și de atingerea mâinilor lui pe trupul ei.

∴

A doua zi, la birou, Morris Devereux îi arătă o stenogramă a discursului lui Roosevelt. Eva îl luă și-l răsfoi până ajunse la paragraful crucial:

„Am intrat în posesia unei hărți secrete, citi, făcută în Germania de guvernul lui Hitler. Este o hartă a Americii de Sud așa cum vrea Hitler s-o reorganizeze. Topografii din Berlin au împărțit America de Sud în cinci state vasale... De asemenea, au aranjat lucrurile în așa fel, încât unul dintre aceste state marionetă să includă Republica Panama și calea noastră vitală, Canalul Panama... Această hartă vădește intențiile naziștilor nu doar în privința Americii de Sud, ci și pe cele referitoare la SUA”.

— Ei da, îi spuse lui Devereux, argumentele-s destul de solide, nu crezi? Dacă aș fi americană, nu m-aș simți tocmai în largul meu. Ba aș fi nițel îngrijorată, nu?

— Să sperăm că îți împărtășesc și ei sentimentele, nu mai zic de scufundarea distrugătorului Reuben Jones. Știu și eu, n-ar mai trebui să doarmă așa de liniștiți, îi zâmbi. Cum a fost la Washington?

— Bine. Cred că mi-am făcut o relație importantă în biroul lui Hopkins, îi răspunse cu dezinvoltură. Un atașat de presă. Cred că-i putem vinde toate poveștile noastre.

— Interesant. I-a scăpat ceva?

— Nu, nu chiar, spuse ea precaută. A fost mai degrabă descurajant: Congresul a strâns rândurile

împotriva intrării în război. Mâinile lui Roosevelt sunt legate, și așa mai departe. Dar am să-i trimit traducerile tuturor articolelor spaniole...

— Bună idee, zise Morris făcând un gest vag, după care plecă.

Eva rămase pe gânduri. Morris părea din ce în ce mai interesat de activitatea ei și de deplasările ei. Dar de ce n-o întrebase numele atașatului de presă pe care-l prinsese în gheare. Asta era ciudat... Să fi știut deja cine era?

Merse la birou și verifică noutățile. Un ziar din Buenos Aires, *Critica*, preluase povestea ei despre manevrele navale germane în largul coastelor atlantice ale Americii de Sud. De-acum, făcuse o breșă; rescrise articolul, adăugându-i data apariției lui în Buenos Aires, și îl transmise tuturor corespondenților agenției Transoceanic. Îl sună pe Blytheswood la WRUL și folosind codul de urgență – „Domnule Blytheswood, aici e dra Dalton” – îi spuse că avea o poveste interesantă din Argentina. Blytheswood răspunse că ar fi într-adevăr interesant, dar că trebuia să vină din America înainte să poată fi transmisă peste tot în jurul lumii. Așa că trimise o cablogramă lui Johnson în Meadowville și lui Witoldski în Franklin Forks, semnată pur și simplu „Transoceanic”, adăugând câteva pasaje importante din discursul lui Roosevelt. Știa că cei doi vor bănuî că ea e autoarea poveștii. Însă, dacă oricare dintre cei doi ar fi preluat știrea din *Critica*, atunci Eva ar fi putut s-o refacă drept știre transmisă de un post de radio american independent. Și astfel, ficțiunea avea să se perpetueze, căpătând greutate și semnificație – mai multe date de publicare, mai multe surse confirmându-i cumva apariția ca pe un fapt, fără să dezvăluie însă originile ei în mintea Evei Delectorskaia. În cele din urmă, unul din marile ziare americane avea s-o preia (probabil cu puțin ajutor din partea lui Angus Woolf), iar Ambasada

germană va fi nevoită să anunțe Berlinul. Vor urma dezmințiri, ambasadorii vor fi chemați pentru a da explicații, iar asta va genera noi povești pe care Transoceanic avea să le șlefuiască și să le transmită corespondenților. Eva avu un mărunț sentiment de mândrie și putere, gândindu-se la viața următoare a scornelii ei – se gândea la ea însăși ca la un păianjen micuț, adăstând în centrul unei pânze complicate și întinse de aluzii, jumătăți de adevăruri și invenții. Însă de-ndată roși sub valul fierbinte al amintirii; dintr-odată rememoră stânjenită noaptea petrecută cu Mason Harding și bâjbâielile deplasate ale acestuia. Războaiele vor fi întotdeauna „murdare”, asta spunea Romer mereu, ca să le câștigi nu trebuie să te dai înapoi de la nimic.

∴

Mergea spre casă pe lângă Central Park South privind copacii deja îngălbeniți și arămii în toamna târzie, când își dădu seama că pașii ce se auzeau în urma ei călcau în aceeași cadență. Era unul din trucurile învățate la Lyne – era aproape la fel de eficient ca atunci când cineva te bătea pe umăr. Se opri să-și aranjeze curelușa pantofului și, aruncând o privire distrată în jur, îl văzu pe Romer la trei-patru pași în spatele ei, uitându-se atent în vitrina unui bijutier. Apoi el se întoarse și plecă în direcția din care venise. După un răstimp, Eva îl urmă pe Sixth Avenue până când îl văzu intrând într-un bufet mare. Se puse și ea la coadă, ceva mai în spatele lui, și-l urmări comandând un sandviș și o bere și apoi așezându-se într-un colț aglomerat. Eva își luă o cafea și merse la el.

— Salut, pot să mă așez?

Se așeză.

— Foarte clandestin, zise ea.

— Toți trebuie să ne luăm măsuri de precauție în plus, răspunse Romer. Verifică totul de două, de trei ori. Ca să fiu sincer, suntem un pic îngrijorați că prietenii noștri americani sunt curioși să afle ce

punem la cale. Cred că ne-am întins prea mult, dată fiind mărimea afacerii, nu mai e posibil să ne ignore. Așa că: mai multă silință, mai multe piste false! Atenție mare la umbre, la persoane binevoitoare, la sunetele ciudate din receptor. Nu e decât o bănuială, dar cred că toți am devenit cam comozi.

— Așa e, spuse Eva privindu-l cum mușcă din sandvișul acela enorm. În Albion, se gândi ea, nu se mai văzuse ceva atât de mare. Romer mestecă și înghiți, înainte să vorbească: Voiam să-ți spun că toată lumea e foarte mulțumită în ce privește Washingtonul. Eu am primit toate laudele, dar voiam să știi că te-ai descurcat bine, Eva. Foarte bine. Să nu crezi că mi-am asumat eu meritele. Chiar n-am făcut asta...

— Mulțumesc, zise ea, dar nu simțea deloc căldura satisfacției de sine.

— Acum avem băiatul nostru de aur acolo.

— Foarte bine, spuse Eva. A fost...

— Da, a fost activat ieri.

— Aha.

Eva se gândi la Mason: avea în fața ochilor imaginea cuiva care întindea fotografii pe masă înaintea obrazului său palid. Îl vedea chiar plângând. Mă-ntreb ce crede el despre mine acum?

— Și dacă mă sună? întrebă.

— N-o să te sune. Romer făcu o pauză, apoi spuse: niciodată n-am fost mai aproape de marele șef. Și asta numai datorită ție.

— Poate că n-o s-avem mult timp nevoie de el, sugeră Eva într-o doară, ca pentru a-și domoli sentimentul crescând de vinovăție, pentru a reduce mocirla în care simțea că se afundă din nou.

— De ce spui asta?

— Mă gândesc la povestea cu Rueben Jones.

— Nu pare să fi adus vreo schimbare semnificativă în rândul opiniei publice, spuse Romer destul de sarcastic. Oamenii par mai

interesați de rezultatul meciului dintre Army și Notre-Dame.

Eva nu putea înțelege.

— De ce? Pentru numele lui Dumnezeu, sunt o sută de tineri marinari morți...

— Scufundarea navelor americane de către U-booturi i-a atras în războiul trecut, spuse el lăsând două treimi din sandviș pe masă și declarându-se învins. Iar americanii nu uită ușor. Zâmbi, însă zâmbetul lui aducea mai mult cu o grimasă. Se comportă ciudat în seara asta, își zise Eva, aș putea spune că e aproape furios.

— Nu vor să intre în războiul ăsta, Eva. Indiferent ce crede președintele, Harry Hopkins sau Gale Winant. Arată către mulțimea din bufet: bărbații și femeile cu ziua de muncă încheiată, copiii râzând, vorbind, cumpărând sandvișuri imense și băuturi carbogazoase.

— Viața-i bună aici. Ei sunt fericiți. De ce să strice tot ce au intrând într-un război ce se desfășoară la 3.000 de mile distantă? Tu ai face-o?

Eva n-avea un răspuns pregătit, nu unul convingător.

— Dar povestea asta cu harta? întrebă simțind însă că pierde disputa aceea. Nu schimbă nimic? întrebă de parcă ar fi vrut să se convingă pe sine. Și discursul lui Roosevelt? Nu pot nega că războiul se apropie de ei. Panama – e în curtea lor.

Îl văzu pe Romer îngăduindu-și un zâmbet subțire la izbucnirea ei pătimasă.

— Mda, trebuie să recunosc că suntem chiar mulțumiți de povestea asta cu harta. Nu ne așteptam să meargă atât de ușor și atât de eficient.

Eva lăsă să treacă câteva clipe înainte de a-și rosti întrebarea, încercând să pară cât mai indiferentă:

— Vrei să spui că-i a noastră? Harta-i a noastră – asta vrei să spui?

Romer o privi cu o urmă de mustrare în privire, de parcă o ducea mintea prea încet, rămânând

codaşa clasei.

— Bine-nţeles. Uite care-i povestea: un curier german şi-a făcut zob maşina în Rio de Janeiro. Un tip neprevăzător. L-au dus la spital. În servieta lui era harta asta uluitoare. Chiar prea frumos, nu? Eu am avut mari dubii, însă prietenii noştri au înghiţit-o pe nemestecate.

Apropo, vreau ca mâine Transoceanic să transmită povestea asta peste tot. La guvernul american, la Washington DC. Ai ceva de scris?

Eva răscoli prin poşetă după creion şi carnetel şi stenografie tot ce-i spuse Romer: cinci noi ţări pe harta Americii de Sud aşa cum apăreau pe harta lui Roosevelt. Noua Argentina includea Uruguayul, Paraguay-ul şi jumătate din Bolivia; Chile primea cealaltă jumătate a Boliviei şi Peru cu totul. „Noua Spanie” se compunea din Columbia, Venezuela, Ecuador şi, foarte important, canalul Panama. Numai Brazilia rămânea cam cum fusese.

— Trebuie să spun că era o mândreţe de document – *Argentinien, Brasilien, Neu Spanien* – înţesat de rutele aeriene propuse de Lufthansa. Chicoti.

Eva îşi băgă carnetul în poşetă, profitând de acest răgaz pentru a păstra tăcerea câteva clipe, cântărind povestea asta şi dându-şi seama că naivitatea ei încă îi mai făcea probleme – poate că era prea uşor de dus de nas? Să nu crezi nimic, zicea Romer, niciodată. Caută întotdeauna celelalte explicaţii, celelalte opţiuni, vezi şi partea cealaltă a poveştii. Când ridică privirea, văzu că Romer o priveşte altfel. Afectuos, ar fi zis, şi parcă şi cu poftă carnală.

— Mi-e dor de tine, Eva.

— Şi mie, Lucas. Dar ce putem face?

— Am să te trimit la un curs în Canada. Ştii tu, gestiunea documentelor, îndosariere, chestii din astea.

Ştia că asta însemna secţia M – un laborator de falsuri al BSC care activa sub acoperirea unei

companii numite Canadian Broadcasting Company. Secția M producea toate tipurile de documente false de care aveau nevoie – presupunea că harta provenea tot de-acolo.

— Cât timp?

— Câteva zile. Dar poți să-ți iei liber înainte să pleci, recompensă pentru treaba excepțională pe care ai făcut-o. Ți sugerez să mergi în Long Island.

— Long Island? Da?

— Da. Ți recomand motelul Narragansett în St. James. Dl și doamna Washington au o cameră rezervată pentru sfârșitul de săptămână.

Simți un impuls sexual sporind înăuntrul ei – pântecul i se destinse, apoi i se strânse iar.

Uitându-se drept în ochii lui, spuse:

— Sună foarte bine. Dl și doamna Washington sunt niște norocoși.

Se ridică.

— Trebuie să plec. Mă așteaptă Sylvia. Ieșim în oraș împreună.

— Bine. Fii atentă, fii cu ochii-n patru, spuse el serios, părând deodată un părinte anxios. Verifică de trei ori.

În clipa aceea, Eva se întrebă dacă era îndrăgostită de Lucas Romer. Ar fi vrut să-l sărute mai mult decât orice pe lume, să-i atingă fața.

— Bine, spuse, așa am să fac.

Romer se ridică și el și lăsă pe masă câteva monede bacșiș.

— Ți-ai găsit un loc sigur?

— Da. Locul ei sigur din New York era o garsonieră în Brooklyn, care n-avea decât apă rece. Undeva în afara orașului. Era aproape adevărat.

El îi zâmbi.

— Bucură-te de vacanța asta.

— Bine.

∴

Vineri seara, Eva luă trenul spre Long Island. La Farmingdale, coborî și imediat luă altul spre Brooklyn.

Ieși din gară și se învârti încoace și-ncolo, vreo zece minute, înainte să ia un alt tren spre stația cap de linie Port Jefferson. Acolo urcă într-un taxi care-o duse în stația de autobuze St. James. În timp ce părăseau Port Jefferson, se uită pe geamul din spate la mașinile din urma lor. Una dintre ele părea să se țină aproape de taxi, dar, când îi ceru șoferului să încetinească, cealaltă mașină îi depășii iute. Din stația de autobuz merse pe jos până la motelul Narragansett – din câte-și putea da seama, n-o urmărise nimeni –, urmând cu rigurozitate regulile lui Romer. O încântă clădirea hanului – mare, confortabilă, acoperită cu țiglă gălbuie –, înălțată într-o grădină bine îngrijită, aflată chiar la marginea orașului și cu panoramă spre dealurile din depărtare. Simți vântul rece venind dinspre Sound și se bucură că-și luase pardesiul. Romer o aștepta în salonul rezervat oaspeților, unde focul ardea trosnind în șemineu. Domnul și doamna Washington au urcat pe dată în camera lor, de unde n-au mai ieșit până în dimineața următoare.

8. Brydges

I-am citit mamei scrisoarea cu voce tare:

*Stimată dra Gilmartin,
Lordul Mansfield vă mulțumește pentru
solicitare și regretă că, din cauza programului
extrem de încărcat, nu poate da curs cererii
dumneavoastră de a-l intervieva.*

*Cu stimă,
Anna Orloggi
(Asistent al Lordului Mansfield)*

— Hârtia are antetul Camerei Lorzilor, am adăugat.

Mama traversă camera și îmi luă foaia din mână, cercetând-o cu o concentrare neobișnuită, mișcându-și buzele în timp ce recitea preascurtul mesaj de refuz. Nu-mi dădeam seama exact dacă era sau nu agitată. Aparent era destul de calmă.

— Anna Orloggi...? Ce-mi place! Pun pariu că nu există nicio Anna Orloggi. Se opri. Ia uite, zise, aici e trecut numărul de telefon. Începu să măsoare salonul în lung și-n lat. Avusese programare la dr. Scott – îi slăbise o coroană – și, fără să mă anunțe, urcase la mine. Scrisoarea venise în dimineața aceea.

— Vrei ceva de băut? am întrebat. Limonadă? Coca Cola?

Eram în pauza de masă. Bérangère tocmai plecase, iar Hamid venea abia la ora două. Ludger și Ilse plecaseră la Londra să se întâlnească cu un „prieten”.

— Am să beau o Cola, spuse.

— De ce nu mai bei? am întrebat-o, îndreptându-mă spre bucătărie. Beai destul de mult în timpul războiului.

— Cred că-ți dai seama de ce, spuse sec, venind după mine. Luă paharul din mâna mea, sorbi o

înghițitură. Pe chipul ei se vedea că mintea îi lucrează.

— Știi ce, sună chiar acum la numărul acela, spuse, iar chipul i se animă dintr-odată. Asta-i: spune-i că vrei să vorbești cu el despre SAC Ltd. Ar trebui să meargă.

— Ești sigură că vrei să fac asta? am întrebat. S-ar putea să dezgropi un rahat urât mirositor.

— Exact asta-i ideea, îmi zise.

Am format numărul acela de Londra șovăind, apoi am ascultat telefonul sunând și iar sunând. Eram gata să închid când răspunse o voce de femeie:

— Biroul Lordului Mansfield.

I-am explicat cine sunt și că tocmai primisem o scrisoare de la Lord.

— A, da. Îmi pare rău, dar lordul Mansfield e plecat în străinătate și oricum nu acordă interviuri.

Deci nu „acordă” interviuri, mi-am zis. Tonul femeii era înțepat, aristocratic – m-am întrebat de nu era chiar Anna Orloggi.

— Vreți să fiți atât de amabilă să-i transmiteți, am spus, hotărâtă să pun în valoare virtuțile nobile ale vocii mele, că aș vrea să-i pun câteva întrebări despre SAC Ltd?

— Mi-e teamă că asta n-o să schimbe cu nimic situația.

— Ba mi-e teamă că da, dacă nu-i spuneți, mai ales în privința funcției dumitale. Sunt absolut sigură că va dori să discute cu mine. SAC Ltd. – e o chestiune extrem de importantă. Pe scrisoarea pe care am trimis-o aveți numărul meu de telefon. V-aș fi foarte recunoscătoare. Mulțumesc mult.

— Nu vă pot promite nimic.

— SAC Ltd. Asigurați-vă că va primi mesajul meu. Mulțumesc. La revedere.

Am închis.

— Bravo, spuse mama. Nu mi-ar fi plăcut deloc să fiu la celălalt capăt al firului.

Am traversat bucătăria. I-am arătat mamei noile obiecte de mobilier din grădină, iar mama le privi plictisită, cu mintea în altă parte.

— Acum sunt sigură că va accepta să te întâlnească, spuse gânditoare. Nu va putea să reziste. Apoi se întoarse spre mine și zâmbi. Cum a fost la întâlnire?

I-am povestit despre Hamid și despre declarația lui de dragoste.

— Minunat, spuse. Tu îl placi?

— Da, îl plac foarte mult. Dar nu-l iubesc.

— Păcat. E un tip de treabă?

— Da. Dar e musulman, Sal, și peste puțin timp va pleca să lucreze în Indonezia. Înțeleg unde bați, dar nu va ajunge tatăl vitreg al lui Jochen.

N-a vrut să rămână la prânz, dar mă rugă să o anunț imediat ce-aș primi vești de la Romer. Hamid sosi pentru ședința de la ora două și arăta bine, mai stăpân pe sine. Ne-am petrecut timpul cu un nou capitol din viața Ambersonilor – care se întorseseră din neplăcuta vacanță de la Corfe Castle, însă își pierduseră câinele, pe Rasputin. Am explorat împreună misterele perfectului compus.

„Rasputin s-a purtat ciudat în ultima vreme. Vecinii s-au plâns că latră prea mult”. Teamă că ar fi putut fi otrăvit pătrunsese în lumea închisă din Darlington Crescent. La plecare, Hamid mă întreabă iar dacă nu vreau să iau cina cu el la *Browns*’ vineri seara. Am răspuns imediat că eram ocupată. M-a crezut pe cuvânt: se pare că agitația sa, vizibilă în convorbirile noastre anterioare, dispăruse, dar era clar că povestea nu se încheiase. Dovadă: noua sa invitație.

∴

Veronica și cu mine – mamele ușuratec necăsătorite – stăteam și fumam în curte, așteptându-ne odraslele.

— Cum se mai simte Sally? mă întreabă. E mai bine?

— Cred că da. Dar sunt încă motive de îngrijorare. Și-a cumpărat o pușcă.

— Dumnezeuule...

— Ca să omoare iepuri, zice ea. Iar povestea despre ce a făcut în război e tot mai... extraordinară.

— O crezi?

— Da, o cred, am răspuns tăios, de parcă aș fi mărturisit o crimă. Mă tot gândisem la povestea asta a Evei Delectorskaia, dar părea prea coerentă, prea detaliată, prea precisă ca să fie doar produsul unei minți tulburate de propria-i reinvenție, a unei minți aflate în pragul senilității. Experiența lecturii acelor pagini, venite în tranșe regulate, mă bulversa, căci în mintea mea Sally și Eva încă refuzau să coincidă. Citind că Eva se culcase cu Mason Harding ca să-l facă șantajabil, n-am putut lega acel fapt istoric, acel act de sacrificiu personal, acea renunțare deliberată la propriul cod moral de femeia aceea ageră, zveltă și arătoasă care se învârtise la mine în salon cu câteva ore în urmă. Ce-ți trebuia ca să accepți să faci sex cu un străin, pentru patria ta? Poate că până la urmă nu era decât o decizie rațională și atât. Era vreo diferență față de ceea ce făcea un soldat ucigând pentru patria sa? Sau, mai la subiect, a-ți înșela aliații pentru patria ta? Poate că eram prea tânără să înțeleg; poate că ar fi trebuit să trăiesc în timpul celui de-al Doilea Război Mondial? Aveam sentimentul că n-am să înțeleg niciodată cu adevărat.

Jochen și Avril ieșiră împreună și toți patru o luarăm în sus, pe Banbury Road.

— Ne-a lovit un val de căldură, spuse Jochen.

— Un val de căldură tropical, asta e.

— E ca un val de mare? Un val de căldură care ne inundă? întrebă el făcând cu mâna gestul unui val care se năpustește.

— Sau poate că soarele ne face cu mâna³⁵¹ și împinge căldura, în jos, spre pământ...

— Asta-i o prostie, mămico, spuse Jochen deloc amuzat.

Mi-am cerut scuze și ne-am continuat drumul spre casă, sporovăind. Veronica și cu mine am stabilit să luăm cina împreună sâmbătă seara.

Înapoi în apartament, tocmai mă pregăteam să-i fac ceaiul lui Jochen, când sună telefonul.

— Dra Gilmartin?

— La telefon.

— Aici e Anna Orloggi. Era aceeași femeie – își rosti numele fără nicio urmă de accent italian, de parcă ar fi fost dintr-una din cele mai vechi familii din Anglia.

— A, da, am spus cu un ton indiferent. Bună ziua.

— Lordul Mansfield a acceptat să vă întâlnească la clubul lui, vineri seara la ora 18.00. Aveți ceva de scris la îndemână?

Am notat detaliile: clubul se numea Brydges' – nu Brydges Club, doar Brydges' –, iar adresa era undeva pe lângă St. James.

— Vinerea viitoare, la ora 18.00, repetă Anna Orloggi.

— Am să fiu acolo.

Am închis și, pe dată, am început să jubilez că șmecheria noastră dăduse roade, simțind în același timp și surescitare la gândul că în cele din urmă aveam să-l cunosc pe Lucas Romer. Toată acea ficțiune devenea dintr-odată cât se poate de reală. Jubilarea resimțită mai devreme lăsă locul unei ușoare senzații de greață. Gura mi se uscă brusc la gândul acelei întâlniri. Știam că trăiesc o emoție la care pretindeam că sunt imună – eram puțin înspăimântată.

— Te simți bine, mami? întrebă Jochen.

— Da, mă simt bine, dragul meu. Doar că mă deranjează un dinte.

Am sunat-o pe mama să-i dau veștile cele noi.

— A mers exact cum ai spus, am raportat.

— Bine, a spus cu o voce calmă. Am știut c-o să meargă. Am să-ți spun exact ce ai de spus și de făcut.

Cum am închis telefonul, am auzit o bătaie în ușa ce ducea din apartament în cabinetul de dedesubt. Am deschis și am dat de dl Scott, extrem de vesel, de parcă m-ar fi auzit prin podea plângându-mă de durere de dinți și ar fi venit să mă doftoricească. Însă în spatele lui era un tânăr bine, tuns scurt, într-un costum închis la culoare, destul de ieftin.

— Bună, bună, Ruth Gilmartin, spuse dl Scott. Mare agitație. Acest tânăr este polițist, detectiv, nici mai mult, nici mai puțin, și vrea să vorbească cu tine. Ne vedem mai târziu, poate...

L-am poftit pe polițist în sufragerie. Se așeză și mă întrebă dacă-și putea scoate haina – afară era o căldură sufocantă – și se prezentă Sergeant Constable Frobisher, un nume care mi se păru reconfortant și liniștitor din cine știe ce motiv pervers. Frobisher își agăță cu atenție haina de spătarul scaunului și se așeză iar.

— Vreau să vă pun doar câteva întrebări, spuse scoțând un carnețel pe care-ncepu să-l frunzărească. Am primit o sesizare de la Poliția Metropolitană. Ne-au cerut să aflăm cam pe unde se învâрте o tânără pe nume... Ilse Bunzl. Pronunță numele cu multă atenție. Se pare că a sunat din Londra la numărul de-aici. Așa este?

Mi-am păstrat o mină impasibilă. Dacă știa că Ilse sunase aici, atunci, am socotit, însemna că telefonul cuiva era ascultat.

— Nu, nu-mi amintesc să fi primit vreun telefon. Cum spuneți că o cheamă?

— Ilse Bunzl, îi spuse numele pe litere.

— Știți, eu predau studenților străini. Dau meditații. Așa că mulți vin și pleacă. Sergentul Frobisher notă ceva – „meditează studenți străini”, fără îndoială –, mai puse câteva întrebări (era posibil ca vreunul din studenții mei s-o cunoască

pe fata asta? Erau mulți germani înscriși la OEP?), apoi își ceru scuze că abuzase de timpul meu. L-am condus la ușa din spate, nedorind să sporesc amuzamentul domnului Scott. Nu mințisem – absolut tot ce-i spusese polițistului era adevărat.

M-am întors prin hol, întrebându-mă unde era Jochen, când i-am auzit vocea, înăbușită, aproape inaudibilă venind din sufragerie – probabil că se strecurase acolo în urma noastră. M-am oprit și l-am pândit prin crăpătura ușii. Stătea pe canapea cu o carte deschisă în brațe – nu citea, vorbea singur și dădea din mâini de parcă ar fi ales fasole din niște grămăjoare invizibile sau de parcă ar fi jucat un joc pe o tablă de nevăzut.

Am simțit, bineînțeles, un puseu spontan, covârșitor, aproape de nesuportat de dragoste pentru el, cu atât mai acut cu cât țâșnise din acest act de voyeurism, fără ca el să aibă habar că e privit – era complet absorbit. Puse cartea deoparte și se duse la fereastră încă mormăind, indicând cu degetul lucruri din cameră ori de dincolo de geam. Oare ce făcea? Ce Dumnezeu se întâmpla în căpșorul lui? Și care fusese scriitorul care spusese că „cea mai interesantă și autentică viață a noastră are loc doar la adăpostul tainei”? Îl cunoșteam pe Jochen mai bine decât pe oricare altă ființă din lume și cu toate astea simțeam că într-o anumită măsură, într-un anumit sens copilul neprihănit începuse deja să-și dezvolte opacitățile de mai târziu ale băiatului, ale tânărului, ale adultului, că vălurile ignoranței și ale necunoașterii despart chiar și oamenii cei mai apropiați. Uite, în cazul mamei, nici nu-i un vâl, e-o pătură groasă de lână. Și fără îndoială că și ea ar putea spune același lucru, m-am gândit. Am tușit zgomotos înainte să intru în sufragerie.

— Cine era omul acela? întrebă Jochen.

— Un detectiv.

— Un detectiv! Ce voia?

— Spunea că se află pe urmele unui periculos spărgător de bănci pe nume Jochen Gilmartin și m-a întrebat dacă știu pe cineva cu acest nume.

— Mami! Începu să râdă amenințându-mă în joacă cu degetul, gest pe care-l făcea și când era foarte amuzat, și când era foarte supărat. El era încântat, eu eram îngrijorată.

M-am întors în hol, am ridicat receptorul și l-am sunat pe Bobbie York.

Povestea Evei Delectorskaia

New York, 1941

Era pe la mijlocul lui noiembrie când Eva Delectorskaia primi telefonul lui Lucas Romer. Într-o dimineață, era într-unul dintre birourile de la Transoceanic, lucrând la născocirea ei cu manevrele navale care căpătase niște ramificații absolut impresionante – toate ziarele din America de Sud preluaseră într-un fel sau altul știrea –, când Romer însuși sună și propuse să se întâlnească pe treptele de la Muzeul Metropolitan. Eva luă metroul către 86th Street, după care merse pe jos pe 5th Street, trecând de cealaltă parte a străzii, mai aproape de Central Park decât de blocurile de locuințe. Era o zi rece și vântoasă, așa că își îndesă pălăria peste urechi și-și acoperi gâtul până sus cu eșarfa. Pe caldarâm erau frunze spulberate, galbene și roșcate; vânzătorii de castane stăteau la colțuri de stradă, iar fumul sărat și dulce ce se ridica din mangeluri adia când și când pe lângă ea.

Îl zări pe Romer așteptând-o pe scări, fără pălărie și îmbrăcat cu un pardesiu lung gri petrol, pe care nu-l mai văzuse până atunci. Zâmbi spontan, fericită, amintindu-și iar de cele două zile pe care le petrecuseră în Long Island. În noiembrie 1941, la New York, nimic nu părea mai firesc decât să meargă să-și întâlnească iubitul pe treptele Muzeului Metropolitan – de parcă întreaga ei viață o îndrumase cumva spre acest moment anume. Însă faptele ce se acumulasă în alte părți ale lumii, dincolo și departe de această întâlnire – știrile de război pe care le citise în ziare în dimineața aceea, germanii înaintând spre Moscova –, o făcură să înțeleagă că ceea ce trăiau ea și Romer era de-a dreptul ireal și absurd. Suntem noi amănți, dar

suntem și spioni; de aceea totul e atât de diferit față de ceea ce pare a fi.

Coborî treptele în întâmpinarea ei. Îi văzu chipul grav, încruntat, ar fi vrut să-l sărute, ar fi vrut să meargă împreună la hotelul de peste drum și să facă dragoste întreaga după-amiază, însă nici măcar nu s-au atins, nici măcar nu și-au strâns mâinile. Se învârti în jurul ei și arătă cu mâna spre parc:

— Hai să facem o plimbare.

— Îmi pare bine să te văd. Mi-a fost dor de tine.

Se uită la ea de parc-ar fi spus: pur și simplu nu putem vorbi unul cu altul în felul ăsta.

— Îmi pare rău, spuse. Foarte rece, nu? întrebă și o luă cu vioiciune înaintea lui, spre parc.

Romer mări pasul și o ajunse din urmă. Merseră tăcuți pe alei, unul lângă altul, o vreme.

— Ce-ai zice de nițel soare de iarnă?

Găsiră o bancă de unde se vedea o mică vâlcea cu niște colți de stâncă. Un copilaș tot arunca un băț, însă câinele lui refuza să-l aducă. Așa că băiețelul mergea să ia bățul, se întorcea la câine și îl arunca din nou.

— Soare de iarnă?

— E o treabă simplă – curierat pentru BSC. În New Mexico.

— Dacă e atât de simplă, de ce n-o fac ei?

— De când cu harta Braziliei, vor să pară cușer. Sunt puțin îngrijorați că FBI-ul e cu ochii pe ei. Așa că m-au întrebat dacă cineva de la Transoceanic ar putea face treaba asta. M-am gândit la tine. Dar nu trebuie s-o faci dacă nu vrei. Am să-i propun lui Morris dacă n-ai chef...

Însă ea a avut chef – știa că el știe că ea o va face.

Eva dădu din umeri.

— Bănuiesc că pot face treaba asta.

— Nu-ți fac o favoare, crede-mă. Sunt convins că poți să te descurci de minune. Că poți face o treabă impecabilă. Asta vor. Să te întâlnești cu

cineva, să preiei un pachet și să-l livrezi altcuiva. După asta, vii acasă.

— Cine îmi va da instrucțiuni? Nu cei de la BSC...

— Transoceanic conduce operațiunea.

— Bine.

Îi dădu o bucată de hârtie și-i ceru s-o citească până când va fi memorat toate detaliile. Studie cu atenție cuvintele scrise acolo, amintindu-și ceea ce o învățase dl Dimarco la Lyne, amintindu-și toate trucurile: asociază cuvintele cu cifre sau culori. Îi înapoie biletul lui Romer.

— Cod telefonic obișnuit pentru a comunica cu baza?

— Da. Toate variațiile.

— Încotro o iau de la Albuquerque?

— Omul de legătură de acolo îți va spune. În New Mexico. Posibil Texas.

— Și după aceea?

— Te întorci aici și îți continui activitățile obișnuite. Ar trebui să-ți ia trei, patru zile. Te bronzezi puțin, vezi o parte interesantă a țării – e mare.

Își mișcă mâna pe bancă până când degetul lui mic se încolăci cu al ei.

— Când pot să te văd din nou? întrebă încet Eva, privind în altă parte. Mi-a plăcut foarte mult hanul Narragansett. Ne putem întoarce acolo?

— Probabil că nu. E complicat. S-a cam încins atmosfera. Cei de la Londra sunt tot mai agitați. S-ar zice că toate... se opri de parcă rostirea însăși a acelor cuvinte ar fi fost dezagreabilă, că toate au scăpat de sub control.

— Cum e cu „Aur”?

— „Aur” e singura noastră rază de speranță. Foarte util, într-adevăr. Asta-mi amintește că misiunea ta cea nouă se numește „Scorțișoară”. Indicativul tău e „Mac”.

— Mac.

— Știi că le plac la nebunie procedurile. Au însăilat un dosar, au scris pe el „Scorțișoară”. „Strict secret”. Scoase din buzunar un plic bine burdușit și i-l dădu.

— Ce-i aici?

— Cinci mii de dolari. Pentru omul de la capătul drumului, oriunde ar fi acesta. În locul tău, aș pleca de mâine.

— Bine.

— Vrei o armă?

— O să am nevoie?

— Nu. Dar întotdeauna întreb.

— Oricum am la îndemână unghiile și dinții, spuse dezvelindu-și dinții și încârligând degetele.

Romer râse și-i aruncă zâmbetul lui larg care-i dezvăluia dantura perfectă, făcând-o să-și amintească brusc de Paris și de ziua aceea când se întâlniseră prima oară. Îl revăzu traversând strada către ea. Se simți dintr-odată foarte vulnerabilă.

— La revedere, Lucas, îi spuse aruncându-i o privire plină de înțelesuri. Trebuie să lămurim ceva când mă întorc. Se opri câteva clipe. Nu știu dacă mai pot să continui tot așa. E un pic prea mult pentru mine. Știi ce vreau să spun... cred.

El o întrerupse.

— O să găsim noi ceva. Stai liniștită. Apoi îi strânse mâna.

O să-i spună, orice s-ar întâmpla.

— Cred că te iubesc, Lucas. De aceea vreau să vorbim.

El nu spuse nimic, îi primi vorbele ținându-și ușor buzele. Îi mai strânse o dată mâna și apoi îi dădu drumul.

— *Bon voyage*^[36], spuse. Fii atentă.

— Întotdeauna sunt. Știi asta.

El se ridică, se întoarse și o luă încet pe alee. Eva îl privea zicându-și în gând: îți poruncesc să te întorci, întoarce-te, îți zic, privește-mă încă o dată! Și el chiar așa făcu: se întoarse, merse un timp cu spatele, zâmbindu-i și făcându-i cu mâna semnul

lui obișnuit – în același timp semn de despărțire și salut de bun-venit.

Dimineața următoare, Eva merse în gara Penn și cumpără un bilet către Albuquerque, New Mexico.

9. Don Carlos

— O să zică lumea că avem o aventură, spuse Bobbie York. Vizitele astea neanunțate... Nu mă plâng. Am să fiu foarte discret.

— Mulțumesc, Bobbie, i-am răspuns fără să mă las antrenată în jocul lui. La urma urmei, ești mentorul meu, conducătorul lucrării mele. E de presupus că vin la tine să-ți cer sfaturi...

— Da, da, sigur că da... Dar cum aș putea da eu sfaturi cuiva atât de capabil ca tine?

Amânasem lecția cu Bérangère să mă pot întâlni cu Bobbie în dimineața aceea. N-aveam de gând să-mi pierd timpul în biroul lui bând whisky.

— Trebuie să vorbesc cu cineva care să-mi poată da detalii despre activitățile Serviciilor Secrete Britanice din timpul celui de-al Doilea Război Mondial. MI5, MI6, chestii din astea. SIS, SOE, BSC – știi tu.

— Daaa, exclamă Bobbie. Nu e punctul meu forte, înțeleg că Lordul Mansfield a mușcat momeala.

Bobbie nu era prost deloc, indiferent cât de tare se străduia el să pară un prostănac prietenos.

— Da, a mușcat-o, am răspuns. Mă întâlnesc vineri cu el, la clubul la care e membru. Cred că trebuie să-mi pun puțin cunoștințele la punct.

— O, ce mai comedie. Într-o zi o să trebuiască să-mi povestești totul, Ruth. Te rog, insist. Parcă ar fi un minunat film de capă și spadă.

— Am să-ți povestesc, promit. Să fiu sinceră, eu însămi sunt deocamdată puțin în ceață. Imediat ce mă lămuresc, îți spun.

Bobbie merse către biroul lui și răsfoi într-un vraf de hârtii.

— Unul din puținele avantaje că locuiesc la Oxford e că am la îndemână câte un specialist în aproape orice chestiune din lume, de la astrolabul medieval până la acceleratoarele de particule,

avem de unde să ne servim. Uite, ăsta-i omul tău!
Membru All Souls, dr. Timothy Thoms.

— Timothy Thoms?

— Da. Thoms cu *h*. Știu că pare numele unui personaj din cărțile pentru copii sau al vreunui conțopist amărât dintr-un roman de Dickens, dar e de o mie de ori mai deștept decât mine. Nu și decât tine – tu ești la fel ca el. Așa că voi doi ar trebui să vă înțelegeți de minune. Uite: dr. T.C.L. Thoms. L-am întâlnit de câteva ori. Un tip foarte plăcut. Am să-ți aranjez o întâlnire cu el.

Se îndreptă către telefon.

∴

Bobbie reuși să-mi aranjeze o întâlnire cu dr. Thoms două zile mai târziu, către sfârșitul după-amiezii. Așa că l-am lăsat pe Jochen cu Veronica și cu Avril și am mers la All Souls, de unde am fost îndrumată către locuința doctorului Thoms. Era o după-amiază sufocantă, apăsătoare, amenințătoare; soarele părea să emane o ceață sulfuroasă, o lumină ce sporea galbenul zidurilor universității, și, pentru o clipă, am sperat – m-am rugat chiar – să vină furtuna. Iarba din curtea pătrată avea culoarea nisipurilor deșertului.

Am bătut la ușa doctorului Thoms și mi-a deschis un zdrahon în blugi și tricou, de vreo treizeci de ani, aș fi zis, cu un păr incredibil de creț ce-i cădea în bucle până pe umeri și cu o barbă așa de îngrijită de-ai fi zis că-i sculptată.

— Sunt Ruth Gilmartin, am spus. Îl caut pe dr. Thoms.

— L-ai găsit. Intră. Avea un accent puternic, de Yorkshire sau Lancashire, dar nu puteam spune cu siguranță care. Intră, repetă el.

Ne-am așezat în biroul lui, dar am refuzat și ceaiul, și cafeaua cu care mă îmbiase. Am observat că pe birou avea un computer cu un monitor ca de televizor. Bobbie îmi spusese că Thoms și-a scris teza de doctorat despre amiralul Canaris și despre infiltrarea MI5 în Abwehr, în timpul celui de-al

Doilea Război Mondial. Acum scria o carte „enormă”, pentru „o enormă sumă de bani”, despre istoria Serviciilor Secrete Britanice din 1909 până în prezent.

— Cred că el e ceea ce cauți, spusese Bobbie vădit mulțumit de eficiența de care dăduse dovadă.

Thoms mă întrebă cu ce mă putea ajuta, așa că am încercat să aproximez subiectul în cei mai vagi termeni cu putință, dată fiind insuficiența datelor pe care le aveam eu însămi. I-am spus că urma să intervievez un tip care avusese un rang destul de înalt în Serviciile Secrete în timpul războiului. Aveam nevoie doar de câteva informații, mai ales despre ce se întâmpla în America în anii 1940 – 1941, înainte de Pearl Harbor.

Thoms nu făcu niciun efort să-și ascundă interesul crescând.

— Chiar a fost mare în BSC?

— Da, însă impresia mea este că se bucura de o autonomie specială. Avea mica lui echipă.

Se vedea că Thoms este din ce în ce mai intrigat de discuție.

— Au fost câțiva, puțini, de felul acesta. Dar cei mai mulți au fost absorbiți odată cu începutul războiului.

— Sursa mea a lucrat pentru el în război.

— Credibilă?

— Da. A lucrat pentru el în Belgia și apoi în SUA.

— Așa deci, spuse Thoms impresionat, privindu-mă cu oarecare fascinație. Sursa asta a ta s-ar putea să stea pe un bulgăre de aur.

— Ce vrei să spui?

— Dacă el și-ar spune povestea, ar putea câștiga o mică avere.

„El”. Interesant, mi-am zis. Să-l lăsăm să creadă că-i vorba de un „el”. Să nu mai zic că nu mă gândisem niciodată la bani.

— Știi ceva despre incidentul de la Prenslo? am întrebat.

— Da, a fost un dezastru, totul a fost dat pe față atunci...

— Sursa mea era acolo atunci.

Thoms nu zise nimic, doar clătină din cap de câteva ori. Era într-o evidentă stare de surescitare.

— Ai auzit vreodată de o organizație numită SAC Ltd? am întrebat iar.

— Nu.

— Indicativul „dl X” îți spune ceva?

— Nu.

— Transoceanic Press?

— Nu.

— Știi cine era „C”. În 1941?

— Da, sigur, asta știu. Acum toate numele astea încep să iasă la iveală. Acum că a fost dat în vileag secretul cu Enigma/Bletchley Park. Vechii agenți au început să vorbească – sau măcar cât să poți citi printre rânduri. Dar, spuse și se aplecă spre mine, tocmai asta e cu adevărat fascinant și-mi dă ceva bătaie de cap ca să fiu sincer, nu pot să-mi dau seama cu ce se ocupau serviciile secrete în SUA, în primele zile ale războiului, ce făcea BSC pentru ele acolo. Asta-i cea mai obscură din zonele obscure. *Nimeni* nu vrea să vorbească despre asta. Sursa ta e singura de care am auzit până acum.

— O întâmplare norocoasă, am spus prudentă.

— Pot să mă întâlnesc cu omul tău?

— Mă tem că nu...

— Pentru că, îți dai seama, aş avea o mie de întrebări să-i pun.

Am văzut în ochii lui o scânteie, sclipirea din ochii unui cercetător care-a adulmecat o urmă proaspătă și care știe că undeva e un drum neumblat.

— Tot ce-aș putea face, am propus circumspectă, ar fi să pun pe hârtie câteva din informațiile astea, ca să văd dacă au vreun sens pentru tine.

— Grozav, ți-aș rămâne recunoscător.

Se lăsă pe spate în fotoliu și mă privi de parcă abia atunci, pentru prima dată, observase că sunt femeie și nu doar o sursă de informații în exclusivitate.

— Ai chef de-un pahar la o crâsmă? întrebă.

Am traversat parcul și am ajuns la o cârciumioară, pe-un bulevard de lângă Oriel, unde mi-a făcut un rezumat al operațiunilor SIS și BSC, dinainte de Pearl Harbor, așa cum le vedea el. Începeam să înțeleg câte ceva din contextul istoric în care se petrecuse aventura mamei. Thoms vorbea curgător și cu oarecare entuziasm despre lumea aceea fantasmatică și duplicitară a spionilor – în mijlocul Manhattanului se afla o rețea foarte complexă de spioni britanici care se străduiau să convingă America să ni se alăture în război, în ciuda opoziției vădite și dârze a majorității populației Statelor Unite.

— E uimitor, dacă stai să te gândești. Nemaipomenit... Se opri dintr-odată. De ce mă privești așa? mă întrebă puțin descumpănit.

— Vrei un răspuns cinstit?

— Da, te rog.

— Nu-mi dau seama dacă tunsoarea ta nu se potrivește cu barba sau invers.

Râse cu poftă; părea de-a dreptul încântat de franchețea mea.

— De fapt, nu port barbă de obicei. Mi-am lăsat-o pentru un rol.

— Un rol?

— În *Don Carlos*. Joc rolul unui nobil spaniol pe nume Rodrigo. E un spectacol de operă.

— Da. Tipu' ăla, Verdi, nu? Înseamnă că știi să cânti?

— E o trupă de amatori. Facem trei spectacole la Playhouse. Vrei să vii?

— Dacă reușesc să găsesc babysitter...

Acest răspuns îi alunga pe bărbați de obicei. Însă nu și pe Thoms și am început să simt că

interesul pe care mi-l arăta trecea dincolo de secretele pe care le dețineam despre BSC.

— Să înțeleg că nu ești măritată?

— Da.

— Câți ani are copilul?

— Cinci ani.

— Adu-l și pe el. Nu e niciodată prea devreme să începi să mergi la operă.

— Poate că o să-l aduc.

Am mai stat de vorbă o vreme, după care i-am spus că am să-l sun când voi avea gata sinopsisul – așteptam încă ceva mai multe informații. L-am lăsat la cârciumă și am luat-o pe High Street către locul unde-mi parcasem mașina. Câțiva studenți îmbrăcați în robe și cu sticle de șampanie în mâini dădură buzna pe poarta de la University College, cântând o melodie cu un refren absurd. Au luat-o țopăind în josul străzii, hăulind și râzând. S-a terminat sesiunea, mi-am zis, mai e puțin și e gata și semestrul, iar ei au o vacanță întreagă înainte. Deodată mi-am amintit de vremea când eram ca ei și de euforia de după examene și m-am simțit ridicol de bătrână. Parcă totul se petrecuse cu secole în urmă – gândul acesta m-a deprimat din motive lesne de înțeles. Când mi-am dat ultimul examen, tata era încă în viață; a murit cu trei zile înainte ca eu să aflu rezultatele – n-a aflat niciodată că fiica lui absolvise prima. În drum spre mașină, m-am pomenit gândindu-mă la el, așa cum a fost în ultima lună de viață, în vara aceea, acum șase ani deja. Părea să se simtă bine, același tati pe care-l știam dintotdeauna: nu era bolnav, nu era bătrân, însă în ultimele săptămâni de viață începuse să se poarte straniu. Într-o după-amiază, a săpat un șir întreg de cartofi. A scos zeci de kilograme. De ce-ai făcut asta, Sean? îmi amintesc că l-a întrebat mama. Am vrut doar să văd dacă s-au făcut, a răspuns el. Apoi s-a apucat să taie un lămâi pe care-l plantase cu un an înainte și i-a dat foc. De ce, tati? Nu suportam gândul că tot crește,

a fost răspunsul lui, sec, dezarmant. Însă și mai ciudată era obsesia pe care-o dezvoltase în ultima sa săptămână printre noi: stingea lumina în casă. Patrula prin toate încăperile de la etaj și de jos căutând un bec aprins și-l stingea. Numai ce coboram din bibliotecă să-mi fac o ceașcă de ceai, că la întoarcere o găseam cufundată în întuneric. L-am surprins pregătit să intre în camerele din care eram pe punctul de a ieși, decis să se asigure că lumina se întrerupea de-ndată ce nu mai era nevoie de ea. Pe mine și pe mama ne adusese în pragul disperării – îmi amintesc că am răcnit la el odată: Ce naiba ai? Mi-a răspuns cu o nefirească blândețe: e prea mare risipa, Ruth, o îngrozitoare risipă de prețioasă electricitate.

Acum cred că știa că va muri în scurt timp, dar că oarecum acest mesaj îi devenise de neînțeles, confuz chiar și lui însuși. Suntem animale, la urma urmei, și cred că instinctul de conservare pândește mereu de undeva, din adâncul nostru. Animalele par a fi capabile să citească semnale de felul acesta, însă e posibil ca superinteligentul nostru creier să refuze să le descifreze. Acum sunt sigură că tocmai trupul tatălui meu încerca să-l avertizeze discret asupra iminenței stingerii finale, asupra disfuncționalității ce-l locuia, însă el era nelămurit. La două zile după ce strigasem la el, s-a prăbușit pur și simplu în grădină și a murit. Tăia vârfurile uscate ale unei tufe de trandafiri, nimic extenuant. Ni s-a spus că a murit instantaneu, ceea ce mi-a adus o oarecare ușurare. Urăsc însă și-acum să-mi amintesc acele ultime săptămâni ale lui, pe care le-a trăit sub imperiul fricii și-al zăpăcelii, presimțind că moare.

M-am așezat la volan și am rămas așa câteva clipe, răvășită dintr-odată de-un imens dor de el, întrebându-mă cum ar fi reacționat tata la mărturisirile mamei, ale soției lui. Sigur, totul ar fi fost altfel dacă ar fi fost în viață – o ipoteză fără rost –, așa că, pentru a-mi alunga din minte aceste

amintiri dureroase, am încercat să mi-l imaginez pe Timothy Thoms fără barba lui de hidalgo. „Rodrigo” Thoms. Îmi plăcea mai mult. Poate că am să-i spun Rodrigo.

Povestea Evei Delectorskaia

New Mexico, 1941

Eva coborî iute din tren în gara Santa Fe din Albuquerque. Era opt seara și ajungea acolo cu o zi mai târziu decât își propusese – dar măcar era în siguranță. Privi călătorii coborând, vreo duzină, nu mai mulți, și așteptă până când trenul ieși din gară, îndreptându-se spre El Paso. Nici urmă de cei doi corbi de care scăpase la Denver. Chiar și așa, dădu ocol unor clădiri din apropierea gării să se asigure, apoi, văzând că nu-i nimeni pe urmele ei, intră în primul hotel pe care-l găsi – The Commercial – și plăti șase dolari în avans pentru o cameră cu un singur pat pentru trei noți. Camera era mică, ar fi putut fi și mai curată, avea o minunată vedere către o coloană de aerisire, dar una peste alta, era acceptabilă. Își lăsă valiza acolo, se întoarse pe jos până la gară, luă un taxi și ceru să fie dusă la Hotel de Vargas, unde și trebuia să ajungă, de fapt, ca să-l întâlnească pe primul dintre oamenii de legătură. Hotelul de Vargas era la doar zece minute de gară, în centrul comercial al orașului, dar după sperietura pe care o trăsesse în Denver avea nevoie și de o ascunzătoare. Un singur oraș, două hoteluri, așa fuseseră învățați la Lyne.

De Vargas era la înălțimea numelui său pretențios.

Decorat și ornamentat mai mult decât era cazul, avea peste o sută de camere și un salon pentru cocteiluri. Își pusese o verighetă pe deget înainte de a se caza și îi explicase recepționarului că bagajul ei se pierduse în Chicago și că cei de la căile ferate aveau să-l trimită acolo, la hotel. Nicio problemă, doamna Dalton, i-a spus recepționarul, fiți sigură că vă vom anunța imediat ce sosește. Camera ei dădea într-o curte interioară cu o

fântână arteziană, în stilul colonial spaniol specific zonei. Se aranjă puțin, apoi coborî în salonul întunecos și aproape pustiu și comandă un cocteil chelneriței dolofane în rochie scurtă portocalie. Eva nu era deloc mulțumită de cum mergeau lucrurile, iar mintea ei lucra din greu. Ronțăia alune și sorbea cocteilul, întrebându-se care ar fi fost cel mai bun lucru pe care-l putea face.

Plecaser din New York spre Chicago, unde rămăsese peste noapte, pierzând în mod voit trenul de Kansas City. Revedea propriul drum dintr-un capăt în celălalt al Americii, ca pe traiectul unei pietre aruncate înspre vest, căzând încet și boltit în New Mexico. A doua zi plecă la Kansas City, pierdu iarăși un tren spre Denver și așteptă în gară trei ore până la următorul. Cumpără un ziar și găsi câteva articole despre război în pagina 9. Germanii înconjurau Moscova, însă iarna le întârzia înaintarea – cât despre ce se mai întâmpla în Anglia n-a găsit niciun cuvânt. În următoarea etapă a călătoriei, apropiindu-se de Denver, făcu o scurtă verificare de rutină prin vagoane. Atunci a reușit să-i identifice pe cei doi corbi. Stăteau împreună, dintr-o greșeală prostească sau din neglijență. Dacă ar fi stat separat era posibil să nu-i fi observat, însă așa i-au atras atenția: mai văzuse aceste două costume de culoarea cărbunelui în Chicago, ca și cravatele – una de culoarea chihlimbarului ars, cealaltă de culoarea castanei. Cravata castanie avea o împletitură de forma unui diamant, care-i reaminti de cravata pe care i-o dăruise lui Kolia, cadou de Crăciun – își amintea că fratele ei o purta cu o cămașă albastru deschis. L-a făcut să-i promită că aceea va fi cravata lui preferată, iar el îi promisese solemn – „e cravata cravatelor, îi spusese, cum te-aș putea răsplăti vreodată?”, întrebare Kolia atunci, străduindu-se să rămână serios. Așa își amintise de cei doi corbi. Unul era tânăr, cu pomeții scofâlciți și proeminenți, celălalt, mai în vârstă, era cam cărunt și purta mustață.

Trecu pe lângă ei. Și se așeză, privind preria ce trecea prin fața geamului. În reflexia din geam îi văzu despărțindu-se imediat. Cel cu obrajii supti ieși din vagon, iar Mustață se prefăcu că-și citește ziarul.

Își propusese ca din Denver să meargă direct în Santa Fe și Albuquerque, dar acum era clar că erau pe urmele ei și trebuia să scape de umbre. Nu era pentru prima oară când era recunoscătoare pentru ce învățase la Lyne. Călătoriile întrerupte ușurau întotdeauna descoperirea eventualilor urmăritori. Nimeni n-ar fi călătorit niciodată cum o făcuse ea; așa că nu era nicio coincidență. Își zise că nu va fi greu să scape de ei: ori erau inepti, ori superficiali, ori și una, și alta.

La Denver plăti pentru un dulăpior de bagaje, lăsă valiza acolo și merse în oraș unde intră în primul magazin universal ce-i ieși în cale. Se uită împrejur, iscodind din priviri, urcând și coborând de la un etaj la altul, până găsi ceea ce căuta: un lift aproape de scări la etajul trei. Se întoarse alene la primul etaj, cumpărând în trecere un ruj și o pudră. În fața liftului șovăi, consultând o listă cu magazinele de pe paliere și lăsându-i pe ceilalți să treacă pe lângă ea; în ultima clipă se strecură înăuntru. Mustață se ținuse după ea, dar era destul de departe.

— Etajul cinci, îi spuse liftierului, dar coborî la trei.

Așteptă în spatele unui stativ cu rochii din apropierea intrării.

Câteva secunde mai târziu, cei doi dădeau buzna dinspre scări chiar la acel etaj, au aruncat iute o privire, fără s-o vadă, și, observând că liftul încă mai urca, o luară iar la goană. Eva coborî scările și un minut mai târziu era în stradă. S-a întors la gară tot pândind în urmă, însă cei doi nu mai apăreau. Și-a ridicat valiza și a luat un autobuz spre Colorado Springs, la patru stații pe drumul spre

Santa Fe și-și petrecu noaptea acolo, într-un hotel vizavi de autogară.

Seara coborî la recepție și merse la telefonul din hol. Apelă un număr, lăsă telefonul să sune de trei ori și închise. Formă din nou, îl lăsă să sune o dată și închise iar. Dintr-odată își dorea să audă vocea lui Romer.

— Transoceanic. Cu ce vă pot ajuta? Era Morris Devereux. Își reprimă dezamăgirea, furioasă pe ea însăși că era atât de dezamăgită fiindcă nu răspunsese Romer.

— Știi petrecerea la care am fost.

— Da.

— Au fost doi musafiri neinvitați.

— Ciudat. Ai idee cine erau?

— Corbi din zonă, aș zice.

— Chiar și mai ciudat. Ești sigură?

— Sunt sigură. Oricum, am scăpat de ei. Pot vorbi cu șeful?

— Mi-e teamă că nu. Șeful a plecat acasă.

— Acasă? asta însemna că plecase în Anglia. Cam pe nepusă masă.

— Da.

— Mă-ntreb ce-ar trebui să fac.

— Dacă ești de acord, fă ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic.

— Foarte bine. Pa.

Închise. Era absurd, însă, din cine știe ce motiv, se simțea mult mai vulnerabilă acum, știind că Romer fusese convocat altundeva. Să procedeze ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic, dacă-i era pe plac. Nu vedea de ce n-ar fi făcut-o. Se întreabă cine erau cei doi bărbați. De la FBI? Romer spunea că cei de la FBI erau preocupați de amploarea pe care o luaseră operațiunile britanicilor. Poate că asta era primul semn că reușiseră să se infiltreze în agenție. Oricum, în drumul spre Albuquerque mai schimbă două trenuri, înaintând încet, prudent.

Suspină și comandă încă un cocteil chelneriței. Veni un tip la ea și o întreabă dacă se poate așeza,

dar nu folosisese parolele, voia doar s-o agațe. Îi zise că era în luna de miere și că își aștepta soțul, iar tipul se-ndepărtă căutând alte oportunități. Și-a terminat băutura și a urcat în cameră, unde, oricât a încercat să se calmeze, a dormit prost.

A doua zi se plimbă prin centrul vechi al orașului, vizită o biserică veche din Piaza, trecu puțin prin Rio Grande Park, pe sub plopii înalți, privind râul tulbure și, înspre apus, ceața violetă a munților. Așa cum i se întâmplase de atâtea ori, găsea uimitor faptul că se află acolo, în acea perioadă a vieții ei, în acel oraș, în acea epocă. Luă prânzul la de Vargas și, mai apoi, în timp ce traversa holul, recepționarul îi sugerează că i-ar putea fi pe plac o vizită la Universitate, spunându-i că aveau o bibliotecă de-a dreptul „magnifică” acolo. I-a răspuns că rămâne s-o facă în altă zi. În loc de vizita la Universitate, luă un taxi și merse la celălalt hotel, se întinse pe patul tare și se apucă să citească un roman – *The Hollow Mountain*, de Sam M. Goodforth –, concentrându-se cu încăpățănare asupra lui tot restul după-amiezii.

La șase se întorsese în salonul de la de Vargas, într-un separeu, și savura un Martini sec, când un bărbat se strecură pe locul din fața ei.

— Bună, mă bucur să văd că arăți atât de bine.

Avea o față plinuță și palidă și o cravată cu pete unsuroase. Ținea în mână un ziar local și purta o pălărie roasă de paie pe care nu și-o scoase.

— Tocmai m-am întors dintr-o vacanță de două săptămâni, zise Eva.

— Ai fost la munte?

— Prefer marea.

Până acum toate bune, se gândi Eva. Apoi întrebă:

— Ai ceva pentru mine?

Tipul lăsa ziarul pe scaunul de alături cu un gest cât se poate de grăitor. Ca cei de la BSC, își zise ea, ne place la nebunie faza asta cu ziarul. Oricine

poate avea un ziar la el. De ce să complicăm lucrurile?

— Du-te la Las Cruces. Te va contacta un tip pe nume Raul. La hanul Alamogordo.

— Cât trebuie să stau acolo?

— Până când apare Raul. Mi-a făcut plăcere.

Bărbatul se furișă afară din separeu și dus a fost. Eva se întinse și luă ziarul. Înăuntru era un plic maro sigilat cu bandă. Urcă în cameră, se așează pe pat și se uită la plic zece minute, apoi îl deschise. În el găsi o hartă a Mexicului pe care era tipărit, în chip de titlu, LUFTVERKEHRSNETZ VON MEXICO. HAUPTLINEN.

∴

Sună la Transoceanic.

— Bună, Mac.

Era Angus Woolf. Eva era surprinsă să-i audă vocea.

— Salut. Schimbul de noapte?

— Cam așa, răspunse el. Cum e petrecerea?

— Interesantă. Am luat legătura cu omul, dar cadoul primit e ciudat. Marfă proastă, aş zice. Ar trebui să-l sun pe director.

Pe linie intră Morris Devereux.

— Proastă zici? întrebă el.

— Da, nu că-ți dai seama de la început, dar nici nu-ți ia mult.

Harta părea oficială, făcută într-un mod profesionist, tipărită alb-negru, dar folosind încă două culori, albastru și roșu. Mexicul era împărțit în patru districte – Gau 1, Gau 2, Gau 3, Gau 4 –, iar liniile albastre care uneau orașele cu roșu reprezentau liniile aeriene: de la México City la Monterrey și Torreon; de la Guadalajara la Chihuahua și așa mai departe. Mai puțin obișnuite erau liniile care depășeau granițele Mexicului: una spre sud „für” Panama, două la nord „für” San Antonio, Texas și încă una „für” Miami, Florida. Semnificația hărții era, se gândi Eva de-ndată, prea evidentă, dacă nu cumva se afla vreun alt sens

ascuns pe acolo pe undeva. Dar încă mai îngrijorătoare erau greșelile: HAUPTLINEN ar fi trebuit să fie HAUPTLINIEN¹³⁷¹, iar „für”, cu sensul de „spre”, nu era nici el tocmai corect. Ar fi trebuit să fie „nach”. Pentru ochii ei cunoscători, prima impresie bună a fost rapid stricată de aceste elemente. Greșelile de ortografie puteau fi explicate prin necunoașterea limbii germane de către autorul hărții (poate că fusese tipărită în Mexic), dar greșelile împreună cu pretențiile teritoriale dovedite de rutele aeriene îi păreau suspecte – prea se străduia cineva să facă mesajul înțeles.

— Ești sigur că-i marfa noastră? îl întrebă pe Devereux.

— Din câte știu eu, da.

— Te rog să-i spui șefului ce cred și am să sun mai târziu.

— Ai să continui operațiunea?

— Cu precauțiile necesare.

— Unde mergi?

— Într-un loc care se cheamă Las Cruces, spuse pe nerăsuflăte, întrebându-se apoi: de ce sunt atât de sinceră? Acum era prea târziu.

Închise telefonul, merse la recepție și întrebă de unde putea închiria o mașină.

∴

Ca să ajungă în Las Cruces trebuia să o ia spre sud pe autostrada 85, vreo 220 de mile, pe vechiul Camino Road, ce urma valea fluviului Rio Grande până în Mexic. Cea mai mare parte a drumului era o șosea asfaltată pe două benzi, cu câteva porțiuni de beton unde reușea să meargă constant și cu viteză destul de mare. Conducea un Cadillac cafeniu decapotabil, dar nu se sinchisise să lase capota. Abia dacă se uita la peisajul ce i se desfășura înaintea, spre sud, dar sesizase șirurile accidentate ale munților în est și-n vest, fermele mici cu peticele lor de culturi cu pepeni și porumb, înghesuite pe malurile râului. Ici-colo, din șosea,

vedea porțiuni stâncoase din deșert și depunerile de lavă din legendara *jornada del muerte* – dincolo de valea fluviului, pământul era pietros și uscat.

Ajunse după-amiaza târziu în Las Cruces și merse cu mașina pe strada principală în căutarea hanului Alamogordo. Orășelele astea îi erau deja familiare căci în drumul spre sud trecuse deja prin vreo șase, de nu mai multe: Los Lunas, Socorro, Hatch, fiecare integrându-se perfect într-o imagine omogenă a provincialității din New Mexico. După șirul de case din chirpici urmau benzinăria și atelierile auto, apoi, spre periferie, grajdurile de vite, rampele unde se încărcau mărfurile, silozuri de cereale și mori. Fiecare din orășelele astea avea o stradă principală de magazine cu vitrine de prost gust și cu firme luminoase de neon la intrare, cu marchize și trotuare acoperite și umbroase și mașini prăfuite parcate strâmb pe ambele părți ale drumului. Las Cruces nu arăta nici el altfel: un magazin Woolsworth, o bijuterie cu o gemă sclipitoare din plastic de mărimea unei mingi de fotbal în vitrină, panouri publicitare pentru Florsheim Shoes, Coca-Cola, Liberty Furniture, o farmacie, o bancă și, la capătul străzii, peste drum de un parc mic cu plop umbroși, fațada ternă din beton a hanului Alamogordo.

Trase mașina în spatele hanului și intră în hol. Câteva ventilatoare prinse în tavan se-nvâртеau leșinat, înăuntru – o canapea de piele crăpată cu trei locuri, iar pe podeaua de lemn câteva scoarțe indiene ponosite. Într-un ghiveci în care erau înfipite mucuri de țigară se afla un cactus împânzit de funigei, sub un panou pe care scria: „În mod sigur nu veți orbecăi! Curent electric în fiecare cameră”. Recepționarul, un tânăr cu bărbia moale și cu o cămașă al cărei guler era de vreo trei ori mai mare decât ar fi fost potrivit pentru gâtul lui, o privi curios și intrigat când Eva îi ceru o cameră.

— Sunteți sigură că vreți să stați în hotelul ăsta? o întrebă sfios. Sunt hoteluri mult mai bune chiar

la ieșirea din oraș.

— E foarte bine aici, mulțumesc, răspunse Eva. Unde pot mânca ceva?

El îi spuse: dacă vreți un restaurant, ieșiți și o luați la dreapta, dacă vreți un bufet, luați-o la stânga. Alese bufetul și comandă un hamburger. Localul era pustiu, doar două doamne încărunțite ce încărcau un automat de răcoritoare și un indian cu un chip frumos, sever și melancolic care spăla podeaua. Eva își mănca hamburgerul și bău Coca-Cola. Trăia o ciudată stare de inerție, lucrurile aveau o greutate aproape palpabilă, de parcă lumea și-ar fi oprit învârtirea și numai fâsăitul măturii indianului pe dușumeaua de ciment dădea seama de trecerea timpului. De undeva, dintr-o încăpere din spate, se auzeau acorduri de jazz la un radio, iar Eva se întrebă: ce fac eu aici? Care e destinul meu? Simțea că ar putea rămâne acolo, în acel bufet din Las Cruces pe vecie: indianul ar continua să spele dușumeaua, hamburgerul i-ar rămâne doar pe jumătate mâncat, iar la radio s-ar tot difuza jazz. Se lăsă în voia acelei stări, abandonându-i-se, gândind că era straniu de liniștitoare staza aceea de după-amiază târzie, știind că orice ar fi urmat să facă, ar fi pus în mișcare o nouă succesiune de evenimente pe care nu le-ar fi putut controla. Mai bine să savureze acele câteva clipe de liniște, acea apatie încă nezdruncinată.

Merse la telefonul public din bufet, într-o cabină chiar lângă niște rafturi pe care erau îngrămădite cutii de conserve, și sună la Transoceanic. Îi răspunse Devereux.

— Pot vorbi cu șeful?

— Pentru numele lui Dumnezeu, nu. Dar am vorbit eu cu el ieri seară.

— Și ce-a spus?

Din nu știu ce motiv, Eva era convinsă că Romer se afla în aceeași cameră cu Devereux. Apoi ideea i se păru dintr-odată absurdă.

— A spus că totul depinde de tine. E petrecerea ta. Dacă vrei să pleci, pleacă. Dacă vrei să schimbi muzica, schimb-o. Zicea să ai încredere în instinctele tale.

— I-ai spus ce cred eu despre cadoul primit?

— Da, i-am spus și el a verificat marfa. E marfa noastră. Probabil că cineva așteaptă s-o primească.

Închise telefonul și chibzui. Deci totul depindea de ea. O luă încet înapoi spre Alamogordo, rămânând pe partea umbroasă a străzii. Pe lângă ea trecu un camion mare încărcat cu trunchiuri de copac, urmat de un automobil sport, cu două locuri, roșu și elegant, în care se aflau o femeie și un bărbat. Se opri și privi înapoi: câțiva copii stăteau de vorbă cu o puștoaică pe bicicletă. Avea senzația stranie că era urmărită. Însă era absurd, știa asta. Se duse în parc și se așeză pe o bancă preț de câteva minute, citind dintr-un ghid ca să-și alunge din minte demonii care-o bântuiau. Las Cruces – „Crucile” – fusese numit astfel după masacrul care avusese loc aici în secolul 18, când apașii din zonă atacaseră un convoi aflat în drum spre Chihuahua. Pe mormintele acelor morți se ridicaseră cruci înalte. Spera să nu fie un semn rău.

Coupèul roșu trecu din nou, fără bărbat, la volan era acum femeia.

Nu: fusese irascibilă, naivă, se purtase neprofesionist. Dacă era îngrijorată existau proceduri precise pe care le putea urma. Era petrecerea ei. Folosește-ți instinctele, spusese Romer. Bun, așa va face.

Se întoarse la han, se urcă în mașină, o luă pe Mesa Road către liceul local și găsi motelul cel nou despre care se vorbea în ghidul turistic – se numea Messila Motor Lodge. Închirie o cameră aflată la capătul unei verande din lemn și ascunse harta în peretele din spatele șifonierului, îndărătul unui placaj desprins cu pila de unghii. Motelul fusese dat în folosință doar de un an, după cum îi spusese băiatul care o conduse la camera ei. Totul

mirosea a nou, se simțea încă un iz de chimicale, de chit și de rumeguș. Camera era curată și modern mobilată: culori deschise și fără decorațiuni. Pe perete, deasupra biroului, atârna o pictură semiabstractă înfățișând un sat Pueblo, în ton cu bolul de fructe învelite în celofan și cu *yucca*^[38] mititică dintr-un vas de teracotă; pe birou găsi un bloc de sugativă, un top de hârtie de scris, plicuri, cărți poștale și o jumătate de duzină de creioane cu monogramă. Din partea casei, spuse angajatul motelului, cu complimentele noastre. Eva se arătă foarte mulțumită de toate acestea. De cum rămase singură, scoase din plic 2000 de dolari, iar restul îi dosi la un loc cu harta.

O luă iar spre Las Cruces, parcă în spatele hanului și intră în hol. Pe canapea stătea un bărbat îmbrăcat într-un costum albastru deschis, de bumbac. Era așa de blond, iar pielea îi era atât de rozalie – părea aproape albinos, se gândi –, încât îmbrăcat în costumul acela părea un bebeluș mare.

— Bună, spuse, mă bucur să văd că arăți atât de bine.

— Tocmai m-am întors dintr-o vacanță de două săptămâni.

— Ai fost la munte?

— Prefer marea.

El îi întinse mâna și ea i-o strânse. Avea o voce aspră, dar plăcută.

— Eu sunt Raul, zise și se întoarse către recepționar. Hei, băiete, putem lua ceva de băut aici?

— Nu.

Au ieșit din hol și, vreo cinci minute, au căutat, fără succes, un bar.

— Trebuie să beau o bere, spuse Raul.

Intră într-un magazin de băuturi și ieși cu o sticlă de bere într-o pungă de hârtie. S-au dus în parc și s-au așezat pe o bancă sub plop, iar Raul își deschise sticla de bere cu un desfăcător pe care-l avea în buzunar și bău cu înghițituri mari, fără să

scoată sticla din pungă. Am să-mi amintesc toată viața acest parc din Las Cruces, se gândi Eva.

— Îmi cer scuze, zise tipul lăsând să-i scape o râgâială abia auzită. Mi-era foarte sete.

Eva observă că vocea îi era acum mai puțin răgușită. Apa nu mă ajută deloc, adăugă el ca explicație.

— Am avut o problemă. O întârziere, spuse Eva.

— Da? Părea deodată ironic, nemulțumit. Nu mi s-a spus nimic.

Se ridică, se îndreptă spre pubela de gunoi și aruncă punga. Stătea cu mâinile-n șolduri și se uita împrejur, de parcă se simțea tras pe sfoară.

— O să mă întorc săptămâna viitoare. Până atunci, mi s-a spus să-ți dau asta. Deschise poșeta și-l lăsă să vadă banii. Raul veni repede lângă ea și se așează.

— Două mii. Restul săptămâna viitoare.

— Da? Raul nu-și putu ascunde surprinderea și entuziasmul. Nu se aștepta să primească bani, se gândi Eva. Oare ce se întâmplă? Raul își îndesă banii în buzunarul sacoului.

— Când săptămâna viitoare?

— Vei fi contactat.

— Bine, spuse și se ridică iar. La revedere.

Se îndepărtă. Eva mai așteptă cinci minute, tot uitându-se după eventuali urmăritori. Apoi o luă pe strada principală, intră la Woolworths, unde cumpără un pachet de șervețele. O coti apoi pe o alee îngustă printre bancă și o agenție imobiliară, după care o luă înapoi cu pași repezi. Nimeni. Mai făcu câteva astfel de manevre, până când, în cele din urmă, se convinse că n-o urmărea nimeni, că nici nu ar fi avut cum s-o urmărească. Se duse la Alamogordo și predă cheia. Recepționarul se scuza că nu-i putea returna banii pentru nopțile la care renunța.

Se întoarse la Messila Motor Lodge. Amurgea, iar lumina soarelui lovea piscurile munților, la est, îmbrăcându-le într-un oranj viu, fisurat de dâre de-

ntuneric. A doua zi urma să se întoarcă la Albuquerque și să ia un avion către Dallas, iar de acolo să plece acasă – cu cât mai repede, cu atât mai bine.

A luat masa la motel, i s-a servit o friptură – tare –, cu salată de spanac – rece –, pe care le udă cu o bere – „nu servim vin, doamnă”. În sala de mese mai erau câțiva indivizi: un cuplu mai în vârstă cu hărți și ghiduri turistice în față, un ins durduliu care-și întinsese ziarul înainte și nu-și ridica deloc privirea din el și o familie de mexicani bine îmbrăcați cu două fete foarte cumini și bine-crescute. O luă pe alee către camera ei, revăzându-și acțiunile din ziua aceea, întrebându-se dacă Romer ar fi fost de acord cu ceea ce-i spusese ei instinctul să facă. Se uită în sus, la stele, simțind o răcoare adiind dinspre deșert. Undeva, departe, lătra un câine. Înainte de a deschide ușa, cercetă cu privirea celelalte camere. Nu era nicio mașină nouă în parcare, doar cele pe care le văzuse deja. Întoarse cheia în broască și deschise ușa.

Bărbatul stătea pe pat, cu picioarele depărtate, iar pistolul îi era îndreptat spre fața ei.

— Închide ușa, spuse. Vino-ncoace.

Vorbea cu un puternic accent mexican. Se ridică în picioare – era o matahală burtoasă, cu o mustață stufoasă și un costum verde închis.

Îi făcu semn cu pistolul să se miște, iar Eva îl ascultă, în minte i se învâlmășeau zeci de întrebări, fără ca vreuna dintre ele să-și găsească răspunsul.

— Unde-i harta? întrebă.

— Ce? Cine? întrebă Eva, confuză. I s-a părut că întrebase „unde e omul?”

— Harta! zise tipul improșcând cu salivă.

De unde știa că ea avea harta?

Trase cu ochiul într-o parte și-n alta a camerei și observă că totul fusese percheziționat, inclusiv bagajul. Mintea ei, ca o mașină de calculat, trecea în revistă toate implicațiile și toate ramificațiile acestei întâlniri. Îi fu pe dată foarte clar că cel mai

bun lucru pe care-l putea face era să-i dea harta individului.

— E în șifonier, spuse și se îndreptă într-acolo, auzind piedica pistolului ridicându-se. Nu sunt înarmată, îi ceru din gesturi permisiunea de a-și continua drumul, iar când tipul dădu din cap, scoase de după placajul desprins harta și cei trei mii de dolari rămași. I le întinse mexicanului. Ceva din felul în care le luă și le verifică, fără s-o scape din ochi, o făcu să presupună că nu avea de-a face cu un spion, ci cu un polițist. Se vedea că era obișnuit să facă așa ceva. Că făcea așa ceva tot timpul – era foarte calm. Mexicanul puse harta și banii pe birou.

— Dezbracă-te.

Dezbrăcându-se, Eva simți că i se face rău. Nu, asta nu, te rog, nu. Avea o presimțire teribilă: tipul dădea dovadă de mult sânge rece și indiferență – nu era deloc ca Raul sau ca tipul din Albuquerque –, ceea ce o făcu să-și dea seama că o să moară foarte curând.

— Bine, oprește-te. Rămăsese doar cu lenjeria de corp. Îmbracă-te. În ochii lui nu era nici poftă, nici lascivitate.

Tipul se apropie de fereastră și trase draperia. Eva auzi motorul unei mașini pornind undeva, apoi apropiindu-se și oprindu-se afară, chiar în fața camerei sale. Auzi portiera trântită, dar motorul mergea încă. Deci erau și alții. Se îmbracă mai repede decât se îmbrăcase vreodată în viața ei, gândindu-se: liniștește-te, nu intra în panică, amintește-ți ce ai învățat, poate că nu vrea decât harta.

— Pune banii și harta în poșetă.

I se puse un nod în gât și simți o apăsare în piept, încerca să nu se gândească la ce s-ar fi putut întâmpla, să rămână cu mintea în clipa prezentă, însă își dădea seama de implicațiile groaznice a ceea ce tocmai spusese individul.

Nu-l interesau banii sau harta. Venise după ea. Ea era premiul cel mare.

Păși spre birou.

De ce-l refuzase pe Romer atunci când îi oferise o armă? Nu că ar fi contat în momentele acelea. O misiune simplă de curierat, îi spusese. Romer nu credea nici în arme, nici în pura violență fizică. Ai dinții și unghiile, asta îi spunea mereu. Instinctele tale primare. Acum avea însă nevoie de mult mai mult ca să-l dovedească pe individul ăsta mare și sigur de sine. Avea nevoie de o armă.

Își băgă banii și harta în poșetă în timp ce mexicanul se îndrepta spre ușă. Fără s-o slăbească din priviri, deschise ușa și se uită iute afară. Eva se răsuci. Avusese o singură clipă și profitase de ea.

— Vino, spuse bărbatul, în timp ce ea își aranja agrafele ce-i țineau părul într-un coc lejer. Nu-ți bate capul cu astea. O luă de sub braț, înțepând-o cu vârful pistolului și merseă spre mașină. Pe veranda unei alte camere le văzu pe cele două fetițe mexicane jucându-se – nici nu-i luară în seamă pe ea și pe însoțitorul ei. O împinse în mașină și o urmă, forțând-o să treacă la volan. Farurile erau aprinse pe faza lungă. Însă nu se vedea nici urmă de cel care adusesese mașina.

— Dă-i drumul, îi zise, trecând brațul pe spătarul scaunului ei și băgându-i pistolul în coaste. Băgă mașina în viteză – schimbătorul de viteze era pe coloana de direcție – și ieșiră încet din parcare a motelului. Pe când părăseau parcare și virau spre șoseaua care ducea în Las Cruces, i se păru că bărbatul face un semn – își fluturase degetele – cuiva din umbra plopilor de pe margine. Aruncă iute o privire și parcă văzu doi bărbați așteptând lângă o mașină parcată, cu luminile stinse. Părea un coupé, dar era prea întuneric să spună ce culoare avea. Apoi au trecut de ei și mexicanul îi spuse s-o ia spre Las Cruces și apoi pe autostrada 80 către granița cu Texasul.

Au mers pe autostradă vreo jumătate de oră. Chiar după ce văzu semnul ce marca intrarea în orașul Berdino, tipul îi spuse s-o ia la dreapta pe un drum pietruit în capătul căruia era o cutie poștală, a unui anume Leopold. Drumul era atât de rău încât mașina, trecând prin gropi și șanțuri, se scutura și se hurduca, iar pistolul mexicanului îi intra Evei dureros în coaste.

— Mergi mai încet, îi spuse el.

Eva redusese viteza la zece mile pe oră. După câteva minute, îi spuse să oprească. Într-o curbă strânsă, iar în lumina farurilor se vedeau arbuști și pământ pietros arid, traversat de ceea ce părea a fi fâgaș săpat de ape. Eva înțepenise pur și simplu, conștientă de valurile de adrenalină ce-i străbăteau corpul. Se simțea extrem de lucidă. Își dădea seama că, oricum ar lua-o, într-un minut sau două avea să fie moartă. Ai încredere în instinctele tale primare. Știa exact ce are de făcut.

— Ieși din mașină, îi spuse mexicanul. Trebuie să ne întâlnim cu niște tipi.

Asta era o minciună, își zise ea. Vrea doar să mă facă să cred că nu-i totul sfârșit. Întinse mâna stângă către încuietoarea portierei, iar cu dreapta își trecu o șuviță rebelă de păr pe după ureche. Un gest natural, un reflex feminin.

— Stinge farurile...

Eva avea nevoie de lumină.

— Uite ce e, mai am bani.

Degetele mâinii drepte, încă în păr, atinseră radiera creionului de la Mesilla Motor Lodge pe care reușise să-l strecoare în coc la hotel – unul din cele șase creioane noi, ascuțite și gratuite ce fuseseră lăsate pe sugativă lângă hârtia de scris și vederi. Nou-nouț și foarte ascuțit, cu numele motelului ștanțat cu litere aurii pe laturile sale. Era creionul pe care reușise să-l ia și să și-l ascundă în păr atunci când mexicanul se uitase repede afară, prin ușa deschisă, verificând mașina.

— Pot să-ți aduc încă zece mii, spuse Eva. Într-o oră.

Bărbatul chicoti.

— Ieși.

Eva trase creionul ascuțit și i-l înfipse în ochiul stâng. Creionul intră foarte ușor și repede, fără să întâmpine nicio rezistență, aproape în întregime – vreo douăzeci de centimetri. Tipului abia îi scăpă o răsuflare întretăiată, iar pistolul îi căzu din mână zăngănind. Încercă să-și ridice mâinile la ochi ca pentru a-și scoate creionul, însă căzu pe portiera mașinii. Capătul cu radiera se ștepea vreo doi centimetri din globul ocular perforat. Nu curgea sânge. Eva a știut pe loc din nemișcarea lui absolută că era mort.

Stinse luminile și coborî din mașină. Tremura, dar nu foarte tare, spunându-și că fusese probabil la un minut sau două de propria moarte, pe muchia ce desparte viața de moarte. Nu era șocată și nici îngrozită de ceea ce-i făcuse acestui individ. Își abătu gândurile de la chestiunea asta, forțându-se să judece clar. Și acum ce-i de făcut? Ce urmează? Să fugă? Poate că mai putea fi ceva salvat din acest dezastru. Toate trebuiau luate pas cu pas. Gândește, își zise, gândește.

Se urcă iar în mașină, o trase de pe șosea în dosul unor tufe de ferigi și stinse farurile. Acolo, în întuneric, lângă mexicanul mort, analiză metodic opțiunile, alternativele. Aprinse lumina din plafon, de lângă oglinda retrovizoare, și ridică pistolul, folosindu-se de batista ei ca să nu lase amprente. Îi descheie sacoul și-l puse în tocul de la subsuoară. Tot nu ieșea sânge din rană, nici măcar o picătură – doar capătul creionului se ștepea din ochiul încremenit.

Îi percheziționa buzunarele și îi găsi portofelul și actele de identitate. Inspector Luis de Baca. Găsi și niște bani, o scrisoare și un bon de la un magazin de articole casnice din Ciudad Juarez. Puse totul la loc. Cel care fusese cât pe ce s-o

ucidă era un polițist mexican. Nu înțelegea nimic. Stinse iar lumina și iar începu să chibzuiască: știa că pentru scurt timp era în siguranță – putea, într-un fel sau altul, să fugă înapoi le ai ei. Dar trebuia să șteargă urmele.

Coborî iar din mașină și începu să se plimbe, meditănd, planificând. Luna era în ultimul pătrar și nu dădea prea multă lumină. Se făcea din ce în ce mai frig. Își strânse mâinile la piept, lăsându-se la un moment dat pe vine, atunci când un camion se hurducă înspre casa celui numit Leopold. Lumina farurilor mătură peisajul fără s-o prindă pe Eva în raza lor. Încetul cu încetul, un plan începu să se închege în mintea ei, iar Eva îl ajustă tot criticându-l, ridicând obiecții, analizând avantajele și dezavantajele lui. Deschise portbagajul și găsi un bidon cu ulei, o frânghie și un hârleț. În torpedo dădu peste o lanternă, niște țigări și gumă de mestecat. Părea să fie mașina personală a mexicanului.

Merse câțiva pași până la cotul drumeagului ce ducea la Leopold și, la lumina lanternei, văzu că fâgașul era de fapt albia seacă a unui torent, adâncă de vreo douăzeci de picioare. Porni mașina, aprinse farurile și o conduse până la marginea șanțului ambalând motorul, făcând roțile să scrâșnească și să împrăște pietriș. Lăsă mașina să alunece chiar pe buza albiei și trase frâna de mână. Mai verifică o dată, își luă poșeta și ieși, eliberând frâna de mână. Mașina se ducea încet înainte, iar Eva fugi în spatele ei și o împinse până încăleacă marginea fâgașului. Ascultă bufnitura grea și scrâșnetul metalic stârnite de căderea mașinii pe fundul albiei. Auzi parbrizul plesnind și sticla făcându-se țândări.

Ajutându-se de lanternă, coborî să vadă rămășițele automobilului. Un far încă mai ardea, iar capota, îndoită, se deschisese. Simțea mirosul benzinei ce se scurgea din rezervor. Mașina se înclinase pe partea pasagerului mai mult de 45 de

grade. Reuși să deschidă portiera din dreptul șoferului și să bage în viteza a patra. În cădere, Luis de Baca se prăbușise înainte, strivindu-și fruntea de bord. Un firicel de sânge curgea acum din ochi în mustață, iar de-acolo picura pe cămașă. Eva-l trase cu greu pe scaunul șoferului, observând că unul din picioarele lui părea rupt, contorsionat într-un unghi nefiresc. Asta-i bine, își zise ea.

Scoase harta și îi rupse un colț cu mare atenție, lăsând cuvântul LUFTVERK și liniile aeriene de la San Antonio la Miami. Restul hărții îl puse în poșetă, apoi scoase un stilou, întinse colțul rupt pe capotă și făcu repede câteva însemnări în germană pe el: *Wo befinden sich die Ölreserven für den transatlantischen Verkehr?* și *Der dritte Gau scheint zu gross zu sein*. Pe margine făcu o adunare: $150.000+35.000=185.000$, adăugând câteva numere și litere fără niciun sens – LBI/3, XPD 77. Mânji bucata de hartă cu sânge de pe cămașa lui de Baca, o mototoli, apoi o strecură sub talpa pantofului de la piciorul care nu fusese rupt. Puse cei trei mii de dolari în torpedo, sub o hartă rutieră și un manual. Apoi șterse cu batista bordul și volanul, cu multă atenție la schimbătorul de viteze. Îl propti pe de Baca de volan, în așa fel încât să-i poată vedea fața. Știa că următorul lucru pe care-l avea de făcut era cel mai dificil, dar era atât de absorbită de regizarea accidentului încât acționa automat, cu eficiență maximă. Aruncă pe cadavru câteva cioburi din parbriz și rupse unul din ștergătoare, smulgând cauciucul de pe el.

Apucă de radieră creionul din ochiul mortului și îl scoase. Ieși ușor, de parcă era uns și, odată scos, sângele țâșni peste pleoape. Îi îndesă capătul ștergătorului în ochi și se dădu câțiva pași înapoi. Lăsă portiera deschisă și mai verifică o dată la lumina lanternei. Apoi își luă poșeta, se cățăra pe peretele șanțului și ieși din nou în drumeag, îndreptându-se spre autostrada 80. După vreo jumătate de milă ieși de pe șosea și îngropă

rămășițele hărții, lanterna și creionul. Putea vedea farurile mașinilor de pe autostradă și luminile de pe strada principală din Berdino. Știa ce mai are de făcut: să sune la poliție și fără să-și dea numele să anunțe prezența unei mașini accidentate într-un șanț, undeva între autostradă și Leopold. Un taxi avea s-o ducă înapoi la Mesilla Motor Lodge. Va plăti nopțile de cazare și va conduce toată noaptea spre Albuquerque. Făcuse tot ce se putea face, însă nu putea să nu se gândească, intrând într-o benzinărie Texaco, de la periferiile orașului, că trebuia să facă față adevărului: cumva, cineva, o trădase.

10. Întâlnirea cu Lucas Romer

Am stat în fața portretului lui Lucas Romer făcut de David Bomberg vreo 20 de minute bune, căutând indicii, cred, dar și încercând să identific omul pe care mama îl întâlnise în 1939, ca să-l pot distinge mai apoi de omul pe care eu urma să-l întâlnesc în anul de grație 1976.

Portretul era aproape în mărime naturală – un bust pe o pânză de 30 pe 45 cm. Rama largă, simplă, neagră, din lemn, făcea ca micul tablou să pară mai impozant, însă, oricum, se afla pe un coridor de la unul din etajele superioare ale Național Portrait Gallery. În acest caz, artistul fusese mai important decât modelul. Informațiile de pe perete se refereau toate la David Bomberg – modelul fiind identificat, simplu, ca „Lucas Romer, un prieten”. Tabloul era datat 1936 (?), deci cu trei ani înainte ca Romer s-o cunoască pe Eva Delectorskaia.

Pânza era în mod evident o schiță, remarcabilă printr-un impasto foarte fluid. Probabil un studiu ce urma să fie lucrat mai apoi și transformat în ceva mai finisat, dac-ar fi avut loc mai multe ședințe. Mi se părea o lucrare reușită, un portret reușit – personalitatea celui portretizat se degaja cu forță din opera artistului, deși nu aveam nici cea mai vagă idee dacă exista o asemănare cu modelul. Lucas Romer se uita lung din pânză către privitor, ațintindu-i emfatic privirea. Ochii erau de un albastru gri, iar gura rigidă, strâmbată ușor într-o parte denota neîncrederea și disconfortul de a poza, regretul pentru timpul pierdut în nemișcare. Părul se împrăștia în față, exact cum spusese mama. Purta o cămașă albă, o haină albastră de aproape aceeași culoare cu cea a ochilor și o cravată verzui spre bej. Doar nodul de la cravată era în cadrul pânzei. Bomberg accentuase

contururile capului cu o tușă neagră, groasă, ce avea ca efect concentrarea atenției privitorului înăuntrul aceluși perimetru. Stilul era îndrăzneț: albastru, verde, maro, rozuri crude și negru erau amestecate pentru a reda tonurile pielii și ale bărbii dese, abia răsărite. Tușele erau largi, energice, încrezătoare, grele de culoare. Am avut pe dată senzația că mă aflu în fața unei personalități extrem de puternice, poate chiar arogante și nu cred că asta se datora celor știute dinainte de la mama. Ochii mari și adânciți în cap, nasul proeminent – poate că singurul semn de slăbiciune era gura: buzele pline, moi mai degrabă, strânse... Un fanfaron? Un intelectual prea plin de sine? Un artist complicat și nevrotic? Poate că aveai nevoie de toate aceste calități ca să fii un maestru al spionajului și să conduci propria ta echipă de spioni.

Am coborât în holul muzeului și am decis s-o iau pe jos către Brydges. Dar mai întâi am intrat la toaletă și m-am examinat în oglindă. Ce spunea *acest* portret despre model? Părul mi-era desfăcut, des, lung, proaspăt spălat, îmi dădusem cu un ruj roz-palid și cu obișnuitul rimel negru. Pusesem pe mine un costum negru cu pantalon, aproape nou, cusut ostentativ cu ață albă, inclusiv pe la buzunare. Eram înaltă, voiam să fiu înaltă în ziua aceea și mi se părea că arăt al naibii de bine. Servieta de piele cam uzată pe care o aveam la mine era o nepotrivire destul de plăcută, mi-am zis.

Am traversat Trafalgar Square către Pall Mall, apoi am luat-o pe scurtătură prin St. James's Square către păienjenișul de străduțe dintre piață și Jermyn Street, unde se afla Brydges. Ușa de la intrare era discretă, de un negru lucios – niciun nume, doar un număr –, cu un geam în evantai, ornamentat sofisticat, tot numai ciubuce și spirale. Am apăsat butonul soneriei din alamă și am fost primită înăuntru cu suspiciune de un portar

îmbrăcat într-o redingotă bleumarin cu revere roșii. Am spus că am o întâlnire cu lordul Mansfield, iar el s-a retras într-un fel de cabină telefonică de sticlă pentru a consulta un registru.

— Ruth Gilmartin, am spus. Pentru ora șase.

— Pe aici, domnișoară.

L-am urmat pe scările largi, în spirală, deja conștientă că intrarea modestă ascundea îndărătul ei o clădire de calibru georgian în proporții și eleganță. La primul etaj, am trecut pe lângă o sală de lectură – canapele moi, portrete sumbre, câțiva bătrâni citind ziare și reviste –, apoi pe lângă un bar – câțiva bătrâni beau –, apoi pe lângă o sală de mese ce era pregătită pentru servirea cinei de niște fete tinere în fuste negre și bluze albe apretate. Mi-am dat seama că în clădirea aceea era foarte neobișnuit să intre o femeie care să nu fie angajată acolo. Am cotit apoi pe alt coridor, trecând pe lângă un vestiar și o toaletă pentru bărbați (miros de dezinfectant amestecat cu briantină, zgomot înfundat de apă curgând în pisoare) de unde ieși un bătrân cu baston care, văzându-mă, afișă o mină de uimire și neîncredere ca din desene animate.

— Bună seara, i-am spus devenind în același timp mai calmă și mai furioasă. Furioasă pentru că mi-am dat seama ce se întâmpla, în mod evident, acolo. Calmă pentru că Romer n-avea de unde să știe nu numai că n-avea să-i meargă, dar că avea să fie contraproductivă stratagema asta. După un alt colț am ajuns la o ușă pe care scria: „Salon pentru doamne”.

— Lordul Mansfield vă va primi aici, spuse portarul deschizând ușa.

— Ești sigur că sunt o doamnă?

— Mă iertați, domnișoară, nu v-am înțeles.

— Nu-i nimic, lasă.

Am trecut de el și am intrat în „salonul pentru doamne”. Era mic și mobilat cu zgârcenie, mirosea a detergent de covoare și a ceară de lustruit – decorul spunea totul: era nefolositor. Avea perdele

din pânză de bumbac, iar aplicile de pe pereți aveau mici pete cu margini galbene; pe măsuta de cafea erau răsfirate reviste necitite pentru femei – *House & Garden*, *Woman's Journal*, chiar *Lady* însăși –, o plantă agățătoare murea de sete pe polița căminului în care nu mai fusese făcut focul de cine știe când.

Portarul a plecat, iar eu am mutat un pic cel mai mare fotoliu, astfel încât singura fereastră din încăperea să fie chiar înapoia lui. Voiam ca lumina să-mi vină din spate, să-mi rămână fața în umbră, iar lumina serii de vară să cadă pe Romer. Mi-am deschis servieta și am scos de acolo un carnetel și un stilou.

Am așteptat 15, 20, 25 de minute. Știam că era în mod intenționat, dar mă bucuram că trebuie să aștept, pentru că mă puteam obișnui cu ideea că, neobișnuit pentru mine, eram chiar destul de nervoasă în privința întâlnirii cu acest bărbat – acest bărbat care făcuse dragoste cu mama, care o recrutase, care-i „coordona misiunile” și căruia ea îi mărturisise iubirea într-o zi rece, în Manhattan, în 1941. Eva Delectorskaia, simțeam asta cred pentru prima dată, devenea reală. Dar cu cât Lucas Romer mă făcea să aștept mai mult, cu cât se străduia mai tare să mă intimideze, în acel bastion al masculinității și oficialității de viță veche și nobilă, cu atât deveneam mai furioasă – deci, cu atât mai puțin nesigură. În cele din urmă, portarul deschise ușa. În spatele lui se deslușea un chip.

— Miss Gilmartin, venerabile lord, spuse portarul și se făcu nevăzut.

Romer păși ușor înăuntru, cu un zâmbet afabil pe fața lui fină, uscată.

— Îmi pare foarte rău că v-am lăsat să așteptați, spuse Romer, iar vocea îi era ușor răgușită de parcă l-ar fi chinuit polipii. Câteva convorbiri telefonice obositoare. Lucas Romer, spuse și întinse mâna.

— Ruth Gilmartin, am zis ridicându-mă în picioare, la fel de înaltă ca el, strângându-i mâna cu toată puterea de care eram în stare și încercând să nu mă holbez la el, deși mi-ar fi plăcut la nebunie să-l pot studia câteva minute bune printr-un geam mat, astfel încât el să nu mă vadă.

Purta un costum perfect croit, cu un singur buzunar la piept, de un albastru negru, o cămașă crem și o cravată maro închis. Zâmbetul lui era strălucitor și imaculat, exact așa cum îl descrisese mama, numai că acum, în adâncimile gurii lui, se întrevedeau lucirile aurii ale unor lucrări dentare costisitoare. Chelise, însă părul destul de lung și dat cu briantină de deasupra urechilor era pieptănat în două șuvițe, bine netezite. Cu toate că era slăbuț și puțin adus de spate, bărbatul frumos care fusese se mai întrezărea în acest bătrân de 77 de ani, ca o amintire fantomatică. Dacă-l priveai într-o anumită lumină, era greu să-i ghicești vârsta – cred că era încă un bătrân bine. M-am așezat în fotoliul pe care mi-l pregătisem, înainte ca el să se așeze acolo sau să mă invite în alt loc. Se așeză cât de departe putu de mine și mă întrebă dacă nu doream un ceai.

— Nu mi-ar dispăcea ceva mai alcoolic, am zis, dacă așa ceva se poate servi în salonul pentru doamne.

— Sigur că da, avem vederi largi aici, la Brydges'. Se întinse și apăsă butonul unei sonerii de pe marginea mesei de cafea și imediat apără un chelner într-un sacou alb, cu o tavă de argint sub braț.

— Ce doriți, dra Martin?

— Gilmartin.

— Iertați-mă – om bătrân și senil ce sunt! – dra Gilmartin. Ce v-ar plăcea?

— Un whisky mare cu sifon, vă rog.

— Pentru whisky n-avem altă măsură aici decât mare. Se întoarse spre chelner. Un suc de roșii pentru mine, Boris. Cu un dram de sare de țelină,

fără sos Worcestershire. Se întoarse spre mine. Nu avem decât J&B sau Bell's.

— Atunci Bell's, vă rog. Habar n-aveam ce-i un J&B.

— Da, domnule, spuse chelnerul și plecă.

— Trebuie să recunosc că am așteptat cu multă nerăbdare întâlnirea asta, spuse Romer cu vizibilă ipocrizie. La vârsta mea, te simți uitat de toată lumea. Și, dintr-odată sună cineva de la un ziar spunând că vrea să-mi ia un interviu. Surprinzător și măgulitor, așa zice. Sunteți de la *Observer*, nu?

— De la *Telegraph*.

— Splendid. Apropo, cine este editorul dumneavoastră? Îl cunoașteți pe Toby Litton-Fry?

— Nu, eu lucrez cu Robert York, am spus repede și extrem de calmă.

— Robert York... să vedem ce va zice Toby despre el. Zâmbi. Aș vrea să știu cine va corecta interviul.

Sosiră băuturile; Boris le servi pe suporturi de carton lângă care așeză și un bol cu alune sărate.

— Boris, poți să duci astea înapoi. Whisky și alune sărate, nu, nu și nu. Chicoti. Când or să învețe oare?

De cum ieși Boris, starea de spirit a lui Romer se schimbă dintr-odată. N-aș putea spune cum, dar amabilitatea, falsa delicatețe păreau să fi părăsit camera odată cu Boris și alunele sărate. Zâmbetul rămăsese la locul lui, însă nu se mai prefăcea: căutătura lui era directă, curioasă și ușor ostilă.

— Dacă nu vă deranjează, dra Gilmartin, aș dori să vă pun o întrebare înainte să-ncepem fascinantul nostru interviu.

— Dați-i drumul.

— I-ați pomenit secretarei mele ceva despre SAC Ltd.

— Da.

— Cum ați dat de acest nume?

— Într-un document de arhivă.

— Nu vă cred.

— Îmi pare rău că gândiți așa, am spus brusc în gardă. Ochii lui mă așteptau reci și ficși. I-am susținut privirea și am continuat. Nici nu vă puteți închipui câte documente au ajuns pe masa universitarilor și a istoricilor în acești ultimi ani, de când a fost deconspirată afacerea Ultra. Enigma, Bletchley Park – vâlul a fost ridicat bine de tot. Toți vor să-și spună povestea. Și foarte mult material este, cum să zic?, neoficial, personal.

Romer se gândea la cele auzite.

— Un document tipărit, deci?

— Da.

— L-ați văzut dumneavoastră?

— Nu, nu personal. Încercam să câștig timp. Eram puțin îngrijorată. Deși mama mă avertizase că Romer va fi foarte interesat în privința SAC. Am primit informația asta de la un universitar de la Oxford care scrie o istorie a Serviciilor Secrete Britanice, am spus pe nerăsuflăte.

— Chiar scrie așa ceva? Romer oftă, iar oftatul lui spunea: ce absolută pierdere de vreme. Care e numele acestui profesor?

— Timothy Thoms.

Romer scoase din buzunarul hainei un carnețel îmbrăcat în piele și un stilou aurit și-și notă numele. Era de admirat jocul lui.

— Dr. T.C.L. Thoms, T, h, o, m, s. E membru în All Souls, am adăugat.

— Prea bine... ridică privirea după ce-și notă. Despre ce anume este vorba în articolul acesta pe care-l scrieți?

— Despre BSC. Și despre ce făcea această organizație în SUA, înainte de Pearl Harbor. Asta îmi spusese mama să zic – un subiect atotcuprinzător.

— De ce Dumnezeu ar fi cineva interesat de un asemenea subiect? De ce vă intrigă atât de mult BSC?

— Credeam că eu sunt cea care pune întrebările, Lord Mansfield.

— Vreau doar să clarific câteva chestiuni înainte de a începe.

Chelnerul bătu la ușă, apoi intră.

— Sunteți căutat la telefon, Lord Mansfield. Pe linia unu.

Romer se ridică și se îndreptă cam țeapăn către biroul din colț pe care se afla telefonul. Ridică receptorul.

— Da?

Romer asculta ce avea să-i spună vocea de la celălalt capăt al firului, iar eu am luat o înghițitură mare de whisky și m-am apucat să-l studiez mai îndeaproape. De unde stăteam, îl vedeam din profil, cu receptorul în mâna stângă, la al cărei deget mic avea un inel strălucitor cu sigiliu. Cu podul palmei drepte își netezea şuvița de păr de deasupra urechii.

— Nu, nu mă îngrijorează, spuse. Cătuși de puțin, închise și rămase câteva clipe în picioare, uitându-se la telefon, meditând. Cele două şuvițe de păr se întâlneau pe ceafă într-un mic vârtej de cârlionți. Părul lui nu părea foarte bine îngrijit, dar sigur era, iar pantofii erau atât de lustruiți de parcă-i făcuse ordonanța. Se întoarse spre mine și sprâncenele i se ridicară pentru o clipă ca și cum și-ar fi adus aminte brusc că eram și eu în încăpere.

— Deci, dra Gilmartin, îmi vorbeați despre interesul dumneavoastră vizavi de BSC, spuse și se așeză iarăși.

— Unchiul meu a fost implicat în BSC.

— Chiar? Cum îl chema?

— Morris Devereux, am spus.

Romer se gândi, repetând numele de câteva ori:

— Nu, nu cred că-l știu.

— Deci recunoașteți că ați făcut parte din BSC.

— Nu recunosc nimic, dra Gilmartin, îmi spuse zâmbind. Îmi zâmbea mult, dar niciunul din zâmbetele lui nu era autentic sau prietenos. Știți ceva, zise, îmi pare rău să vă creez neplăceri, dar

m-am hotărât să nu vă acord acest interviu. Se ridică iar, se îndreptă spre ușă și o deschise.

— Pot să vă întreb de ce?

— Pentru că nu cred niciun cuvânt din tot ce mi-ați spus.

— Îmi pare rău, am spus. Ce pot spune? Am fost cu totul sinceră cu dvs.

— Atunci să spunem că m-am răzgândit.

— E dreptul dumneavoastră. Nu m-am grăbit deloc: am mai băut o gură de whisky, apoi mi-am băgat carnetelul și stiloul în servietă, m-am ridicat și am ieșit pe ușă înaintea lui. Mama mă avertizase că s-ar putea să se termine așa. Cu siguranță că avea să mă primească după ce auzise numele de SAC Ltd, că avea să încerce să afle ce urmăream de fapt și că, în clipa în care și-ar fi dat seama că nu eram periculoasă – cu alte cuvinte, mânată doar de curiozitatea jurnalistică –, nu l-aș mai fi interesat.

— Pot să găsesc ieșirea și singură.

— Nu e permis.

Am trecut pe lângă sufragerie – acum cu câțiva bărbați care cinau, pe lângă bar – mai plin decât la sosire, de unde se auzea rumoarea joasă a conversațiilor și pe lângă sala de lectură – unde mai era un singur bătrân adormit, apoi am luat-o în jos, pe scările în spirală, până la ușa simplă și neagră de la intrare cu geamul în evantai.

Portarul deschise ușa înaintea noastră. Romer nu-mi întinse mâna.

— Sper că nu v-am irosit foarte mult timp, îmi zise făcând semn unui automobil masiv – un Bentley, cred – care porni de îndată și trase lângă trotuarul din fața clubului.

— Eu tot îmi voi scrie articolul, am spus.

— Bineînțeles că-l veți scrie, dra Gilmartin, aveți însă foarte mare grijă să nu scrieți ceva calomniator. Am un avocat excelent, care întâmplător e și membru în clubul nostru.

— E o amenințare?

— Nu, doar un simplu fapt.

L-am privit drept în ochi, sperând că privirea mea spunea: nu-mi placi și nu-mi place clubul tău scârbos și nu mi-e deloc frică de tine.

— La revedere, am spus și am luat-o pe lângă Bentley-ul din care ieșise un șofer în uniformă care deschidea portiera din spate.

Pe măsură ce mă îndepărtam de club, simțeam un amestec ciudat de emoții care se distingeau în mine: eram mulțumită că-l întâlnisem pe bărbatul care jucase un rol așa de important în viața mamei și că nu mă intimidase. Dar eram și puțin furioasă pe mine însămi – mi se părea că nu mă descurcasem suficient de bine la întâlnirea asta, că nu scosesem tot ce se putea din ea, că-i permisesem lui Romer să-i dirijeze desfășurarea, să fie primadona. Mai mult eu răspusesem la întrebări decât el, în loc să fie invers – din nu știu ce motiv aș fi vrut să-l scutur mai tare. Însă mama insistase: nu merge prea departe, nu spune nimic din ce știi – pomenești doar de SAC, Devereux și BSC, o să fie suficient să-l pui pe gânduri, destul ca să-i strici somnul de frumusețe, zisese ea cu un dram de bucurie răutăcioasă. Speram doar că făcusem destul pentru ea.

∴

Am ajuns acasă, în Oxford, la ora nouă și l-am luat pe Jochen de la Veronica.

— De ce-ai fost la Londra? mă întrebă el pe când urcam scările din spate spre ușa bucătăriei.

— Am fost să mă întâlnesc cu un vechi prieten de-al lui buni.

— Dar buni spune că n-are prieteni.

— E vorba de cineva pe care l-a cunoscut cu mult timp în urmă. M-am îndreptat către telefonul din hol. Du-te și pune-ți pijamalele. Am sunat la mama. N-a răspuns nimeni, așa că am închis și am format din nou, folosind semnalele ei stupide, dar tot n-a răspuns. Am pus receptorul în furcă.

— Ce-ai zice de-o mică aventură? am zis, încercând să-mi păstrez vocea cât mai calmă cu putință. Hai să ne urcăm în mașină și să mergem până la buni să-i facem o surpriză.

— N-o să-i placă, spuse Jochen. Buni urăște surprizele.

Când am ajuns la Middle Ashton, casa era cufundată în întuneric, iar mașina mamei nu era nicăieri. Am mers la al treilea ghiveci de flori din stânga ușii de la intrare, foarte îngrijorată deodată, am găsit cheia și-am intrat în casă.

— Ce se întâmplă, mami? mă întrebă Jochen. Asta-i un fel de joc?

— Cam așa ceva.

Înăuntru totul părea în ordine: bucătăria era curată, vasele spălate, rufele puse la uscat pe un stativ în baia de serviciu. Am urcat scările spre dormitorul ei, cu Jochen pe urmele mele. Patul era făcut, iar pe birou era un plic maro pe care scria „Ruth”. Tocmai îl luasem, când Jochen spuse:

— Uite, vine o mașină.

Era mama în vechiul ei Allegro alb. M-am simțit ridicol, dar în același timp și ușurată. Am alergat jos și i-am strigat pe când cobora din mașină:

— Sal, noi suntem. Am venit să te vedem.

— Ce surpriză plăcută, spuse ea pe un ton de o ironie mai mult decât evidentă, în timp ce se apleca să-l sărute pe Jochen. Nu-mi aminteam să fi lăsat luminile aprinse. Cineva ar trebui să doarmă la ora asta.

— Mi-ai spus să te sun în minutul, în secunda în care mă întorc, i-am spus mai nervoasă și mai acuzator decât intenționeam. Dacă am văzut că nu răspunzi, ce era să cred?

— Am uitat că ți-am spus să mă suni, spuse trecând cu ușurință peste acuzațiile mele, și intră în casă. Vrea cineva ceai?

— L-am văzut pe Romer, am spus urmând-o. Am stat de vorbă cu el. Credeam că te interesează.

Dar n-a mers bine. Ba, dacă stau să mă gândesc, a fost de-a dreptul neplăcut.

— Sunt sigură că i-ai făcut față. Amândoi păreați cam glaciali când ți-ai luat la revedere.

Am încremenit.

— Ce vrei să spui? am întrebat-o.

— Eram afară. V-am văzut pe amândoi plecând de la club, spuse cu o mină francă și nevinovată, de parcă ar fi fost cel mai firesc lucru din lume. Apoi l-am urmărit până acasă și acum știu unde locuiește: 29 Walton Crescent, Knightsbridge. O casă mare, albă, trasă în stuc. Data viitoare va fi mult mai ușor de ajuns la el.

Povestea Evei Delectorskaia

New York, 1941

Eva Delectorskaia sună la Transoceanic de la un telefon public din strada pe care se afla locuința ei sigură din Brooklyn. Trecuseră cinci zile de la evenimentele din Las Cruces, timp în care își croise încet drum înapoi la New York, folosind toate mijloacele de transport disponibile – tren, avion, autobuz și automobil. În prima zi la New York, își supraveghease locuința de siguranță. Când se asigură că nu era nimeni suspect prin împrejurimi, intră și câteva zile se dădu la fund. În cele din urmă, când aprecie că cei de la SAC vor fi fiind foarte îngrijorați, telefonă.

— Eve! Morris Devereux aproape urla în receptor, uitând complet de procedurile standard. Slavă Domnului!

Unde ești?

— Undeva pe coasta de est. Morris, nu vin la voi.

— Trebuie să vii, spuse Morris. Trebuie să te vedem. Situația s-a schimbat.

— Tu nu știi ce-am pățit acolo, spuse ușor înveninată. Am noroc că sunt în viață. Vreau să vorbesc cu Romer. S-a întors?

— Da.

— Spune-i că am să-l sun pe numărul Sylviei la BSC. Mâine după-amiază la patru.

Închise.

A mers la o băcănie, în josul străzii, de unde a cumpărat niște supă la cutie, o franzelă, trei mere și două pachete de Lucky Strike și a urcat apoi în garsoniera ei de la etajul trei al unei clădiri din gresie de pe Pineapple Street. N-a deranjat-o nimeni, n-a remarcat nimeni că dra Margery Allerdice era acasă. Dacă deschidea fereastra de la

baie și se apleca în afară cât putea ea, într-o zi senină putea vedea vârful unuia dintre cele două turnuri ale podului Brooklyn. În cameră avea un pat rabatabil, două fotolii, un radio, o bucătărioară cu două mașini de gătit electrice, o chiuvetă de faianță cu un singur robinet, pentru apă rece, iar în spatele unei perdele de plastic, imprimate cu pești ce înotau toți în aceeași direcție, era lavoarul. După ce a ajuns, și-a pregătit niște supă – de ciuperci – pe care a mâncat-o cu un pic de pâine și unt și fumă trei țigări în timp ce se întreba ce era de făcut. Probabil că cel mai bun lucru pe care-l putea face acum era să-și ia zborul...

Avea actele de identitate, putea fi Margery Allerdice și putea s-o întindă înainte ca cineva să bage de seamă. Dar unde să meargă? În Mexic? De acolo ar putea lua un vapor către Spania sau Portugalia. Canada, poate? Sau Canada era prea aproape? BSC avea un departament important și acolo. Cântări iar și iar argumentele pro și contra, gândindu-se că s-ar descurca mai bine în Canada decât altundeva, era mai ușor să treacă neobservată acolo, în Mexic, ar fi sărit în ochi o tânără englezoaică – deși de-acolo ar fi putut merge în Brazilia sau, și mai bine, în Argentina. În Argentina exista o considerabilă comunitate de englezi; și-ar fi găsit o slujbă ca traducătoare, și-ar fi putut inventa un trecut, ar fi devenit invizibilă, s-ar fi putut da la fund. Asta era ceea ce voia să facă – să dispară. Dar gândindu-se mai departe, și-a dat seama că toată planificarea asta, toate ipotezele, oricât de tare meritau a fi luate în calcul, nu aveau să fie puse în aplicare decât după ce se va fi întâlnit cu Romer. Trebuia să-i spună ce se întâmplase: poate că el va lămuri și va rezolva toate misterele ce i se învâlmășeau în minte. După aceea putea lua o decizie, dar nu înainte.

Se lăsa seara, Eva asculta muzică la radio, iar în minte revedea evenimentele din Las Cruces. „Evenimentele din Las Cruces” – eufemismul

acesta era liniștitor, putea însemna orice: că rezervarea ei la hotel nu fusese luată în seamă sau că i se defectase mașina pe Autostrada 80. Pentru ce-i făcuse lui de Baca, nu se simțea vinovată, nici n-avea muștrări de conștiință. Dacă nu l-ar fi ucis, știa că într-un minut sau două ar fi ucis-o el pe ea. Planul fusese doar să-i înfigă creionul în ochi și să fugă. La urma urmei, n-avea decât un creion bine ascuțit – nu putea ținti altceva decât unul dintre ochi dacă voia să-l imobilizeze. Dar amintindu-și acele câteva secunde din mașină, reacțiile lui de Baca, absoluta, groaznica lui neputință urmată de moartea lui grabnică, și-a dat seama că forța loviturii ei împinsese vârful creionului, prin globul ocular și prin orbită, în țeastă, adânc în creierul lui, secționând carotida, sau poate că lovise baza encefalului, producând instantaneu un stop cardiac. Nu putea exista altă explicație pentru moartea lui fulgerătoare. Dacă nu i-ar fi lovit artera, iar creionul i-ar fi perforat doar creierul, de Baca n-ar fi murit. Dar probabil că ea tot ar fi reușit să scape. Oricum, norocul ei – vorba vine – precizia loviturii și vârful ascuțit al creionului îi fuseseră fatale lui de Baca, la fel de fatale ca și cum i-ar fi dat acid prusic sau l-ar fi legat de scaunul electric. S-a culcat devreme și a visat că Raul de Baca încerca să-i vândă un coupé roșu, mic.

∴

A sunat la BSC pe numărul Sylviei fix la 4.01. Era la un telefon public, chiar în față la Rockefeller Center, pe Fifth Avenue, de unde putea vedea foarte bine intrarea principală în clădire. Telefonul sună de trei ori înainte ca cineva să răspundă.

— Bună, Eva, spuse Romer pe un ton neutru, fără să pară deloc surprins. Am dori să vii aici.

— Ascultă cu atenție, spuse ea. Ieși acum din clădire și mergi înspre sud pe Fifth Avenue. Dacă

nu ajungi în două minute, nu ne vom mai vedea niciodată.

Închise și așteptă. După vreo trei minute și jumătate Romer apăru – destul de repede, își zise, cu siguranță n-avusese timp să pregătească o echipă de filaj. El o luă la dreapta, pe Fifth Avenue. Îl pândea de pe cealaltă parte a străzii, din spate, atentă la cine-l urma și la ce făcea. Îl lăsă să meargă cale de vreo șase cvartale înainte să se convingă că nu era nimeni în urma lui. Purta batic și ochelari, pantofi cu talpă joasă și o haină din păr de cămilă, cumpărată chiar în dimineața aceea, dintr-un magazin de vechituri. Traversă strada într-o intersecție și-l urmări de-aproape încă vreo două cvartale. El purta un trenchi vechi cu câteva petice și o eșarfă albastru închis. Avea capul descoperit. Părea foarte relaxat, plimbându-se pe stradă, fără să se uite în jur, așteptând să fie contactat. Au ajuns pe 39th Street, înainte ca Eva să treacă pe lângă el și să îi spună:

— Urmează-mă.

O luă spre est, iar pe Park Avenue o coti spre nord îndreptându-se către 42nd Street și Gara Centrală, unde intră din bulevardul Vanderbilt în holul Gării. Mii de navetiști traversau spațiul imens, învâlmășindu-se, grăbindu-se, înghesuindu-se – era oră de vârf, iar acesta – un loc la fel de sigur pentru o astfel de întâlnire ca oricare altul din oraș la ora asta. Era improbabil s-o salte de aici, ușor să-i deruteze și să se facă nevăzută dacă era cazul. Fără să se uite în urmă, se îndreptă către biroul de informații. Abia când ajunse acolo se întoarse și își scoase ochelarii.

Romer era chiar în spatele ei, cu fața lipsită de expresie.

— Liniștește-te, îi spuse. Sunt singur. Nu sunt chiar atât de tâmpit.

Se apropie de ea și îi spuse coborând vocea:

— Cum te simți, Eva?

Îngrijorarea vădită din vocea lui stârni în ea dorința de a plânge, lucru care o enervă. Nu trebuia decât să se gândească la de Baca pentru a-și recâștiga hotărârea și duritatea. Își scoase baticul și, clătinându-și capul, lăsă părul să-i cadă pe umeri.

— Am fost trădată, spuse. Cineva m-a vândut.

— N-a fost dintre noi. Nu știu ce n-a mers. Agenția e în regulă.

— Eu cred că greșești, spuse ea.

— Sigur că gândești așa. Și eu aș gândi la fel. Dar aș ști, Eva. Mi-aș fi dat seama. Suntem în regulă.

— Dar BSC-ul?

— BSC-ul ți-ar da o medalie, dacă s-ar putea, zise el. Ai făcut o treabă extraordinară.

Era dezarmată și privi în jurul ei la sutele de oameni trecând iute încoace și-ncolo, căutând parcă inspirație, apoi la acoperișul imens, boltit în care străluceau zeci de luminițe. Se simți slabă, tensiunea ultimelor zile copleșind-o dintr-odată. Nu mai voia altceva decât ca el să o ia în brațe.

— Hai să mergem jos, îi spuse Romer. Nu putem discuta ca lumea aici. Am atâtea să-ți spun.

Au coborât scările pe un peron inferior și au găsit loc la tejgheaua unui lactobar. Ea comandă un milkshake de cireșe cu puțină înghețată de vanilie, având deodată poftă de ceva dulce. În timp ce așteptau să li se aducă băuturile, cercetă cu atenție încăperea.

— Nu-i nevoie să privești în jur. Sunt singur. Trebuie să te întorci la noi, Eva. Nu acum sau azi, nu mâine. Nu te grăbi, ia-ți liber și bucură-te de vacanța asta. O meriți. Se întinse spre ea și o apucă de mână. Ceea ce ai reușit să faci e uimitor, Eva. Spune-mi ce s-a întâmplat, începe cu plecarea din New York. Îi lăsă mâna dintr-a lui.

Așa că i-a spus: i-a povestit fiecare oră a călătoriei de la New York la Las Cruces, iar Romer o asculta calm, fără să spună nimic, cerându-i doar

la sfârșit să repete ce se întâmplase între momentul în care se despărțise de Raul și întâlnirea sa cu de Baca.

— Iată ce s-a întâmplat în timpul în care ai lipsit: șeriful din comitatul Dona Ana a fost chemat la fața locului, după ce ai anunțat accidentul. Acolo au găsit bucata aceea de hartă și banii și au chemat agentul local al FBI, din Santa Fe. Raportul a ajuns la Hoover în Washington, iar Hoover însuși a pus harta pe biroul lui Roosevelt. Nimeni nu prea înțelegea despre ce e vorba, așa că ne-au chemat pe noi, cum era și firesc, căci se părea că există o legătură cu harta braziliană. Cum să explici așa ceva? Un polițist mexican mort într-un accident de mașină lângă graniță, o sumă considerabilă de bani și ceea ce părea a fi o bucată dintr-o hartă nemțească cu rute aeriene între Mexic și SUA. O cacealma? Un accident nefericit? A cumpărat harta sau voia s-o vândă și n-a ieșit tranzacția cum trebuia? A încercat cineva să i-o fure, dar s-a speriat și-a dispărut? Își desfăcu brațele. Cine știe? Cercetările continuă. Ceea ce e important, din punctul nostru de vedere, e că această hartă confirmă veridicitatea celei din Brazilia. Fără dubiu. Chicoti amuzat. N-ai fi avut cum să prevezi asta, Eva, dar minunata întorsătură a acestui episod e că harta a ajuns la Roosevelt și la Hopkins fără nici măcar cel mai mic semn de lucrătură a BSC. De la șerif la agentul FBI, la Hoover și de acolo la Casa Albă. Ce se întâmplă la sud de graniță? Ce pun la cale naziștii ăștia cu liniile lor aeriene și împărțirile lor? Nici că putea ieși mai bine.

Eva căzu pe gânduri.

— Dar marfa era de proastă calitate.

— Lor li s-a părut suficient de bună. Raul nu trebuia decât să planteze povestea, s-o vândă unui ziar local. Țsta fusese planul inițial. Până a intervenit planul tău genial.

— Dar eu n-am avut niciun plan.

— Bine, atunci... improvizația ta. Nevoia te învață, știi tu... Se opri, o privi atent, aproape scrutător, își zise ea, parcă verificând dacă nu cumva se schimbase. Chestia esențială, continuă el, absolut uluitoare, e că lucrurile s-au desfășurat de o sută de ori mai bine decât ar fi putut spera cineva. Americanii nu ne pot arăta cu degetul pe noi, cei de la BSC, sau Marea Britanie, în niciun fel, să zică: Ia uite, încă una din mârșăviile voastre făcută să ne îmbrobodiți să intrăm în războiul vostru european. Au găsit ei înșiși harta, în curtea lor. Ce mai poate spune Bundul³⁹¹? Sau America First? E clar ca lumina zilei: naziștii plănuiesc zboruri între Mexico City și San Antonio sau Miami. Războiul e la ușa ta, America, nu e ceva ce se-ntâmplă dincolo de Atlantic – trezește-te! Nu mai trebuia să spună nimic: Eva putea vedea cum se potrivea doar o singură interpretare.

— Cei din Londra sunt foarte fericiți. Îți spun eu: foarte fericiți! S-ar putea să fi făcut diferența esențială!

Simți cum o cuprinde iar oboseala, de parcă ar fi cărat în spate un rucsac greu. Poate că era ușurarea, își zise. Nu mai trebuia să fugă, nu trebuia să dispară, totul ieșise bine până la urmă, cumva, într-un mod bulversant.

— Bine, mă întorc, zise ea. Mă întorc luni la birou.

— Bine, spuse Romer. E mult de lucru. Transoceanic trebuie să scoată ce-i mai bun din povestea asta.

Se dădu jos de pe scaunul de la bar, pe când Romer plăti milkshake-ul ei.

— A fost pe muchie de cuțit, să știi, spuse ea având încă o urmă de amărăciune în glas. Chiar pe muchie de cuțit.

— Știu. Viața e o chestie pe muchie de cuțit.

— Ne vedem luni. Pa. Se întoarse, tânjind să ajungă în pat.

— Eva, spuse Romer, apucând-o de braț, dl și doamna Mac, camera 340. Hotelul Algonquin.

∴

— Spune-mi exact ce s-a întâmplat din clipa în care ai plecat din New York, îi spuse Morris Devereux.

Luni dimineață erau amândoi în biroul lui de la Transoceanic. Era o zi friguroasă de noiembrie, se anunțaseră ninsori. Sâmbăta și duminica și le petrecuse la hotel cu Romer. Ea dormise toată ziua de sâmbătă, iar el se arătă tandru și grijuliu. Duminică au ieșit la plimbare în Central Park și au luat o gustare la Plaza, apoi s-au întors la hotel și au făcut dragoste. Seara se întoarse în apartamentul ei. Sylvia o aștepta, fusese anunțată că Eva se întoarce. Nu trebuie să-mi spui nimic, îi zise Evei, relaxează-te, sunt aici dacă ai nevoie de mine. Se simțea refăcută, pusă iar pe picioare și pentru o vreme toate întrebările sâcâitoare din mintea ei au dat înapoi; doar până când Morris i-a cerut să-i povestească, și-atunci reveniră în forță. I-a spus tot ce-i spusese și lui Romer, nelăsând nimic pe dinafară. Devereux o ascultă concentrat, făcând note scurte într-un carnetel – informații, ore etc.

Când Eva isprăvi de povestit, el dădu din cap ușor consternat.

— Și totul s-a sfârșit uimitor de bine. Incredibil de bine. Mai bine decât scrisoarea lui Belmonte^[40], mai bine decât afacerea cu harta braziliană.

— Faci să pară totul un superplan machiavelic. Dar n-a fost niciun plan. Totul a fost spontan, o inspirație de moment. Încercam doar să acopăr urmele, să încurc ıtele, ca să câștig timp, să-i zăpăcesc. N-a existat niciun plan, repetă Eva.

— Poate că toate planurile geniale sunt la fel. Întâmplările fericite și cu știința atunci când se întâlnesc produc lucruri cu totul și cu totul noi și importante.

— Se poate. Dar am fost *trădată*, Morris, spuse Eva cu oarecare iritare și asprime în glas. Nu crezi?

Făcu o față vizibil stânjenită.

— Aș zice că așa pare.

— Mă tot gândesc la planul *lor*, spuse ea. Asta nu înțeleg eu – nu că, într-un fel sau altul, din noroc sau întâmplare, le-am zădărnicit planurile, transformându-le în așa-zisul nostru succes. Nu asta mă interesează. Urma să fiu găsită moartă în deșert, având asupra mea o hartă dubioasă a Mexicului și cinci mii de dolari. Țsta era planul real. De ce? Despre ce e vorba?

Devereux păru zăpăcit, de parcă nu reușea să pătrundă logica celor spuse de ea.

— Hai s-o luăm de la capăt, zise el. Când anume ai observat că erai urmărită la Denver?

Au reanalizat acest episod, iar Eva putea vedea de-acum că mai era ceva ce-l tulbura pe Morris, ceva ce încă nu era pregătit să-i spună.

— Cine coordona operațiunea, Morris?

— Eu, eu îți dădeam instrucțiunile.

— Și Angus și Sylvia.

— Dar sub comanda mea. Era petrecerea mea. Eva se uită la el cu șiretenie.

— Deci ar trebui probabil să fiu foarte suspicioasă în ce te privește.

— Da, spuse el gânditor, așa se pare. Se lăsă pe spate în scaun și își împreună mâinile pe după cap. Chiar și eu m-aș bănuî pe mine. Zici că i-ai pierdut în Denver, urmăritorii. Ești absolut sigură?

— Absolut sigură.

— Dar te așteptau în Las Cruces.

— Nici măcar eu nu știam că merg în Las Cruces până nu mi-a zis omul din Albuquerque. Aș fi putut merge oriunde.

— Deci el trebuie că ți-a întins o cursă.

— El era doar un trimis. Un cărăuș.

— Oamenii din Denver erau corbi locali.

— Da, sunt destul de sigură. Agenți FBI standard.

— Ceea ce mie îmi spune, zise Morris, îndreptându-se în scaun, că umbrele din Las Cruces nu erau FBI.

— Ce vrei să spui? întrebă Eva dintr-odată interesată.

— Pentru că erau ai naibii de buni. Prea buni pentru tine.

La asta nu se gândise nici ea, nici Romer. Denver și Las Cruces păruseră până atunci două capete ale aceleiași operațiuni. Ceea ce sugera Devereux era că, de fapt, fuseseră implicate două părți – în același timp, fără legătură una cu cealaltă.

— Două echipe de urmăritori? N-are sens – una proastă, una bună.

Devereux ridică mâna.

— Hai să plecăm de la ipoteză și să ignorăm rezultatul. Nu te-au învățat asta la Lyne?

— Nu trebuiau să mă aștepte acolo, spuse Eva încercând să gândească foarte rapid. Dacă erau chiar atât de buni, m-ar fi putut urmări încă de la New York.

— Posibil. Bine gândit.

— Atunci a cui era a doua echipă, dacă nu era de la FBI? În mintea ei începu iar vechiul tărăboi: întrebări, întrebări, întrebări și niciun răspuns. Bundul? America First? Mercenari?

— Tu cauți un rezultat. Hai să vedem ce-ar fi ieșit.

Ei voiau ca tu să fii găsită moartă cu harta asta la tine. Ai fi fost identificată ca fiind agent britanic pentru că cei de la FBI te urmăriseră de la New York, chiar dacă tu i-ai pierdut.

— Și ce-i cu asta? Un agent britanic mort. Ei și? Observă că Morris părea îngrijorat de-a binelea.

— Ai dreptate. Nu se leagă. E ceva ce ne scapă... Arăta ca un om ce avea de ales dintr-o duzină de opțiuni, niciuna satisfăcătoare.

— Cine știa că sunt în Las Cruces? întrebă repede Eva încercând să reînnoade firul.

— Eu, Angus și Sylvia.

— Romer?

— Nu. Era în Anglia. El știa doar despre Albuquerque.

— Știa și Raul. Și tipul din Albuquerque. Deci mai știau și alții în afară de voi trei... Atunci o străfulgeră gândul. Cum de a știut de Baca că eram la Motor Lodge? Nimeni nu știa că mergeam la Motor Lodge, în afară de mine. Tu nu știai, și nici Angus, nici Sylvia nu știau. Și am fost foarte atentă, am ocolit, m-am întors din drum. Nu m-a urmărit nimeni.

— Trebuie că ai fost urmărită. Gândește-te, tocmai de aceea cred că echipa din Las Cruces n-avea de-a face cu cei din Denver. Aveau o întreagă echipă pe urmele tale sau care te aștepta acolo. Patru, șase... și foarte buni.

— Era o femeie într-un coupé roșu, gândi Eva cu voce tare. Poate n-am luat în calcul o femeie. Sau mai multe femei.

— Dar recepționarul de la hanul Alamogordo? El știa că pleci de acolo.

Eva se întrebă: nătângul ăla de la recepție? Își aminti principiile de la Lyne: ce e mai bun de cele mai multe ori pare cel mai rău. Și Raul, albinosul Raul, recepționarul, perechea din coupé, o brigadă, cum zicea Morris, și alți doi pe care nu-i observase. Și cine puteau fi cei cărora de Baca le făcuse semn când plecau de la hotel? Dintr-odată totul părea plauzibil. Îl privi pe Morris căzut pe gânduri, prinzându-se de buza de jos cu degetele. Oare vrea să mă conducă la o anumită concluzie? se întrebă ea. Să fie o intuiție genială sau doar îmi dirijează atenția? Decise să pună capăt frământării aceleia.

— Am să mă mai gândesc, îi zise. Am să te sun dacă-mi vine vreo idee sclipitoare. Pe când se întorcea în biroul ei, își aminti ce-i spusese

recepționarul atunci când se cazase. Sunteți sigură că vreți să stați aici? Sunt locuri mai drăguțe în afara orașului. Oare îi băgase ideea asta în cap cu bună știință? Nu, nu, asta-i de-a dreptul absurd. Simțea că-și pierde mințile.

În seara aceea Sylvia făcu friptură, după care deschiseră o sticlă de vin.

— La birou, toată lumea vorbește pe la colțuri, zise Sylvia bătând apropouri. Se zice că ești marea vedetă.

— Am să-ți povestesc totul, îți promit. Numai că deocamdată nu m-am lămurit nici eu. Nici pe departe.

Chiar înainte să meargă la culcare, sună Morris Devereux. După voce își dădu seama că era încordat, cu nervii la pământ, renunțase la târăgănarea moale din tonul lui.

— Poți vorbi?

Eva se uită în jur la Sylvia, care strângea vasele de pe masă.

— Da, nu-i nicio problemă.

— Îmi cer scuze că te deranjez atât de târziu. Dar e ceva ce nu-mi dă pace și numai tu îmi poți da răspunsul.

— Ce e?

— De ce nu i-ai dat pur și simplu harta lui Raul?

— Cum?

— Adică astea erau instrucțiunile, nu? Pur și simplu trebuia să-i dai banii și „coletul” lui Raul.

— Da.

— De ce n-ai făcut-o?

Se uită iar în jur: de unde era, auzea zgomot de vase din bucătărie.

— Pentru că-l verificasem și mi s-a părut o cârpeală. Marfă proastă. Ceva era putred.

— Ți-a spus cineva să verifici marfa?

— Nu.

— Atunci de ce te-ai uitat?

— Păi... pentru că... am crezut că trebuie... Se întreba și ea de ce: o făcuse pur și simplu din

instinct. Așa am crezut că trebuie să procedez.

La capătul firului se lăsă tăcerea. Eva așteptă o clipă apoi întrebă:

— Alo, mai ești acolo?

— Da... Eve, treaba e că dacă i-ai fi dat marfa lui Raul așa cum erau instrucțiunile, nimic din toate astea nu s-ar fi întâmplat. Nu înțelegi? Totul s-a întâmplat așa tocmai pentru că tu *n-ai* făcut ce trebuia să faci.

Eva se gândi puțin la asta. Nu înțelegea unde voia să ajungă.

— Nu înțeleg... Vrei să spui că pe undeva e vina mea?

— Iisuse, spuse Morris dintr-odată, moale.

— Morris, te simți bine?

— Acum înțeleg... spuse, parcă numai pentru sine. Doamne Dumnezeule, da, așa e...

— Ce înțelegi?

— Trebuie să fac mâine niște verificări. Hai să ne întâlnim mâine. Mâine după-amiază.

Îi spuse să meargă a doua zi la un cinematograf mic de pe Broadway, aproape de Times Square, unde rulau știri și desene animate 24 din 24.

— E mereu pustiu pe la patru. Așază-te pe ultimul rând. Te găsesc eu.

— Ce se întâmplă, Morris? Nu mă poți lăsa așa, în aer!

— Trebuie să fac niște cercetări foarte discrete. Nu spune nimic, nimănui. Mi-e teamă că ar putea fi foarte grav.

— Credeam că toată lumea a fost mai mult decât încântată.

— Cred că umbrele din Las Cruces ar putea fi „prietenii noștri în gri”.

„Prietenii noștri în gri” erau cei din Bundul germano-american.

— Locali?

— De foarte departe.

— Iisuse...

— Nu spune nimic. Ne vedem mâine. Noapte bună.

Închise telefonul. Morris vorbea despre Abwehr^[41] sau despre Sicherheitsdienst. Nu era de mirare că era îngrijorat, dacă avea dreptate... dacă avea dreptate, atunci probabil că nemții aveau pe cineva sus, în BSC, un agent dublu în chiar centrul de operații.

— Cine era? întrebă Sylvia ieșind din bucătărie. Vrei cafea?

— Da, te rog. Era Morris. Niște probleme de contabilitate la Transoceanic.

— Chiar? Toți știau când celălalt mințea, dar nimeni nu se simțea jignit. Sylvia înregistrase pur și simplu acest fapt – mult prea neobișnuit –, arăta cât de îngrijorat era Morris dacă ajunsese să atragă atenția asupra sa în felul ăsta. Și-au băut cafeaua, au ascultat muzică la radio și apoi au mers să se culce. Picotea deja când i s-a părut că o aude pe Sylvia având o scurtă convorbire telefonică. Se întrebă dacă ar fi trebuit să-i spună Sylviei despre bănuielile lui Morris, dar cumpănind mai atent decise că era mai bine ca acestea să fie confirmate sau infirmate înainte de a le împărtăși cuiva. Întinsă în pat, rememoră conversația avută cu Morris: el văzuse în evenimentele din Las Cruces ceva ce ea nu văzuse sau nu avea cum să vadă. Apoi se întrebă dacă era cazul să vorbească cuiva despre întâlnirea de a doua zi, pentru a se asigura. Dar decise să n-o facă. Îl va lăsa pe Morris să explice cum vede el lucrurile. Din cine știe ce motiv, avea încredere în el, iar să aibă încredere în cineva, știa mult prea bine, era cea dintâi și cea mai mare greșală pe care o putea face.

Dar în dimineața celei de-a doua zile, Morris n-a dat niciun semn – se făcuse ora prânzului, iar el tot nu se arătase. Eva lucra la o continuare a poveștii despre harta mexicană, ceva despre o nouă generație de avioane de pasageri germane, cu patru motoare – pornind de la modelul avioanelor

Condor Fw 200, folosite pentru vânătoria de submarine —, cu o rază de acțiune de peste 2.000 de mile fără escală, mai mult decât suficient pentru a traversa Atlanticul din Africa de Vest în America de Sud. Se gândea că de-ar fi putut strecura informația că o companie aviatică din Argentina comandase șase astfel de aeronave într-un ziar spaniol — *El Diario* sau *Independiente* —, atunci ar fi putut să pară credibilă. Făcu o schiță și i-o duse lui Angus care, în acele zile, părea să fie mai prezent la Transoceanic decât la OBA.

El citi repede.

— Ce crezi? îl întrebă Eva.

Angus părea distrat și nu prea prietenos, iar Eva remarcă scrumiera din fața lui, ticsită cu mucuri de țigară turtite.

— De ce Spania?

— Mai bine să înceapă de acolo, astfel încât Argentina să nege informația. Dacă apare întâi în Spania, iar apoi știrea e preluată în America de Sud, va fi mai mult timp prezentă în buletinele de știri. Apoi, poate putem încerca aici, în SUA.

— Avioanele astea există?

— Avioanele Condor există.

— Așa e. Pare în regulă. Succes. Angus se întinse iar după pachetul de țigări — nici că-i păsa de povestea asta.

— L-ai văzut cumva pe Morris?

— Zicea că trebuie să stea toată ziua la Rockefeller Centre. Verifică ceva.

— Ceva în neregulă, Angus? S-a întâmplat ceva?

— Nu, nu, spuse străduindu-se să zâmbească convingător. Prea multe pahare de Martini, noaptea trecută.

Îl lăsă, puțin tulburată: deci Morris era la BSC — ciudat însă că Angus știa asta. Îi spusese Morris ceva lui Angus? Asta să fie explicația atât de necaracteristicii repeziri a lui Angus? Cugetă la aceste aspecte, dactilografiind știrea despre

avioanele Condor; o duse apoi la unul din traducătorii de limbă spaniolă.

Luă prânzul târziu la o autoservire pe Seventh Avenue – își cumpără un sandviș cu ton, o felie de prăjitură cu brânză și un pahar cu lapte. Se întreba ce date verifica Morris la Rockefeller Centre. Sigur, misiunea din Las Cruces începuse la BSC... Își mănâcă sandvișul și, pentru a suta oară, reanaliză întâmplările care o conduseseră la întâlnirea cu de Baca, căutând vreun amănunt care îi scăpase. Ce înțelesese Morris și ea nu? Deci: de Baca o împușcă și se asigură că poliția descoperă repede cadavrul ei. Se găsește harta și vreo 5.000 de dolari. Ce-ar fi însemnat asta? O tânără agentă britanică, găsită moartă în New Mexico, cu o hartă dubioasă la ea. Toată lumea – toată lumea de la FBI – s-ar uita la cei de la BSC, întrebându-se ce puneau la cale acolo. Ar fi fost extrem de stânjenitor și de dăunător – din câte-și dădea ea seama, ar fi fost mai ceva decât un complot al Abwehrului. Un agent britanic demascat distribuind materiale de propagandă antinazistă. Dar, își zise ea, nici n-am făcut altceva, în aceste circumstanțe, și întreg FBI-ul trebuie că e la curent cu treburile noastre – așa că ce ar fi așa de extraordinar?

Erau însă câteva amănunte stranii care nu-i dădeau pace. Nimeni n-a presupus vreodată că Abwehrul ar fi putut desfășura o asemenea operațiune pe teritoriul SUA. O întreagă brigadă de agenți, din New York până în Las Cruces pe urmele ei – mai mult, una cu asemenea resurse și pricepere, încât nu-i putuse repera nicăieri și ai cărei membri erau împrăștiați pe tot traseul. Fusesse extrem de prudentă și bănuitoare – numai așa reușise să-i surprindă pe cei doi agenți locali. Cât de mare trebuie să fi fost a doua echipă? Șase? Opt? Schimbându-se mereu unii pe alții, și poate cu una sau două femei printre ei? I-ar fi văzut, își

repetă întruna, ori poate nu? Tot timpul în Las Cruces fusese precaută. Știa foarte bine că era greu să urmărești un agent bănuitor și bine pregătit. Dar trebuia să admită că nu se gândise deloc la femei. Și iarăși se-ntrebă: de ce fusesem atât de suspicioasă? Să fi fost cumva pe jumătate conștientă de lațul care se strângea în jurul meu? Și-a întrerupt șirul gândurilor și s-a hotărât să meargă mai devreme la cinematograful. Poate că o repriză bună de răs era exact ce-i trebuia.

∴

Îl așteaptă două ore pe Morris Devereux la cinema, în ultimul rând al unei săli aproape pustii, urmărind un șir de filmulețe cu Mickey Mouse, Duffy Duck, Tom și Jerry, întrerupte, din când în când, de buletine de actualități conținând și știri din războiul care se desfășura în Europa. „Mașina de război germană se împiedică la porțile Moscovei” tuna vocea crainicului stăruitor, terifiant. „Generalul Winter preia comanda operațiunilor”. A văzut cai zbatându-se, cufundați până la greabăn în nămolul cleios și moale ca ciocolata topită, a văzut soldați germani extenuați, numai piele și os, triști, înfășurați în cearșafuri ca să se camufleze, alergând amețiți, debusolați de la o casă la alta; în zăpadă, cadavre înghețate cempurmutaseră ceva din proprietățile copacilor prăbușiți ori ale aflorimentelor geologice: tari ca fierul, biciuite de vânt, de neclintit; sate arzând, luminând miile de soldați ruși alergând înainte, peste întinderile de gheață, contraatacând. Încerca să-și imagineze ce se întâmpla acolo, în satele din împrejurimile Moscovei – Moscova, unde se născuse și pe care nu și-o amintea deloc, însă mintea era pur și simplu neputincioasă. Spre ușurarea ei, Donald Duck apăru pe ecran. Oamenii din sală începură să râdă.

Când deveni clar că Morris Devereux n-avea să se arate, iar sala începea, încet, dar sigur, să se umple, căci ziua de muncă se-ncheiase, Eva se-

ntoarse în apartament. Nu era îngrijorată de faptul că Morris nu se arătase – trei din patru întâlniri de acest fel, aranjate dinainte, erau contramandate, presupunea prea multe complicații și riscuri să-ncerci să anunți o amânare ori o întârziere –, totuși o anume neliniște nu-i dădea pace, o sâcâia. Poate că-și făcea griji degeaba? Poate că doar curiozitatea de a auzi ce avea Morris de spus era cea care o făcuse să fie mai irascibilă și mai preocupată. Când va veni vremea, Morris o va suna, își zicea. Se vor întâlni iar; va afla ce aflate și el. Ajunsă în apartament, verifică semnele pe care le lăsase – Sylvia, se bucură să observe, nu-și băgase nasul în lucrurile ei. Uneori suspiciunea asta, mereu vigilentă, neîntreruptă o obosea – se întreba cum poate cineva să trăiască așa? Pândind mereu, verificând mereu, mereu cu teama că ai fost trădat sau demascat. Și-a făcut o ceașcă de cafea, a fumat o țigară, așteptând să sune Morris.

Sylvia veni acasă, iar Eva o întrebă, așa, în treacăt, dacă nu cumva îl văzuse pe Morris pe la Centru, în ziua aceea. Sylvia îi spuse că nu, reamintindu-i câte sute de oameni lucrau acolo, cât de grozav de mare devenise BSC – ca o firmă uriașă, două etaje întregi dintr-un zgârie-nori, pline ochi, ticsite, dând pe dinafară și pe la alte etaje – Morris ar fi putut fi acolo și o săptămână și tot era posibil să nu-l vadă.

Cam pe la opt, o ușoară, dar insidioasă neliniște începu să o frământă. Sună la Transoceanic și recepționarul de serviciu îi spuse că dl Devereux nu fusese toată ziua acolo. Îl sună pe Angus Woolf, dar nu răspunse nimeni.

Pe la nouă, Sylvia plecă la film – *Șoimul maltez* – împreună cu un prieten, lăsând-o pe Eva singură în apartament. Stătea și se uita la telefon – era o tâmpenie, își dădea seama de asta, dar, oarecum, o mai liniștea. Încercă să-și amintească ultima discuție cu Morris Devereux. În mintea ei, îl auzea șoptind „Iisuse” ca și cum ar fi avut o revelație

subită, ca și cum piesa lipsă din puzzle se așezase la locul ei. După tonul cu care o spusese era mai degrabă șocat, își zise Eva, decât alarmat, ca și cum posibila rezolvare a misterului era atât de... de surprinzătoare, de dură, încât exclamația pur și simplu îi scăpase, țâșnise spontan. Voise să-i spună totul și ei, altfel n-ar fi fixat întâlnirea aceea la cinematograful și, mai important, voise să-i spună față în față. Își repetă: față în față... dar de ce nu putea să-mi spună în codul transparent? Aș fi înțeles mesajul. Poate că era prea șocant pentru codul transparent. Prea cutremurător.

Se hotărî să ignore instrucțiunile standard și-l sună la locuința lui.

— Da, răspunse o voce de bărbat, accentul lui era american.

— Aș putea vorbi, vă rog, cu Elizabeth Wesley? zise Eva, pe dată trecând la accentul american.

— Cred că ați greșit numărul.

— Mă scuzați.

Închise și-și luă degrabă haina. Găsi repede un taxi și-i spuse s-o ducă la Murray Hill. Acolo locuia Morris, într-un bloc înalt de apartamente de serviciu anonime, ca ei toți de altfel. Coborî din taxi la câteva străzi distanță de blocul lui Morris și merse pe jos până acolo. Două mașini de poliție erau parcate în fața intrării în holul blocului. Trecu pe lângă ele și îl văzu pe portar în spatele ghișeului, citind un ziar. Se învârti pe acolo vreo cinci minute așteptând ca cineva să vrea să intre și, în cele din urmă, apărură un cuplu ce deschise ușa holului, cu cheia personală, iar Eva îl urmă repede, strecurându-se pe ușă și sporovăind:

— Bună. Nu vă supărați, știți cumva, Linda și Mary Weiss locuiesc la etajul 16 sau 17? Tocmai plecam de la ele și mi-am uitat poșeta sus. Apartamentul 5A – etajul 16 sau 17. Tocmai mă grăbeam s-ajung la un club. Vă vine să credeți? Bărbatul îi făcu cu mâna portarului care ridicase ochii din ziar și se uita la cei trei, apoi își reluă

lectura. Cei doi nu știau unde locuiau surorile Weiss, iar Eva merse cu liftul până la etajul 10 cu noile sale cunoștințe, care ieșiră din lift acolo, apoi urcă la 13, de unde coborî pe scările de incendiu la 12, unde era apartamentul lui Morris.

Văzu doi polițiști și pe Angus Woolf stând în fața apartamentului lui Morris. Angus Woolf? Ce căuta el aici? Greața o lovi-n stomac când, aproape instantaneu, își dădu seama că Morris e mort.

— Angus, îl chemă încetișor mergând pe coridor spre el. Ce s-a întâmplat?

Angus le făcu un semn polițiștilor că i se putea permite să se apropie, apoi se întoarse iute spre ea în cârjele sale.

— Mai bine ai pleca, Eve, zise, palid la față. Aici e cod albastru.

Cod albastru: mai rău de atât nu se putea.

— Unde e Morris? întrebă, încercând să-și păstreze cumpătul, să pară calmă, deși știa răspunsul.

— Morris e mort, zise Angus. S-a sinucis. Era mâhnit și șocat, Eva-și dădea seama. Știa că cei doi fuseseră colegi și prieteni, multă vreme, mult înainte să vină ea la SAC Ltd. Gura i se uscă instantaneu de parcă un vid interior i-ar fi absorbit toată saliva.

— Dumnezeule Doamne...

— Mai bine ai pleca, Eve, repetă Angus. Suntem în rahat până în gât.

Romer ieși din apartament ca să vorbească cu cei doi polițiști, se-ntoarse, aruncă iute o privire pe coridor și o văzu. Veni spre ea cu pași mari.

— Ce cauți aici?

— Vorbisem cu Morris să ne-ntâlnim să bem ceva, răspunse ea. A întârziat, așa că am venit până aici.

Fața lui Romer era imobilă, inexpresivă, de parcă mintea lui încă mai analiza, încă mai digera motivul prezenței ei acolo.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Eva.

— Whisky și pastile. Ușile și ferestrele erau închise. Un bilețel fără niciun înțeles. Ceva despre un băiat.

— De ce? întrebă Eva pe negândite, spontan.

— Cine știe? Cât de bine cunoaștem pe cineva? Se întoarse spre Angus și-i zise: Sună la centrală. Trebuie să-i contactăm pe cei de sus în legătură cu asta. Angus plecă șchiopătând, iar Romer se întoarse din nou spre ea. Eva simțea, oarecum, că-ntreaga lui atenție era fixată asupra ei acum.

— Cum ai intrat aici? o întrebă pe un ton neprietenos. Cum de n-a sunat portarul?

Eva și-a dat seama că greșise: trebuia să meargă la portar, nu să se folosească de acel subterfugiu. Așa ar fi fost firesc: așa ar fi fost normal și firesc să facă un prieten dacă prietenul său ar fi întârziat la o întâlnire.

— Era ocupat. Am urcat pur și simplu.

— Sau poate o căutai pe Elizabeth Wesley.

— Pe cine?

Romer chicoti. Eva realizează că era mult prea deștept și că o cunoștea prea bine oricum.

Romer o privi cu răceală.

— Niciodată să nu subestimezi ingeniozitatea și meticulozitatea trei Dalton, nu?

Iar Eva a înțeles pe loc. Simți că-i țiuie urechile într-o notă stridentă de alarmă. Își puse mâna pe brațul lui.

— Lucas, zise moale, vreau să te văd în seara asta. Vreau să fiu cu tine.

Era tot ce putea face — pur și simplu, din instinct. Trebuia să câștige câteva secunde înainte ca el să pună totul cap la cap. Romer se uită peste umăr la polițiști.

— Imposibil. Nu în seara asta.

În secunde acelea, Eva cugeta: el știe că eu și cu Morris am discutat. Știe că Morris mi-a spus ceva important, de aceea m-am strecurat astfel aici. Crede că sunt în posesia unei informații esențiale și încearcă să-și dea seama cât sunt de

periculoasă. Eva văzu cum expresia feței lui se schimba întorcându-se către ea. Aproape putea să audă creierele lor – supra-încărcate –, două turbine învârtindu-se în sensuri opuse.

— Te rog, mi-e dor de tine. Ar putea să-l ducă, se gândea, cu lamentarea asta de îndrăgostită. Cu ceva mai mult de douăzeci și patru de ore în urmă făceau dragoste – ar putea să-l păcălească cinci minute.

— Uite ce e, poate... zise el. Îi apucă mâna și i-o strânse, apoi îi dădu drumul. Stephenson vrea să te vadă. Se pare că Roosevelt va pomeni harta ta într-un discurs săptămâna viitoare pe 10 ale lunii. Stephenson vrea să te felicite personal.

Asta-i așa de deplasat, c-ar putea fi chiar adevărat, se gândi ea.

— Stephenson vrea să mă vadă? repetă ea prosteste. Părea de neconceput. William Stephenson era BSC; tot ce ținea de BSC era la dispoziția lui și activa sub comanda lui.

— Păi, tu ești vedeta noastră, răspunse el ipocrit și se uită la ceas. Lasă-mă să aranjez încurcătura asta. Te iau din fața blocului tău la zece. Zâmbi. Și nu-i spune Sylviei, bine?

— Ne vedem la zece. Și poate după aceea, putem să...

— O să caut ceva. Ascultă, mai bine pleacă înainte ca polițiștii să-ntrebe de numele tău...

Se întoarse și se îndepărtă înspre polițiști.

Coborând cu liftul, ieșind în stradă, Eva începu să cumpănească. Se uită la ceas: 8.45. Romer avea s-o aștepte în fața apartamentului ei la 10. Când va vedea că ea nu apare după 5 minute va ști că a migrat. Avea ceva mai mult de o oră să dispară.

∴

Nu mai avea timp să se-ntoarcă la apartament – trebuia să lase totul în urmă, să dispară cât mai curând, să se pună în siguranță. Așteptând metroul, verifică ce avea în geantă: pașaportul pe numele Eve Dalton, vreo treizeci de dolari, un pachet de

țigări, rujul și o cutie de farduri. Era destul, sentreabă zâmbind amar, era suficient pentru o viață nouă?

În metroul de Brooklyn, revăzu ultima întâlnire cu Romer și-i examinează toate implicațiile, încet, metodic. De ce fusese oare atât de subit, imediat convinsă că Romer era cumva în spatele întâmplărilor din Las Cruces și al morții lui Morris Devereux? Să se fi înșelat? Poate era Angus Woolf. Poate că Morris îi întinsese ei o cursă sofisticată, făcând pe nevinovatul? Dar știa că Morris nu s-ar fi sinucis niciodată – nu pui la cale o întâlnire capitală și apoi te hotărăști s-o anulezi punându-ți capăt zilelor. Totuși Romer nu se trădase prin nimic, trebuia să admită asta. Atunci de unde această de nezdruncinat certitudine a ei? De ce i se părea că trebuia să fugă acum, de-ndată, de parcă viața ei depindea de asta? Acest clișeu o bulversă, îi făcu pielea ca de găină – viața ei chiar depindea de asta, își dădea seama. Pentru Morris, informația capitală, cheia afacerii fusese faptul că ea nu-i dăduse harta lui Raul. De ce nu-i dăduse harta lui Raul? Pentru că o verificase și i s-a părut că lasă de dorit. Cine-i spusese să verifice marfa? Nimeni.

Auzi vocea lui Romer, a iubitului ei, de parcă ar fi fost lângă ea:

— Niciodată să nu subestimezi ingeniozitatea și meticulozitatea dregi Eve Dalton, nu?

Asta fusese, pentru ea, ceea ce o făcuse să înțeleagă. Asta o făcuse să priceapă ce înțelesese Morris. Nu vedea încă imaginea în ansamblu, cum trebuia să se încheie jocul acesta, însă își dăduse seama, stând de vorbă cu Romer, la ușa apartamentului bietului Morris, că Romer o trimisese în Las Cruces fiind sigur de un lucru, el știa – cu siguranță deplină – că Eva n-ar fi dat marfa mai departe fără s-o verifice. O cunoștea, știa perfect ce va face ea în acea situație. Simți cum i se-nvălzesc obrazii și i se-nroșesc de rușine

că putea fi citită atât de ușor, că putea fi manipulată așa de simplu. Dar apoi își zise, cu o urmă, cu o zvâcnire de furie, de ce să-mi fie rușine? Romer știa că ea nu putea fi doar un curier, un automat care răspunde mecanic la comenzi, de aceea o propusese pe ea pentru misiune. La fel se-ntâmplase la Prenslo: luase inițiative, decizii spontane, își folosisese mintea. La fel cu Mason Harding. I se-nvârtea capul: totul se-ntâmplase de parcă el o pusese la încercare, de parcă ar fi evaluat cum se descurca în asemenea împrejurări. Se întrebă deodată: Romer fusese cel care-i pusese umbrele de la FBI pe urme, știind foarte bine că va scăpa de ele iscând astfel bănuieli? Simțea că planurile ei fuseseră dejucate ca și cum ar fi jucat șah cu un mare maestru care gândea întotdeauna 10, 20, 30 de mutări înainte. Dar de ce ar fi vrut Lucas Romer ca ea să moară?

În apartamentul ei din Brooklyn merse direct în baie. Aici, luă de pe perete dulapul de medicamente. Scoase cărămida deprinsă din mortar din spatele lui și, din gaura din zid, extrase pașaportul pe numele de Margery Allerdice și un teanc mititel de bani: strânsese acolo vreo 300 de dolari. După ce așeză dulăpiorul la loc, se gândi câteva secunde.

— Nu, Eva, nu, spuse cu voce tare.

Nu trebuia să uite niciun moment că avea de-a face cu Lucas Romer, un bărbat care o cunoștea prea bine, mai bine decât o cunoscuse cineva vreodată. Se așeză, aproape amețită, buimacă din pricina gândului ce tocmai i se ivise în minte: Romer *voia* ca ea să fugă, se aștepta ca ea să migreze: era mult mai ușor pentru el s-o găsească dacă era pe fugă, departe de casă. Gândește, gândește bine, foarte bine. Pune-te în mintea lui Romer – judecă din perspectiva a ceea ce știe el despre tine, Eva Delectorskaia, și apoi ia-l prin surprindere.

Eva chibzui: Romer n-ar fi luat de bună nici măcar pentru o secundă invitația ei să petreacă noaptea împreună. A știut că-l suspectează, că ea nu credea că Morris își pusese capăt zilelor. Și poate că Romer înțelesese că totul se terminase în momentul în care o văzuse pe hol, iar propunerea lui de a se întâlni la zece era aproape o sugestie ca ea să fugă. Își dădu seama dintr-odată că nu are niciun avans ca să dispară: nici măcar o oră, nicio jumătate de oră, nimic.

Părăsi imediat apartamentul, întrebându-se dacă Romer îi știa sau nu adresa asta. Mai degrabă nu, iar gândul acesta i s-a confirmat mergând pe stradă: n-o urmărea nimeni. Strecură pașaportul lui Eve Dalton prin grilajul unei guri de canal și-l auzi plescăind ușor în apa ce curgea dedesubt. De acum era Margery Allerdice, un nume pe care Romer îl cunoștea, desigur; știa toate identitățile false ale agenților lui. Dar acest pașaport avea s-o ducă mai departe decât cel vechi.

Mai departe... Unde? se-ntrebă grăbindu-se către stația de metrou. Avea două alternative clare: spre sud, în Mexic sau spre nord, în Canada. Analizând opțiunile, se pomeni întrebându-se ce s-ar fi așteptat Romer să facă. Tocmai se întorsese de la granița cu Mexicul. Miza oare Romer pe faptul că ea se va întoarce acolo sau că se va îndrepta spre nord, în direcție opusă? Văzu un taxi trecând pe lângă ea și-l opri. Penn Station, îi spuse. Atunci spre sud, în Mexic, era cea mai bună decizie, era clar – știa cum și pe unde să treacă frontiera.

În taxi, cântări mai bine ramificațiile planului ei. Să ia trenul – era oare cea mai bună decizie? Romer nu s-ar fi așteptat ca ea să ia trenul, ar fi fost prea ușor de urmărit și interceptat. Nu, Romer s-ar fi gândit la o mașină sau la un autobuz, așa că, de lua trenul, chiar ar fi putut câștiga timp. Se gândea într-una la Romer și la felul în care gândea el, în timp ce traversa East River îndreptându-se către zgârie-norii luminoși ai Manhattanului,

convinsă că-n felul acesta își asigura supraviețuirea. Eva Delectorskaia versus Lucas Romer. N-avea să fie ușor – unde mai pui că el o instruisese, tot ce știa de la el știa, de la el primise, într-un fel sau altul. Deci ceea ce trebuia să facă era să-ntoarcă propriile-i trucuri, metode și abilități împotriva lui. Dar avea nevoie de puțin timp, își dădu seama cu o strângere de inimă, i-ar fi trebuit o zi-două avans, suficient cât să-și acopere urmele, să-i facă lui Romer treaba mai dificilă. Se chirci pe bancheta din spate a taxiului. Era o noapte rece de noiembrie. Nu i-ar fi stricat deloc puțin soare în Mexic sau chiar în Brazilia. Apoi își dădu seama că trebuia să meargă spre nord. Se întinse și-l bătu pe șofer pe umăr.

La Grand Central, cumpără un bilet către Buffalo – douăzeci și trei de dolari – și îi dădu casierului două bancnote de douăzeci. Acesta îi dădu restul și biletul. Eva îi mulțumi, se îndepărtă de ghișeu, așteptă să fie serviți încă doi clienți și se întoarse la casa de bilete.

— Mi-ați dat rest de la patruzeci de dolari. Eu v-am dat o hârtie de cincizeci.

Era o coadă infernală. Casierul, un bărbat de vârstă mijlocie, pieptănat cu o cărare pe mijloc atât de precisă încât părea că se răsese în zonă, refuză să-i dea banii sau să-și ceară scuze. Fu chemat supervizorul. Eva ceru să-l vadă pe șeful de tură. Lumea de la rând deveni nervoasă: „Grăbește-te, cucoană!” strigă cineva, iar Eva se întoarse spre cei din rând și țipă că fusese înșelată cu zece dolari. Când începu să plângă, supervizorul o conduse într-un birou, unde Eva se potoli aproape imediat și spuse că își va suna avocații. Ceru cu insistență numele supervizorului – Enright – și al casierului – Stefanelli – și îl avertiză că lucrurile nu se vor opri aici. Când căile ferate se apucă să-și jefuiască nevinovații clienți, trebuie să se ridice cineva la luptă.

Se întoarse în imensul hol al gării mulțumită de ea însăși, uimită de cât de ușor putea să-și stoarcă lacrimi. Merse la o casă de bilete ceva mai departe și cumpără un alt bilet, de data asta către Burlington. Cel din urmă tren pleca în trei minute. O luă la fugă spre peron și se urcă atunci când nu mai rămăseseră decât 30 de secunde până la plecare.

Stând și privind luminile suburbiilor trecând în goană pe dinaintea ei, încercă încă o dată să se pună în locul lui Romer. Ce ar fi spus despre războiul din gară? El și-ar fi dat seama că jucase teatru: era vechiul șiretlic – să atragi atenția asupra ta. Faci scandal cumpărând un bilet spre frontiera canadiană, tocmai pentru că *nu* te-ndrepti într-acolo. Dar Romer n-ar fi mușcat momeala – era prea evident acum chiar că el nu s-ar mai gândi că ea merge spre sud. Nu, Eva, nu mergi spre El Paso ori Laredo, chiar dacă asta vrei să mă faci să cred. De fapt, tu mergi spre Canada. Romer și-ar da imediat seama de dublul șiretlic, însă, mai apoi, ar apărea insidioasă îndoiala – pentru că, nu-i așa, nu trebuie niciodată să subestimezi ingeniozitatea și meticulozitatea Evei Delectorskaia. Romer și-ar zice: nu, nu, ia stai... dacă-i o triplă șmecherie? Exact asta vrea Eva să cred: să ajung la concluzia că pleacă în Canada, când, de fapt, merge spre sud, în Mexic. Spera că are dreptate. Minte lui Romer era destul de versatilă: cvadruplul șiretlic va fi oare suficient să-l ducă? Ea credea că da. El va analiza înscenarea în amănunt și-și va zice: da, iarna, păsările migrează spre sud.

Ajunsă în gara Burlington, îl sună pe Paul Witoldski în Franklin Forks. Era trecut de miezul nopții.

— Cine e? vocea lui Witoldski era aspră și nervoasă.

— Brutăria Witoldski?

— Nu. E curățătoria chinezească Witoldski.

— Aș putea vorbi cu Julius?

— Nu-i niciun Julius aici.

— Sunt Eve.

Se aşternu tăcerea. Apoi Witoldski spuse:

— Am ratat o întâlnire?

— Nu. D-le Witoldski, am nevoie de ajutorul dumneavoastră. E urgent. Sunt în gara Burlington.

Tăcere din nou.

— Ajung acolo în 30 de minute.

Aşteptând să sosească Witoldski, Eva se gândea: suntem de la bun început îndemnaţi, instruiţi, poftiţi, rugaţi, dăscăliţi să n-avem niciodată încredere în nimeni, ceea ce e foarte bine, însă, îşi zise, câteodată, în situaţii disperate, nu-ţi mai rămâne decât încrederea. Trebuia să aibă încredere că Witoldski o va ajuta; alternativă cea mai bună ar fi fost Johnson din Meadowville – şi se gândea că se putea încrede în Johnson –, dar Romer fusese cu ea în Meadowville. În cele din urmă, l-ar fi sunat pe Johnson. Ştia şi de Witoldski, dar ar fi verificat întâi la Johnson. Cu Witoldski ar mai putea câştiga o oră sau două.

Văzu o dubă murdară pe care scria WXBQ Franklin Forks intrând în parcare. Witoldski era nebărbierit. Trăsese pe el o haină din stofă ecosez şi nişte pantaloni pescăreşti.

— Ai probleme? o întrebă uitându-se după bagajul ei.

— Sunt într-o situaţie delicată, recunosc eu. Trebuie să ajung în Canada în noaptea asta.

Witoldski se gândea scărpinându-şi bărbia, iar Eva auzea hârşăitul perilor neraşi.

— Nu-mi mai spune nimic, zise şi îi deschise portiera maşinii.

Au luat-o spre nord aproape fără să-şi spună niciun cuvânt. Bărbatul emana un damf de bere, amestecat cu alte mirosuri vechi, de cearşafuri neschimbate, şi nici nu părea să se fi spălat de curând – dar pe Eva n-o deranja. Au oprit să alimenteze la o benzinărie în Champlain, iar Witoldski o întrebă dacă nu-i era foame. Eva spuse

că-i era, așa că Witoldski se întoarse la mașină cu un pachet de smochine uscate. Eva mănca trei smochine, una după alta, tocmai când o coteau spre vest, îndreptându-se spre Chateaugay, după cum arătau indicatoarele, însă chiar înainte să intre în oraș, Witoldski o luă pe un drum pietruit. Urcau încet printr-o pădure de pini, iar drumul se îngustase într-atât că rămăsese loc de-o singură mașină, astfel că vârfurile ramurilor de pin periau mașina, stârnind un ușor fâsâit metalic.

— Cărări de-ale vânătorilor, spuse Witoldski.

Eva moțai o vreme, visând smochine și smochini scăldați în soare, până când hurducăturile mașinii încetară, căci se opriseră. Zorii zilei nu erau departe – deasupra ei, cerul era de-un argintiu palid ce făcea umbrele pinilor să pară și mai negre. Witoldski arătă spre o răscruce luminată de farurile mașinii.

— Pe drumul acela, cobori o milă până la Saintlustine.

Au ieșit din mașină și Eva simți frigul împresurând-o. Băgă de seamă că Witoldski se uită la pantofii ei delicați, de oraș. Se duse-n spatele dubei, de unde se-ntoarse cu un fular și cu o vestă împletită soioasă, pe care Eva o îmbracă pe sub haină.

— Ești în Quebec, Canada, îi zise el. Aici vorbesc franceză. Tu știi franceză?

— Da.

— O întrebare prostească.

— Aș vrea să te plătesc... pentru benzină și pentru timpul pierdut, zise ea.

— Dă-i de pomană. Sau cumpără o obligațiune pentru finanțarea războiului.

— Dacă vine cineva, începu ea. Dacă întreabă cineva de mine, spune-le adevărul. Nu-i nevoie să mă acoperi.

— Nu te-am văzut niciodată, zise el. Cine ești? Eu am fost la pescuit.

— Mulțumesc, spuse Eva gândindu-se că poate ar trebui să-l îmbrățișeze pe omul acela. Însă el îi strânse mâna scurt.

— Mult noroc, dra Dalton, zise el și se urcă în mașină, întoarse la răscruce și apoi plecă, lăsând-o pe Eva într-un întuneric atât de adânc, că nu se hotăra să facă nici măcar un pas. Însă, treptat, ochii i se obișnuiră cu întunericul și-ncepu să deslușească marginile zimțate ale ramurilor, profilându-se pe cerul tot mai cenușiu, și linia albicioasă a drumului până unde se ramifica. Strânse mai bine fularul lui Witoldski împrejurul gâtului și-ncepu să coboare poteca spre Saint-Justine. Acum chiar că era pe fugă, își zise, fugise în altă țară și pentru prima dată de când plecase din New York se simțea ceva mai în siguranță. Își aminti, ascultând hârșăitul făcut de pașii ei pe pietrișul drumului și cântecul de dimineață al păsărilor, că era o dimineață de duminică — duminică, 7 decembrie 1941.

11. Cerșind cu amenințări

Am încuiat ușa bucătăriei. Ludger și Ilse nu erau acasă, dar erau undeva prin Oxford, și n-aveam chef de surprize. Era ora prânzului și aveam un ceas la dispoziție până venea Hamid. M-am simțit ciudat când am deschis ușa camerei lui Ludger și a Ilsei – care era sufrageria *mea*, am ținut să-mi reamintesc – și mi-am dat seama că nu mai călcasem acolo de când sosise Ludger.

Camera arăta de parcă se pitiseră în ea niște refugiați, vreme de vreo lună. Mirosea a haine nespălate, a țigări și bețișoare de santal. Pe podea erau două saltele gonflabile cu saci de dormit desfăcuți deasupra – vechi, kaki, militărești, ai fi zis că erau niște creaturi ce fuseseră vii odată, sau piele năpârlită, ori niște uriașe mădulare în putrefacție. Ici și colo erau conserve de ton și de sardele, doze de bere și cutii de cidru, batoane de ciocolată și biscuiți, de parcă cei doi s-ar fi pregătit să reziste unui scurt asediu. Scaunele și masa fuseseră date la perete și foloseau de dulap – la vedere blugi, tricouri, furouri, chiloți atârnav ori zăceau pe spătarele scaunelor, pe fiecare colț, acoperind fiecare suprafață. Într-un alt colț era geanta cu care venise Ludger și un rucsac voluminos, de armată, probabil al Ilsei.

Am luat aminte la felul în care era așezat lângă perete și, chiar înainte să deschid rucsacul, mi-a trecut prin cap că poate Ilse pusese niște semne. „Semne?” am exclamat, străduindu-mă să râd ironic: îmi petreceam prea mult timp cufundată în trecutul mamei, mi-am zis – însă trebuia să admit că-mi permiteam să percheziționez camera chiriașului meu fără voia lui. Am desfăcut rucsacul și am cotrobăit prin el – am găsit câteva cărți de buzunar cu colțurile îndoite (în germană – două de Ștefan Zweig), o cameră foto Instamatic, un

ursuleț de pluș zdrențuit cu o etichetă pe care-i era scris numele, „Uli”, mai multe pachete de prezervative și ceva de mărimea unei jumătăți de cărămidă, înfășurat în celofan. Știam ce era, dar l-am adulmecat totuși: un pachet cu marijuana. Am jupuit folia de pe un colț, zărind substanța densă, de culoare întunecată a ciocolatei. Am rupt o bucățică mică între policar și arătător și-am gustat-o, dar nu știu de ce: ce eram eu, vreun expert în droguri, care-ar fi putut să-i identifice proveniența? Nu eram deloc o expertă, chiar dacă, când și când, mă mai bucuram de-un joint; dar ăsta părea să fie exact genul de acțiune pe care o faci când scotocești pe ascuns prin lucrurile cuiva. Am verificat celelalte buzunare ale rucsacului fără să găsesc ceva interesant. Nu știam prea bine ce caut: o armă? un pistol? O grenadă de mână? Am tras ușa sufrageriei după mine și m-am dus să-mi fac un sandviș.

Când sosi Hamid pentru ședința noastră, mi-a dat un plic și un manifest. Manifestul anunța o demonstrație în fața colegiului Wadham, în semn de protest față de vizita oficială a surorii Șahului Iranului. În plic era o invitație copiată la xerox, la o petrecere în sala de sus a unei crâșme căreia-i zicea „Captain Bligh” pe Cowley Road, pentru vineri seara.

— Cine dă petrecerea? l-am întrebat.

— Eu, zise Hamid. De rămas-bun. Plec în Indonezia a doua zi.

În aceeași seară, când Jochen era deja în pat, iar Ludger și Ilse plecaseră la bar – mereu îmi ziceau să ies cu ei, dar îi refuzam de fiecare dată – l-am sunat pe Detectivul Sergeant Frobisher.

— Am primit un telefon de la fata aceea, Ilse, am zis. Cred că avea numărul meu din greșeală – întreba de James, sau așa ceva, dar eu nu cunosc pe nimeni cu numele ăsta. Cred că suna din Londra.

— Nu, dră Gilmartin, cu siguranță e în Oxford acum.

— Oh! asta m-a încurcat puțin. Ce se presupune c-a făcut?

Tăcu o vreme înainte să-mi răspundă.

— N-ar trebui să vă spun asta, dar locuia într-o tabără de imigranți în Tooting Bec, în sudul Londrei. Iar noi bănuim că vinde droguri, însă reclamațiile pe care le-am primit împotriva ei se referă la cerșitul agresiv. Cerșea cu amenințări, dacă înțelegeți ce vreau să spun.

— Aha. Deci nu-i vreo teroristă sau vreo anarhistă, nu?

— Ce vă face să spuneți asta? Vocea lui arăta că-i trezisem atenția.

— Ah, nimic. Doar chestiile astea de prin ziare, știți...

— Mda... Păi, poliția metropolitană ne cere s-o ridicăm. Nu ne trebuie indivizi de felul ei în Oxford, adăugă cu o îngâmfare care mi s-a părut cam prostească. Doar Oxfordul era plin de tot felul de indivizi: la fel de ciudați, de dereglați sau de antipatici ca oriunde. O Ilse în plus sau în minus nu făcea nicio diferență.

— Fiți sigur că am să vă caut dacă sună iar, am spus pe un ton amabil.

— Vă mulțumesc frumos, dră Gilmartin.

Am închis telefonul și m-am întrebat cât de agresiv putea cerși Ilse cea slăbănoagă, capricioasă, șleampătă și soioasă. M-am întrebat dacă nu cumva făcusem o greșală sunându-l pe Frobisher — părea destul de isteț — și de ce pomenisem oare de terorism. Asta chiar fusese o gafă, o prostie, ce mai?! Eu credeam că s-ar putea să adăpostesc, din neglijență, aripa tânără a grupării Baader-Mainhof, și când colo se dovedea că nu erau decât niște ratați de rând, niște fluieră-vânt.

∴

Demonstrația de la Wadham College era programată pentru șase după-amiază, oră la care trebuia să sosească sora Șahului pentru a anunța deschiderea oficială a bibliotecii pe care o finanțase fratele său. L-am luat pe Jochen de la Grindle's și am mers cu autobuzul spre oraș. Am avut vreme de o pizza și de un suc la pizzeria din strada St. Michael's, înainte s-o luăm pe Broad Street spre Wadham, ținându-ne de mână.

— Ce e o demonstrație, mami? mă-ntrebă Jochen.

— Înseamnă că protestăm. Protestăm împotriva faptului că Universitatea din Oxford acceptă banii unui dictator și ai unui tiran, un om numit Șahul Iranului.

— Șahul Iranului, repetă el, încântat de cum sunau cuvintele. O să fie și Hamid acolo?

— Cu siguranță că o să fie.

— Și el e din Iran, nu?

— Într-adevăr, băiatul meu deștept...

M-am oprit uluită – păreau să se fi adunat vreo 500 de oameni acolo, în două grupuri, de fiecare parte a intrării principale în Universitate. Mă așteptam să găsesc, ca de obicei, un mic pâlc de stângiști înfocați și vreo câțiva coate-goale veniți să se amuze, dar acolo erau zeci de polițiști, făcând un cordon, căutând să mențină deschisă calea de acces spre universitate. Alți polițiști erau în stradă, vorbind la stații, și făcând semne energice mașinilor. Pe pancartele manifestanților scria: JOS DICTATORUL, CRIMINALUL, TIRANUL sau RUȘINE OXFORDULUI sau, mai hâtru, JAFUL IRANULUI^[42]. Tonul scandărilor în limba persană era dat de un individ mascat ce avea un megafon. Însă atmosfera era una ciudat de sărbătorească: poate pentru că era o seară frumoasă și caldă de vară ori pentru că aceasta era o manifestare decentă sau poate pur și simplu pentru că nu putea fi nimeni cu adevărat mânios că se deschidea încă o bibliotecă. O chestie ca asta nu putea jigni pe

nimeni, darmită să iște o revoluție. Oamenii păreau mai degrabă veseli și puși pe șotii, dar eram impresionată, trebuia s-o recunosc. Era cu siguranță cea mai mare manifestație politică pe care o văzusem în Oxford. Îmi amintea de zilele de la Hamburg, de Karl-Heinz, de marșurile și demonstrațiile înflăcărâte și furioase la care participasem alături de el. Dintr-odată mi-a mai căzut cheful.

L-am zărit pe Hamid într-un grup de manifestanți care scandau la unison cu individul cu megafonul. Studenții englezi, puși pe glume, cu vestoanele lor kaki și cu *keffiyeh*-urile pe cap, păreau niște amatori – acest protest era un fel de activitate voluntară extra-curriculară, pentru ei, nu avea nicio miză – era ceva distractiv de făcut într-o seară însorită. Am privit la mulțimea aceea de oameni și la polițiștii transpirați și hărțuiți care încercau să țină în frâu elanurile nu prea convinse ale protestatarilor. Am mai văzut încă vreo douăzeci-treizeci de polițiști coborând din niște dube parcate în față la Keble College – probabil că sora șahului trebuia să apară dintr-un moment în altul. Apoi l-am văzut pe Frobisher – stătea pe un parapet alături de fotografi și ziariști. Făcea fotografii demonstranților. M-am întors cu spatele la el și aproape c-am dat nas în nas cu Ludger și Ilse.

— Ciao, Ruth, spuse Ludger afișând un zâmbet larg, părând încântat să mă vadă. Uite-l și pe Jochen! Excelent! Luați câte un ou!

El și Ilse aveau fiecare câte două cutii a câte 12 ouă pe care le-mpărțeau manifestanților.

Jochen luă un ou cu mare grijă.

— Ce să fac cu el? întrebă încurcat.

Nu se apropiase de Ludger în ciuda neîncetătelor dovezi de prietenie și a glumelor care le făcea acesta, însă o plăcea pe Ilse. Ca să-l încurajez, am luat și eu un ou.

— Când ai s-o vezi pe doamna aceea bogată ieșind din limuzină, arunci cu oul spre ea, îi spuse Ludger.

— De ce? întrebă Jochen și mi-am zis că era o întrebare bună – însă înainte ca cineva să-i dea un răspuns convingător, Hamid îl ridică și-l puse pe umerii săi.

— Acum o să poți vedea foarte bine, spuse el.

M-am întrebat dacă trebuia să-mi iau în serios rolul mamei responsabile, dar mi-am zis că nu era cazul – niciodată nu-i prea devreme să-ncepi să distrugi mitul sistemului atotputernic. Ce naiba, mi-am zis, cultura protestului are viață lungă și, oricum, s-ar putea să-i folosească lui Jochen Gilmartin să arunce un ou într-o prințesă persană, m-am gândit. În timp ce Jochen privea panorama de pe umerii lui Hamid, m-am întors spre Ilse.

— Vezi fotografia acela în haină de dril, acolo pe parapet, cu ceilalți ziariști?

— Da. Ce-i cu el?

— E polițist. Pe tine te caută.

Se-ntoarse cu spatele și-și scotoci buzunarele hainei. Scoase o pălărie cu boruri pleoștite pe care o îndesă pe cap. Își mai puse niște ochelari de soare. I-a șoptit ceva lui Ludger și s-au făcut pierduți în mulțime.

Deodată polițiștii începură să strige și să-și facă semne unii altora. Traficul era oprit și o coloană de mașini condusă de două motociclete cu girofarurile pornite cobora pe Broad Street, cu destulă viteză. Intensitatea strigătelor batjocoritoare spori deodată, culminând atunci când mașinile opriră, iar gărzile de corp au sărit afară, protejând o femeie mică, într-o rochie de mătase turcoaz și jachetă scurtă. I-am văzut părul negru, lucios, înfocat și ochelarii mari de soare. În timp ce era condusă iute spre chioșcul portarului și către profesorii din comitetul de primire, au început să zboare ouăle. Mi se părea că sunetul pe care-l făceau spărgându-

se aducea cu cel al unor focuri îndepărtate de armă.

— Aruncă, Jochen, am strigat brusc și l-am văzut azvârlindu-și oul. Hamid îl mai ținu un moment sus și apoi îl așeză înapoi pe pământ.

— Am lovit un om în umăr, zise Jochen. Unul din cei cu ochelari de soare.

— Bravo, i-am răspuns. Acum, hai acasă. Cred că distracția asta ajunge pentru azi.

Ne-am luat la revedere și ne-am îndepărtat de manifestație pe Broad Street și apoi pe Banbury Road. După un minut-două, ni s-au alăturat, surprinzător, Ludger și Ilse. Jochen se apucă de ndată să le explice că, cu bună știință, nu o țintise pe doamna aceea pentru că rochia ei era drăguță, și, mai mult ca sigur, scumpă.

— Hei, Ruth, zise Ludger venind lângă mine, mersi că m-ai avertizat asupra curcanului.

Am văzut-o pe Ilse luându-l pe Jochen de mână; îi vorbea în germană.

— Credeam că are probleme mai serioase, i-am zis. Cred că vor să-i dea doar un avertisment.

— Nu, nu, răspunse Ludger, râzând nervos, apoi coborî vocea. E cam bătută-n cap. Un pic cam nebună. Dar, știi, nimic serios!

— Bine, am zis. Înseamnă că-i ca noi, ceilalți.

Jochen se-ntinse după mâna lui Ludger.

— Hai, Ludger, legănați-mă!

Așa că Ludger și Ilse începură să-l legene, înaintând spre casă, iar Jochen râdea necontrolat și le cerea, la fiecare balansare, să-l lanseze și mai sus. Eu am rămas puțin în urmă, m-am aplecat să-mi aranjez curelușa de la pantof și n-am observat mașina de poliție decât când a oprit exact lângă mine. Parbrizul era lăsat, iar sergentul Frobisher îmi zâmbea.

— Dră Gilmartin, mi s-a părut că sunteți dumneavoastră. Aș putea să vă rețin câteva minute? Coborî din mașină, însă șoferul rămase pe locul lui. Simțeam că Ludger, Ilse și Jochen își

continuă drumul nepăsători și m-am abținut să mă uit după ei.

— Voiam să știți că fata aceea, nemțoaica, se pare că s-a întors la Londra.

— Aha, bine, am răspuns.

— Ați văzut manifestația?

— Da, am fost pe Broad Street. Participau și câțiva elevi de-ai mei. Știți, sunt iranieni.

— Da, chiar despre asta voiam să vă vorbesc, spuse îndepărtându-se de mașină. Înțeleg că aveți legături în grupul studenților străini.

— N-aș spune chiar că „am legături”. Dar predau studenților străini pe tot parcursul anului. Mi-am dat părul din ochi și am profitat de gest ca să arunc o privire pe stradă. Ludger, Jochen și cu Ilse se opriseră la vreo sută de metri distanță, liniștiți, uitându-se la mine; Ilse îl ținea pe Jochen de mână.

— Uitați cum stau lucrurile, dra Gilmartin, spuse Frobisher pe un ton confidențial, dar și nerăbdător cumva. Ne-ar interesa foarte mult ceea ce ați vedea ori ați auzi și vi s-ar părea neobișnuit, din punct de vedere politic. Anarhiști, rebeli. Italieni, germani, arabi... Orice vă nedumerește – dați-ne un telefon, anunțați-ne! Zâmbi, nu politicos, ci sincer, onest, și pentru o clipă l-am avut în fața ochilor pe adevăratul Frobisher, i-am văzut zelul. În spatele glumelor șablonarde și al aerului de mărginire plină de sine, se ascundea un individ ager, inteligent, ambițios.

— Dumneavoastră sunteți mai aproape de oamenii ăștia decât noi, auziți lucruri pe care noi nu le-am auzi niciodată, spuse renunțând iar la masca sa, iar dacă ne-ați da un telefon din când în când, fie chiar și pentru o bănuială, v-am fi foarte recunoscători.

Oare așa începe? m-am gândit. Oare așa începe viața de spion?

— Sigur. Dacă aud ceva. Însă toți sunt pur și simplu inofensivi, nu sar cu nimic în ochi. Sunt

doar interesați de limba engleză.

— Știu. 99,9% dintre ei, da. Dar ați văzut și dumneavoastră graffitiurile. Vorbim aici despre extrema dreaptă italiană și extrema stângă germană. Dacă scriu asemenea lucruri pe pereți, înseamnă că sunt aici.

Era adevărat: Oxfordul era din ce în ce mai spoit cu sloganurile propagandiste fără sens din Europa: *Ordine Nuevo, das Volk wird dich rachen* sau *Caca-pipi-talisme*. Fără sens pentru englezi, adică.

— Am înțeles. Dacă aud ceva, vă sun. Nu e nicio problemă: am numărul dumneavoastră.

Îmi mulțumi din nou, îmi zise că ținem legătura și să am grijă, îmi strânse mâna, apoi urcă în mașina care se îndreptă imediat spre centrul orașului.

M-am realăturat celor trei.

— Ce voia polițistul de la tine, mami?

— Zicea că e în căutarea unui băiețel care a aruncat un ou. Ludger și Ilse au început să râdă, dar Jochen nu gustă gluma.

— Ai mai folosit gluma asta. Nici acum nu e amuzantă.

Mergând spre casă, am ținut-o pe Ilse lângă mine, doi, trei pași în urma celorlalți.

— Nu știu de ce, dar ei cred că te-ai întors la Londra. Deci, deocamdată ești în siguranță aici.

— Îți mulțumesc mult, Ruth. Sunt foarte recunoscătoare.

— De ce cerșești? Ei spun că cerșeai agresiv – amenințând lumea.

Oftă.

— Numai la-nceput cerșeam. Mda, da' acum nu mai cerșesc! Dădu din umeri. E foarte multă indiferență pe stradă, știi. Mă înfuria la culme.

— Dar ce făceai de fapt la Londra?

— Am fugit de acasă, din Düsseldorf. Cea mai bună prietenă a mea, colegă de clasă, și-o trăgea cu taică-meu. A trebuit să plec, era de nesuportat.

— Da, da, acumă înțeleg cum ai putut ajunge să... Ce-ai de gând să faci acum?

Ilse se gândi puțin, după care făcu un gest vag cu mâna.

— Cred Ludger și cu mine o să găsim un apartament în Oxford. Poate găsim vreo casă părăsită în care să ne aciuăm. Îmi place aici. Ludger zice să ne apucăm de filme porno.

— În Oxford?

— Nu, în Amsterdam. Ludger zice că știe un tip care face filme.

Am tras cu ochiul la blonda asta slăbuță ce mergea alături de mine, scotocind în geantă după țigări – aproape drăguță, doar că avea ceva necioplit, leneș în trăsături, ceva care-o făcea oarecare. O fată oarecare.

— Eu n-aș face așa ceva, Ilse, i-am spus. Pornoșagurile-s pentru bărbații triști care și-o freacă.

— Mda... Se gândi puțin. Ai dreptate. Mai bine să vând droguri.

I-am ajuns din urmă pe Ludger și pe Jochen și ne-am continuat drumul spre casă, sporovăind despre manifestație, despre lovitura în plin a lui Jochen, din prima încercare. Însă, din nu știu ce motiv, mintea mi-era tot la propunerea lui Frobisher: orice auziți, chiar și o aluzie – v-am fi foarte recunoscători.

Povestea Evei Delectorskaia

Ottawa, Canada, 1941

Eva Delectorskaia privea pe geamul autobuzului luminile multicolore și decorațiile de Crăciun din vitrinele magazinelor din Ottawa. Mergea la serviciu și reușise să găsească un loc în față, ca de obicei, nu departe de șofer, de unde putea vedea cine urcă și cine coboară. Deschise cartea și se prefăcu că citește. Mergea în Somerset Street în centrul orașului, însă avea grijă să coboare fie cu câteva stații înainte de destinație, fie câteva stații după. Oriunde-ar fi coborât, alegea de fiecare dată un alt drum, ocolitor, până la Ministerul Aprovizionării. Precauțiile acestea adăugau câte douăzeci de minute drumului ei până la serviciu, dar se simțea mai liniștită, mai în largul ei toată ziua, știind că și le luase.

Era sigură, aproape sută la sută sigură, pe cât de sigur ar fi putut fi cineva, că, în aceste câteva zile de când locuia și lucra în Ottawa, n-o urmărise nimeni, însă verificările repetate, de rutină erau parte din viața ei de-acum. Erau aproape două săptămâni de când fugise din New York – mâine sunt 2 săptămâni, își dădu seama –, dar tot nu putea să ia totul de bun.

A mers pe jos până în Sainte-Justine, pe când satul abia se trezea. Înainte să ia autobuzul de Montreal, cumpără o cafea și-o gogoasă de la magazinul universal laolaltă cu cei mai matinali clienți. La Montreal își petrecu noaptea într-un mic hotel aproape de gară, își tăie părul și-l vopsi castaniu. Se culcă la opt și dormi douăsprezece ore. Abia în dimineața următoare, a zilei de luni, își cumpără un ziar și citi despre atacul de duminică asupra bazei de la Pearl Harbor. Citi repede articolul, nevenindu-i să creadă, apoi îl

reciti mai încet: 8 cuirasate scufundate, sute de morți și dispăruți, o zi de tristă amintire în întreaga istorie, ziua în care s-a declarat război Japoniei. Și se gândi optimistă: am câștigat. Asta ne doream și de-acum vom câștiga – nu săptămâna viitoare, nu anul următor, dar vom câștiga. Aproape că-i dădură lacrimile, pentru că știa cât de important era, încerca să-și imagineze cum fusese primită vestea la BSC și dintr-odată simți nevoia nebunească – de-ndată reprimată – s-o sune pe Sylvia. Se-ntreba: ce-o fi simțind Lucas Romer? Era ea mai în siguranță de-acum? Vor renunța s-o mai caute?

Urcând scările noii clădiri – anexă a Ministerului Aprovizionării, își zise că era puțin probabil, apoi luă liftul până la etajul trei unde se afla biroul dactilografelor. Ajunsese devreme, prima dintre cele patru femei care lucrau ca stenografe pentru cei șase funcționari de stat ce ocupau acel etaj al Ministerului. Se relaxă întrucâtva: întotdeauna se simțea mai în siguranță la muncă datorită anonimatului pe care i-l asigura numărul mare al angajaților din clădire și pentru că își putea verifica venirile și plecările, tot făcând drumul de-acolo acasă și înapoi. Tocmai în timpul ei liber se reinstaurau precauția și permanenta suspiciune – ca și cum, de-ndată ce părăsea biroul, devenea o individualitate, una care putea să atragă atenția. Aici, la etajul trei, era doar o funcționară dintr-un birou de dactilografie printre nenumăratele birouri de dactilografie. Scoase husa de pe mașina de scris și răsfoi documentele de pe pupitru. Era chiar mulțumită de slujba aceea: nu era solicitantă și avea să-i asigure biletul spre casă, sau cel puțin așa spera.

Eva știa că, pentru o femeie singură, nu erau decât două moduri în care ar fi putut obține plecarea spre Anglia, din Canada: ori în uniformă – adică înrolându-se în Crucea Roșie sau la comunicații –, ori ca membru al guvernului. Calea

funcționarilor guvernamentali i s-a părut cea mai ușoară, așa că pe 8 decembrie, luni, a călătorit de la Ottawa la Montreal și s-a înregistrat la agenția de secretariat ce furniza secretare departamentelor Guvernului și Parlamentului. Cunoștințele de stenografie, viteza cu care dactilografia și vorbirea fluentă a francezei era mai mult decât ceea ce se căuta, astfel că după nici 24 de ore a fost trimisă la interviu în noua anexă a clădirii Ministerului Aprovizionării, pe Somerset Street – un bloc masiv de birouri, fără ornamente, din piatră gri, de culoarea zăpezii vechi.

În prima ei noapte în Montreal, la hotel, îi trebui o oră întreagă să-și schimbe, cu multă migală și efort, numele din pașaport, din Allerdice în Atterdine – se folosi de o lupă foarte puternică, un ac și cerneală indiană neagră, diluată cu puțin lapte. Nu se putea face nimic în privința prenumelui Margery, însă își zise că se va prezenta „Mary”, ca și cum acesta ar fi fost diminutivul preferat de ea. Pașaportul n-ar fi trecut de verificările unui expert înzestrat cu un microscop, dar cu siguranță ar fi ținut la inspecția grăbită a unui funcționar de la imigrare. Eva Delectorskaia devenise Eve Dalton, apoi Margery Allerdice, apoi Margery Atterdine – reușea, încet dar sigur, să-și șteargă toate urmele.

După câteva zile la slujbă începu să-și întrebe colegile, pe la cantina ministerului, care erau șansele să fie detașată la ambasada din Londra. Astfel și-a dat seama că era un adevărat trafic de personal între Montreal și Londra: la fiecare una sau două luni, unii plecau, alții se-ntorceau. Trebuia să meargă la biroul de personal și să completeze o cerere; faptul că era englezoaică ar fi putut ușura procedurile. Povestea pe care-o spunea bombănind, rușinată, oricui o întreba, era că venise în Canada ca să se mărite, dar fusese cumplit înșelată de logodnicul ei canadian. Se mutase la Vancouver ca să fie împreună cu el, dar cum

planurile de căsătorie erau suspect de vagi, și-a dat seama că fusese crud amăgită, trasă pe sfoară. Singură și lăsată în voia întâmplării în Vancouver, venise în est căutând să ajungă acasă, într-un fel sau altul. Oricui îi punea întrebări mai precise – Cine era bărbatul acela? Unde locuise în Vancouver? – nu-i răspundea decât cu lacrimi și miorlăieli: încă se simțea umilită, istoria era încă prea recentă și prea dureroasă ca să vorbească despre ea. Oamenii se arătau plini de înțelegere și nu mai insistau cu întrebările.

Și-a găsit o pensiune pe o stradă liniștită – Bradley Street –, în suburbiile burgheze din Westboro –, administrată de dl și doamna Maddox Richmond, ai căror clienți erau numai tinere femei. Cazare și mic dejun pentru 10 dolari pe săptămână, la 15 dolari putea lua și prânzul și se putea plăti săptămânal sau lunar. „În zilele reci, aprindeau focul” scria pe un mic anunț lipit pe unul din stâlpii de la poartă. Majoritatea „musafirelor plătitoare” erau imigrante: două surori cehoaice, o suedeză matură, o fată de la țară, venită din Alberta, și Eva. Rugăciunile familiei se țineau în salonul de la parter la ora 6:00 p.m. pentru cine voia să ia parte, iar Eva, din când în când, participa la aceste întruniri așa cum se cuvenea, fără să facă paradă de credința ei. Mânca în oraș, în restaurante și bufete din preajma ministerului, locuri anonime, aglomerate, unde clientela flămândă se schimba mereu, foarte repede. A găsit și o bibliotecă publică ce rămânea deschisă până târziu și unde, în câte-o seară, putea să citească netulburată până la 9:00 p.m. În primul ei weekend liber făcu o excursie în Quebec City, numai ca să fie plecată din Montreal. Nu se folosea de camera de la Richmond Guest House decât ca să doarmă și niciodată n-a ajuns să le cunoască mai bine pe celelalte cliente, decât atât cât trebuia ca să le recunoască și să le salute cu o înclinare a capului.

Viața aceea liniștită, rutina zilnică i se potriveau și ajunse ușor să-i placă să trăiască în Ottawa: bulevardele largi, parcurile bine îngrijite, clădirile sale publice solide și de o grandoare gotică, străzile liniștite și ordinea și curățenia orașului erau exact ce-i trebuia, își dădu seama, chibzuindu-și următoarea mișcare.

Însă tot timpul cât a fost acolo s-a purtat cu precauție. Înregistră într-un carnetel numărul de înmatriculare al fiecărei mașini parcate în stradă și, cu timpul, află cărei case îi aparținea fiecare. Își notă numele proprietarilor fiecăreia dintre cele 23 de case de pe Bradley Street, de pe fiecare parte a străzii, și fu la curent cu toate sosirile și plecările, stând la mici bârfe cu doamna Richmond: Valerie Kominski avea un nou iubit, dl și doamna Doubleday erau în vacanță, Fielding Bauer tocmai ce fusese pus pe liber de firma de construcții pentru care lucra. Scrise totul pe hârtie, adăugând mereu informații noi și eliminându-le pe cele vechi, tăind repetițiile, atentă mereu să vadă acea anomalie care ar fi pus-o în alertă. Din primul salariu săptămânal își cumpără câteva haine practice și băgă mâna adânc în rezervele ei ca să-și ia o haină mare din blană de castor, căci se făcea tot mai frig pe măsură ce se apropia Crăciunul.

Încercă să ghicească și să analizeze ce se putea petrece în BSC. În ciuda euforiei de după Pearl Harbor și a intrării mult așteptatului aliat, SUA, în război, își închipuia că mai investigau încă, mai săpau încă după informații, încă mai căutau piste de urmat – moartea lui Morris Devereux și dispariția Evei Dalton în aceeași noapte nu erau întâmplări ce-ar fi putut fi trecute ușor cu vederea. Era sigură că Romer specula acum în favoarea lui tot ceea ce ieșise la iveală odată cu bănuielile lui Morris: dacă existau „cârțițe” ale Abwehrului în BSC, trebuiau să mai caute altundeva, când îi aveau pe Dalton și Devereux la îndemână? Dar mai știa și că – iar acest lucru îi dădea satisfacție

și-o făcea și mai hotărâtă să reușească să supraviețuiască – invizibilitatea ei, dispariția ei nedezmințită era un motiv perpetuu de îngrijorare și de turbare pentru Romer. Dacă ar insista cineva ca vânarea ei să continue la cel mai înalt nivel de alertă, atunci el ar fi acela. Își promise că niciodată nu se va relaxa, că niciodată nu va fi neglijentă: Margery – „spune-mi Mary” – Atterdine își va trăi viața cât de precaut și de discret era cu putință.

— Dra Atterdine?

Ridică privirea de la mașina de scris. Era dl Comeau, unul dintre subsecretarii din minister, un bărbat de vârstă mijlocie, plăcut la înfățișare, cu o mustață dichisită, însă destul de agitat, reușind să fie în același timp și timid, și pedant.

Stătea la birou și căuta ceva printre documentele sale.

— Te rog, ia loc.

Dl Comeau era un om cuviincios, niciodată nu-și dădea aere, nu le trata de sus pe dactilografe – așa cum făceau alți subsecretari când le încredințau documente și le dădeau instrucțiuni ca unor automate vorbitoare –, dar în același timp era ceva melancolic în el, în curățenia și-n buna-creștere pe care le manifesta, ca și cum asta era pavăza lui împotriva ostilității lumii.

— Avem aici cererea dumitale pentru detașarea la Londra. S-a aprobat.

— O, bine. Simți un bufeu de bucurie în piept: ceva urma să se-ntâmpile de-acum, simțea că viața ei lua o nouă întorsătură, însă nu-și trădă emoțiile, rămânând nepăsătoare.

Comeau îi spuse că o nouă echipă de cinci „tinere femei” de la ministerele din Ottawa vor pleca pe 18 ianuarie din St. John către Gourock, Scoția.

— Mă bucur foarte tare, spuse Eva, gândindu-se că trebuia să spună ceva. E foarte important pentru mine...

— Doar dacă... o întrerupse el, încercând să afișeze un zâmbet glumeț, dar fără să reușească.

— Doar dacă ce? Vocea ei răsună mai ascutită și mai dură decât ar fi vrut.

— Doar dacă nu te putem convinge să rămâi. Te-ai acomodat foarte bine aici. Suntem foarte mulțumiți de sânguința și îndemânarea dumitale. Mă refer la o promovare, dra Atterdine.

Spuse că se simte flatată, că era într-adevăr surprinsă, copleșită, dar nimic n-ar putea-o convinge să rămână. Făcu o mică aluzie la experiențele ei nefericite din Columbia Britanică, cum acestea erau toate istorie și nu dorea altceva decât să se întoarcă acasă, acasă la tatăl ei, văduv, adăugă, plasând în discuție absolut spontan acest nou amănunt biografic.

Di Comeau o ascultă, dând din cap plin de înțelegere, îi spuse că înțelege prea bine și că el însuși era văduv, că doamna Comeau murise cu doi ani în urmă și că, prin urmare, cunoștea singurătatea pe care o trăia tatăl ei. Eva își dădu seama acum de unde venea acel aer melancolic.

— Dar mai gândește-te, dra Atterdine. Traversările astea peste Atlantic sunt periculoase, sunt riscuri pe care le implică. Și Londra e încă bombardată. Nu ar fi mai bine să rămâi aici în Ottawa?

— Cred că tatăl meu vrea să mă-ntorc. Dar vă mulțumesc pentru grija pe care mi-o arătați.

Comeau se ridică din scaun și se duse să privească pe fereastră. O ploaie subțire cădea pe geam, iar el urmărea cu degetul curgerea sinuoasă a unei picături de apă pe sticlă. Eva fu pe dată înapoi în Ostende, în biroul lui Romer, în ziua de după Prenslo, și simți că o doboară amețea. De câte ori pe zi se gândea la Romer? Se gândea de bunăvoie, deliberat, tot timpul, și-l imagina punând la cale căutarea ei, și-l închipuia gândindu-se la ea, întrebându-se unde-o fi și cum s-o găsească, dar aceste momente venite pe

neașteptate, în care amintirile se năpusteau asupra-i, o găseau nepregătită și-o covârșeau.

Comeau spusese ceva.

— Poftim?

— Întrebam dacă ai planuri pentru vacanța de Crăciun, spuse cu timiditate.

— Da, stau la niște prieteni, răspunse dintr-o suflare.

— Eu mă duc la fratele meu, continuă el ca și cum n-ar fi auzit-o. Are o casă lângă North Bay, pe malul lacului.

— Pare minunat, însă din nefericire...

Comeau era hotărât să facă invitația, trecând peste toate întreruperile.

— Are trei fii, unul dintre ei căsătorit, o familie foarte simpatică, oameni tineri, prietenoși, activi. Mă-ntreb dacă n-ai vrea să vii cu noi o noapte sau două, ca invitata mea. Atmosferă relaxantă, nesofisticată – focuri de tabără, pescuit la copcă, gătit.

— Sunteți foarte amabil, d-le Comeau, dar deja am făcut toate planurile cu prietenii mei. N-ar fi frumos din partea mea să renunț acum, când mai e așa de puțin până atunci. Afișă un zâmbet frustrat ca să-l consoleze puțin, să-i arate că-i pare rău că nu poate veni.

Pe chipul lui se așternu iar tristețea, iar Eva își dădu seama că speranțele lui fuseseră mari. Tânăra englezoaică ce lucrează la biroul dactilografelor, atrăgătoare, care duce o viață așa de monotonă și liniștită: transferul la Londra trebuie că-l montase, îl împinsese să acționeze.

— Da, bine, desigur, zise Comeau. Probabil c-ar fi trebuit să-ți propun mai din timp. Își depărtă mâinile a neputință și Evei i se făcu milă de el. Dar nu știam că ne vei părăsi așa curând.

∴

Trei zile mai târziu Eva zări mașina pentru a doua oară, un Ford '38, de culoarea verde a lichenilor, parcată în fața familiei Pepperdine.

Înainte fusese în față la dra Knox, iar Eva știa că nu era nici a trei Knox (o fată bătrână care avea trei terieri), nici a familiei Pepperdine. Trecu repede pe lângă ea, trăgând cu ochiul înăuntru. Pe scaunul din dreapta erau un ziar și o hartă, iar în buzunarul de pe ușa șoferului, ceva ce părea a fi un termos. Un termos, își zise, semn că cineva petrece destul de mult timp în mașina asta.

Două ore mai târziu ieși să facă o „plimbărică”, dar mașina nu mai era.

Se gândi mult și bine în noaptea aceea, spunându-și inițial că dacă avea să vadă mașina și a treia oară, trebuia să se mute. Apoi, amintindu-și instrucțiunile primite de la Lyne, își zise că nu era bine: când apare ciudățenia, anomalia, reacționează imediat, asta era regula, regula lui Romer. Dacă vedea mașina și a treia oară era mai mult ca sigur că urmările ar fi fost fatale în ce-o privea și deci ar fi fost prea târziu să se mai mute, să acționeze.

În noaptea aceea își împacheta totul în micul bagaj de mână și se uită pe fereastra dormitorului la casele de peste drum, întrebându-se dacă nu cumva era vreo echipă de la BSC gata instalată acolo, așteptând-o. Își puse valijoara lângă ușă, remarcând cât de ușoară era, cât de puține lucruri avea. N-a dormit în noaptea aceea.

Dimineață le spuse domnului și doamnei Richmond că trebuie să plece urgent – o problemă de familie – și că se întoarce în Vancouver. Le părea rău s-o vadă plecând, dar trebuie să înțeleagă că, nefiind anunțați din timp, nu au cum să-i returneze banii plătiți în avans pentru restul lunii. Eva răspunse că înțelege perfect și-și ceru scuze pentru neplăcerile create.

— Apropo, întreabă ea oprindu-se în prag, a lăsat cineva vreun mesaj pentru mine? Cei doi Richmond se uitară unul la altul, consultându-se din ochi, apoi dl Richmond răspunse: „Nu, nu cred. Nu, draga mea”.

— N-a sunat nimeni să-ntrebe de mine?

Dl Richmond chicoti.

— Ieri a trecut pe aici un tânăr domn vrând să închirieze o cameră. I-am spus că pensiunea e doar pentru femei. Părea uluit.

Eva își zise că probabil nu fusese nimic altceva decât o coincidență, însă brusc dori să fie cât mai departe de Bradley Street.

— Dacă sună cineva, spuneți-i că m-am întors în Vancouver.

— Sigur, draga mea. Ai grijă de tine, ne-a făcut plăcere să te cunoaștem.

Eva ieși din casă și o luă la stânga în loc s-o ia la dreapta ca de obicei, după care merse o milă pe jos, cu pas vioi, ocolind și iar ocolind, până ajunse la o stație de autobuz.

Se mută la Franklin Hotel pe Bank Street, unul dintre cele mai mari hoteluri din Ottawa, un stabiliment fără pretenții, cu peste 300 de camere, toate dotate cu sisteme de alarmă în caz de incendiu, cu duș și telefon, dar fără restaurant sau cafenea. Oricum, chiar dacă luase o cameră cu un singur pat la trei dolari pe noapte, tot avea să rămână fără bani. Fără îndoială că existau hoteluri mai ieftine în Ottawa, și chiar și camere la prețuri modice, însă ei îi trebuiau siguranța și anonimatul oferite de un hotel mare, central. Erau ceva mai mult de trei săptămâni până la întoarcerea ei în Anglia: trebuia să se dea la fund până atunci.

Camera de la etajul șapte era mică și simplă, iar acolo, printre golul dintre două clădiri din fața geamului, putea vedea întinderea de verde de la Exhibition Grounds și cotul râului Rideau. Despachetă și-și puse cele câteva haine în dulap. Singurul avantaj că se mutase acolo era că putea merge pe jos la serviciu și putea economisi banii de bilete de autobuz.

Se tot întreba dacă făcuse ceea ce trebuia să facă, dacă nu cumva se pripise. Oare mutarea asta atât de bruscă de la familia Richmond nu spunea

ea însăși ceva? O mașină ciudată pe o stradă din suburbii – ce era atât de alarmant în asta? Își reaminti că alesese Bradley Street și Richmond Guest House tocmai pentru că pozițiile lor ușurau sesizarea oricărui lucru neobișnuit. Era genul acela de cartier unde toată lumea știa pe toată lumea și toți știau ce fac ceilalți de pe Bradley Street. Și-apoi, cine fusese tânărul care nu văzuse că pe firma pensionului scria „Doar pentru femei?” Un călător nepăsător? Cu siguranță nu un polițist, își zise, un polițist și-ar fi arătat documentele și ar fi cerut să verifice registrul de intrări. Atunci cineva de la BSC, căruia i se ceruse să verifice hotelurile și pensiunile din Ottawa? Dar de ce Ottawa, judecă mai departe, de ce nu Toronto? Cum putea cineva să ghicească ori să deducă faptul că ea era în Ottawa? Și întrebările se țineau lanț, fără să-i dea pace, chinuind-o. Mergea la serviciu ca de obicei, dactilografia scrisori și acte în biroul ei, apoi se ntorcea în camera de la hotel. Abia dacă mai ieșea în oraș. Își lua sandvișuri în drum spre hotel și rămânea în camera ei cu vedere spre Exhibition Grounds și râul Rideau, ascultând radioul și așteptând să vină Crăciunul anului 1942.

Birourile Ministerului Aprovizionării se-nchiseră în Ajunul Crăciunului și se deschiseră în 27 decembrie. Nu s-a dus la petrecerea de Crăciun a personalului din minister. În ziua de Crăciun se strecură afară din hotel foarte devreme și cumpără friptură de curcan, pâine și două sticle de bere. Stătea pe pat, mâncând sandvișuri și bănd bere, ascultând radioul și, pentru o oră și ceva, reuși să nu plângă. Apoi plânse vreo zece minute, gândindu-se că nu fusese în viața ei atât de singură, tulburată de gândul că nici măcar un singur om din lumea întreagă nu știa unde este ea. Se pomeni gândindu-se la tatăl ei, un bărbat bătrân și bolnav, trăind în Bordeaux acum, își aminti încurajările și insistența lui când venise Romer s-o recruteze. Cine-ar fi crezut că se va sfârși în felul

acesta? se-ntrebă, singură într-o cameră de hotel în Ottawa. Nu, își zise, nu: n-am să-mi plâng de milă, își repetă mânioasă, ștergându-și ochii de lacrimi și-ntărindu-se iar. Îl blestemă pe Lucas Romer pentru trădarea și cruzimea lui. Apoi dormi vreo oră și se trezi mai hotărâtă, mai calmă, mai puternică. Acum avea o ambiție, un scop: dejucarea celor mai rele intenții ale lui Romer devenea misiunea ei și, în singurătate, se-ntrebă dacă el o manipulasă încă de la bun început, de când o recrutase; dacă-i studiasă și cizelase obiceiurile, structura minții și sânguința; dacă o pusese la încercare la Prenslo și în Washington, așteptând ziua în care va fi într-adevăr foarte folositoare... Știa că n-avea niciun sens să gândească astfel și că, dacă nu se oprea, o să-nnebunească. Simplul fapt că el nu putea s-o găsească era atuul ei, părțica ei de putere. Atâta timp cât Eva Delectorskaia era liberă în lumea largă, Lucas Romer nu putea cu adevărat să se calmeze.

Apoi se-ntrebă dacă așa avea să fie de-acum înainte viața ei, ascunzându-se mereu, cu frica-n sân, întotdeauna la pândă, neliniștită, suspectând, veghind mereu. Era o chestiune pe care nu ținea cu orice preț să o ia în considerare; își porunci: uită asta, fiecare lucru la vremea lui. Întâi du-te acasă, apoi vezi ce se mai întâmplă.

Se-ntoarse pe 27 la serviciu numai ca să se confrunte cu o altă vacanță gata să-nceapă: cea de Anul Nou. Dar după ce supraviețuise Crăciunului credea că o poate scoate la capăt și cu începutul anului 1942. Forțele germane se retrăgeau din Moscova, însă japonezii ocupaseră Hong Kongul: tot așa o să meargă pentru o bună bucată de vreme, își zise. Cumpără o sticlă de whisky, iar când se trezi pe 1 ianuarie constată că reușise să se-aleagă cu o mahmureală zdravănă. Așa că anul începu cu o sâcâitoare durere de cap ce-o ținu toată ziua –

însă altă durere de cap se apropia și Eva știa că nu putea s-o evite.

A doua zi după ce se-ntorsese la serviciu, seara, înainte să se-nchidă birourile, ceru să-l vadă pe dl Comeau. Nu era nimeni la el, bătu la ușă și fu primită. Comeau era în mod evident încântat s-o vadă – de când îi declinase invitația pentru vacanța de Crăciun, se ținea la distanță de Eva, dar acum se ridică și ocoli biroul, trase un scaun pentru ea, așezându-se el însuși dezinvolt pe marginea biroului, legănând un picior. Chiar sub manșeta pantalonului i se vedea o bucată păroasă din tibie. Îi oferii Evei o țigară și urmă scurta ceremonie a aprinderii, ea având grijă să nu-i atingă mâna tremurătoare cu care ținea bricheta.

— V-ați răzgândit, dra Atterdine? o întrebă. Sau e prea mult să sper la așa ceva?

— Trebuie să vă cer o mare favoare, zise ea.

— Aha, înțeleg, tonul descrescător al acestor cuvinte exprimase vădit enorma lui dezamăgire. Ce pot face pentru dumneata? O scrisoare de recomandare?

— Trebuie să-mprumut o sută de dolari, spuse. Cheltuieli neprevăzute, îi explică; nu putea aștepta până când își primea salariul din Anglia.

— Duceți-vă la bancă, îi răspunse ușor înțepat, jignit. Sunt sigur că vă vor elibera suma.

— Nu am cont la bancă, răspunse ea. Am să vă plătesc când am să ajung în Anglia. Doar că am nevoie de bani acum, aici, înainte să plec.

— Ați intrat într-o încurcătură, cum se spune? Cinismul nu i se potrivea, iar Eva vedea că el știe asta.

— Nu. Doar că am nevoie de bani. Urgent.

— E o sumă importantă. Nu credeți că sunt îndreptățit să primesc o explicație?

— Nu pot să vă explic.

Ochii lui erau ațintiți asupra ei și ea știa că-ncearcă să-i spună că era o cale mai ușoară – rămâi în Ottawa să mă cunoști, amândoi suntem singuri.

Însă privirea ei nu-i dădea răspunsul pe care și-l dorea el.

— Am să mă gândesc, zise și se ridică, încheindu-și nasturii hainei – funcționarul de stat aflat iar în fața unui subordonat recalcitrant.

∴

Dimineața următoare, pe biroul ei era un plic cu cinci bancnote de 20 de dolari. Simți un ciudat amestec de emoții: recunoștință, ușurare, rușine, liniște, smerenie. Niciodată să n-ai încredere în nimeni, să nu crezi nicio ființă de pe pământ – cu excepția celor ca Witoldski și Comeau, își zise.

Schimbă hotelurile de două ori până în 18 ianuarie, luă biletul și documentele de la biroul de voiaj al ministerului – biletul și documentele erau făcute pe numele Mary Atterdine – și, pentru prima oară, își îngădui să se gândească la viitor, la ce va face după ce va debarca, unde va merge, cine va deveni. Anglia – Londra – nu era tocmai acasă, dar unde altundeva s-ar fi putut duce? „Lily Fitzroy” o aștepta în Battersea. N-ar fi putut merge în Franța să-ncerce să-și găsească tatăl și pe Irène, orice s-ar mai fi întâmplat cu ei. Întâi ar trebui să se termine războiul și nu erau semne că se va întâmpla asta. Nu, Londra și Lily Fitzroy erau singurele opțiuni, cel puțin pe termen scurt.

12. SAVAK

Hugues mă întrebă dacă mai voiam ceva de băut și, deși n-ar fi trebuit să mai beau – deja mă întrecusem cu gluma –, am spus da și l-am însoțit binevoitoare la Captain Bligh, un băruleț cam tern, în care era un fum să-l tai cu cuțitul.

— Îmi puteți aduce și o pungă de alune? l-am întrebat cu voioșie pe chelnerul ursuz care ne întâmpinase. Venisem mai târziu și ratasem mâncarea ce se servise la etaj – baghete franțuzești tăiate în feliuțe mici și servite cu brânză, pateuri, ouă umplute și plăcințele cu carne: numai carbohidrați ce absorb cum trebuie băutura. Nu aveau alune, însă îmi putea oferi chipsuri. Dar numai cu sare și oțet. Atunci cu sare și oțet să fie, i-am spus, și m-am trezit deodată că-mi lăsa gura apă după amăreala aceea salină. Știam deja că nu mai aveam cum să conduc până acasă, eram la a cincea votcă cu apă tonică.

Hugues îmi dădu băutura și apoi punga de chipsuri, pe care o ținea grațios între două degete.

— *Santé*, spuse.

— Noroc.

Bérangère se strecură lângă Hugues și își trecu brațul pe sub al lui cu un gest care mie mi se păru posesiv, îmi zâmbi apoi în semn de salut. Aveam însă gura plină de chipsuri și nu-i puteam răspunde: părea prea exotică pentru Captain Bligh și chiar și pentru acel cartier, iar în gesturile și figura ei se citea cât de nerăbdătoare era să plece.

— *On s'en va?*⁽⁴³⁾ îi spuse pe un ton plângăcios lui Hugues. Se întoarse spre ea și vorbiră apoi în șoaptă câteva momente. Eu mi-am terminat chipsurile – îmi luase aproximativ trei secunde să le termin, se pare – și m-am ridicat de la masă. Hamid avusese, așadar, dreptate în privința lor, Hugues și Bérangère – P'TIT PRIX întâlnise Blănurile de Monte Carlo – erau cu siguranță

împreună și toată povestea asta începuse chiar la mine acasă.

Sprijinită de bar și sorbind din când în când din votcă, am început să privesc în jurul meu prin barul plin de fum. Mă simțeam bine; ajunsesem la acel grad de beție – acea răscruce, acel moment de cumpănă – în care poți încă să mai decizi dacă să te oprești sau să continui să bei. Beculețe roșii de alarmă pâlpâiau pe panoul de comandă, dar avionul nu intrase încă într-un picaj șfichiuitor. M-am uitat la mulțimea din jur: aproape toată lumea coborâse aici după ce se terminaseră mâncarea și băutura pe gratis (bere la sticlă și vin de duzină, din acela cu căpăcel înșurubat) din camera de la etaj se terminaseră. Toți cei patru profesori pe care-i avusese Hamid erau prezenți, împreună cu alți elevi de-ai lor și cu gașca de ingineri de la Dusendorf – majoritatea iranieni și egipteni în această perioadă, se pare. Era ceva aspru și zeflemitor în aer – cei mai mulți invitați îl tachinau pe Hamid în legătură cu plecarea lui iminentă în Indonezia, dar Hamid le accepta micile răutăți cu inima ușoară, zâmbind resemnat și aproape sfios.

— Salut, pot să-ți ofer ceva de băut?

M-am întors și am văzut lângă mine un bărbat înalt și subțire, îmbrăcat cu o pereche de blugi prespălați și un tricou viu colorat, cu un păr lung, brunet și cu mustață. Avea ochi de un albastru deschis și, din starea în care mă găseam în acel moment, nehotărâtă încă în fața cumpenei mele bahice, mi se părea al dracului de drăguț. Am ridicat paharul cu votcă și i-am răspuns:

— Am, mulțumesc.

— Îți mai iau unul. Barul se închide peste zece minute.

— Sunt aici cu un prieten, i-am spus arătând cu paharul în direcția lui Hamid.

— Păcat, spuse el, și se îndepărtă.

Aveam părul desfăcut, purtam niște blugi drepți și un tricou în V, cu mâneci largi și un decolteu

considerabil. În picioare aveam cizmele mele cu toc preferate și mă simțeam înaltă și sexy. Și eu mă aș fi agățat pe mine... M-am lăsat pradă acestei plăcute iluzii preț de câteva secunde înainte să mă readuc cu picioarele pe pământ, gândindu-mă că fiul meu de 5 ani rămâne peste noapte la bunica lui și că nu trebuie să fiu mahmură când merg să-l iau mâine dimineață. Nu, cu siguranță asta era ultimul meu pahar.

Hamid mi se alătură lângă bar. Purta geaca lui nouă de piele și o cămașă de un albastru cald. L-am luat pe după umeri.

— Hamid! Am exclamat cu o deznădejde jucată. *Nu-mi vine să cred* că pleci. Ce-o să ne facem fără tine?

— Nici eu nu-mi vine să cred.

— Nici mie.

— Nici mie. Sunt foarte trist, să știi. Am tot sperat că...

— Cu ce te tot tachinai?

— Ei... cu fetele din Indonezia... știi tu... Foarte previzibil.

— Chiar că sunt previzibili, tare previzibili.

— Nu vrei să mai bei ceva, Ruth?

— Încă o votcă tonic, te rog.

Ne-am așezat pe scaunele înalte de la bar ca să așteptăm băuturile. Hamid comandase un suc de lămâie – și m-a izbit dintr-odată faptul că el nu bea alcool. Normal, doar era musulman, nu?

— O să-mi fie dor de tine, Ruth. Lecțiile noastre, nu-mi vine să cred că luni n-am să mai vin la tine acasă. Știi, asta durează de mai bine de trei luni: două ore pe zi, cinci zile pe săptămână. Am făcut socoteala: sunt mai bine de 300 de ore pe care le-am petrecut împreună.

— Măi să fie! am exclamat cu o oarecare sinceritate.

M-am gândit puțin și apoi am adăugat:

— Dar ai mai avut încă trei profesori, nu-i așa? Ai petrecut la fel de mult timp și cu Oliver... – l-

am arătat cu degetul —, și cu Pauline, și cu Cum-îl-cheamă de lângă tonomat.

— Sigur, așa e, spuse Hamid atins puțin de remarca mea. Dar cu ei n-a fost la fel, Ruth. Cred că a fost altfel cu tine, zise el luându-mi mâna. Ruth...

— Trebuie să merg la baie. Mă-ntorc într-o clipită.

Ultima votcă mă împinsese dincolo de momentul meu de cumpănă și începusem să alunec, să mă rostogolesc trăgând totul după mine. Eram încă lucidă, încă funcționez, dar lumea mea devenise una în care unghiurile erau puțin nefirești, în care verticalele și orizontalele nu mai erau atât de fixe și de precise. Și, oarecum ciudat, picioarele păreau să-mi meargă mai repede decât ar fi fost nevoie. M-am năpustit fără delicatețe în culoarul care ducea spre toalete. Aici am dat peste un telefon public și un automat de țigări. Mi-am amintit că nu prea mai aveam țigări și m-am oprit lângă automat, dar în vreme ce îmi scotoceam buzunarele după mărunțiș mi-am dat seama că vezica mea făcea presiuni considerabil mai mari și mai urgente decât nevoia mea de nicotină.

M-am ușurat îndelung, savurând fiecare clipă. Mi-am spălat apoi mâinile stând în fața oglinzii și m-am privit direct în ochi câteva clipe în timp ce mi aranjam părul.

— Ești beată moartă, proasto ce ești, am spus cu voce tare, dar totuși încetișor, printre dinți. Du-te acasă.

Am ieșit apoi în culoar, unde am dat de Hamid care se prefăcea că dă un telefon. Din sală muzica se auzea parcă mai tare, era „I heard it on the grapevine”, un declanșator sexual aproape pavlovian pentru mine și cumva, într-un fel sau altul, într-un scurt interval al continuumului spațio-temporal, m-am trezit în brațele lui Hamid, sărutându-l cu patimă.

Îi simțeam barba moale pe obraji – nu împungea, nu zgâria deloc – și mi-am băgat adânc limba în gura lui. Dintr-odată voiam să fac sex – trecuse atâta timp! –, iar Hamid părea omul perfect pentru asta. Îl țineam strâns în brațe, iar corpul lui mi se părea absurd de puternic și de solid, de parcă aș fi îmbrățișat un manechin de ciment. Și mă gândeam: da, Ruth, acesta e bărbatul potrivit pentru tine, tâmpito și idioato, e bun, are bun-simț, e drăguț cu tine și e prieten cu Jochen – îl vreau pe inginerul acesta cu ochi blânzi și căprui, pe bărbatul acesta puternic și solid!

Ne-am despărțit din îmbrățișare și, așa cum se întâmplă inevitabil, visul, dorința și-au pierdut brusc din potență și din atracție, iar lumea mea s-a reasezat întrucâtva.

— Ruth... începu el.

— Nu, nu spune nimic.

— Ruth, te iubesc. Vreau să fiu soțul tău. Te vreau de soție. Am să mă întorc din prima mea delegație peste 6 luni. Am o slujbă bună, un salariu bun...

— Nu mai spune nimic, Hamid. Hai să ne terminăm paharele.

Am intrat înapoi în sala barului, se lua ultima comandă, dar acum chiar că nu mai voiam încă o votcă. Mi-am căutat în poșetă ultima țigară, am găsit-o și am reușit s-o aprind cu o rezonabilă siguranță. Atenția lui Hamid fusese distrasă de niște prieteni de-ai lui iranieni, și schimbaseră câteva fraze în persană. I-am privit cu atenție pe acești bărbați frumoși, puternici, cu tenul măsliniu, cu bărbile și mustățile lor, și m-am uitat cum își strângeau mâinile într-un mod ciudat, cu mâinile destul de sus, încrucișându-și policarele și apoi schimbând cu îndemânare priza, ca și cum și-ar fi făcut niște semne secrete, o parolă care să ateste apartenența lor la un club exclusivist, o societate secretă. Și trebuie că gândul ăsta mi-a amintit de invitația lui Frobisher și, din cine știe ce stupidă

siguranță de sine dată poate de alcool, mi s-a părut acum că merita să-i dau curs.

— Hamid, i-am spus în timp ce se așeza la loc lângă mine, tu crezi că e posibil să existe agenți ai SAVAK aici, la Oxford?

— Poftim? Ce vrei să spui?

— Crezi că e posibil ca unii dintre inginerii ăștia să fi fost infiltrați aici sub pretextul că sunt studenți, dar să lucreze, de fapt, pentru SAVAK?

Expresia i se schimbă, devenind brusc solemnă.

— Ruth, te rog, nu trebuie să vorbim despre așa ceva.

— Dar dacă ai suspecta pe cineva, ai putea să-mi spui. Ar rămâne un secret.

Probabil că am interpretat greșit expresia de pe chipul lui – altfel nu-mi pot explica ceea ce am zis mai apoi. Mi se părea că atinsesem un punct sensibil.

— Căci *poți* să-mi spui, Hamid, i-am zis încetișor, apropiindu-mă și mai mult de el. Am să colaborez cu poliția, știi, mi-au cerut să-i ajut. Mie poți să-mi spui, deci.

— Ce să-ți spun?

— Ești agent al SAVAK?

Și-a închis ochii și, fără să-i deschidă, mi-a spus:

— Fratele meu a fost ucis de SAVAK.

∴

Am încercat să vomit lângă tomberoanele din spatele barului, dar n-am reușit decât să horcăi și să scuip, întotdeauna te gândești că te vei simți mai bine după ce vomیți, dar, de fapt, te simți mai rău. Și totuși încerci să-ți golești stomacul. M-am îndreptat cu mare grijă spre mașină și m-am asigurat că era bine încuiată și că nu lăsasem pe banchete nimic care să poată tenta vreun hoț. Apoi m-am lansat în lunga plimbare către Summertown. Vinerea seara în Oxford – nicio șansă să găsesc vreun taxi. Mai bine m-aș duce acasă pe jos și,

poate, plimbarea m-ar trezi din beție. Iar mâine
Hamid are să plece în Indonezia.

Povestea Evei Delectorskaia

Londra, 1942

Eva Delectorskaia îl privi pe Alfie Blytheswood părăsind Electra House printr-o ieșire laterală și furișându-se într-o mică tavernă de lângă Victoria Embankment, numită Cooper's Arms. Mai așteptă cinci minute, după care intră și ea. Blytheswood stătea la bar laolaltă cu câțiva prieteni, bând o halbă de bere. Eva, care purta o beretă și ochelari, se apropie de bar și comandă și ea un cherry sec. Dacă Blytheswood ar fi ridicat și o secundă capul, ar fi putut s-o vadă cu ușurință, dar Eva era convinsă că n-ar fi putut s-o recunoască, într-atât îi schimbau înfățișarea nouă frizură și noua culoare a părului. Totuși, în ultimul moment, cuprinsă brusc de o oarecare nesiguranță, se hotărâse să-și pună și ochelarii. Trebuia însă să-și testeze noua înfățișare, noua identitate. Își luă paharul și se așeză la o masă de lângă ieșire, unde se apucă să-și citească ziarul. La plecare, Blytheswood trecu chiar pe lângă masa ei, dar nu-i aruncă nici măcar o privire. Îl urmări până la stația de autobuz și așteptă o vreme cu el în refugiul pentru pietoni. Fostul ei coleg avea mult de mers spre nord până în Barnet, unde locuia împreună cu soția și cu cei trei copii. Eva știa toate acestea pentru că-l urmărea deja peste tot de trei zile. La Hampstead, se eliberă un scaun în spatele lui și Eva profită de ocazie ca să-l ocupe.

Blytheswood moțăia ușor, din când în când capul i se lăsa încetîșor spre piept, tresărind apoi brusc când își recăpăta cunoștința. Eva se aplecă înainte și îi puse o mână pe umăr.

— Nu te întoarce, Alfie, îi șopti în ureche. Știi cine sunt.

Blytheswood era acum încordat și perfect treaz.

— Dumnezeuule, Eve! Nu pot să cred.

Dădu să se răsucescă, dar Eva îl opri punându-i o mână pe obraz.

— Dacă nu te întorci, ai să poți spune cu toată sinceritatea că nu m-ai văzut.

— Ai dreptate, așa ar fi cel mai bine.

— Ce-ai auzit despre mine?

— Ziceau că ai dispărut. Morris s-a sinucis, iar tu ai dispărut.

— Mda. Ți-au spus și de ce?

— Cică erați cârțițe.

— Astea sunt minciuni. Gândește-te, Alfie... Dacă aș fi fost o cârțiță, m-aș mai fi aflat acum aici?

— Nu, bănuiesc că nu.

— Morris nu s-a sinucis. A fost omorât pentru că descoperise ceva... Urma să fiu omorâtă și eu. Dacă n-aș fi plecat, aș fi fost moartă acum.

Îl vedea luptându-se cu tentația de a se întoarce și de-a o privi. Era destul de riscant ce făcea ea, dar erau câteva lucruri pe care trebuia să le afle, iar Blytheswood era singurul pe care-l putea întreba.

— Mai ai ceva vești de la Angus și Sylvia?

Blytheswood încercă să-și răsucescă din nou gâtul, dar Eva îl opri din nou cu vârfurile degetelor.

— N-ai auzit?

— Ce să aud?

— Sunt morți amândoi.

Eva se încorda brusc la auzul acestei vești, de parcă autobuzul ar fi frânat brusc. Avu un acces puternic de greață, valuri de salivă i se adunară în fundul gurii, de parcă ar fi urmat să vomite.

— Dumnezeuule, spuse încercând să se liniștească. Cum s-a întâmplat?

— Erau amândoi într-un zeppelin, un Sunderland, care a fost doborât undeva între Lisabona și Poole Harbor. Se întorceau din SUA. Toți cei aflați la bord au murit. Șaisprezece sau optsprezece oameni, parcă.

— Când s-a întâmplat?

— La începutul lui ianuarie. Era nu știu ce general la bord. N-ai citit nicăieri despre asta?

Își amintea ceva, foarte vag. Dar sigur că Angus Woolf și Sylvia Rhys-Meyer nu aveau cum să fie menționați printre victime.

— Îi așteptau cu arme antiaeriene, pe undeva prin golful Biscaya, cred.

Se gândi câteva clipe: Morris, Angus, Sylvia, toți erau morți. Și și ea ar fi fost la rând... SAC Ltd. Era probabil pe cale de a fi desființat. În afara ei, scăpată prin fugă, singurul rămas era Alfie Blytheswood.

— Ar trebui ca tu să n-ai probleme, Alfie... Tu te-ai retras la timp...

— Ce vrei să spui?

— Ne desființează, nu? Mie așa mi se pare... Eu sunt aici doar pentru că am fugit la timp. Nu mai suntem decât tu și cu mine din vechea echipă.

— Mai e și dl Romer... nu, nu pot să cred asta, Eve... Să fim desființați? Nu, colegii noștri au avut doar ghinion, nimic mai mult...

Blytheswood nu era nici el convins de ce spunea. Eva știa că era capabil să înțeleagă situația la fel de bine ca și ea.

— Mai știi ceva de dl Romer?

— Nu, în ultima vreme nu mai am nicio veste de la el.

— Dacă ai să auzi că vrea să te întâlnească, să fii foarte atent, Alfie. Spusese asta fără să stea prea mult pe gânduri și regretă imediat că o făcuse. Îl văzu pe Alfie dând din cap în timp ce încerca să înțeleagă implicațiile remarcii ei. Deși făcuse parte din SAC Ltd. atâția ani, Alfie Blytheswood nu era mai mult decât un foarte priceput operator radio, un inginer electric de geniu și atât. Asemenea complicații, asemenea nuanțe sumbre și devieri de la cursul normal al evenimentelor îl dădeau peste cap, i se păreau fără sens...

— Am lucrat atâta timp în echipa domnului Romer, spuse cu o oarecare iritare în glas, ca și cum ar fi fost un vechi funcționar pus deodată în situația de a-și judeca patronul.

Eva își dădu seama că trebuie să mai spună ceva, că nu putea lăsa lucrurile așa:

— Ai grijă doar... — se opri puțin căutând rapid în minte o continuare — să nu-i pomenesci de întâlnirea noastră. Altfel ai să-i urmezi pe ceilalți în pământ, adăugă cu o voce dură de-a dreptul.

Alfie încerca să proceseze toate astea, avea acum capul plecat și umerii aduși în față, de parcă ar fi încercat să se ferească de vorbele Evei, iar ea profită de ocazie și se repezi pe scările autobuzului înainte ca el să apuce s-o privească. Autobuzul încetinea înaintea unui semafor și ea sări în stradă, mai-mai să dea peste un vânzător de ziare. Dacă s-ar fi uitat în urmă, Blytheswood n-ar fi zărit decât spatele unei femei cu o beretă în cap și atâta tot. Eva urmări cum pleacă autobuzul și văzu că Alfie nu coborâse. Să sperăm că m-a luat în serios, își spuse, întrebându-se totuși dacă nu cumva făcuse o greșală. Dacă procedase bine. În cel mai rău caz, Romer ar fi aflat că e în Anglia, dar asta era oricum o posibilitate pe care el o avea deja în vedere. Situația nu se schimbase cu nimic, atâta doar că acum aflate vestea despre Angus și Sylvia. Îi reveniră în minte vremurile petrecute cu ei și își aminti, cu amărăciune, jurământul pe care și-l făcuse sieși în Canada și cum asta îi dăduse putere să o scoată la capăt. Cumpără apoi ediția de seară ca să afle ultimele noutăți despre raidurile aeriene și numărul victimelor.

∴

Convoiul plecase din St. John, New Brunswick, pe 18 ianuarie 1942, așa cum fusese planificat. Traversarea avea să fie anevoioasă, dar, în afara vremii proaste, nu avură alte probleme. Pe vas — un fost cargo belgian cu numele de SS Brazzaville, care transporta motoare de avioane și grinzi

metalice – erau douăzeci de pasageri: cinci secretare guvernamentale din Ottawa care erau transferate la ambasada din Londra, șase ofițeri din Royal Regiment of Canada și o suită de diplomați. Oceanul agitat îi făcuse pe pasageri să stea mai mult în cabine. Eva împărțea cabina cu o fată peste măsură de înaltă de la Departamentul Minelor, pe nume Cecily Fontaine, care, după cum avea să se dovedească, trebuia să vomite la fiecare jumătate de oră. Pe timpul zilei, Eva stătea mai mult în destul de înghesuitele săli de recepție ale vasului și încerca să citească. De dormit, reușise să doarmă într-un pat liber de la infirmerie vreo trei nopți, dar apoi fu nevoită să se întoarcă în aceeași cabină cu Cecily din cauza apendicitei supărătoare a unui mașinist. Din când în când, Eva își făcea curaj și ieșea pe punte ca să privească marea agitată și cerul întunecat, să contemple coșurile vasului care scoteau un fum negru și valurile înspumate care se izbeau de cală – părea că un animal fantastic se juca în valuri târându-se încet spre Marea Britanie.

În prima zi după plecarea din St. John li s-a făcut instructajul pentru evacuarea de urgență și, în timp ce și le puneau în jurul umerilor, Eva speră din tot sufletul că nu va fi nevoită să-și încredințeze viața celor două pernițe amărâte, umplute cu lemn de plută și acoperite cu un soi de prelată. Cei câțiva pasageri care reușiseră să scape de răul de mare se adunau în sala de mese și mâncau niște conserve grețose la lumina câtorva becuri chioare; Eva se mira ea însăși de rezistența ei: era de patru zile pe mare și numai trei dintre pasageri mai veneau în sala de mese ca să mănânce. Într-una din nopți, un val destul de mare a desprins una dintre bărcile de salvare din gruiile ei; se dovedise imposibil să mai fie manevrată înapoi în poziția inițială. Frânat de barca de salvare agățată de el, SS Brazzaville a fost depășit rând pe rând de celelalte vase ale convoiului până când, la semnalele insistente ale distrugătoarelor care-i

însoțeau, au fost nevoiți să taie parâmele și să abandoneze barca de salvare. Eva se întrebă dacă cineva care ar găsi barca de salvare plutind în derivă n-ar presupune că nava mamă se scufundase. Poate că acesta era stropul de noroc de care avea nevoie. Totuși, nu putea să-și pună mari speranțe în asta.

Ajunseră la Gourock opt zile mai târziu, chiar înainte de apusul soarelui, când împrejurimile erau scăldate într-o lumină roșiatică, difuză. Au andocat într-un soi de port-cimitir, plin de epave înclinate, având catargele strâmbe și coșurile de fum lipsă, mărturii mohorâte ale faptului că reușiseră să traverseze blocada impusă de submarinele germane și să supraviețuiască. Eva debarcă împreună cu colegele ei palide și slăbite și fură transportate cu autobuzul la gara principală din Glasgow. A fost tentată inițial să le părăsească încă de acolo, dar își dădu seama că o plecare discretă în timpul nopții, *en route* spre Londra, i-ar fi mult mai utilă. Așa că, la Peterborough, se strecură pe nesimțite afară din vagonul de dormit, lăsându-i lui Cecily un bilețel în care îi spunea că merge să-și viziteze o mătușă în Hull și că se vor reîntâlni la Londra. Era sigură că nu i se va simți lipsa vreme de o zi sau două, așa că luă primul tren spre Londra și se duse direct în Battersea, la doamna Dangerfield.

Și-a ars filă cu filă pașaportul pe numele de Margery Atterdine și a împrăștiat resturile ici și colo prin Battersea. Acum devenise Lily Fitzroy, cel puțin pentru o scurtă perioadă de timp, și avea aproape 34 de lire sterline – schimbase dolarii canadieni care-i mai rămăseseră, la care adăugase și banii pe care-i mai avea în ascunzătoarea din podea.

Stătu liniștită în Battersea vreo două săptămâni. În alte părți ale lumii, japonezii păreau să mărsăluiască fără mari bătăi de cap prin Asia de sud-est, iar în Africa de Nord aveau loc noi

răsturnări de situație pentru trupele britanice. Se întreba în fiecare zi ce-o fi făcând Romer, convinsă că și el se gândea la ea. Din când în când, mai aveau loc raiduri aeriene, dar nu mai aveau nici intensitatea, nici frecvența din timpul blitzkriegului. Stătu câteva nopți în adăpostul din capătul grădinii înguste a doamnei Dangerfield, povestindu-i frânturi, inventate desigur, din timpul șederii ei în Statele Unite, lăsând-o fără suflare și mută de admirație atunci când îi vorbea despre bogăția și risipa din America, despre supraabundența și generozitatea ei democratică.

— Eu una nu m-aș mai fi întors, draga mea, spuse pe un ton foarte sincer, luându-i mâinile într-ale sale. Acum câteva zile beai cocteiluri la Alporia-Wadorf sau cum Dumnezeu s-o fi chemând, și-acum stai sub un acoperiș prăpădit de tinichea din Battersea, bombardată de nemți. Eu una, îți spun sincer, aș fi rămas acolo. Mai bine acolo decât în Londra asta făcută praf...

Eva era conștientă că perioada asta de acalmie nu putea să dureze la nesfârșit și asta începea deja s-o roadă. Trebuia să treacă din nou la acțiune, să adune informații, oricât de vagi ar fi fost ele. Reușise să scape, era liberă, avea o nouă identitate, acte noi, cartelă de alimente, dar totuși acesta nu era decât un scurt răgaz, un moment de respiro: mai avea încă multe de făcut până să se simtă cu adevărat în siguranță.

Așa că se duse la Electra House pe Victoria Embankment și vreme de două zile urmări cu atenție angajații care veneau sau plecau, până când, într-o seară, îl zări pe Alfie Blytheswood ieșind. Îl urmări până acasă, în Barnet, și a doua zi îl însoți din umbră până la serviciu.

∴

Stătea pe pat în camera ei din Battersea, rumegând noutățile pe care i le spusese Blytheswood. Morris, Angus și Sylvia erau morți — deși ea ar fi trebuit să fie prima. Se întreba dacă nu

cumva felul în care ea schimbase cursul evenimentelor în Las Cruces îi condamnase inevitabil la moarte pe cei trei. Romer nu-și mai permitea să riște; Morris îl demascase ca fiind o cârtiță, iar Eva înțelesese și ea acest lucru. Și dacă Morris îi sugerase ceva și Sylviei sau, și mai probabil, lui Angus? Angus se comportase cam bizar în ultimele lui zile – poate că Morris îi dăduse ceva indicii... în orice caz, Romer nu mai putea să riște să fie demascată, așa că se apucase să „desființeze” SAC Ltd, încet, cu șiretenie, ștergându-și urmele cu multă grijă. Sinuciderea lui Morris, apoi o mică dar foarte detaliată scurgere de informații privind un zbor de la Lisabona la Poole, un militar de rang înalt la bord... Toate acestea denotau o putere serioasă, își dădea acum seama, o imensă și solidă rețea cu mulți intermediari. Dar, din această rețea puternică, Eva Delectorskaia se sustrăsese și dispăruse fără urmă, iar ea începu să se întrebe dacă lanțul acesta al identităților pe care le tot schimba putea fi făcut să dureze la nesfârșit. Dacă Romer putea aranja distrugerea unui zeppelin în golful Biscaya, atunci n-avea să-i ia mult s-o descopere pe Lily Fitzroy – un nume pe care de altfel îl cunoștea. Nu era decât o chestiune de timp până când greoiul aparat birocratic englez avea să scoată la iveală numele de Lily Fitzroy. Iar apoi... Eva știa cum se terminau de obicei chestiile astea: un accident de mașină, o cădere de pe-o clădire înaltă, un jaf care degenera și ajungea la crimă... Trebuia să întrerupă lanțul acesta, asta era clar. O auzi pe doamna Dangerfield urcând scările.

— Lily dragă, nu dorești un ceai?

— Oh, sigur că da, cum să nu, spuse ea.

Lily Fitzroy, se gândi ea, trebuia să dispară.

∴

Îi trebuiră aproape o zi sau două ca să pună la punct dispariția asta. Raționamentul ei pornea de la următoarea presuposiție: în Londra măcinată de bombardamente, trebuie că oamenii își pierdeau

constant tot ce aveau. Ce se întâmpla dacă blocul tău se prăbușea și ardea în vreme ce tu stăteai pitit, în chiloți, în adăpostul antiaerian de la subsol? Ieșeai afară în pijamale sau în chiloți, după ce se suna sfârșitul atacului, și vedeai că tot ceea ce dețineai fusese făcut scrum. Oamenii aceștia trebuia s-o ia de la capăt în toate privințele, ca și cum s-ar fi născut a doua oară – să obțină acte noi de identitate, documente de tot felul, să-și găsească un nou loc în care să stea, îmbrăcăminte etc. Războiul și, mai apoi, bombardamentele începuseră în septembrie 1940: durau deja de mai bine de un an și mii de oameni muriseră ori erau dați dispăruți. Știa că bișnițarii de pe piața neagră exploatau morții, ridicau rațiile de mâncare și de petrol lampant ale celor morți pretinzând, pentru o vreme, că aceștia erau încă vii. Poate că aici era șansa ei; începu să parcurgă ziarele ca să descopere care fuseseră atacurile cu cele mai multe victime – patruzeci, cincizeci, uneori chiar șaiszeci de morți sau dispăruți. O zi sau două după atac, în ziare se tipăreau numele victimelor, câteodată însoțite de fotografii. Eva începu să caute femei de vârsta ei printre cei dispăruți.

La două zile după discuția pe care o avusese cu Blytheswood, un bombardament serios avu loc în partea de est a portului. Eva și doamna Dangerfield s-au refugiat în adăpostul din grădină. Deseori, în nopțile fără nori, avioanele urmau linia Tamisei căutând centralele electrice din Battersea și din Lots Road, în Chelsea, dând de obicei drumul încărcăturii lor explozive pe undeva prin zona în care se găseau acestea, fără a încerca să fie prea precise. Astfel că cei care locuiau în zonele rezidențiale ale acestor cartiere avuseseră parte de mult mai multe bombardamente decât în cele mai negre vise ale lor.

A doua zi, auzi la radio vestea că Rotherhithe și Deptford fuseseră bombardate serios – străzi pustiite de tot, un întreg cartier evacuat, clădiri

distruse complet. Într-un ziar de seară fură publicate mai multe amănunte, o mică hartă a zonelor celor mai afectate și o primă listă a morților și dispăruților. Eva cercetă paginile ziarului – se simțea ca o hienă în căutare de hoituri –, căuta familii, grupuri de trei-patru persoane cu același nume de familie. Citi că sediul unei fundații de caritate din Deptford fusese de asemenea lovit – trei clădiri distruse aproape complet, una dintre ele lovită în plin, Carlisle House – optzeci și șapte de persoane dispărute, probabil moarte. Familia West – trei nume, familia Findlay – patru nume, doi dintre ei copii mici, și cel mai îngrozitor caz, familia Fairchild cu cinci copii: Sally (24 de ani), Elizabeth (18), Cedric (12), Lucy (10) și Agnes (6). Toți dispăruți, cel mai probabil morți, îngropați sub dărâmături, cu șanse infime de a mai găsi supraviețuitori.

A doua zi Eva luă un autobuz către Deptford și merse să caute Carlisle House. Găsi același peisaj devastat cu care era obișnuită, cratere de dimensiuni lunare, mobile din resturi de cărămidă împrăștiate, ziduri singuratice care nu se prăbușiseră încă sau camere cu câte un singur perete lipsă, conducte de gaz care încă ardeau, luminând cu flăcările lor palide dărâmăturile din jur. Locul fusese izolat cu bariere de lemn, înăuntru nu se aflau decât polițiști și voluntari ai Crucii Roșii. În spatele barierelor se aflau ici și colo pâlcuri de oameni care priveau fără speranțe dezastrul, discutând despre cât de absurde și lipsite de sens erau toate. Într-un gang din apropiere, Eva își scoase pașaportul și apoi merse de-a lungul barierei cât mai de departe de mulțimea de curioși, dar cât mai aproape de o conductă de gaz în flăcări. Se lăsa încetisor seara, iar flăcările palide băteau acum spre un portocaliu lugubru. Căderea întunericului însemna, probabil, că un nou atac se apropia, iar pâlcurile mormăitoare de vecini, supraviețuitori și gură-cască începeau să se

destrame. Când a fost sigură că n-o vedea nimeni, Eva își aruncă ușurel pașaportul drept în mijlocul flăcărilor. Îl văzu aprinzându-se, mistuindu-se rapid și dispărând într-un morman de jar. Se întoarse și se îndepărtă repede.

Se întoarse la Battersea și îi spuse doamnei Dangerfield, cu un oftat curtenitor, că trebuia să plece chiar în seara aceea într-o nouă delegație – „iarăși în Scoția”. Îi plăti chiria pe două luni în avans și plecă cu inima ușoară, veselă chiar. „Măcar ai să fii departe de bombardamentele astea” îi spusese doamna Dangerfield cu oarecare invidie, după care o sărutase scurt pe obraz. „Am să vă telefonez chiar înainte să mă întorc. Probabil în martie”, îi spusese Eva...

Se cază la un hotel lângă Victoria Station, iar în dimineața următoare se izbi cu capul de cadrul de cărămidă al ferestrei până când pielea plesni și sângele îi țâșni pe față. Își curăță rana, o acoperi cu un plasture și cu niște vată, după care luă un taxi și se prezentă la secția de poliție din Rotherhithe.

— Cu ce vă putem ajuta, domnișoară? o întrebă polițistul de serviciu.

Eva privea în jur cu ochi mari și speriați, confuză, de parcă ar fi fost încă în stare de șoc.

— Cei de la spital mi-au spus să vin aici. Am scăpat din bombardamentul de la Carlisle House. Mă numesc Sally Fairchild...

Până la sfârșitul zilei obținuse deja niște acte de identitate provizorii și o nouă cartelă de alimente care-i ajungeau pentru o săptămână. Spusese că stătea la niște vecini și le dădu polițiștilor o adresă pe o stradă foarte aproape de locul bombardamentului. Îi spuseră să se prezinte într-o săptămână la biroul din Whitehall al Ministerului de Interne pentru ca totul să fie pus la punct. Polițiștii au fost foarte înțelegători, Eva a plâns puțin, iar ei s-au oferit s-o ducă până la vecinii la care stătea momentan cu mașina. Eva le spuse însă că mergea să li se alăture unor prieteni – dar

mulțumesc oricum, sunteți foarte drăguți – și să facă o vizită câtorva dintre răniții din spitale.

Astfel, Eva Delectorskaia deveni Sally Fairchild, și asta era, în sfârșit, un nume pe care Romer nu-l cunoștea. Lanțul identităților fusese rupt, dar nu era sigură cât timp va putea să-și păstreze această nouă identitate. Bănuia că Romer va resimți un soi de plăcere perversă văzând abilitățile ei de a se face nevăzută – „am școlit-o cum trebuie!” –, dar că-și va pune întotdeauna întrebarea: cum să fac s-o găsesc pe Eva Delectorskaia acum?

Gândul acesta nu o părăsi nicio clipă și știa că mai are multe de făcut înainte să poată spune că se afla fie și pe jumătate în siguranță. Începu deci să frecventeze cu regularitate – atâta timp cât îi ajunseră banii – restaurante și baruri mai pretențioase decât până atunci. Știa că atâta vreme cât stătea la hotel și nu făcea nimic era în siguranță, însă de îndată ce avea să încerce să-și găsească un loc de muncă, sistemul avea s-o prindă iarăși în roțițele lui, iar documente de diferite feluri aveau s-o țină localizată cu precizie. Așa că începu să frecventeze Café Royale și Chelsea Arts Club, barurile Savoy și Dorchester, The White Tower. Mulți domni distinși îi oferiră de băut și o invitară în oraș, câțiva au încercat chiar să o sărute și s-o mângâie, dar fără succes. Singurul cu care se întâlnește de trei ori la rând înainte de a se hotărî că nu era pentru ea a fost un pilot polonez pe care-l întâlnise la Leicester Square Bierkeller. Căuta pe cineva, habar n-avea pe cine anume, dar era convinsă că avea să-l recunoască în momentul în care l-ar fi văzut.

Trecuseră vreo zece zile de când devenise Sally Fairchild când merse la Heart of Oak, pe Mount Street. Era doar o tavernă, dar era mochetată, avea pe pereți niște gravuri cu tematică sportivă și un foc adevărat ardea în șemineu. Luă loc, își comandă un gin cu suc de portocale, își aprinse o

țigară și începu să se prefacă interesată de cuvintele încrucișate din *The Times*. Ca de obicei, era plin de militari de tot felul – dar toți ofițeri –, iar unul dintre ei îi oferî un pahar. Nu voia un ofițer britanic, așa că-l îndepărtă spunându-i că aștepta un prieten. După vreo oră – se gândea deja să plece –, trei tineri în costume negre se așezară la masa alăturată. Erau foarte bine dispuși și, după ce-i ascultă vorbind puțin, își dădu seama că aveau accent irlandez. Se ridică și merse să mai comande ceva de băut de la bar, scăpându-și ziarul lângă masa lor. Unul dintre ei, brunet, cu o față durdulie și o mustăcioară ascuțită, o ajută imediat să-l ridice. Privirile li se întâlneau.

— Îmi permiteți să vă cumpăr eu băutura aceasta? Vă rog. Ar fi o plăcere și o onoare pentru mine.

— Sunteți foarte drăguț, dar eu tocmai plec, spuse Eva.

În cele din urmă, se lăsă convinsă să ia loc la masa lor. Avea întâlnire, le spuse, cu un domn care întârziase deja patruzeci de minute.

— Acesta nu e un domn. E ceea ce s-ar numi un bătăran englez...

Râseră cu toții, iar Eva îl remarcă pe unul dintre ei – blond, pistruiat, cu umerii puțin lăsați, dar masiv și relaxat care zâmbise și el la gluma ce fusese făcută, dar care părea să fi zâmbit mai mult în sinea lui, ca și cum, dincolo de jignirea evidentă la adresa englezilor, altceva din remarcă prietenului său i se părua lui cu adevărat amuzant.

Eva află că erau cu toții avocați și lucrau pentru ambasada irlandeză, în clădirea de pe Calrges Street. Când veni momentul ca bărbatul blond să aducă următorul rând de băuturi, Eva îl lăsă s-o pornească spre bar, apoi se scuză, spunând că trebuie să-și pudreze nasul. Îl ajunse din urmă și îi spuse că se răzgândise. Nu mai voia gin cu suc de portocale, ci o bere cu limonadă.

— Sigur, spuse el. Atunci, o bere cu limonadă o să fie...

— Cum ai spus că te cheamă?

— Eu sunt Sean. Ceilalți doi sunt David și Eamonn. Eamonn e comediantul – noi suntem publicul lui.

— Sean și mai cum?

— Sean Gilmartin. El se întoarse și o privi în ochi. Tu cum spuneai deci că te numești, Sally?

— Sally Fairchild, răspunse Eva. Și simți cum trecutul se desprinde de ea și se prăbușește ca o pereche de cătușe rupte. Când Sean Gilmartin îi întinse paharul de bere, ea se apropie de el cât putu de mult fără să-l atingă și-și ridică apoi chipul către ochii lui plini acum de un zâmbet tăcut, de o înțelegere tăcută. Ceva îi spunea că povestea Evei Delectorskaia ajunsese la firescul ei sfârșit.

13. Fată în față

— Deci așa l-ai cunoscut pe tata? am spus. L-ai agățat într-un bar.

— Da, cam așa ceva. Mama oftă, cu o figură de pe care dispăruse acum orice expresie – rememora momentele acelea, m-am gândit. Apoi continuă: Căutam bărbatul potrivit, îl căutam de zile-ntregi. Și deodată l-am văzut; după felul acela de-a zâmbi în sinea lui, am știut într-o clipă.

— Care vasăzică n-a fost nimic cinic în toate astea...

Mă săgetă cu privirea aceea dură a ei pe care mi-o arunca atunci când întreceam măsura, când prea făceam pe deșteaptă.

— L-am iubit pe tatăl tău, a spus fără emfază. El m-a salvat.

— Scuze, am spus cu voce scăzută, punând lipsa mea de delicatețe pe seama mahnirei.

Plăteam încă prețul distracției de la petrecerea de adio a lui Hamid. Mă simțeam neîndemânatică și idioată: gura mi-era uscată, aveam o sete de-aș fi putut seca un puț, iar „ușoara” mea durere de cap de mai devreme intrase deja de mult în categoria migrenelor puternice și urâcioase.

Mama mi-a spus repede restul poveștii. După întâlnirea de la Heart of Oak, s-au mai văzut de câteva ori – câteva cine, un prânz festiv la ambasadă, un film la cinema – și și-au dat seama amândoi că, încet dar sigur, deveniseră foarte apropiați. Sean Gilmartin, cu relațiile și influența lui în lumea diplomatică, o ajută să treacă fără niciun fel de complicații peste procesul de primire a unui nou pașaport și a altor documente pe numele de Sally Fairchild. În martie 1942 au plecat în Irlanda, la Dublin, unde i-a cunoscut părinții. Peste două luni aveau să se căsătorească în biserica St. Saviour de pe Duncannon Street. Eva Delectorskaia devenea astfel Sally Gilmartin,

după ce în prealabil fusese Sally Fairchild, și acum știa că era în siguranță. După război, Sean Gilmartin și tânăra lui soție s-au mutat înapoi în Anglia, iar el se angajă la o firmă de avocatură din Banbury, Oxfordshire. Firma avea să prospere și, în scurt timp, Sean deveni coproprietar. În 1949 li se născu o fetiță, pe care o botezară Ruth.

— Și de atunci n-ai mai auzit nimic de foștii tăi colegi?

— Nu, nimic, nici măcar o șoaptă. Până acum.

— Ce s-a întâmplat cu Alfie Blytheswood?

— A murit în 1957, dacă nu mă înșel. Atac de cord.

— Neprovocat, atacul?

— Cred că da. Trecuse prea mult timp deja...

— N-a mai apărut nicio complicație legată de identitatea de Sally Fairchild, nimic n-a revenit din trecut?

— Eram o femeie căsătorită care locuia în Dublin – doamna Sean Gilmartin –, totul se schimbase, totul era diferit acum. Nimeni n-avea nici cea mai vagă idee ce se întâmplase cu Sally Fairchild. Tăcu și zâmbi, de parcă ar fi salutat toate aceste identități pe care le schimbase, aceste euri pe care le ocupase pe rând.

— Ce s-a întâmplat cu tatăl tău?

— A murit în Bordeaux în 1944. L-am rugat pe Sean să-l găsească prin ambasadă după război. I-am spus că era o veche cunoștință de familie. Își strânse buzele înainte să continue:

— Asta este... n-aș fi putut merge să-l vizitez. Nici pe Irène n-am mai văzut-o. Ar fi fost prea riscant. Își ridică privirea. Ce face Jochen acolo?

— Jochen, lasă-l în pace! E plin de purici! am strigat la el dojenitoare. Găsise un arici sub o tufă de dafin.

— Ce-s ăia purici? întrebă el, îndepărtându-se totuși de ghemul țepos din tufiș.

— Niște insecte oribile care te mușcă de unde apucă.

— Iar eu aş vrea să rămână la mine în grădină, strigă la rândul ei mama. Mănâncă melcii.

În fața tirului nostru de replici, Jochen se dădu înapoi și mai mult, dar se așeză în patru labe privind cum se desface ariciul. Era sâmbătă seara, iar soarele începuse să inunde totul cu lumina aceea difuză și ruginie care ținea loc de amurg în vara asta nesfârșită. În lumina aceea mieroasă, pajiștea din spatele casei părea să fi fost oxigenată, ca părul unei blonde trecute.

— N-ai niște bere? am întrebat... Simțeam dintr-odată nevoia să beau bere. Eram conștientă că era o măsură disperată – cui pe cui se scoate.

— Dacă vrei bere va trebui să mergi până la magazin. Se uită la ceas. Care va fi închis. Mă privi ușor ironic. N-aș zice că arăți chiar în formă. Te-ai îmbătat cumva?

— Petrecerea a durat ceva mai mult decât mă așteptasem.

— Cred că am o sticlă de whisky pe undeva, zise ea.

— Da, am spus luminându-mă la față. Puțin whisky cu apă, atunci. Multă apă, am adăugat de parcă în felul acesta nevoia mea părea mai puțin imperioasă, mai puțin blamabilă.

Așa că mama îmi aduse un pahar mare cu whisky și apă și, sorbind din el, am început aproape imediat să mă simt mai bine. Capul tot mă durea, dar amețeața parcă începuse să se mai risipească și nu mă mai simțeam la fel de iritată ca până atunci. Și mi-am promis să mă port cât se poate de frumos cu Jochen până la sfârșitul zilei. Cu paharul în mână, am început să meditez la cât de ciudată putea fi viața dacă era în stare să aranjeze lucrurile în așa fel încât să ne aducă pe toți aici, în grădina unei căsuțe din Oxfordshire, într-o seară înăbușitoare de vară, pe mine, pe fiul meu care bătea la cap un arici și pe mama care mă servea cu un pahar de whisky – femeia asta, mama, pe care e clar că n-o cunoscusem niciodată

cu adevărat, care se născuse în Rusia, fusese agent britanic, ucisese un om în New Mexico în 1941, care devenise apoi fugară și care, după ce lăsase să treacă o generație, îmi dezvăluise în cele din urmă povestea vieții ei. Toate astea arătau că... Mintea mea era prea zăpăcită, prea dată peste cap pentru a putea vedea ansamblul coerent din care povestea Evei Delectorskaia făcea parte: nu reușeam decât să enumăr fragmente solitare, nelegate între ele. Eram în același timp euforică – toate astea arătau că nu știm cu adevărat aproape nimic despre cei din jurul nostru, că orice era posibil, imaginabil în ceea ce-i privea –, dar, pe de altă parte, n-aveam cum să nu fiu și abătută, când mă gândeam la minciunile din care fusese țesută viața mea până atunci. Practic trebuia s-o luăm de la început, să încerc să-mi cunosc mama ca pe un străin întâlnit prima dată, să învăț să văd într-o lumină cu totul nouă tot ceea ce se întâmplase între noi două și să încerc să înțeleg în ce fel viața ei o pune acum pe a mea într-o nouă lumină, într-o perspectivă care nu era poate cea mai comodă. M-am decis pe loc s-o las baltă câteva zile, să las toate aceste lucruri să se sedimenteze înainte de a începe să le analizez. Viața mea era și așa destul de complicată, ar trebui întâi să mă ocup de ale mele, mi-am zis. Mama era cu siguranță făcută din alt aluat, mai rezistent. Urma să clarific totul când voi fi fost mai limpede, mai lucidă –, să-i mai pun lui Timothy Thoms câteva întrebări lămuritoare.

M-am uitat la mama. Întorcea alene paginile revistei, dar ochii ei erau îndreptați spre altceva. Privea fix, cu destulă neliniște, dincolo de grădina ei, către copacii din Witch Wood.

— E totul în ordine, Sal? am întrebat-o.

— Știi că o bătrână – mă rog, o femeie în vârstă – a fost ucisă în Chipping Norton alaltăieri?

— Nu. Cum adică ucisă?

— Era într-un scaun cu rotile, își făcea cumpărăturile. 63 de ani. Lovită de o mașină pe

trotuar.

— Îngrozitor... Era beat șoferul? Sau era vreun vitezoman?

— Nu se știe, spuse Sal punând revista pe iarbă lângă ea. Șoferul a fugit de la locul accidentului. Nu l-au găsit încă.

— Nu-l pot identifica după mașină?

— Mașina a fost furată.

— Înțeleg... Dar ce legătură are asta cu tine?

Se întoarse spre mine.

— Nu ți se pare suspect? Și eu am fost de curând într-un scaun cu rotile. Și fac deseori cumpărături în Chipping Norton.

Îmi veni să râd.

— Hai, las-o baltă, am spus.

Mă privi cu seriozitate maximă, niciun mușchi al feței nu i se mișca.

— Tot nu înțelegi, nu-i așa? Chiar și după tot ce ți-am spus. Tu nu pricepi cum operează.

Mi-am terminat whisky-ul. N-aveam deloc de gând s-o urmez pe panta asta periculoasă.

— Trebuie să plecăm, am spus cu diplomatie. Mulțumesc că ai avut grijă de copil. A fost cuminte?

— Impecabil. O companie excelentă.

L-am strigat pe Jochen, întrerupându-l din studierea ariciului. Ne-a luat vreo zece minute ca să-i adunăm lucrurile împrăștiate peste tot. Când am intrat în bucătărie, am remarcat că pe masă erau câteva pachetele cu alimente de tot felul: un termos, o cutie de sandvișuri, două mere și un pachet de biscuiți. Ciudat, m-am gândit în timp ce strângeam de pe jos mașinuțele lui Jochen, ai spune că vrea să plece la picnic. Apoi mă strigă Jochen, spunându-mi că nu-și găsea pistolul de jucărie.

În cele din urmă am reușit să umplem mașina și să fim gata de plecare. Jochen își sărută bunica, iar când veni rândul meu s-o sărut pe mama, mi se păru extrem de rigidă și sobră. Totul era foarte

ciudat azi. Dar, în fine, să mă văd plecată și mă voi gândi după aceea la ciudățenii.

— Vii săptămâna viitoare în oraș? am întrebat-o cu blândețe, gândindu-mă că o să luăm masa împreună.

— Nu.

— Bine. Am deschis portiera mașinii. Vorbim la telefon, Sal.

Atunci veni spre mine și mă îmbrățișă cu putere. „La revedere, draga mea”, zise ea și îi simți buzele uscate pe obraz. Asta era încă și mai ciudat. Mama mă îmbrățișa cam o dată la trei ani.

Am ieșit din sat conducând în tăcere.

— A fost bine la buni?

— Da. Destul de...

— Fii mai precis.

— Păi, nu prea a stat cu mine. A fost ocupată mai tot timpul, tăind tot felul de lucruri în garaj.

— Tăind? Ce lucruri?

— Nu știu, nu m-a lăsat să intru. Dar auzeam fierăstrăul.

— Fierăstrăul... Ți s-a părut că era diferită, că se purta altfel decât de obicei?

— Fii mai precisă.

— *Touché*. Părea agitată sau încordată, iritabilă, ciudată?

— Buni e întotdeauna ciudată. Știi doar.

Am luat-o spre casă. Era în amurg și lumina roșiatică părea să fi cuprins totul în jur. Stoluri de ciori se ridicau din lanurile pline cu spice. O ceață subțire învăluia șirurile de arbuști din jur, împletindu-se cu întunericul care se lăsa încetul cu încetul. Bariera pădurii ascundea un întuneric adânc, de parcă acolo fusese trasă o cortină de metal. Am simțit că mă lasă durerea de cap și, luând asta ca pe un semn al îmbunătățirii generale a stării mele, mi-am amintit că aveam în frigider o sticlă de Mateus Rosé. Sâmbătă seara acasă, televizorul aprins, douăzeci de țigări și o sticlă de vin: putea fi viața mai bună de atât?

Am luat cina și ne-am uitat la televizor la un spectacol de varietăți – cântăreți proști, dansatori penibili, m-am gândit –, după care l-am dus pe Jochen la culcare. Acum puteam să-mi beau vinul și să fumez câteva țigări. Dar, în loc de asta, douăzeci de minute după ce terminasem de spălat vasele, eram încă așezată la masa din bucătărie cu o ceașcă de cafea în față, gândindu-mă la mama și la viața ei.

A doua zi dimineată, duminică, mă simțeam deja cu mult mai bine, dar mintea îmi tot zbura la ciudățeniile pe care le remarcasem la mama cu o zi înainte. Starea ei de nervozitate, manifestările paranoide, mâncarea pentru picnic, efuziunea sentimentală de la plecare... Oare ce se întâmpla de fapt? Unde avea de gând să se ducă, cu toată mâncarea aceea și cu termosul, pregătite încă de cu seară, semn că avea s-o pornească de la prima oră? Dacă voia să plece undeva, de ce mie nu-mi spusese nimic? Iar dacă voia să nu afli că pleacă undeva, de ce lăsase toate acele lucruri pe masă, la vedere?

Și dintr-odată mi-am dat seama.

Pe Jochen n-a părut să-l deranjeze deloc schimbarea planului în privința acelei duminici. Pe drum am cântat tot soiul de cântece vechi pe care le știam de când eram mică și pe care tata mi le cânta cu vocea lui joasă care făcea să vibreze mașina. Ca și mine, Jochen avea o voce teribil de proastă, era complet afon, dar continuam să cântăm împreună cu patimă și fără jenă, uniți în disonanța noastră.

— De ce ne întoarcem? mă întrebă Jochen printre strofe. Niciodată nu ne întoarcem a doua zi.

— Pentru că am uitat ceva, am uitat s-o întreb pe buni ceva.

— Puteai să vorbești cu ea la telefon.

— Nu, trebuie să vorbesc cu ea față în față.

— Bănuiesc că o să vă certați, spuse obosit.

— Nu, nu, stai liniștit, vreau doar s-o întreb ceva.

Și, așa cum mă temeam, am găsit casa încuiată și nici mașina mamei nu era prin preajmă. Am luat cheia de sub ghiveciul de flori și am intrat. Înăuntru totul era foarte curat și ordonat: nicio urmă de plecare precipitată, niciun semn de panică. Am început să mă plimb prin camere încet, uitându-mă în jur, căutând indicii, căutând anomalia pe care ea s-o fi lăsat în urmă pentru mine. Și, în cele din urmă, am găsit-o.

În aceste nopți caniculare în care te coceai literalmente, ce om întreg la minte ar fi făcut focul în șemineu? Mama îl făcuse, asta era clar, dovadă stăteau resturile de cenușă, calde încă, din cămin. M-am așezat în genunchi și am răscolit cenușa cu reteveiul sperând să găsesc resturi de hârtie – poate că aprinsese focul ca să distrugă cine știe ce alte documente compromițătoare. N-am găsit nimic de felul acesta, dar o bucată de lemn mi-a atras atenția. Am scos-o de acolo și am băgat-o în chiuvetă, sub un jet de apă rece care o făcu să sfârâie ușor. Pe măsură ce apa îndepărta cenușa, textura lucioasă a lemnului de vișin deveni cât se poate de evidentă. Am șters-o apoi cu niște șervețele de hârtie: deși era pe jumătate arsă, nu mai putea fi nicio îndoială: era un pat de pușcă ce fusese tăiat. Am mers în garaj unde mama avea un banc de lucru în care-și ținea de obicei uneltele de grădinarit (de fiecare dată bine unse și în perfectă stare). Pe bancul de lucru se aflau un fierăstrău și o menghină, iar în jurul lor era împrăștiată niște pilitură de fier. Capetele țevelor armei se aflau într-un sac de cartofi alături. Nu prea-și dăduse silința să ascundă resturile; chiar și patul puștii era mai mult înnegrit decât ars de-a binelea. Am simțit un gol în stomac; o senzație ambiguă, ca și cum, pe de-o parte, mi-ar fi venit să râd și, pe de altă parte, aș fi simțit o imperioasă nevoie să mă ușurez. Am înțeles acum că începusem să gândesc ca ea: *a vrut*

să mă întorc aici și să găsesc casa goală; a vrut să-i cotrobăi prin casă, să găsesc toate aceste semne și acum se așteaptă să trag concluzia care se impune.

∴

Pe la ora șase seara eram în Londra. Îl lăsasem pe Jochen la Veronica, unde putea să se joace cu Avril, iar mie nu-mi rămânea altceva de făcut decât s-o găsesc pe mama înainte să-l ucidă pe Lucas Romer. Am mers cu trenul până la Paddington, iar de acolo am luat un taxi până la Knightsbridge. Îmi aminteam numele străzii unde spusese mama că locuia Romer, dar nu și numărul casei: i-am spus șoferului să mă ducă până pe Walton Crescent și să mă lase la unul dintre capetele străzii. Am consultat harta Londrei și am descoperit o stradă pe nume Walton care părea să ducă până la porțile Harrods și care se prelungea cu o străduță pe nume Walton Crescent, ce cotea la un moment dat. I-am achitat șoferului cursa și am coborât cu vreo sută de metri înainte să ajungem la stradă, intrând pe jos pe Walton Crescent, încercând între timp să gândesc cum ar fi gândit mama, să ghicesc un *modus operandi* pe care ea l-ar fi ales. Să începem cu-nceputul, mi-am zis: să aruncăm un ochi prin zonă.

Walton Crescent respira prin toți porii bani, stil, privilegii, putere – dar tacit, cu subtilitate și fără ostentație. Toate casele semănau între ele până când le priveai mai în detaliu. Era o grădină publică, semicirculară, mărginită de niște case cu bolți delicate, mai toate având patru etaje și câte o terasă, aliniate la rândul lor de-a lungul unui arc de cerc. Văruite în tonuri cromatice sobre, aveau fiecare în față câte o grădiniță. La primul etaj, fiecare dintre ele avea câte trei ferestre înalte care dădeau într-un balcon ornamentat din fier forjat. Grădinițele erau bine întreținute și plantele din ele foarte vioaie, de un verde crud, în ciuda restricției la consumul de apă care fusese impusă locuitorilor. Am văzut tot soiul de plante, straturi de flori,

trandafiri, curpeni albi, figurine din mușchi, în timp ce înconjuram parcul. Aproape fiecare casă avea alarmă electrică, iar la ferestre existau grilaje solide. Strada era aproape pustie: în afara mea, se mai afla o femeie ducând un copil într-un cărucior și un bărbat grizonant care îngrijea un gard viu, tăind cu multă grijă și pedanterie crenguțele prea lungi. Am văzut mașina mamei parcată peste stradă de imobilul cu nr. 29.

M-am apropiat și am ciocănit ușor în fereastră. M-a văzut, dar nu era deloc surprinsă că sunt acolo. Zâmbi și deschise ușa larg, permițându-mi să intru pe scaunul de lângă ea.

— Nu te-ai grăbit deloc, spuse. Mă gândeam că ai să ajungi mult mai repede. Totuși, nu-i rău deloc. Purta un costum gri, avea părul aranjat de parcă abia ieșise de la coafor. Se rujase și își făcuse genele cu rimel.

Am așteptat o clipă ca primul fior de enervare să-mi treacă înainte să intru în mașină. Mi-a oferit un sandviș înainte să apuc să-i fac vreun reproș.

— Cu ce e? am întrebat.

— Somon și castravete. Somon adevărat, nu din conservă.

— Are maioneză?

— Foarte puțină. Și nițel mărar.

Am luat sandvișul și am mușcat de câteva ori cu poftă. Mi se făcuse foame dintr-odată, iar sandvișul era foarte gustos.

— E un bar pe străduța următoare, am zis. Să mergem să bem ceva și să discutăm ca lumea. Sunt foarte îngrijorată, să știi.

— Nu. Ar putea să vină și nu vreau să-l ratez, spuse. E duminică seara. Trebuie că e plecat pe undeva pe la țară, pe la vreo căsuță de-a lui sau de-a vreunui prieten. Ar trebui să ajungă acasă înainte de nouă.

— N-am să te las să-l ucizi. Te previn...

— Nu fi absurdă! râse ea. Vreau doar să am o mică discuție cu el. Își puse mâna pe genunchiul

meu. Te-ai descurcat de minune, draga mea, reușind să dai de mine aici. Sunt impresionată. M-am gândit că așa e cel mai bine, ca tu să-ți dai seama singură cum stau lucrurile... N-am vrut să-ți cer să vii cu mine, n-am vrut să te forțez în vreun fel. M-am gândit că ai să te prinzi, pentru că îți merge mintea atât de bine – dar acum am înțeles că mintea ta funcționează într-un mod puțin diferit.

— Cred că e un compliment, nu?

— Uite ce e, dacă ți-aș fi spus franc ce vreau, ai fi inventat zeci de metode ca să mă oprești, spuse ea zâmbind aproape vesel. Dar, în fine, iată-ne pe amândouă aici. Îmi atinse obrazul cu degetele – de unde oare atâta afecțiune, mă întrebam.

— Mă bucur că ai venit. L-aș fi putut întâlni și singură, dar e mult mai bine cu tine aici.

Am devenit brusc bănuitoare.

— De ce?

— Știi tu: sprijin moral și toate celelalte...

— Unde-i arma?

— Mă tem că am cam ratat șmecheria cu pușca. Țevile n-au prea ieșit cum trebuia când le-am tăiat... în starea în care e, n-aș prea îndrăzni s-o folosesc – oricum, dacă tu ești aici, mă simt deja în siguranță.

Am stat acolo mâncând și discutând, în vreme ce întunericul se lăsa treptat peste Walton Crescent, iar reflexele asfințitului colorau aerul prăfos și pereții caselor într-un soi de gălbui-roșcat ce amintea de culoarea piersicii. Pe măsură ce se întuneca – fusese o zi înnorată și înăbușitoare –, simțeam cum mă cuprinde pe nesimțite o ușoară agitație, o urmă de teamă. Uneori o resimțeam în viscere, alteori în piept sau în membrele care-mi deveneau tot mai grele și mai dureroase – îmi doream ca Romer să nu mai vină acasă, să fi plecat undeva departe, într-o vacanță, la Portofino, la Saint Tropez sau la Invernes sau oriunde altundeva mergeau să se relaxeze cei de condiția lui. Începusem să sper că veghea noastră se va dovedi

zadarnică și că, într-un final, aveam să mergem acasă fără să-l fi întâlnit și aveam să uităm toată povestea asta. Dar în același timp, o cunoșteam pe mama și știam că lucrurile nu aveau să se încheie prin neprezentarea lui Romer: trebuia să-l mai vadă o dată, o ultimă dată. Și mi-am dat seama că tot ceea ce se întâmplase în vara aceasta fusese doar un plan, o manipulare menită să ducă la această înfruntare finală: prostia cu scaunul cu roțile, paranoia ei regizată, manuscrisul pe care mi-l dăduse.

Mama mă apucă de mână.

În capătul străzii apăru botul unui Bentley masiv. Am crezut că o să leșin, un soi de presiune îmi traversă violent craniu, lăsând parcă un vid în urmă. Am tras aer în piept și am avut senzația că sucurile mele gastrice dau în clocot și urcă pe esofag.

— Când va ieși din mașină, îmi spuse mama calmă, am să te rog să ieși și să îl strigi. Se va întoarce către tine, pe mine nu mă va vedea la început. Tine-l de vorbă câteva clipe. Vreau să-l iau prin surprindere.

— Și ce să-i spun?

— De exemplu, ai putea să-i spui: „Bună seara, domnule Romer, pot să deranjez pentru câteva clipe?” Am nevoie doar de câteva secunde.

Părea foarte liniștită, foarte stăpână pe ea, în timp ce pe mine emoția mă adusese în pragul isteriei. Lacrimile-mi stăteau gata să țâșnească, îmi venea să urlu, să izbucnesc în hohote de plâns. Mă simțeam atât de nesigură, atât de penibilă – nu eram ca ea deloc, mi-am dat seama.

Bentley-ul se opri în fața casei, dar motorul rămase pornit. Șoferul coborî și ocoli mașina prin spate ca să deschidă portiera înspre trotuar, permițându-i lui Romer să coboare. Acesta ieși cu oarecare dificultate și se opri puțin locului, înțepenit poate de călătoria prea îndelungată. Schimbă câteva cuvinte cu șoferul, care se întoarce

în mașină și demară ușor. Romer se îndreaptă către poartă. Purta o jachetă de tweed, o pereche de pantaloni gri și pantofi de velur. O lumină se aprinse deasupra intrării casei de la numărul 29 și, în același timp, mai multe lumini din grădină descoperiră vederii aleea care ducea la ușa din față, un cireș și un obelisc de piatră la capătul gardului viu.

Mama mă înghionti, iar eu am deschis portiera.

— Lord Mansfield, am strigat și am început să mă apropiu. Pot să vă deranjez câteva clipe?

Romer se întoarse încet spre mine.

— Cine e acolo?

— Ruth Gilmartin – ne-am întâlnit zilele trecute. Am traversat și am ajuns lângă el. La clubul dumneavoastră. Intenționez să vă iau un interviu.

Mă privi atent.

— N-am ce să vă spun. Vocea îi era puțin iritată, dar nu se citea niciun fel de amenințare în ea. V-am spus deja asta.

— Oh, dar eu cred că aveți ce-mi spune, am replicat întrebându-mă unde oare era mama. Nu-i simțeam deloc prezența, n-o auzeam deloc, habar n-aveam unde dispăruse.

Romer zâmbi și deschise poarta grădinii.

— Noapte bună, dra Gilmartin. Și te rog să nu mă mai deranjezi. Te rog să pleci.

N-aveam idee ce-aș mai fi putut spune. Fusesem trimisă la plimbare fără drept de apel. El se întoarse ca să închidă poarta grădinii, iar în spate cineva deschise ușa de la intrare puțin mai larg – era deja ușor întredeschisă pentru o mai mare comoditate, aici nu se deranjau cu chei sau alte lucruri atât de triviale. Observă că rămăsesem împietrită și mătură rapid strada cu privirea, în sus și-n jos. Apoi încremeni.

— Bună seara, Lucas, spuse mama de undeva din întuneric.

Părea să se fi materializat din neant, apăruse dintr-odată, nemișcată, în spatele gardului viu. Ca o statuie.

Romer fu incapabil să reacționeze preț de câteva momente. Apoi își îndreptă trupul, rigid, ca un soldat la paradă, ca și cum ar fi riscat să cadă dacă nu s-ar fi îndreptat în felul acesta.

— Cine ești dumneata?

Mama păși înainte, iar chipul îi deveni dintr-odată vizibil în lumina palidă a lunii. Era foarte frumoasă, m-am gândit deodată, un miraculos nimb tineresc părea s-o fi învăluit și să fi șters brusc ultimii treizeci și cinci de ani din viața ei.

L-am privit pe Romer – o recunoscuse pe dată. Rămase tăcut, cu o mână sprijinită de stâlpul de la intrare. Mă întrebam cum resimțea el acest moment – acest șoc mai puternic decât oricare altul... Dar chipul lui nu trăda mai nimic, un zâmbet straniu abia schițat era tot ce oferea el privirii.

— Eva Delectorskaia, spuse cu glas scăzut, cine ar fi crezut?

∴

Stăteam cu toții în picioare în camera de oaspeți a lui Romer de la primul etaj – nu ne invitase să luăm loc. Lângă poarta grădinii, odată ce-și revenise din șocul revederii, reușise să-și recompună masca urbană, mina aceea pe jumătate obosită, pe jumătate plictisită.

— Se pare că nu prea avem de ales și ar fi mai bine să intrăm, fără îndoială că aveți ceva să-mi spuneți.

L-am urmat de-a lungul aleii către ușa de la intrare. În hol ne aștepta un valet îmbrăcat într-un costum impecabil care rămase într-o expectativă respectuoasă lângă noi. Undeva, la capătul unui coridor, se auzea un clinchet de vase.

— Petr, spuse Romer, am să vin și eu în câteva clipe. Spune-i Mariei să lase ceva în cuptor, apoi poate pleca acasă.

L-am urmat și am urcat împreună scările circulare până la primul etaj până în camera de oaspeți. Stilul mobilierului era clasic și oarecum vetust, ceva în genul anilor '30: piese de mobilier din lemn masiv în tonuri cromatice sobre – un birou, o vitrină de sticlă faianțată pe dinăuntru –, covorașe pe jos și canapele moi și încăpătoare pe care se aflau câteva pernițe, iar pe pereți câteva tablouri, toate însă realizate de artiști contemporani. Am văzut un Francis Bacon și un Burra și o natură moartă superbă – un bol metalic gol, așezat în fața unei vase de argint în care se găseau doi maci puțin ofiliți. Pictura părea luminată, dar de fapt nu exista nicio lumină care să pună în valoare tabloul – în mod uimitor, lumina părea să provină din strălucirea bolului și a vasei, pictate în straturi groase. Priveam tablourile în încercarea de a mă liniști; resimțeam o stare foarte ciudată, o combinație deranjantă de nerăbdare și teamă, o stare pe care n-o mai experimentasem din copilărie, atunci când făceam câte o prostie și așteptam cu sufletul la gură să fiu descoperită și pedepsită – aceasta este cred, până la urmă, una dintre marile atracții ale ilicitului. Atunci, în primii ani, deprindem încetul cu încetul gustul ilicitului. Am privit-o pe mama; era ceva crâncen și rău-prevestitor în privirea ei, deși fața îi părea lipsită de expresie și de orice urmă de emoție. Romer încerca pe cât putea să-i evite privirea, stând lângă șemineu cu siguranța și autosuficiența proprietarului. Privea cu atenție în jos către unul dintre covorașele de la picioarele sale, cu cotul sprijinit de peretele șemineului. În oglinda mată de deasupra i se putea vedea ceafa. Își ridică privirea spre mama, fața rămânându-i la fel de lipsită de expresie ca și până atunci. Am înțeles deodată ce genera starea aceea ciudată care mă cuprinsese: simțeam aerul din cameră crescând în densitate, purtând în el toată povara trecutului, a istoriei acestor doi oameni la al cărui moment apoteotic

asistam eu acum fără să fi avut vreun drept s-o fac, ca un voyeur. N-ar fi trebuit să mă aflu aici și, cu toate astea, mă aflu.

— Am putea deschide o fereastră? am întrebat ezitant.

— Nu, răspunse Romer, continuând s-o privească pe mama. Este niște apă pe masa aceea.

Am mers către o măsuță din colț pe care se aflau câteva pahare de cristal, două sticle de whisky și brandy și o carafă pe jumătate goală în care apa nu părea tocmai curată. Mi-am turnat un pahar și am dat pe gât apa aceea caldă. Un gălgâit teribil de sonor păru să însoțească momentul înghițirii și l-am văzut pe Romer aruncându-mi o privire.

— Ce legătură ai tu cu femeia aceasta?

— E mama mea, am răspuns pe nerăsuflăte și am simțit, într-un mod cu totul absurd, că simțeam un soi de mândrie crescând înăuntrul meu atunci când mă gândeam la câte făcuse femeia aceasta, prin câte trecuse până să ajungă în cele din urmă aici, în camera aceasta. M-am apropiat puțin de ea.

— Dumnezeu, spuse Romer. Nu-mi vine să cred. Părea contrariat sau mai degrabă dezgustat de informația aceasta. Am privit-o pe mama cum stă împietrită în mijlocul camerei, întrebându-mă oare ce gândea, ce simțea ea aflându-se în fața acestui om pe care nu-l mai văzuse atâta timp, pe care-l iubise cu adevărat – sau, cel puțin, așa credeam eu dar care făcuse, cu meticulozitate, tot ce-i stătuse în putință ca să o ucidă. Însă părea calmă, figura ei nu exprima decât hotărâre și forță. Romer se întoarse spre ea:

— Ce vrei de la mine, Eva?

Mama făcu un gest vag spre mine.

— Vreau să știi că ea e la curent cu tot. Am scris totul, negru pe alb, și i-am dat ei manuscrisul. Există la Oxford un profesor universitar care scrie o istorie documentată a evenimentelor la care noi am luat parte. Voiam doar să-ți spun că nu te mai poți ascunde, Lucas, anii tăi secreți s-au sfârșit. În

curând, toată lumea va ști ce-ai făcut. Tăcu un moment. S-a terminat.

Romer își mușcă buzele ușor, părea că se așteptase să audă orice, numai asta nu. Își depărtă brațele:

— Foarte bine, am să-l dau în judecată. Am să te dau și pe tine în judecată și ai să ajungi la închisoare. Nu poți dovedi nimic.

Mama zâmbi dintr-odată, iar eu am înțeles imediat de ce – asta era deja un fel de mărturisire, m-am gândit.

— Voiam doar să-ți spun asta și voiam să te mai văd o dată. Făcu un pas spre el. Și voiam și ca tu să mă vezi, să știi că sunt cât se poate de vie.

— Ți-am pierdut urma în Canada, spuse el. Asta după ce ne-am dat seama că acolo trebuia să te fi dus. Ai fost foarte isteată. Se opri puțin, înainte să adauge: Ar trebui să știi că dosarul tău n-a fost niciodată cu adevărat închis. Te putem încă aresta, acuza, judeca... Ar fi de-ajuns să dau un singur telefon acum și ai fi arestată până mâine dimineată, oriunde te-ai afla.

Zâmbetul mamei arăta acum că era în deplin control asupra situației, balanța se înclinase definitiv în favoarea ei:

— Atunci de ce nu dai telefonul ăla, Lucas? spuse pe un ton calm, convingător. Pune-i să mă aresteze, te rog. Dar n-ai să faci asta, nu-i așa, Lucas?

Romer o privi, fără a trăda niciun fel de emoție, controlându-se perfect. Chiar și așa, eu savuram triumful mamei asupra lui. Îmi venea să țin, să cânt de încântare.

— Din punctul de vedere al guvernului britanic, tu ești încă o trădătoare, spuse pe un ton egal, fără vreo urmă de insinuare sau de amenințare.

— O, da, da, spuse mama cu ironie. Toți suntem trădători: eu, Morris, Angus, Sylvia. Un adevărat cuibușor de trădători în cadrul SAC Ltd. Unul singur era cinstit, curat ca lacrima: Lucas Romer.

Se uită la el, mai degrabă cu batjocură decât cu milă. Dar în cele din urmă și s-a înfundat, Lucas. Asta e, recunoaște-o...

— Totul s-a-nfundat încă de-atunci, de la Pearl Harbor, spuse el, cu un rânjete ironic, ca și cum ar fi realizat în sfârșit că era neputincios, că zarurile nu mai erau în mâna lui. Mulțumită tâmpiților ăloră de japonezi. Rahatul de la Pearl Harbor a cam dat totul peste cap.

— Trebuia să mă fi lăsat în pace. N-ar fi trebuit să mă mai cauți și nu m-aș mai fi deranjat cu toată tevatura asta.

El o privi stupefiat. Pentru prima oară pe chipul lui puteam citi o emoție autentică.

— Ce Dumnezeu tot zici acolo? întrebă el.

Mama nu-i dădu însă nicio atenție. Își deschise geanta și scoase arma. Tăiată cum era, biata armă n-avea mai mult de 25 de centimetri și arăta ca un pistol de epocă pe care l-ar fi mânuit vreun tâlhar din alte vremuri. O îndreptă spre chipul lui Romer.

— Sal, am spus eu, te rog...

— Știi că n-ai să faci o prostie, a spus Romer cu calm. Ești o femeie deșteaptă, Eva, de ce nu pui chestia aia la loc?

Făcu un pas către el, îndreptându-și puțin cotul și aducând țeavile boante ale armei exact în dreptul feței lui, la vreo jumătate de metru. Mi s-a părut că-l văd tresărind de data aceasta.

— Am vrut doar să văd cum e să te am la mila mea, replică ea, complet stăpână pe propriile-i emoții. Te-aș putea ucide atât de ușor acum, și voiam să văd cum m-aș simți într-un asemenea moment. Habar n-ai câtă forță mi-a dat, ani de zile, gândul că voi ajunge să trăiesc clipa asta. Și o așteptam de mult, dar pot să spun că a meritat cu vârf și îndesat.

Își coborî arma și o băgă la loc. Își închise apoi geanta cu o plesnitură care-l făcu parcă din nou pe Romer să tresară puțin. El își întinse apoi brațul către unul dintre pereți, apăsă un buton și, parcă

într-o clipită, ciudatul Petr apăru în cameră ușor surescitat.

— Doamnele pleacă, îi spuse Romer.

Am pornit spre ușă.

— Adio, Lucas, spuse mama pășind hotărâtă, fără să-l privească măcar. Să ții minte seara asta. Pe mine n-ai să mă mai vezi niciodată.

Eu am privit însă în urmă în timp ce ieșeam din încăpere și l-am văzut pe Romer întorcându-se încet, cu mâinile în buzunare. Apăsă cu nervozitate fundul buzunarelor, se vedea după cutele verticale care-i brăzdau jacheta și-i deformau reverele. Stătea cu capul plecat, privind din nou spre covorașul din fața șemineului, ca și cum acesta ar fi conținut vreo indicație despre ce avea de făcut în continuare.

∴

Ne-am urcat în mașină, iar eu am privit către cele trei ferestre masive de la etajul întâi. Se apropia încet întunericul, iar ochiurile geamurilor reflectau acum lumina galben-aurie a serii. Draperiile nu fuseseră încă trase.

— M-ai speriat teribil cu arma aia, Sal, am spus.

— Nu era încărcată.

— Aha.

— Nu vreau să mai vorbim acum despre asta, dacă nu te superi. Am nevoie de câteva clipe de liniște.

Am ieșit din Londra prin Shepherd Bush și am luat-o spre Oxford. Am rămas tăcute până am ajuns la Stockenchurch unde, prin scobitura uriașă pe care noua autostradă o făcuse în dealurile Chiltern, am văzut cum se desfășura înaintea noastră noaptea leneșă din Oxfordshire – luminile începeau să licărească în micuțele așezări de prin zonă, în Lewknor, Sydenham sau Great Haseley, pe măsură ce întunericul se alungea, iar ultimele urme de lumină, de culoarea agatului, se stingeau undeva în depărtare, dincolo de Gloucestershire.

Am început să mă gândesc la întâmplările din vara aceea și mi-am dat seama că, de fapt, totul începuse cu ani în urmă. Îmi dădeam seama că mama mă manipulasă cu bună știință în decursul acestor ultime săptămâni și m-am întrebat dacă nu cumva, în ochii ei, asta fusese destinul meu de la bun început. Poate că toată viața ei trăise pentru a pune la cale această ultimă întâlnire cu Romer, iar atunci când i se născuse un copil – poate că sperase să fie băiat – se gândise: iată, am acum un aliat esențial, am pe cineva care mă poate ajuta și, într-o bună zi, am să-l dobor pe Lucas Romer.

Am înțeles că întoarcerea mea din Germania fusese catalizatorul, bobârnacul care inițiasă întreg procesul. Mă întorsesem în viața ei și ea putea acum să-și țeară pânza. Realizam că nimic nu fusese întâmplător, că mama se ocupase de fiecare amănunt: scrierea memoriilor, accesele de paranoia, scaunul cu roțile, rugămințile „inocente” de la început, toate făceau parte dintr-o schemă bine pusă la punct, menită să o facă să-și localizeze și să-și scoată la iveală prada. Dar îmi dădeam seama că, până la urmă, altceva o făcuse să treacă la acțiune după atâția ani. Un soi de simț al pericolului o împinsese să rezolve problema aceasta o dată pentru totdeauna. Poate că era vreo formă de paranoia – urmăritori imaginari în pădure, mașini necunoscute traversând satul – sau poate era pur și simplu oboseala. Se săturase poate să fie mereu cu ochii-n patru, mereu în gardă, mereu pregătită de ce era mai rău. Mi-am amintit de amenințările ei de când eram mică: „Într-o bună zi, cineva o să mă ia și o să mă ducă de aici și atunci o să-ți pară rău” și mi-am dat seama că ea chiar așa trăise de când fugise de la New York în Canada, în 1941. Trecuse foarte, foarte mult timp de atunci – prea mult, chiar. Era obosită să tot privească peste umăr, nu mai voia. Așa că inventiva, isteța Eva Delectorskaia pusese în scenă o mică piesă de teatru care o înghițise și pe

fiica ei, aliatul ei necesar, în complotul împotriva lui Lucas Romer. N-o puteam condamna pentru asta și încercam să-mi imaginez cât o afectaseră toate astea de-a lungul câtorva decenii de pândă. M-am uitat la ea, la profilul ei impecabil, în timp ce străbăteam noaptea către casă. Oare la ce te gândești, Eva Delectorskaia? Ce urzeli se mai ții acum în capul tău? Vei avea vreodată parte de calm, de liniște? Ești oare acum, în sfârșit, împăcată? Mă folosise aproape în același fel în care Romer încercase să o folosească pe ea. Cât fusese vara de lungă, ea mă manipulasă cu grijă, fără niciun fel de scrupul, cum ar fi făcut orice alt spion, orice...

— Am făcut o greșală, spuse brusc, de-mi sări inima din loc.

— Poftim?

— Știe că ești fiica mea și știe și cum te numești.

— Și ce dacă? Știe și că nu mai are scăpare. Totul va fi dat în curând la iveală. N-are ce-ți face. Doar i-ai spus să dea telefon ca să te aresteze...

— Poate că ai dreptate, spuse după un moment de gândire. Poate că asta a fost totul. Poate că nu va mai da niciun telefon. Dar s-ar putea să lase ceva scris.

— Cum adică „să lase ceva scris”? Unde să lase ceva scris? Nu reușeam deloc s-o urmăresc.

— Ar fi mai sigur să lase ceva scris, înțelegi, pentru că... Tăcu preț de câteva clipe. Se vedea că gândește intens, aplecându-se peste volan mai mult decât trebuia, de parcă așa ar fi putut conduce mai atent.

— Pentru că...?

— Pentru că până mâine dimineață va fi mort.

— *Mort?* De ce să fie mort mâine dimineață?

Mă privi tăios de parcă ar fi vrut să-mi spună: Tot nu pricepi, așa-i? Mintea ta tot nu funcționează ca a noastră. Într-un târziu îmi spuse cu blândețe:

— Romer se va sinucide în noaptea asta. Își va injecta ceva, va lua o pastilă. Metoda o are cu siguranță pregătită de ani de zile. Va părea că a făcut un atac de cord, va părea că a murit din cauze naturale, oricum.

Își încleștă mâinile pe volan:

— Romer e mort. Nici nu trebuia să-l împușc cu pușca aia. Știa că e mort din secunda în care m-a văzut. Știa că viața lui se sfârșise.

14. Un adevărat domn cu sânge albastru

Mama, Jochen și cu mine stăteam cu toții sub umbrela mea roșcată în fața bisericii St. James, în Picadilly. Era o zi umedă și răcoroasă de septembrie și o perdea compactă de nori trecea lent pe deasupra noastră în vreme ce urmăream din priviri mulțimea de demnitari, cunoscuți, prieteni și rude care se strânsese pentru a asista la ceremonia comemorativă a Lordului Mansfield de Hampton Cleeve.

— Acela nu e cumva secretarul de stat de la Externe? am întrebat arătând spre un bărbat brunet, într-un costum negru, care tocmai coborâse dintr-o mașină neagră, cu șofer.

— Vine lume bună, nu glumă, spuse mama cu vioiciune, de parcă eram la o nuntă și nu la o înmormântare. Oamenii dispersați se strânsesă deodată la ușa bisericii, formând un soi de coadă informă în spatele palisadelor curții de la intrarea în biserică. O coadă făcută de niște oameni care nu erau deloc obișnuiți cu așa ceva, m-am gândit.

— De ce am venit aici? întrebă Jochen. E cam plictisitor să stăm aici pe trotuar degeaba.

— E o ceremonie religioasă pentru un om care a murit acum câteva săptămâni. Un om pe care bunica l-a cunoscut demult, în război.

— Intrăm și noi?

— Nu, răspunse mama. Am vrut să venim doar ca să văd și eu cine va fi aici.

— A fost un om bun? întrebă Jochen.

— De ce întrebi asta? spuse mama devenind deodată pe deplin conștientă de întrebările lui Jochen.

— Pentru că nu pari foarte tristă.

Mama căzu pe gânduri.

— La început, chiar când l-am cunoscut, am crezut că era un om bun. Foarte bun. Apoi mi-am dat seama că mă înșelasem.

Jochen nu mai spuse nimic.

Așa cum prezisese mama, Romer se sinucisese în noaptea de după întâlnirea noastră. Conform necrologurilor din ziar, murise din pricina unui „violent atac de cord”. Anunțurile fuseseră remarcabile, dar întrucâtva sumare, iar în lipsa unor fotografii utilizabile ziarele reproduseseră din belșug portretul pe care i-l făcuse David Bomberg. Activitatea lui Romer din timpul războiului fusese descrisă cu sintagma „activ în serviciile secrete, ajungând spre final să ocupe o poziție de frunte în GCHQ^[44]”. Mult mai multe s-au scris despre activitatea lui editorială, de parcă tocmai comemorau moartea unei mari figuri a lumii literelor și nu a unui spion. Stăteam împreună cu mama și priveam coada de la intrare, care se mărea văzând cu ochii. Mi s-a părut că văd un ziarist care apărea mai tot timpul pe la televizor, unul sau doi foști miniștri din cabinete de demult, un romancier celebru cu vederi de dreapta și o mulțime de bărbați în vârstă, cărunți, în costume imaculate, cu cravate care purtau într-un mod discret semne ce le indicau trecutul – universități, cluburi, regimente, societăți academice. Mama îmi indică o actriță:

— Femeia aceea nu-i Vivien Leigh?

— Vivien Leigh e moartă de mult, Sal.

Jochen mă trase discret de mânecă.

— Mami, mie mi-e puțin cam foame. Apoi adăugă plin de considerație: Ție nu-ți e?

Mama se aplecă și îl sărută pe obraz.

— Astăzi o să mâncăm foarte bine, îi zise. Doar noi trei. Mergem la restaurantul unui hotel frumos, care se numește The Ritz.

Ne-am așezat la o masă din colțul elegantei săli a hotelului Ritz, lângă o fereastră care dădea spre Green Park și spre frunzele platanilor care începuseră deja să se îngălbenească, renunțând la

luptă de îndată ce se încheiase vara aceea fierbinte – toamna avea să sosească foarte devreme anul acesta. Mama voia să facă cînte, ne-o spusese de cînd ne așezaserăm la masă și, în acea zi memorabilă, ne îndemna să mâncăm doar ce era mai bun. Ceru o sticlă de șampanie de cea mai bună calitate și, după ce chelnerul ne-a umplut paharele și am ciocnit noi două, l-a lăsat chiar și pe Jochen să ia o înghițitură.

— Aș zice că e foarte bună, spuse el. Se comporta exemplar, era politicos și ușor supus, ca și cum ar fi simțit că se ascunde ceva complicat în subtextul acestei călătorii neașteptate la Londra, ceva ce lui avea să-i scape pentru totdeauna.

Am ridicat paharul și i-am spus mamei:

— Ei, ai reușit, Eva Delectorskaia.

— Ce-am reușit?

— Ai învins, i-am spus simțind cum, în mod inexplicabil, mă cuprindeau valuri de emoție. În cele din urmă.

Se încruntă de parcă nu se gândise la asta până atunci.

— Da, așa se pare. În cele din urmă.

Trei săptămâni mai târziu ne aflam în grădina mamei, bucurându-ne de soarele blând al începutului de toamnă. Era sâmbătă după-amiază, o zi însorită, dar suportabilă: căldura toropitoare a verii care se încheiase era acum doar o amintire. Câțiva nori grăbiți se perindau pe cer, iar o adiere ușoară înfiora din cînd în cînd crengile copacilor. Vedeam stejarii și fagii bătrâni din Witch Wood fremătând în bătaia vîntului, agitându-se și fojgăind sub presiunea curenților de aer invizibili care le puneau în mișcare crengile, sucindu-se și răsucindu-se de parcă ar fi fost vii, treziți la un soi de viață de puterea indiferentă a vîntului.

Mama citea concentrată un document. Eu adusesem documentul, căci tocmai mă întorsesem de la o întâlnire la All Souls cu Timothy „Rodrigo” Thoms, care îmi dăduse o analiză dactilografiată a

conspectului meu detaliat din *Povestea Evei Delectorskaia*. Thoms încercase, să nu pară prea entuziasmat în timp ce vorbea, dar simțeam entuziasmul savantului sub explicațiile reci cu privire la ceea ce credea el că se întâmplase în America între Lucas Romer – „dl A” în foile pe care i le dădusem lui Thoms – și Eva Delectorskaia. „Dă-mi mie pe mână toată povestea aceasta, mă implorau ochii lui, și lasă-mă să dezvolt subiectul”. Dar eu nu i-am promis nimic.

Mult din ceea ce-mi spunea mă depășea complet, ori poate nu reușeam eu să mă concentrez suficient – îmi servea de-a valma tot soiul de acronime, nume de rezidenți și recrutori, membri ai Biroului Politic Rusesc și ai NKVD, posibile identități ale oamenilor care fuseseră în cameră cu mama când fusese interogată despre evenimentele de la Prenslo și așa mai departe. Lucrul cel mai surprinzător din punctul meu de vedere fu verdictul, dat ca absolut sigur, că Romer ar fi fost agent rus – părea absolut convins de acest lucru – recrutat probabil pe când era student la Sorbona în anii '20.

Acest fapt îl ajuta să explice într-un mod coerent ceea ce se întâmplase în Las Cruces și fundalul pe care apăruseră acele evenimente. Lui Thoms i se părea că momentul în care ele avuseseră loc era indiciul crucial de care trebuia să se țină cont: totul era legat de Rusia de la sfârșitul anului 1941, când – coincidență! – un alt spion rus, Richard Sorge, i-a comunicat lui Stalin și Biroului Politic că Japonia nu avea nici cea mai mică intenție de a ataca Rusia prin Manciuria și că interesele japonezilor erau concentrate mai degrabă spre vest, către Oceanul Pacific. Rezultatul a fost că Rusia a trimis imediat divizii suplimentare să lupte împotriva nemților care avansau încă spre Moscova. Dar lucrurile oricum nu mergeau prea bine la acea vreme pentru germani: rezistența tenace a rușilor, problemele de aprovizionare

datorate distanțelor prea mari, oboseala, iarna necruțătoare au dus până la urmă la oprirea ofensivei la numai câțiva kilometri de Moscova.

Ajuns în acest punct, Thoms se întinsese și luase o carte de pe masă, deschizând-o într-un loc unde lăsase un semn.

— Citez din Harry Hopkins aici.

Numele acesta nu-mi spunea nimic, dar îmi amintea de un altul: Mason Harding. Thoms citi: „Pe măsură ce noile divizii rusești masate în Manciuria se adunau în jurul Moscovei așteptând să lanseze inevitabilul contraatac, în statul major rusesc, în NKVD și în alte servicii secrete începu să se nască ideea că sorții se schimbaseră în cele din urmă: visul că Rusia i-ar putea învinge pe germani devenise dintr-odată realizabil. Anumite persoane din guvernul sovietic începuseră deja să facă planuri, să se gândească la eventualele aranjamente teritoriale de după război”.

— Și ce legătură are asta cu eventuala găsimă a agentului Mac, mort într-o mașină în deserturile din New Mexico?

— Asta e de-a dreptul fascinant, spuse el. Vezi tu, anumite persoane, în special din cadrul serviciilor secrete rusești, începuseră să creadă că pentru Uniunea Sovietică ar fi fost mai bine pe termen lung dacă Statele Unite *n-ar fi intrat* în război. Dacă Rusia avea să câștige oricum războiul, atunci ultimul lucru pe care și-l doreau rușii era o prezență masivă, semnificativă a americanilor în Europa. Rusia se putea acum descurca și singură, dacă i se lăsa destul timp la dispoziție. Evident, nu toată lumea a fost de acord cu punctul ăsta de vedere.

— Tot nu înțeleg.

Așa că îmi explică: spre sfârșitul anului 1941, NKVD-ul a început să se intereseze îndeaproape de eforturile intense pe care le făceau britanicii pentru a-i convinge pe americani să li se alieze lor și Rusiei împotriva naziștilor. Iar eforturile

britanicilor păreau să dea rezultate; rușilor li se părea ca Roosevelt nu mai aștepta decât un pretext oarecare pentru a angaja SUA în război. Descoperirea hărții braziliene a fost un element crucial în acest război al propagandei, un element venit tocmai la timp, care părea să reușească să încline definitiv balanța în favoarea intrării SUA în război. O lovitură de maestru a BSC, așa fusese considerată. Opinia publică americană putea fi mult mai ușor convinsă în favoarea intrării în război dacă i se prezenta un pericol aflat la granița țării, decât dacă i s-ar fi vorbit de un pericol oarecum abstract, aflat la 3.000 de mile distanță.

Așa că, argumentă mai departe Thoms, e foarte probabil ca în acest context cel care coordona activitatea dlui A să-i fi dat instrucțiuni să ia măsuri pentru a submina propaganda BSC, pentru a o demasca. După Thoms, evenimentele din Las Cruces erau tipice pentru acest gen de misiune de discreditare. Într-adevăr, dacă agentul Mac ar fi fost descoperit mort într-o mașină și având asupra lui harta aceea falsificată a Mexicului, atunci întreaga operațiune a BSC privind America de Sud ar fi fost demascată ca fiind o înșelătorie – ceea ce și era, de altfel –, ba mai mult, cauza izolaționistă și nonintervenționistă din America ar fi avut enorm de câștigat de pe urma acestui scandal.

— Deci agentul Mac ar fi trebuit să fie indiciul care să incrimineze BSC-ul, nu? am întrebat. Și perfidul Albion, încă o dată...

— Da, iar mâinile dlui A ar fi rămas curate. A fost o operațiune foarte, foarte deșteaptă. Dl A n-a dat niciun fel de instrucțiuni agentului Mac, în afara însărcinării inițiale de a livra un pachet – tot ceea ce a făcut agentul pe drumul dintre New Mexico și Las Cruces a fost spontan, complet neplanificat, rezultatul unor decizii de moment. Era ca și cum se putea avea încredere că agentul Mac avea să-și pună la cale, fără să-și dea seama, propria lui distrugere. Inconștient, fără ezitare.

Să-și pună la cale propria *ei* distrugere, m-am gândit – ea era însă prea deșteaptă pentru a cădea în această capcană.

— Oricum, în cele din urmă n-a mai contat, spuse Thoms zâmbind. Japonezii s-au gândit să rezolve ei chestiunea bombardând Pearl Harbor. Și așa a făcut și Hitler declarând unilateral război Statelor Unite două zile mai târziu: mai toată lumea tinde să uite de chestia asta... Totul se schimbase, pentru totdeauna. Asta înseamnă că, în cele din urmă, chiar dacă agentul Mac ar fi fost compromis, tot n-ar mai fi avut nicio importanță. SUA intraseră în cele din urmă în război. Misiune îndeplinită.

Thoms mai insistă asupra câtorva amănunte. I se părea, de asemenea, că asasinarea lui Nekich era semnificativă. FBI-ul aflase de la Nekich că agenți sovietici se infiltraseră adânc în structurile secrete britanice („Acum știm și pe ce scară largă se produsese infiltrarea asta, adăugă Thoms... Burgess, MacLean, Philby și cine știe cine mai era pe acolo...”). Iar câteva fragmente din toate aceste informații ajunseseră, se pare, la Morris Devereux. Devereux nu l-ar fi bănuît niciodată pe dl A că ar putea fi o cârțiță, dacă ceea ce i se întâmplase agentului Mac în Las Cruces nu i-ar fi dat motive serioase de gândire și nu i-ar fi îndreptat bănuiala către adevăratul responsabil. E evident că Devereux a fost pe punctul de a-l demasca pe dl A. Moartea lui, „suicidul” lui purta toate semnele distinctive ale unei execuții NKVD, fapt care confirma încă o dată intuiția lui Thoms că Romer fusese mai degrabă agent rus decât german.

În timp ce mă conducea spre mașină, mi-a spus:

— Dl X cred că era, cel mai probabil, Alastair Denniston, șeful GC&CS. Avea suficient de multă putere pentru a conduce astfel de organizații paralele precum SAC Ltd. Și fii atentă la o chestie, Ruth: dacă, așa cum pare să fie cazul, dl A a fost o cârțiță a NKVD în mijlocul GCHQ, atunci

probabil că a făcut mai mult pentru cauza rușilor decât toți spionii de la Cambridge la un loc. Uimitor!

— În ce sens?

— Ei bine, ăsta-i adevăratul câștig care rezultă din manuscrisul pe care mi l-ai dat. Ar face valuri uriașe dacă ar fi publicat. Un scandal monstru.

N-am mai zis nimic. Mă întrebă dacă aș fi dispusă să ies cândva cu el la cină. I-am spus că-l voi suna, viața mea era și așa destul de agitată în momentul acela. I-am mulțumit frumos și am urcat în mașină. Trebuia să-l mai iau și pe Jochen înainte de a mă îndrepta spre casa mamei din Middle Ashton.

Mama părea acum să fi ajuns spre sfârșit cu lectura. Citi cu voce tare: „Oricum, toate astea nu minimizează importanța poveștii agentului Mac. Materialul pe care mi l-ai dat furnizează informații cruciale despre anvergura, dar și despre minuțiozitatea acțiunilor BSC în SUA. Pentru cineva ca mine, informațiile acestea sunt, de asemenea, lămuritoare în multe privințe; în toți acești ani au ieșit la iveală foarte puține date despre activitatea BSC din acea perioadă. Până acum, nimeni din exterior nu a avut nici cea mai vagă idee despre cât de extinse au fost operațiunile britanice în SUA înainte de Pearl Harbor. Ți dai seama ce impact ar avea aceste informații dacă ar ajunge la urechile prietenilor noștri de pe cealaltă parte a Atlanticului. Construirea unei „relații speciale” cu americanii nu fusese, se pare, de ajuns – trebuise ca BSC să forțeze încă o dată lucrurile”.

Mama lăsă paginile pe iarbă. Părea supărată și se ridică, își trecu mâna prin păr și intră în casă. Nu m-am dus după ea. Îmi dădeam seama că avea probabil nevoie de puțin timp pentru a asimila datele analizei citite, pentru a încerca să le pună cap la cap cu ceea ce știa ea, pentru a vedea dacă aveau sens.

Am strâns foile de pe jos și m-am apucat să le pun în ordine lovindu-mi-le ușor de genunchi, gândindu-mă intenționat la altceva, de pildă la veștile pe care le aflasem odată cu sosirea poștei în dimineața aceea: promisem o invitație la nunta lui Hugues Corbillard și a lui Bérangère Wu în Neuilly, Paris și o scrisoare de la Hamid venită dintr-un oraș numit Makassar, de pe insula Celebes din Indonezia, în care mă anunța că salariul lui crescuse la 65.000 de dolari pe an și că spera ca până la sfârșitul anului să-și poată lua un concediu de o lună pe durata căruia voia să vină la Oxford ca să ne vadă, pe mine și pe Jochen. Hamid îmi scria în mod regulat, o dată pe săptămână. Mă iertase încă de atunci pentru ieșirea mea nesăbuită din seara premergătoare plecării lui, înainte ca eu să mă pot scuza. Îi răspundeam foarte rar la scrisori; îi scrisesem doar două, foarte scurte, dar simțeam că asta nu avea să-l descurajeze și că încercările lui de a mă cuceri aveau să dureze mult timp de aici înainte.

Mama se întoarse din casă cu un pachet de țigări în mână. Părea mult mai calmă acum, în timp ce se așeza la loc, oferindu-mi o țigară (am refuzat-o, încercam să mă las din cauză că Jochen mă tot bătea la cap pe tema asta). Am privit cu atenție cum își aprindea țigara.

— Ce părere ai, Sal? am întrebat-o prudent.

Dădu din umeri.

— Cum a formulat-o?... „Minuțiozitatea operațiunilor BSC în SUA...” Probabil că are dreptate. Chiar dacă presupunem că de Baca m-ar fi ucis, tot n-ar mai fi avut nicio importanță. Pearl Harborul oricum s-ar fi întâmplat, la scurt timp – nu că ar fi bănuț-o cineva.

Chicoti ușor, dar era evident că toate astea nu i se păreau deloc amuzante.

— Morris obișnuia să spună că noi suntem ca niște mineri care lucrează la câteva mile sub pământ, scormonind fără încetare după cărbune,

dar neavând nici cea mai vagă idee despre cum este gestionată la suprafață industria mineritului. Cioc, cioc, cioc, uite o bucată de cărbune.

M-am gândit puțin, apoi am spus:

— Roosevelt n-a mai ținut niciodată discursul acela, nu? Cel în care urma să folosească harta ta mexicană? Ar fi fost incredibil, ar fi schimbat totul.

— Ești foarte drăguță, draga mea.

Aveam senzația că orice aș fi spus tot n-aș fi putut s-o îmbunez în acel moment. Părea cuprinsă de un soi de oboseală resemnată: prea multe amintiri neplăcute o năpădiseră deodată.

— Roosevelt trebuia să țină discursul ăla pe 10 decembrie. Dar a venit Pearl Harbor și n-a mai avut nevoie de o hartă mexicană.

— Thoms spune că Romer era agent rus – la fel ca Philby, Burgess, MacLean; probabil din cauza asta s-a sinucis. Era prea bătrân ca să mai fugă.

— Da, pare destul de logic așa. N-am înțeles niciodată de ce Morris îl crezuse agent al Abwehrului, zâmbi ea, cu destulă tristețe. Oricum, adăugă ironică, e reconfortant cât de insignifiante și de mărunte s-au dovedit toate astea în raport cu evenimentele ulterioare.

— Pentru tine n-au fost insignifiante sau mărunte, am spus, punându-mi mâna pe brațul ei. Toate astea țin de punctul tău de vedere, și nu de al altuia. La urma urmei, tu, nu altcineva, tu ai fost acolo singură în deșert cu de Baca.

Păru dintr-odată obosită, își stinse țigara, pe jumătate fumată, cu un gest energic.

— Te simți bine, Sal?

— Nu prea dorm bine, spuse ea. Nu te-a contactat nimeni? Nimic suspect?

— Dacă începi iarăși cu chestia asta, mă urc în mașină și plec. Nu vorbi prostii, totul s-a sfârșit.

Păru să nu fi auzit ce-am spus.

— Aici am greșit, știi, a fost greșeala mea. Mă sâcăie asta: trebuia să te fi dus la el sub un nume

fals.

— N-ar fi mers. M-ar fi verificat. Eram nevoită să-i spun de la bun început adevăratul meu nume. Haide, am discutat chestia asta de o mie de ori.

O vreme păstrarăm amândouă tăcerea.

— Unde e Jochen? am întrebat.

— Înăuntru, desenează.

— Ar trebui să plecăm, am spus ridicându-mă. Merg să-i strâng jucăriile.

M-am aplecat și am strâns observațiile lui Rodrigo, dar, în timp ce le strângeam, în minte îmi veni o întrebare:

— Ce nu reușesc să înțeleg e ce l-a putut determina pe Romer să devină agent rus.

— Ce i-a putut determina pe oricare dintre ei? replică ea. Uită-te și tu. Toți aparțineau clasei de mijloc, toți erau oameni educați, prosperi, aveau o poziție în societate.

— Dar uită-te la viața pe care o ducea Romer – avea tot ce puteai visa. Bani, putere, influență, case frumoase. „Baronul Mansfield de Hampton Cleeve” – avea chiar și un titlu nobiliar... Un soi de copil privilegiat al sistemului aristocratic britanic, nu-i așa?

Mama era acum în picioare, adunând de prin iarbă jucăriile împrăștiate ale lui Jochen. Se întoarse spre mine ținând în mână o sabie de plastic.

— Romer obișnuia să spună că nu există decât trei lucruri care îl pot face pe un om să-și trădeze țara: banii, șantajul și răzbunarea.

Îmi dădu spada, apoi ridică de jos un pistol cu apă și un arc cu două săgeți.

— În cazul lui, am spus, n-a fost vorba de bani, n-a fost vorba de șantaj. Așadar ce fel de răzbunare urmărea el oare?

Am intrat în casă împreună.

— Până la urmă, toată povestea asta e una foarte englezească, cred, îmi spuse ea pe un ton serios, gânditor. Ține cont că eu aveam douăzeci și opt de

ani când am venit aici. Uneori, dacă nu cunoști un loc, poți vedea unele amănunte care localnicilor le scapă. Ține cont și că Romer a fost primul englez pe care l-am cunoscut... pe care l-am cunoscut bine, adăugă ea, și am simțit că în spatele amintirilor acelora colcăia încă durerea... Mă privi în ochi de parcă mă provoca să contrazic, dacă eram în stare, ceea ce urma ea să zică.

— Cunoscându-l pe Lucas Romer așa cum l-am cunoscut, vorbind cu el, fiind cu el, observându-l de aproape, mi-am dat seama că, de fapt, să urăști țara asta e uneori la fel de simplu și de natural ca și a o iubi.

Zâmbi parcă și mai mâhnită decât înainte.

— Când l-am văzut în seara aceea pe Lucas Romer, pe Lordul Mansfield cu Bentley-ul lui, cu casa lui din Knightsbridge, cu clubul lui, cu relațiile și reputația lui... mi-am zis că asta trebuie să fi fost răzbunarea lui. Obținuse totul – bani, reputație, stimă, clasă, un titlu nobiliar... Era Lord, pentru numele lui Dumnezeu. Și în tot acest timp el răsese. Răsese de ei, de toți, în tot acest timp. În fiecare zi din viața lui, în fiecare moment – atunci când șoferul îl conducea la club sau când mergea la Camera Lorzilor sau își petrecea serile în salonul lui din Knightsbridge – el continua să râdă.

Fața ei căpătă o mină resemnată.

— Din acest motiv n-am avut nici cea mai mică îndoială că se va sinucide în noaptea aceea. Mai bine să moară aclamat, comemorat, admirat și respectat. Dacă ar exista viață după moarte sunt convinsă că ar râde și acum, privind de acolo de sus la ceremonia sa funerară, la toți demnitarii aceia care vin să-i aducă onorurile... Dragul de Lucas, un băiat bun, un om să-l pui la rană, un adevărat englez de viță nobilă. Tu spui că eu am învins – dar și Romer a învins.

— Până când Rodrigo își va publica lucrarea. Atunci se va afla totul.

— Trebuie să discutăm treaba asta într-o zi, cât de curând, îmi spuse pe un ton puțin mai sever. Ca să-ți spun drept, nu mă încântă prea tare ideea.

Am dat apoi de Jochen, care îi arătă mamei ce desenase – un hotel, zicea el, mai mare și mai frumos decât The Ritz –, după care ne-am apucat să ducem totul la mașină.

— Aș vrea să te mai întreb ceva. Ceva la care m-am tot gândit. Pare poate prostesc, dar... cum era unchiul meu, Kolia?

Mama deveni serioasă.

— Unchiul Kolia, repetă ea de parcă voia să vadă cum sună, mirată de nefamiliaritatea sintagmei. Și-apoi am văzut cum ochii i se îngustează, încercând să ascundă lacrimile care i se adunaseră în spatele pleoapelor. Continuă apoi cu o falsă vioiciune în glas:

— Era un om minunat. Ți-ar fi plăcut.

Mă întrebam dacă nu cumva greșisem întrebând-o de el într-un moment ca acesta, readucându-i-l în minte. Dar chiar eram foarte curioasă. L-am urcat pe Jochen în mașină și apoi am intrat și eu. Am lăsat în jos geamul mașinii simțind nevoia să-i mai spun ceva care s-o îmbărbăteze:

— Totul e în regulă, Sal. S-a terminat. Nu mai ai de ce să-ți faci griji.

Ea ne trimise o bezea, apoi se întoarse în casă.

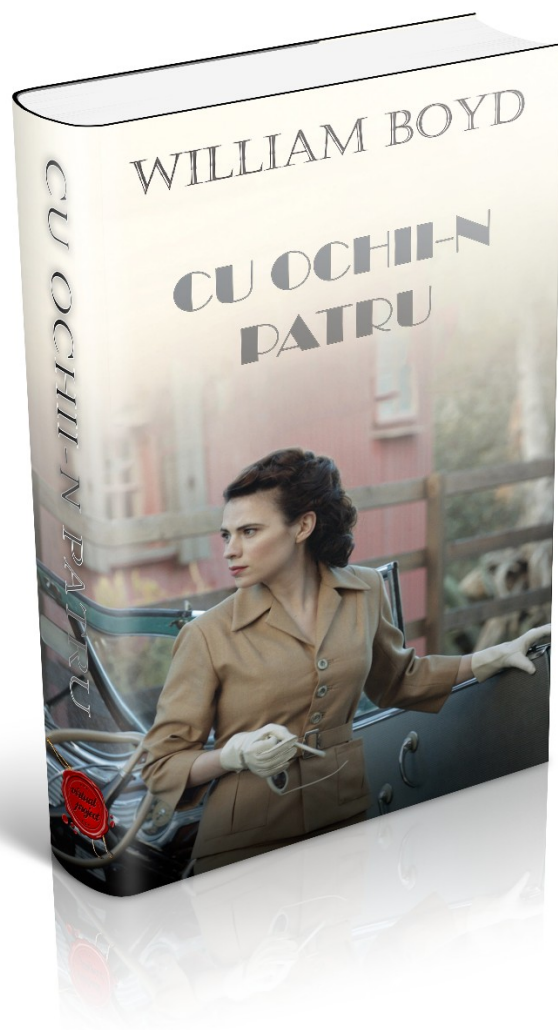
Abia ieșiserăm pe poartă când Jochen îmi spuse că și-a uitat puloverul în bucătărie. Am oprit mașina, am coborât și m-am îndreptat către bucătărie.

— Eu sunt, am strigat împingând ușa de la intrare. Puloverul lui Jochen căzuse sub un scaun; m-am aplecat și l-am luat de-acolo, gândindu-mă că mama se întorsese probabil în grădină.

Am privit pe fereastră, uitându-mă după ea și am zărit-o în cele din urmă, ascunsă în spatele unei tufe chiar lângă poarta care dădea spre pajiște. Privea pădurea prin binoclul ei, mișcându-l ușor

dintr-o parte în alta. În depărtare, stejarii bătrâni foşneau încă în bătaia vântului, iar mama se uita cu atenție la trunchiurile lor, la întunericul de sub coroanele lor, căutând ceva semne ale prezenței cuiva care o urmărea, care aştepta s-o găsească nepregătită, cu garda jos, relaxată. Şi atunci mi-am dat seama că mama n-avea să fie niciodată altfel. Va continua tot restul zilelor ei să scruteze pădurea ca acum, aşteptându-se ca cineva s-o ia şi s-o ducă de aici. Stăteam şi priveam prin fereastra bucătăriei cum mama îşi aştepta în continuare destinul şi mi-am dat dintr-odată seama că de fapt, în asta constă întreaga noastră viaţă – acest fapt singular ni se aplică tuturor, asta ne face să fim ceea ce suntem, asta constituie mortalitatea noastră comună, umanitatea noastră comună. Într-o bună zi, cineva ne va lua şi ne va duce de aici: nu trebuie să fi fost spion ca să înţelegi asta, m-am gândit. Mama stătea în continuare la pândă, scrutând copacii fremătători.

Iar copacii se răsuceau şi se înclinau în pădurea întunecată, în vreme ce, dincoace de pădure, petice mari de lumină alunecau încet peste pajiştea brăzdată din când în când de umbrele norilor. Am privit iarba necosită, îngălbenită, culcându-se şi înfiorându-se ca o vietate, ca şi cum ar fi fost blana sau lâna unei creaturi uriaşe: înfrigurată, răvăşită, tulburată –, în timp ce mama continua să aştepte, să vegheze.

virtual-project.eu

- ^[11] *Mănâncă, Serghei... Bea, trebuie să bei.* – în franceză în original (n.t.).
- ^[12] Cu piele închisă, brunet, oacheș (n.t.).
- ^[13] Specialitate franțuzească din file de pește marin în sos de vin (n.t.).
- ^[14] Soi de vin din Burgundia (n.t.).
- ^[15] Soi de vin franțuzesc (n.t.).
- ^[16] Băutură alcoolică pe bază de vin, fructe și cereale (n.t.).
- ^[17] Anschluss semnifică alipirea Austriei de către Germania nazistă în 1938 (n.t.).
- ^[18] Nicolai Ivanovici Buharin (1888-1938), intelectual și revoluționar bolșevic care a jucat un rol important în Revoluția de la 1917 din Rusia, judecat și executat în 1938 în cadrul celebrelor procese moscovite (n.t.).
- ^[19] L'Action française, mișcare monarhistă franceză fondată de Maurice Pujo și Henri Vaugois. În anii '30 a susținut alierea Franței cu Italia lui Mussolini împotriva Germaniei naziste (n.t.).
- ^[10] Charles Maurras (1868-1952), filosof, poet și critic literar, principalul ideolog al L'Action Française (n.t.).
- ^[11] În original „Yes, Mrs Amberson thought, it was *my doing nothing* that made the difference”. Construcția este una pe bază de gerunziu, specific britanică (n.t.).
- ^[12] *E foarte complicat. A, bine.* - în fr. în original (n.t.).
- ^[13] Țigară cu marijuana (n.t.).
- ^[14] Serviciul Secret Iranian între 1957 și 1979 (n.t.).
- ^[15] *Kim's Game* este un joc menit să dezvolte capacitatea unei persoane de a observa și de a reține detalii. Numele jocului este dat de nuvela Kim a lui R. Kipling. În nuvelă, jocul este folosit pentru a-l învăța pe Kim să desfășoare activități clandestine în Asia Centrală și în India de Nord (n.t.).
- ^[16] Forțele aeriene (n.t.).
- ^[17] *Royal Air Force*, forțele aeriene regale britanice (n.t.).
- ^[18] Monument victorian din Edinburgh, dedicat scriitorului Walter Scott (n.t.).
- ^[19] Formulă musulmană de salut (n.t.).
- ^[20] Lancelot Brown (1716-1783), cunoscut mai mult drept Capability Brown, a fost unul dintre cei mai cunoscuți grădinari

peisagiști britanici. El a realizat designul pentru mai mult de 170 de parcuri, unele dintre ele existând și astăzi (n.t.).

^[21] Gilbert White (1720-1793), naturalist și ornitolog britanic (n.t.).

^[22] Lichior de cireșe (n.t.).

^[23] *Domnișoara de-acolo!* - în fr. în original (n.t.).

^[24] *Secret Intelligence Service*, Serviciul Secret Britanic, cunoscut și sub denumirea de MI 6 (n.t.).

^[25] GC&CS (Government Code and Cypher School) era secția din cadrul Serviciilor Secrete Britanice însărcinată cu interceptarea și descifrarea mesajelor codificate. În timpul celui de-al Doilea Război Mondial, a reușit să descifreze inclusiv mesaje generate de celebra mașină de produs mesaje cifrate a germanilor, numită Enigma (n.t.).

^[26] Agenție de spionaj a Partidului Nazist, care făcea parte din SS, considerată „o soră” a Gestapoului.

^[27] Puciul organizat de Adolf Hitler și Partidul național-socialist, la München, în 8 și 9 noiembrie. Puciul a eșuat, iar Hitler a fost condamnat la cinci ani de închisoare.

^[28] Facțiunea Armatei Roșii, mai cunoscută sub numele de Organizația Baader-Meinhof - organizație radicală de extremă stânga din Germania. A activat după război, fiind fondată de Andreas Baader și a întreprins numeroase activități teroriste, în special în toamna anului 1977 (n.t.).

^[29] În original *tail, prick, cock și dick* (n.t.).

^[30] *The New Deal* a fost numele unei serii de programe inițiate de președintele Franklin D. Roosevelt între 1933 și 1937 pentru reîntărirea economiei americane după Marea Depresiune din deceniul 3 al secolului XX (n.t.).

^[31] Cel mai influent grup care a militat pentru neimplicarea SUA în al Doilea Război Mondial (n.t.).

^[32] Părintele Charles Edward Coughlin (1891-1979), preot romano-catolic de origine canadiană. A fost unul dintre primii lideri religioși care au folosit radioul pentru a obține o audiență în masă. A susținut neimplicarea SUA în războiul mondial (n.t.).

^[33] J. Edgar Hoover (1895-1972) a fost șeful FBI timp de 49 de ani, fiind una dintre cele mai controversate personalități ale Americii. El este creatorul Federal Bureau Investigations în forma actuală (n.t.).

^[34] *Bună, Hamid! Cum mai merge?* – în franceză în original (n.t.).

^[35] Dialogul este construit pe baza unui joc de cuvinte între *wave* (val) și *to wave at* (a face cu mâna) (n.t.).

^[36] *Drum bun* - în fr. în original (n.t.).

^[37] Rute principale - în germană în original (n.t.).

^[38] Plantă decorativă care crește în Mexic (n.tr.).

^[39] German American Bund, organizație de prietenie între SUA și Germania, înființată în 1930. Organizația a păstrat strânse legături cu guvernul lui Hitler, inclusiv în timpul războiului. La Olimpiada de la Berlin, liderul grupării, Fritz Kuhn, l-a întâlnit pe Hitler și a pretins că a fost numit de acesta Făhrerul American (n.t.).

^[40] Elias Belmonte, maior în armata boliviana, atașat militar al Boliviei la Berlin, filonazist, a fost implicat, în primăvara lui 1941, într-o încercare de puci în Bolivia, pusă la cale de germani. BSC a interceptat scrisoarea acestuia către ambasadorul german în Bolivia și a avertizat guvernul bolivian (n.t.).

^[41] Abwehr - Serviciile Secrete Germane între 1921 și 1944. Cuvântul înseamnă „apărare” în limba germană. În felul acesta se menajau pretențiile aliaților de după Primul Război Mondial, prin care se cerea Germaniei să folosească servicii secrete doar în scopuri defensive (n.t.).

^[42] „The sham of Iran” - joc de cuvinte intraductibil, între *sham* (escroc, impostură) și *shah* (șah) (n.t.).

^[43] *Mergem?* - în fr. în original (n.t.).

^[44] Government Communications Headquarters, numele sub care e cunoscută Government Code and Cypher School (GC&CS) începând din 1946 (n.t.).

Table of Contents

- [1. În inima Angliei](#)
- [2. Ludger Kleist](#)
- [3. Nu mai umblu gol](#)
- [4. Pușca](#)
- [5. Facțiunea Armatei Roșii](#)
- [6. O fată din Germania](#)
- [7. Super-jolie nana](#)
- [8. Brydges](#)
- [9. Don Carlos](#)
- [10. Întâlnirea cu Lucas Romer](#)
- [11. Cerșind cu amenințări](#)
- [12. SAVAK](#)
- [13. Fată în față](#)
- [14. Un adevărat domn cu sânge albastru](#)

Table of Contents

1. În inima Angliei	3
2. Ludger Kleist	32
3. Nu mai umblu gol	66
4. Pușca	97
5. Facțiunea Armatei Roșii	107
6. O fată din Germania	135
7. Super-jolie nana	168
8. Brydges	193
9. Don Carlos	206
10. Întâlnirea cu Lucas Romer	234
11. Cerșind cu amenințări	276
12. SAVAK	300
13. Fată în față	321
14. Un adevărat domn cu sânge albastru	343